

LAP gada īstenošanas ziņojums

Gada īstenošanas ziņojuma identifikācija

Gada īstenošanas ziņojums	
Periods	01/01/2015 - 31/12/2016
Versija	
Statuss — Pašreizējais mezgls	
Valsts atsauce	
Uzraudzības komitejas apstiprinājuma datums	09.06.2017.

Spēkā esošā programmas versija	
CCI	2014LV06RDNP001
Programmas veids	Lauku attīstības programma
Valsts	Latvija
Reģions	LV - National
Plānošanas periods	2014 - 2020
Versija	3.3
Lēmuma numurs	
Lēmuma datums	
Vadošā iestāde	

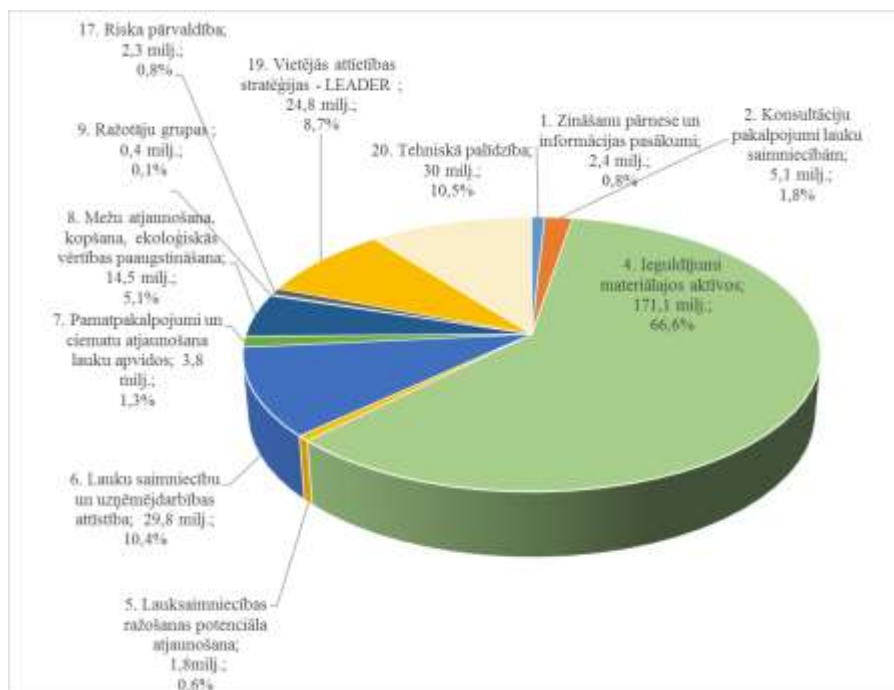
1. PĀRSKATS PAR DARBĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANU PRIORITĀRO VIRZIENU GRIEZUMĀ

- a) Finanšu dati (1.pielikums)
- b) Kopējie un programmas specifiskie indikatori un kvantitatīvās mērķa vērtības (2.pielikums)
- c) Informācija par LAP mērķa virzienu faktisko progresu

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk – LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus (3.3.redakcija), no kuriem 2014. gadā tika uzsākta tikai atbalsta pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana, izņemot atbalsta pasākumu M16”Sadarbība”, tika uzsākta 2016. gadā.

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2016. gada beigām izsludinātas 28 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (2016. gadā 17 kārtas), no tām divas nepārtrauktās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (atbalsta pasākumos M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” un M17 “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija”). Izsludinātajās kārtās

iesniegti 18 286 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 557,62 milj. EUR. Līdz 2016. gada beigām apstiprināti 10 237 projekti ar publisko finansējumu 286,2 milj. EUR apmērā jeb par 30,1% no LAP projektveidīgo pasākumu ietvaros pieejamā publiskā finansējuma.

1.attēls. 2014.-2016. gadā apstiprinātais (īstenoto un īstenošanā esošo projektu) finansējums LAP sadalījumā pa projektveidīgajiem pasākumiem.

Avots: ZM pēc LAD datiem

No apstiprinātajiem projektiem līdz 2016. gada beigām atsaukti vai saistības pārtrauktas ar 530 projektiem, ar kopējo publisko finansējumu 38,9 milj. EUR, tātad īstenoti un uz atskaites brīdi īstenošanā bija 9 707 projekti ar kopējo publisko finansējumu 247,3 milj. EUR jeb 26,0 % no kopējā projektveidīgo pasākumu finansējuma (1.attēls).

M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”

13.12.2016. apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 705 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi””, lai mazinātu administratīvo slogu gala labuma guvējiem, nosakot, ka jāiesniedz tikai to mācību pasākumu dalībnieku iesaisti nozarē apliecināšu dokumentu kopijas, par kuru iesaisti lauksaimniecības, pārtikas (izņemot zivsaimniecības produktus) ražošanas vai mežsaimniecības nozarē nevar pārlicināties Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā, kā arī, samazinot prasības par nomas līgumiem, samērojot tās ar pasākuma mērķi.

1.1.apakšpasākumā “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” 2016. gadā pakalpojumu sniedzēju izvēlei tika izsludināti 2 publiskie iepirkumi.

Pirmā iepirkuma rezultātā par uzvarētāju atzīta personu apvienība, ko veido SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” un Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Ar pakalpojuma sniedzēju Lauku atbalsta dienests 2016. gada 3. augustā ir noslēdzis līgumu par kopējo publiskā finansējuma summu 2,35 milj. EUR un ir uzsākta mācību īstenošana.

Otrajā iepirkumā no izsludinātajām 11 lotēm piedāvājumi tika saņemti 7 lotēs un par uzvarētājiem atzītas 7 nozares nevalstiskās organizācijas. Informācija par daļu no uzvarētājiem paziņota Iepirkumu uzraudzības birojam 2016. gada nogalē. Līgumi par pakalpojuma izpildi 2016. gadā vēl netika noslēgti.

M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”

31.05.2016. apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 695 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai””, kas, lai nodrošinātu kvalitatīvas konsultācijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jautājumos, paredz papildināt atbalsta pretendenta konsultantu profesionālās kvalifikācijas prasības, nosakot, ka konsultanti, kas sniedz konsultācijas sugu un biotopu aizsardzības jomā, ir saņēmuši Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtu sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta sertifikātu.

Savukārt 13.12.2016. apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 695, kas, lai mazinātu administratīvo slogu gala labuma guvējiem, nosaka, ka jāiesniedz tikai to konsultāciju saņēmēju iesaisti nozarē apliecināšu dokumentu kopijas, par kuru iesaisti lauksaimniecības vai mežsaimniecības nozarē nevar pārliecināties Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā, kā arī, samazinot prasības par nomas līgumiem, samērojot tās ar pasākuma mērķi.

2.1.apakšpasākumā “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai” 2016. gadā pakalpojuma sniedzēju izvēlei tika izsludināti 2 publiskie iepirkumi.

Pirmā iepirkuma rezultātā par uzvarētāju atzīta personu apvienība, ko veido mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības “L.V.Mežs”, “Mežsaimnieks” un “Vidzeme”. Ar pakalpojuma sniedzēju Lauku atbalsta dienests 2016. gada 31.augustā ir noslēdzis līgumu par kopējo publiskā finansējuma summu EUR 118,8 tūkst. t.sk. un ir uzsākta konsultāciju sniegšana mežsaimniecības nozarē.

Otrā iepirkuma rezultātā par uzvarētāju atzīta SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, ar kuru 2016. gada 25. oktobrī Lauku atbalsta dienests ir noslēdzis līgumu par kopējo publiskā finansējuma summu EUR 4,98 milj., un ir uzsākta konsultāciju sniegšana lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē.

M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”

2016. gadā, izvērtējot situāciju lauksaimniecības jomā, īpaši piena sektorā, ar kuru tobrīd saskārās Latvijas lauksaimnieki, ko bija izraisījuši valsts noteiktie importa ierobežojumi, tika veikti grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 30.septembra noteikumos Nr.600 „Kārtība kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” piešķiršanas kārtība”” (turpmāk – noteikumi Nr.600), nosakot, ka prasību palielināt fizisko ražošanas apjomu mērķa sasniegšanai nepiemēro pretendentiem, kas īsteno projektu piena lopkopības nozarē. Līdz ar to pretendenti projektā varēja izvēlēties sasniegt citu mērķi, piemēram, palielināt ražošanas efektivitāti. Ņemot vērā, ka 2014.gadā lauksaimniecības produktiem noteiktie importa ierobežojumi nopietni ietekmēja Latvijas iekšējo tirgu, noteikumi Nr.600 tika papildināti ar nosacījumu, paredzot pieļaut atkāpi mērķu sasniegšanā, ja saimnieciskajā darbībā ir radušās būtiskas izmaiņas, kas notikušas nepārvaramas varas un no pretendenta neatkarīgu iemeslu dēļ.

2016.gadā pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumiem projektu iesniegšana tika izsludināta divās kārtās.

No 04.01.2016. līdz 04.02.2016. tika izsludināta trešā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā, savukārt ceturta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tika izsludināta no 21.11.2016. līdz 21.12.2016.

Trešajā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā kopumā iesniegti 2 028 projektu iesniegumi par kopējo finansējumu EUR 134,2 milj. apmērā, no kuriem:

- 4.1.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” pieejamais finansējums bija EUR 70,4 milj., tika iesniegti 1 753 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 103,1 milj. apmērā. Šajā kārtā tika apstiprināti 987 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 61,3 milj., no kuriem pārtrauktas saistības par 32 projektiem EUR 1,05 milj. apmērā, bet atsaukts 41 projekts ar publisko finansējumu EUR 2,8 milj. apmērā;
- 4.2.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” pieejamais finansējums bija EUR 16,2 milj., tika iesniegti 67 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu EUR 8,2 milj. apmērā. Kārtā apstiprināts 41 projekta iesniegums par kopējo publisko finansējumu EUR 5,3 milj. EUR, no kuriem pārtrauktas saistības par 8 projektiem EUR 0,98 milj. apmērā, bet atsaukti 7 projekti ar publisko finansējumu EUR 0,94 milj. apmērā;
- 4.3.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” pieejamais finansējums bija EUR 10,5 milj., iesniegti 208 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 23,0 milj. Apstiprināti tika 114 projektu iesniegumi ar finansējumu EUR 14,9 milj. apmērā, no kuriem pārtrauktas saistības par 3 projektiem EUR 362,1 tūkst. apmērā, bet atsaukti 4 projekti ar publisko finansējumu EUR 135,3 tūkst. apmērā.

Pasākuma ceturtajā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā kopumā iesniegti 1 626 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 108,8 milj., no kuriem:

- 4.1.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” iesniegti 1 338 projektu iesniegumi par publisko finansējumu EUR 78,4 milj. (kārtā pieejamais publiskais finansējums EUR 36,7 milj.);
- 4.2.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” iesniegti 81 projektu iesniegumi par kopējo finansējumu EUR 10,5 milj. (kārtā pieejamais publiskais finansējums EUR 12,2 milj.);
- 4.3.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” iesniegti 207 projektu iesniegumi par kopējo finansējumu 19,8 milj. EUR (kārtā pieejamais publiskais finansējums EUR 6,0 milj.).

Ņemot vērā to, ka 2016. gadā projektu iesniegumu iesniegšanas ceturta kārtā notikusi gada beigās - novembrī, iesniegtie projekta pieteikumu vēl netika izvērtēti.

Pasākumā ar mērķa virzienu 2A (ekonomisko rādītāju palielinājums un uzlabot infrastruktūras, kas attiecas uz lauksaimniecības attīstību, meža ražības paaugstināšanu, audzes veselības un kokmateriālu kvalitātes uzlabošanu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana) ir apstiprināti projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 78,4 milj. apmērā.

Mērķa virzienā 3A (ekonomisko rādītāju palielinājums) apakšpasākumā 4.2. apstiprināti projekti EUR 6,1 milj. apmērā, savukārt mērķa virzienā 5B (veicināta klimatu pārmaiņu samazināšana – uzbūvētas energoefektīvas būves) apstiprināti projektu iesniegumi EUR 2,5 milj. apmērā, bet mērķa virzienā 5D (veicināta klimatu pārmaiņu samazināšana – ieviestas tehnoloģijas SEG vai amonjaka emisiju samazinājumam) apstiprināti projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu EUR 1,6 milj. apmērā.

Sadalījumā pa lauksaimniecības nozarēm, 2016. gadā visvairāk īstenoto projektu bija laukkopības sektorā – 633 projekti ar publisko finansējumu EUR 27,8 milj. Otrs sektors ar lielāko īstenoto projektu skaitu ir piena lopkopība - 276 projekti, kuru kopējais publiskais finansējuma apjoms EUR 9,2 milj. Šie rādītāji izskaidrojami ar to, ka Latvijā laukkopība un piena lopkopība ir galvenie lauksaimniecības sektori. Arī katrā projektu iesniegumu kārtā visvairāk projektu ir tieši šajos sektoros. Tikai 11 projekti ir īstenoti cūkkopības un putnkopības sektorā, un šo projektu kopējais publiskais finansējums ir EUR 733,6 tūkst. Šāds rezultāts pamatojams ar pretendentu piesardzību

ieguldīt investīcijas laikā, kad valsti bija skāris Āfrikas cūku mēra uzliesmojums, bet Eiropu putnu gripas uzliesmojums. Attiecībā uz pārējiem lauksaimniecības sektoros īstenotajiem projektiem, 28 projekti īstenoti dārzkopības sektorā (publiskais finansējumu EUR 1,7 milj.), 86 projekti (publiskais finansējumu EUR 1,7 milj.) saimniecībās, kurās nodarbojas gan ar augkopību, gan lopkopību, bet 217 projekti ganību dzīvnieku (izņemot piena liellopi) sektorā ar kopējo publisko finansējumu EUR 4,8 milj. un 32 projekti ilggadīgo kultūraugu sektorā (EUR 435,6 tūkst.).

No īstenotajiem projektiem visvairāk projektu bija saimniecībām, kuru lauksaimniecības zemju platība pārsniedz 50 ha – 1 089 projekti, kuru ietvaros tika saņemts publiskais finansējums EUR 40,1 milj. apmērā, jo galvenie lauksaimniecības sektori Latvijā ir laukkopība un piena lopkopība, un šajos lauksaimniecības sektoros saimniecības ir ar lielākām zemju platībām, salīdzinot ar pārējām nozarēm. Daudz mazāks īstenoto projektu skaits bija saimniecībām ar platību 20 – 50 ha, tikai 126 projekti ar kopējo publisko finansējumu EUR 1,98 milj., kam seko saimniecības ar lielumu 10 – 20 ha, kuras īstenojušas 5 projektus ar publisko finansējumu EUR 347,1 tūkst. apmērā un saimniecības ar lielumu 5 – 10 ha, īstenojot 11 projektus ar publisko finansējumu EUR 250,3 tūkst.

M05 “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”

Pasākuma ietvaros 2016. gadā tika izsludinātas divas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas apakšpasākumā **5.1. “Atbalsts profilaktiskajiem pasākumiem, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas”**, viena no 22.02.2016. līdz 22.03.2016., bet otra no 30.09.2016. līdz 30.12.2016.

2016. gadā tika iesniegti 19 projektu iesniegumi, no tiem pirmajā kārtā apstiprināti 8 iesniegtie projekta iesniegumi par summu EUR 171,4 tūkst., vienu projektu pretendents atsauc pa pats. Savukārt otrajā kārtā 10 iesniegto projektu iesniegumu izvērtēšana uzsākta 2017. gada sākumā.

M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”

No 25.07.2016. līdz 24.08.2016. tika izsludināta otrā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā **6.1. apakšpasākumā “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”** ar kopējo publisko finansējumu EUR 8 milj. (kas ir 57,6% no apakšpasākuma ietvaros plānotā kopējā publiskā finansējuma visam plānošanas periodam).

2016. gadā otrās kārtas ietvaros tika iesniegti 284 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 11,3 milj., no kuriem apstiprināti 147 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 5,9 milj. apmērā, bet šajā kārtā pārtrauktas saistības 4 projektiem ar publisko finansējumu EUR 205,2 tūkst. un atsaukti 5 projekti ar publisko finansējumu EUR 200,0 tūkst. apmērā.

Projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas un attiecīgais pieejamais finansējums tika izsludināts, izmantojot reģionalizācijas principu, ņemot vērā vienotam platību maksājumam deklarētās platības un teritorijas attīstības indeksu proporcijā 50:50.

2016. gadā jaunas projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas **6.3. apakšpasākumā “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības”** netika izsludinātas, otrā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiek plānota no 01.06.2017. līdz 30.06.2017. ar kopējo publisko finansējumu EUR 18,7 milj. apmērā.

No 2015. gadā pirmajā kārtā iesniegtajiem 1 616 projektu iesniegumiem apakšpasākuma ietvaros tika apstiprināti 1 067 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 16,0 milj. apmērā (2016. gadā apstiprināti projektu iesniegumi par EUR 14,3 milj.), noraidīti 493 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 7,4 milj. apmērā, bet pārtrauktas saistības 22 projektiem ar publisko finansējumu EUR 330 tūkst., savukārt 34 atsaukti projekti (publiskais finansējums EUR 510,1 tūkst.). Tā kā apstiprināto projektu īstenošanas laiks ir vairāk par diviem gadiem, līdz 2016. gada beigām vēl nebija īstenotu projektu šīs kārtas ietvaros.

Šajā apakšpasākumā pārejošo saistību ietvaros no iepriekšējā plānošanas perioda 2016. gadā tika

īstenoti 56 projekti ar kopējo izmaksāto finansējumu EUR 84 tūkst. apmērā.

Ņemot vērā pirmās kārtas rezultātus un atziņas, tika izstrādāti un 2016. gada 2. septembrī apstiprināti grozījumi LAP, kas paredz, ka pretendentam uz atbalstu šajā apakšpasākumā ir jābūt iegūtai augstākai vai vidējai profesionālai lauksaimniecības izglītībai vai apgūtām lauksaimniecības pamatzināšanām vismaz 160 stundu apjomā vai jābūt atbilstošai vismaz piecu gadu darba pieredzei lauksaimniecības jomā.

6.4. apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā” īstenošanas nolūkā 24.05.2016. apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.320 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā "Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā" atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”.

No 11.07.2016. līdz 10.08.2016. tika izsludināta pirmā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā ar publisko finansējumu EUR 10 milj. apmērā jeb 33% no apakšpasākumā plānotā kopējā publiskā finansējuma visam plānošanas periodam. Visā plānošanas periodā paredzēts izsludināt četras projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas. Šajā kārtā atbalsts tika paredzēts visām trijām apakšpasākuma aktivitātēm - ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai, ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošanai, kā arī tūrisma aktivitāšu veicināšanai.

Pirmajā kārtā tika iesniegti 176 projektu iesniegumi, no kuriem tika apstiprināti 69 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu EUR 2,9 milj. kas ir ~10% no kopēja apakšpasākuma ietvaros plānotā publiskā finansējuma (EUR 30,5 milj.), un noraidīti 85 projektu iesniegumi, ar kopējo publisko finansējumu EUR 4,7 milj. No apstiprinātajiem projektu iesniegumiem tika atsaukti 7 un pārtrauktas saistības ar 2 projektiem. Daļa projektu iesniegumu uz 2016. gada beigām bija vērtēšanas procesā.

6.4.1.apakšpasākuma “Biogāzes ražošanas atbalsts” ieviešana pārskata periodā netika uzsākta, jo tam bija objektīvs iemesls.

Lai īstenotu šo apakšpasākumu, atbalsta saņēmējiem ir saistoši arī Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 262 "Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamus energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" (turpmāk – MK noteikumi 262), kuros atrunāti nosacījumi elektroenerģijas ražošanai, izmantojot Latvijas Republikas teritorijā esošus vai Latvijas Republikā iegūtus atjaunojamus energoresursus, ka arī kritēriji, saskaņā ar kuriem ražotājs, kas elektroenerģiju ražo elektrostacijās ar uzstādīto elektrisko jaudu virs 1 MW, izmantojot biomasu vai biogāzi, var iegūt tiesības saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu.

MK noteikumi Nr.262 nosaka arī no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas obligāti iepērkamo apjomu un kārtību, kādā nosakāma garantētā maksa par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu, kā arī tās uzraudzības un samaksas kārtību un apmēru.

2015. gada 15.decembrī Ministru kabinets, izdarot grozījumus MK noteikumu Nr.262, pieņēma lēmumu uz laiku - no 2011.gada 26.maija līdz 2020.gada 1.janvārim – pārtraukt piešķirt tiesības pārdot elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem obligātā iepirkuma ietvaros, kas ļaus samazināt "zaļās" enerģijas ražošanas turpmāko ietekmi uz elektrības gala tarifu.

Tas nozīmē, ka Ekonomikas ministrija nerīkos konkursus par tiesību iegūšanu pārdot biomasas, biogāzes, saules vai vēja elektrostacijās saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, un līdz ar to ražotājs nevarēs kvalificēties elektroenerģijas pārdošanai obligātajā iepirkumā un tiesību iegūšanai saņemt garantētu maksu par uzstādīto elektrisko jaudu. Līdz ar to atbalsta pasākuma īstenošana ar mērķi izveidot enerģijas ražošanu ar mērķi to pārdot, šobrīd nav iespējama.

M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”

No 15.10.2015. līdz 01.12.2019. ir izsludināta nepārtrauktā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā

ar publisko finansējumu 126,6 milj. EUR.

Līdz 2016. gada 31. decembrim tika iesniegti 29 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 6,4 milj. apjomā. Pasākumā ir apstiprināti 20 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu EUR 3,8 milj. apjomā, atsaukti 2 projekti par publiskā finansējuma summu EUR 982,8 milj.

M08 „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”

10.05.2016 tika apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 455 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākuma "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā" īstenošanai”, lai iestrādātu tajos LAP grozījumus, precizētu atsevišķus atbalsta saņemšanas nosacījumus, kā arī veiktu tehniska rakstura precizējumus.

No 27.06.2016. līdz 27.07.2016. tika izsludināta otrā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā un no 15.12.2016. līdz 16.01.2017. trešā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā šādā sadalījumā pa apakšpasākumiem:

- ***apakšpasākumā „Meža ieaudzēšana”*** ar kopējo pieejamo publisko finansējumu EUR 4,0 milj. otrajā kārtā un EUR 1,5 milj. trešajā kārtā;
2016.gadā šajā apakšpasākumā atbalstam apstiprinātas platības 1 570 ha;
- ***apakšpasākumā „Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”*** ar kopējo pieejamo publisko finansējumu EUR 5,0 milj. katrā no kārtām;
2016.gadā šajā apakšpasākumā atbalstam tika apstiprinātas platības 32 648 ha;
- ***apakšpasākumā „Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana”*** ar kopējo pieejamo publisko finansējumu EUR 0,5 milj. katrā no kārtām;
2016.gadā šajā apakšpasākumā apstiprinātas platības 4 236 ha.

8.3/8.4. apakšpasākuma “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi” aktivitāte "Meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošana un uzlabošana".

14.06.2016. apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.381 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības kārtība pasākuma "Ieguldījumi mežu attīstībā un mežu dzīvotspējas pilnveidošanā" apakšpasākuma "Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi" aktivitātē "Meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošana un uzlabošana”".

No 05.09.2016. līdz 04.10.2016. tika izsludināta pirmā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā ar pieejamo publisko finansējumu EUR 3,02 milj. Apstiprināti 7 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu EUR 2,97 milj. apmērā.

M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”

03.02.2015. tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.60 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam "Ražotāju grupu un organizāciju izveide”".

No 29.03.2016 līdz 30.09.2016. tika izsludināta otrā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā, kurā tika iesniegts viens projekta iesniegums. 2016. gadā tika apstiprināti projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 177,3 tūkst. un par daļēji realizētu projektu atbalstu saņēma viena atbilstīgā mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrība EUR 4,7 tūkst. apmērā, bet LAP 2007-2013 uzņemto saistību ietvaros atbalstu saņēma divas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības EUR 26,4 tūkst. apmērā.

M16 “Sadarbība”

Pasākuma ieviešana pārskata periodā netika uzsākta, jo grozījumi LAP par šī pasākuma iekļaušanu

programmā tika apstiprināti tikai 2016. gada 2. septembrī, pēc kuriem tika uzsākta Ministru kabineta noteikumu projekta “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība 16.pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākumam "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" un 16.2. apakšpasākumam "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei" atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā” sagatavošana. Paredzēts, ka šie noteikumi stāsies spēkā 2017. gada maijā un pirmo projektu pieņemšanas kārtu plānots izsludināt 2017.gada jūlijā.

M17 “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija”

04.10.2016. tika apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”, lai precizētu normas attiecībā uz lauksaimniecības dzīvnieku skaita atbilstības nosacījumiem un administrēšanas procesa kārtību, ja tikuši pārsēti bojā gājušie ziemāju sējumi, kā arī tehniski precizējumi, lai atvieglotu administratīvo slogu lauksaimniekiem.

No 15.10.2015 līdz 01.12.2019 tika izsludināta nepārtrauktā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā un 2016. gadā pasākuma ietvaros tika izmaksāts atbalsts 1 557 saimniecībām ar kopējo publisko finansējumu EUR 2,0 milj. apmērā. Ņemot vērā to, ka lauksaimnieki apdrošināšanas prēmiju mēdz apmaksāt vairākos maksājumos, tad arī LAD šādos gadījumos izmaksu veic vairākos maksājumos, pamatojoties uz lauksaimnieka iesniegtajām norēķinu dokumentu kopijām, kas apliecina maksājuma veikšanu. Līdz ar to pilna atbalsta izmaksa šai lauksaimnieku kategorijai notiek ilgākā laika periodā un 2016. gadā pilnu izmaksu saņēmis 1 331 lauksaimnieks ar kopējo publisko finansējumu EUR 1,9 milj.

M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība)

02.08. 2016. tika apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumi Nr. 590 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju””, balstoties uz pirmajās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās potenciālo projektu iesniedzēju uzdotajiem jautājumiem un vēlāk arī saņemtajos projektu iesniegumos konstatētajām nepilnībām.

2016. gadā tika apstiprinātas 35 vietējo rīcības grupu (turpmāk – VRG) sagatavotās sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas (turpmāk – SVVA stratēģija) un tika uzsākta to īstenošana. Sešas VRG īsteno daudzfondu pieeju, SVVA stratēģijas īstenošanai piesaistot publisko finansējumu no LAP un Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. gadam (turpmāk – ZRP).

Līdz SVVA stratēģijas apstiprināšanai VRG bija pieejams sagatavošanās atbalsts kvalitatīvas SVVA stratēģijas sagatavošanai un darbības nodrošināšanai. Sagatavošanās atbalstu izmantoja 34 VRG un tika izlietots publiskais finansējums EUR 321,9 tūkst. apmērā, kas ir nedaudz vairāk par plānoto, jo katrai VRG tika noteikts maksimālais atbalsta apmērs, bet gala rezultātā tika apstiprinātas par trīs VRG vairāk nekā plānotais skaits.

2016. gadā VRG izsludināja pirmās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas un bija vērojama ļoti augsta projektu iesniedzēju aktivitāte, tika iesniegti 1 797 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 41 milj., no kuriem apstiprināti 793 SVVA stratēģijām atbilstoši projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 16,8 milj. un noraidīti 768 projektu iesniegumi. Galvenais projektu iesniegumu noraidīšanas iemesls bija finansējuma trūkums.

2016. gadā tika īstenoti 26 projekti par kopējo publisko finansējumu EUR 210,6 milj. jeb 0,36% no 19.2. apakšpasākumam “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” plānotā publiskā finansējuma. 6B mērķa virzienā devuši ieguldījumu 19 projekti (par kopējo publisko finansējumu EUR 146,8 tūkst.), 6A mērķa virzienā - 6 projekti (par kopējo publisko finansējumu EUR 62,2 tūkst.) un 1 projekts (par kopējo publisko finansējumu EUR 1,6 tūkst.) – 3A mērķa virzienā.

6B mērķa virzienā atbalstu saņēmuši 9 MVU uzņēmumi, 7 pašvaldības un 3 NVO, kopumā no izveidotajiem/uzlabotajiem pakalpojumiem un infrastruktūras labumu gūs 44 110 iedzīvotāju.

Visas 35 VRG iesniedza projekta iesniegumu un saņēma atbalstu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai 19.4. apakšpasākumā “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana”. Tā kā ELFLA ir noteikts kā vadošais fonds, sešas daudzfondu vietējās rīcības grupas piešķirto atbalstu izmanto arī darbībām, kas saistītas ar ZRP atbalstu.

2016. gadā tika uzsākta 19.3.apakšpasākuma “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” Ministru kabineta noteikumu projekta izstrāde un konsultācijas ar partneriem par apakšpasākuma ieviešanu. LAP Uzraudzības komitejā tika apstiprināti grozījumi apakšpasākuma projektu atlases kritērijos, lai primāri nodrošinātu atbalstu projektiem, kas sekmē ilgtspējīgas attīstības mērķus un uzņēmējdarbības attīstību.

Atbilstoši Eiropas Komisijas izstrādātajām vadlīnijām par ELFLA finansējuma izmantošanu situācijas risinājumam bēgļu krīzes jautājumā, piemērotākie pasākumi, ar kuriem sekmēt šī mērķa sasniegšanu un kuri ir izvēlēti LAP ietvaros ir M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”, M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”, M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” (apakšpasākums 6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”), M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” un M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība). Pasākumu M01, M02, M19 un M06 apakšpasākuma 6.4 atbalsta saņemšanas nosacījumi nekādā veidā neierobežo bēgļu pieteikšanos šo pasākumu atbalstam, vienlaicīgi ņemot vērā nosacījumu, ka jebkuram atbalsta saņēmējam ir jāatbilst noteiktiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem attiecīgā atbalsta pasākuma ietvaros. Savukārt atbalsta pasākuma M07 atbalsta saņemšanas nosacījumi ir vērsti uz maza mēroga infrastruktūras – lauku pašvaldības ceļu izbūvi un/vai pārbūvi, kam nav tiešas ietekmes uz bēgļu integrāciju sabiedrībā.

Platībatkarīgie atbalsta pasākumi lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai (M10, M11, M12, M13)

08.03.2016. tika apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.171 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”, galvenokārt, lai uzsāktu jaunas pasākuma M10 “Agrovide” aktivitātes 10.1.4 "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" administrēšanu, pamatojoties uz apstiprinātajiem LAP grozījumiem, kā arī, lai veiktu tehniskus precizējumus un novērstu atsevišķāks neprecizitātes, kas tika konstatētas atbalsta iesniegumu administrēšanas gaitā.

Līdz ar jaunā plānošanas perioda uzsākšanu, 2015. gadā visos platībatkarīgā atbalsta pasākumos lauku attīstībai – vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai tika uzņemtas juridiski jaunas saistības.

2015. un 2016. gadā varēja pieteikties uz atbalstu sekojošos atbalsta pasākumos un to apakšpasākumos/ aktivitātēs:

- M10 “Agrovide un klimats”:
 - aktivitāte 10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” (BDUZ);
 - aktivitāte 10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā" (VSMD);
 - aktivitāte 10.1.3. “Rugāju lauks ziemas periodā” (RLZP);
 - aktivitāte 10.1.4. “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei” (SVIN).

- M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA):
 - apakšpasākums 11.1.“Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm” (BLA-1);
 - apakšpasākums 11.2.“Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes” (BLA-2).
- M13 “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi” (ADSI)
 - apakšpasākums 13.2."Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi" (ADI);
 - apakšpasākums 13.3.“Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi” (ASI).
- M12 "Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi":
 - apakšpasākums 12.2."Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" (NIM).

Informācija par LAP platībatkarīgo pasākumu iesniegumu skaitu un apstiprinātajām platībām 2015. un 2016.gadā ir atspoguļota 1.tabulā.

Pasākums/ apakšpasākums	Iesniegumu skaits		Apstiprinātie ha	
	2015.	2016.*	2015.	2016.*
10. Agrovide un klimats	5 423	5 918	105 649	125 746
11. Bioloģiskā lauksaimniecība	3 542	4 036	213 097	254 441
12.2. Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām	2 353	2 911	35 299	39 427
13. Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi	41 787	41 222	1 298 209	1 435 624

1.tabula. LAP platībatkarīgo pasākumu iesniegumi

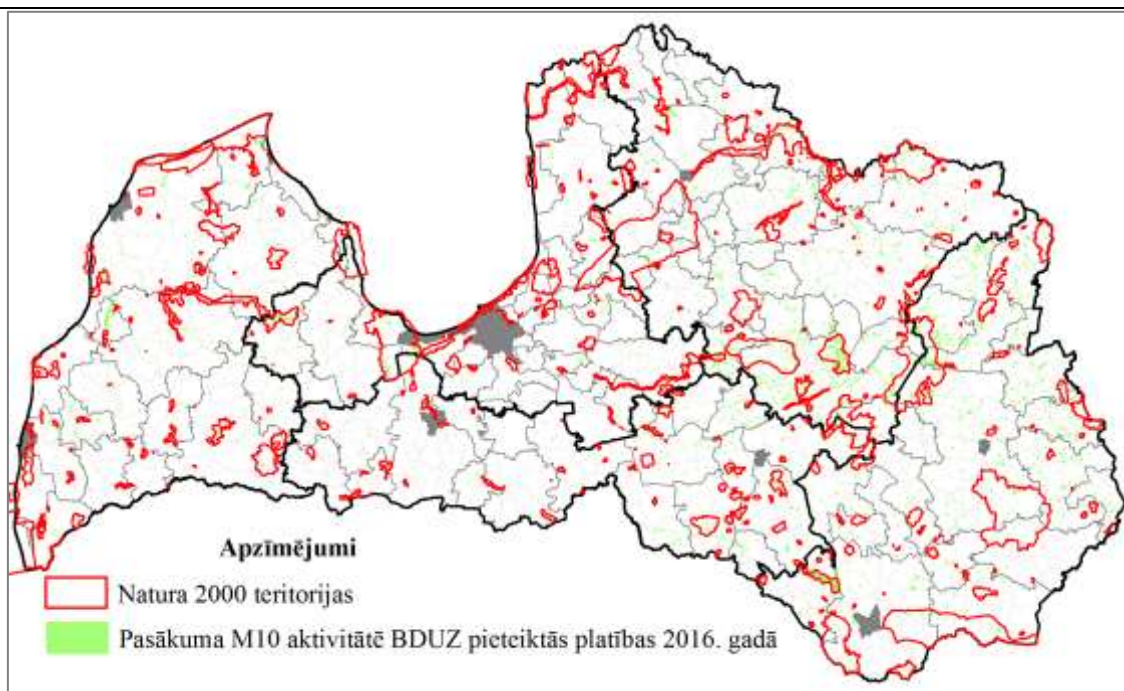
* deklarētās platības un iesniegumu skaits ir provizorisks dati, kas tiks precizēti atbilstoši apstiprinātajām platībām (pēc 01.07.2017.)

Avots: LAD

Pasākuma M10 “Agrovide un klimats” mērķis ir saglabāt bioloģisko daudzveidību, nepieļaut lauku ainavas degradāciju, nodrošināt vides resursu ilgtspējīgu izmantošanu, izmantojot vidi saudzējošas lauksaimniecības metodes, vienlaikus samazinot piesārņojumu virszemes un pazemes ūdeņos un gaisā, kā arī saglabājot augsnē augu barības vielas un samazinot erozijas procesus lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

Aktivitātes 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” mērķteritorija ir tādi ilggadīgie zālāji, kas atzīti par bioloģiski vērtīgu zālāju (BVZ) vai ES nozīmes zālāju biotopu, kuri atrodas gan Natura 2000 teritorijās, gan ārpus tām.

2016. gadā aktivitātes 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” (BDUZ) īstenošanai savās saimniecībās pieteicās 4 054 pretendenti, deklarējot atbalstam 33 094 ha dažāda veida bioloģiski vērtīgus zālājus. (2.attēls un.2.tabula).

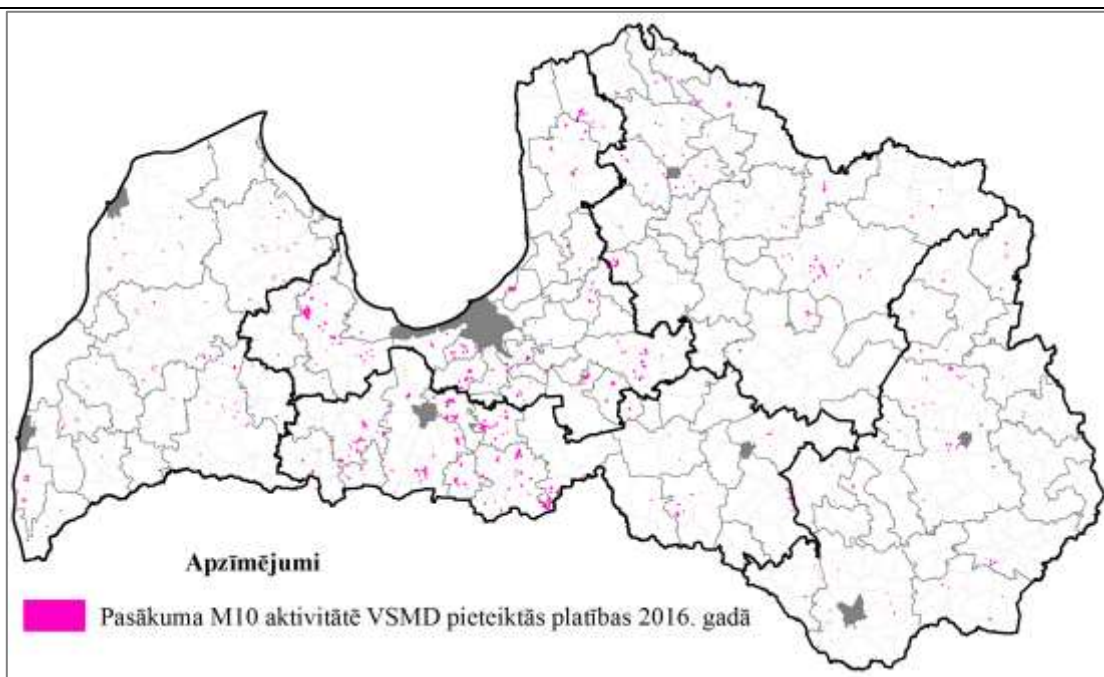
2. attēls. Aktivitātē 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” 2016. gadā pieteiktās platības
Avots: LAD

Kopumā BDUZ atbalstam tika deklarēti 71,0% no visas 2016. gada maksājumu sezonai atbalsttiesīgās platības. No ES nozīmes zālāju biotopiem uz BDUZ atbalstu 2016.gadā deklarēti 7 041 ha jeb 72,5% (2.tabula).

Atbalsttiesīgā zālāja veids	Kopējā atbalsttiesīgā zālāju platība ha	Zālāju platības, kas pieteiktas uz BDUZ atbalstu	
		ha	% no atbalsttiesīgajiem ha
BVZ – vecie zālāji (nav vēl pārkartēti)	36 896	26 053	70,6
ES nozīmes zālāju biotopi	9 713	7 041	72,5
KOPĀ	46 609	33 094	71,0

2.tabula. Aktivitātē 10.1.1 pieteiktās platības atkarībā no atbalsttiesīgā zālāja veida 2016. gadā
Avots: LAD

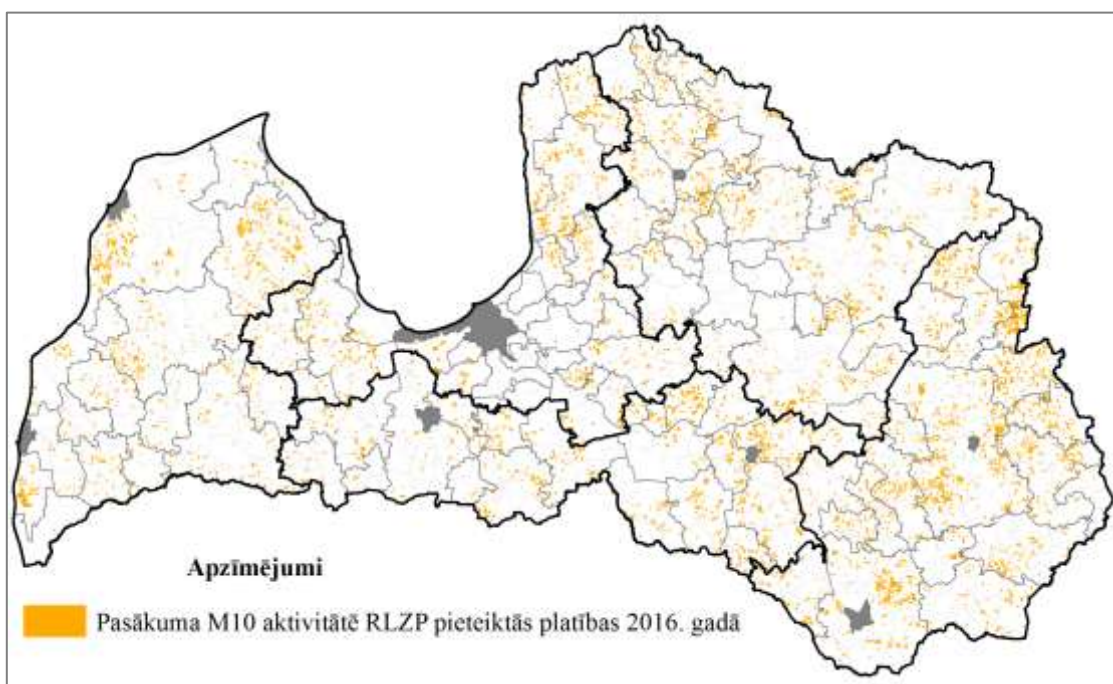
2016. gadā aktivitātes **10.1.2. „Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”** (VSMD) atbalstam pieteicās 336 pretendenti, deklarējot atbalstam 5 629 ha dārzu platības, kurās tiek audzēti dažādi atbalsttiesīgie kultūraugi - augļu koki, ogulāji un dārzeni (3.attēls).

3. attēls. Aktivitātē 10.1.2. „Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā” 2016. gadā pieteiktās platības

Avots: LAD

2016. gadā aktivitātes **10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā”** (RLZP) atbalstam pieteicās 1 432 pretendenti, piesakot atbalstam 86 484 ha (4.attēls), no tiem 22,2% tika pieteikti kā platības, kuras apsaimnieko ar bioloģiskajā lauksaimniecībā izmantotajām metodēm.

4.attēls. Aktivitātē 10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā” 2016. gadā pieteiktās platības

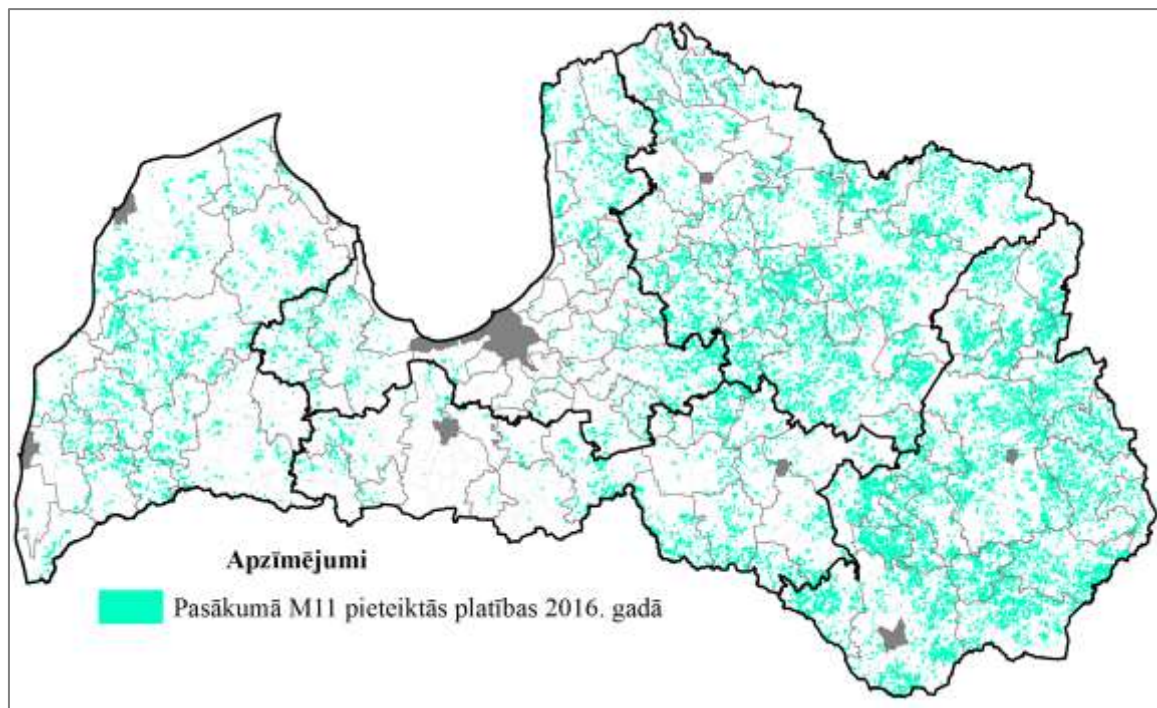
Avots: LAD

Savukārt **aktivitātē 10.1.4. “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”** (SVIN) 2016. gadā pieteicās 96 pretendenti, deklarējot atbalstam 539 ha.

Pasākums M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”

2016. gadā Latvijā kopumā, kā atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības praksei un metodēm ir sertificēti 263 891 ha, ko apsaimnieko 4 145 dažādu jomu lauksaimnieki (PVD dati), un 97,4% no tiem pieteicās pasākuma M11 „Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) atbalstam (5.attēls).

No tiem **apakšpasākumā 11.1. “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”** atbalstam deklarēti 56 515 ha platību, savukārt **apakšpasākumā 11.2. “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”** – 197 926 ha dažādu atbalsttiesīgo kultūraugu platības.

5.attēls. Pasākumā 11. „Bioloģiskā lauksaimniecība” 2016. gadā pieteiktās platības
Avots: LAD

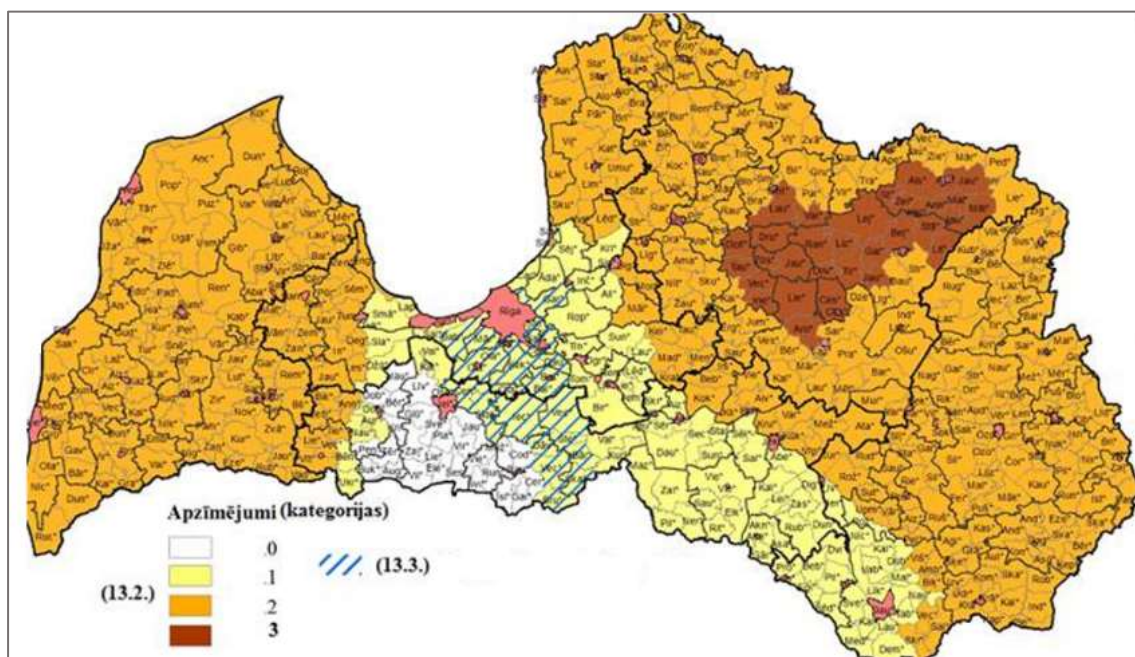
Pasākums M12 “Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi” nodrošina, ka mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu dēļ tiek kompensēti neiegūtie ieņēmumi teritorijās, kas sekmē direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, veicina meža īpašnieku un apsaimniekotāju interesi par dabas vērtību saglabāšanu, sekmē labvēlīgus nosacījumus īpaši aizsargājamo biotopu un sugu attīstībai.

Apakšpasākumā 12.2. “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” paredzēts maksāt kompensāciju ne tikai par atbalsttiesīgajām platībām Natura 2000 tīklā, bet arī par citām norobežotām dabas aizsardzības teritorijām ar vides radītiem ierobežojumiem ārpus Natura 2000 platībām, saskaņā ar Regulas 1305/2013 30 (6).panta b) apakšpunktu. Līdz ar to šobrīd par potenciāli atbalsttiesīgu platību ir noteikti 67 702 ha, kuros ir dažāda veida mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi.

2016. gadā apakšpasākuma 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" ietvaros atbalstam pieteicās 2 911 pretendenti, deklarējot 39 427 ha lielu meža zemes platību, kas ir 58,2% no kopējās platības ar noteiktajiem mežsaimnieciskajiem ierobežojumiem.

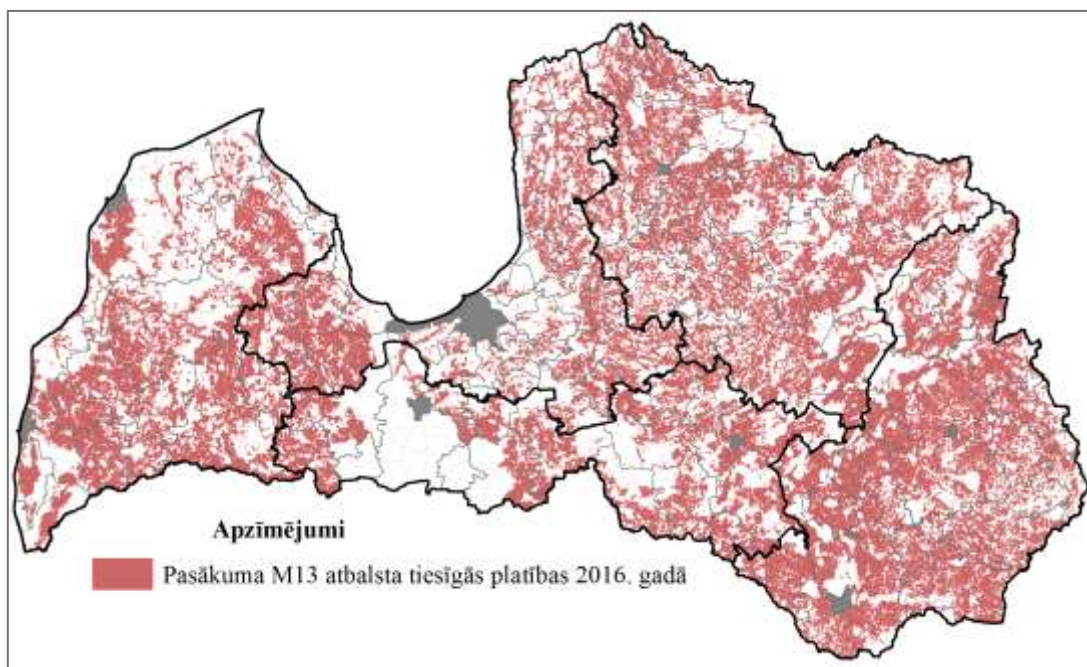
Pasākuma M 13 “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi” (ADSI) kā kopējā mērķteritorija īstenošanai tika identificēti 2,22 milj. ha LIZ (pēc VZD datiem) (6.attēls), no

tās 2016. gadā atbalsttiesīgā platība bija 64,7% jeb 1 435 624 ha (7.attēls).

6.attēls Aktivitāšu 13.2. ADI un 13.3. ASI atbalsttiesīgās teritorijas
Avots: AREI

2016.gadā apakšpasākumam 13.2. “Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi” – tika deklarēti 1 381 516 ha, savukārt, apakšpasākumā 13.3. “Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi” – 54 108 ha. Jāuzsver, ka šī platība ir atbalstam deklarētā, bet ne apstiprinātā platība, jo šobrīd turpinās 2016.gada iesniegumu administrēšana.

7.attēls. Pasākumā 13. „Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi”
2016. gadā atbalsttiesīgā platība
Avots: LAD

M20 Tehniskā palīdzība

Pasākuma mērķis ir atbalstīt efektīvu un atbilstošu LAP sagatavošanu, pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī informācijas, saziņas, tīklu (Valsts lauku tīkls - VLT) uzturēšanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas pasākumus, lai sasniegtu plānotos rezultātus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 599 26. punktu Tehniskās palīdzības atbalsta saņēmēji ir Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

20.1.apakšpasākumā “Atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valstu lauku tīklus jeb VLT)”

2016. gadā iesniegti 8 projektu iesniegumi, no kuriem apstiprināti 6, par 2 projektu iesniegumiem lēmums 2016. gadā vēl netika pieņemts, tie tika vērtēti. Kopumā 2016. gadā apstiprināti projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 19,35 milj. apmērā, kas ir 45% no apakšpasākumam plānošanas periodā kopējā apstiprinātā publiskā finansējuma. Līdz atskaites perioda beigām tika izmaksāts finansējums EUR 4,96 milj. apmērā jeb 11,6 % no plānošanas periodā plānotā finansējuma apjoma.

20.2.apakšpasākumā “Atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai” 2016. gadā iesniegts un apstiprināts 1 projekta iesniegums par kopējo publiskā finansējuma summu EUR 10,80 milj., kas ir 53% no kopējā VLT izveidei un darbībai plānošanas periodā 2014.-2020. gadam apstiprinātā finansējuma, bet izmaksāti EUR 4,5 milj. jeb 21,9 % no plānotā finansējuma.

LAP 2014-2020 prioritāšu un mērķa virzienu progress

Tā kā LAP ieviešana tika uzsākta tikai 2015.gadā un daļai atbalsta pasākumu ir izsludinātas tikai pirmās projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas, turklāt vairākos pasākumos projektu īstenošana paredzēta no diviem līdz pat četriem gadiem, tādējādi īstenoto projektu skaits ir neliels un iznākuma rādītāju izpilde vēl joprojām ir salīdzinoši zema.

P1 - Veicināt zināšanu pārnesi lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02 un M16.

Tā kā pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, bet pasākuma M16 īstenošana vēl netika uzsākta, tad šobrīd vēl nav izpildes progresa mērķa rādītājiem T1 “Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem”, T2 “Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.)” un T3 “Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits”.

IA – sekmēt inovācijas, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku teritorijās

Tā kā pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, uz pārskata perioda beigām vēl nebija iznākumu rādītāju izpildes progresa. Pārskata periodā tika sekmīgi uzsākta abu pasākumu īstenošana, noslēdzot iepirkumu procedūras, kuru rezultātā izvēlēti apmācību un konsultāciju pakalpojumu sniedzēji un noslēgti līgumi, tika arī uzsāktas mācības un konsultācijas vairākās lauksaimniecības un mežsaimniecības jomās. 2016. gadā pasākumā M01 tika apstiprināts publiskais finansējums EUR 2,35 milj. apmērā, kas ir 17,6% no kopējā pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, savukārt pasākumā M02 apstiprināts publiskais finansējums EUR 5,1 milj. apmērā jeb 48,8% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, tā sniedzot ieguldījumu zināšanu bāzes attīstībai un lauku teritorijās un lauku uzņēmēju zināšanu un praktisko iemaņu paaugstināšanā.

IB - Stiprināt saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus.

Tā kā pasākuma M16 īstenošana 2016. gadā vēl netika uzsākta, tad šim mērķa virzienam nav

iznākumu rādītāju izpildes progresā.

1C – rosināt mūžizglītību un apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs

Tā kā pasākuma M01 īstenošana tika uzsākta 2016. gadā, izvēloties apmācību sniedzējus un uzsākot tikai pirmo apmācību bloku apguvi, līdz gada beigām neviena apmācību bloka īstenošana netika pabeigta un tādēļ vēl šajā mērķa virzienā nav iznākumu rādītāju izpildes progresā.

P2 - Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M04, M06 un M16.

2A – uzlabot saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt to restrukturizāciju un modernizāciju, jo īpaši ar mērķi iesaistīt saimniecības tirgū un dažādot lauksaimniecisko darbību

Pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, un tie vēl nav devuši savu ieguldījumu mērķa sasniegšanā, bet pasākuma M16 īstenošana vēl netika uzsākta.

Lielāko ieguldījumu mērķa virziena rezultātīvo rādītāju izpildē deva atbalsta pasākums M04. No plānošanas perioda sākuma M04 pasākumā kopā apstiprināti 2 527 projekti par EUR 151,8 milj., tai skaitā 2016. gadā apstiprināti projekti par EUR 78,4 milj.

1. apakšpasākumā 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" ietvaros līdz 2016. gada beigām:
 - apstiprināti 2187 projekta iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 112,3 milj. jeb 36,0% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
 - īstenoti un pilnībā apmaksāti 1 269 projekti par EUR 44,3 milj., kas ir 14,3% no plānotā publiskā finansējuma apjoma.
2. apakšpasākumā 4.3. "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" ietvaros līdz 2016. gada beigām:
 - apstiprināti 340 projekta iesniegumi par EUR 39,5 milj. jeb 46,1% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
 - īstenoti un pilnībā apmaksāti 83 projekti par EUR 5,6 milj., kas ir 6,5% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Lauku saimniecību konkurētspējas palielināšanā ieguldījumu ir devis arī atbalsta pasākums M06:

1. apakšpasākuma 6.3 "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības" ietvaros no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām kopā apstiprināti 1 067 projekta iesniegumi par EUR 16,0 milj. jeb 46% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma (tai skaitā 2016. gadā tika apstiprināti projekta iesniegumi EUR 14,5 milj. apmērā), taču ņemot vērā to, ka apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir no diviem līdz četriem gadiem, neviens projekts vēl netika īstenots;
2. apakšpasākuma 6.3 "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības" ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013 atbalsta pasākuma "Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai" ietvaros uzņemtās saistības) – kopumā 135 projektiem ar kopējo publisko finansējumu EUR 202,5 tūkst., no kuriem līdz 2016. gada beigām tika īstenoti 56 projekti par EUR 84 tūkst., kas ir 0,2 % no plānotā finansiālā ieguldījuma mērķa virzienā šī apakšpasākuma ietvaros.

Mērķa rādītāja T4 "LAP atbalstīto saimniecību ieguldījumiem pārstrukturēšanā un modernizācijā procentuālais daudzums no visām lauku saimniecībām" (plānotā vērtība 4,44%) sasniegto vērtību - 1,43% veido apakšpasākuma 4.1. ietvaros projektus īstenojušās 1 145 lauku saimniecības.

Līdz ar to ir secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā vēl joprojām ir salīdzinoši zema, kas izskaidrojams ar to, ka trijos atbalsta pasākumos, kas dod ieguldījumu mērķa virzienā vēl nav iznākumu rādītāju, jo šo atbalsta pasākumu īstenošana vēl nav uzsākta, vai ir uzsākta tikai 2016. gada otrajā pusē. Savukārt trīs apakšpasākumu iznākumu rādītāji ir zemi, jo, lai gan šajos apakšpasākumos ir apstiprināti projektu pieteikumi par salīdzinoši lielu finansējuma daļu attiecībā pret apakšpasākumos pieejamo, projektu zemo īstenošanas proporciju ietekmē to īstenošanas termiņi no diviem līdz pat četriem gadiem.

2B – atvieglot ienākšanu lauksaimniecības nozarē, it īpaši paaudžu maiņu.

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 apakšpasākums 6.1. "Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai", kurā no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām kopā apstiprināti 265 projekta iesniegumi par EUR 10,6 milj. jeb 76,3% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma. Tai skaitā 2016. gadā tika apstiprināti projekta iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu EUR 7,8 milj. Ņemot vērā to, ka apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir divi vai vairāki gadi, neviens projekts vēl netika īstenots, tādēļ šajā mērķa virzienā vēl nav iznākumu rādītāju izpildes progresa.

Tā kā apakšpasākuma 6.1. "Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" ietvaros līdz 2016. gada beigām nebija īstenotu projektu, tad šobrīd mērķa rādītājam T5 "Procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem" nav izpildes progresa.

P3 -Veicināt pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M04, M05, M09 un M17.

3A – primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošana, tos labāk integrējot lauksaimniecības pārtikas aprītē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noieta vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes, ražotāju grupas un organizācijas un starpnozaru organizācijas.

Vislielāko ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā dod atbalsta pasākuma M04 apakšpasākums 4.2. "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē", kurā 2016. gadā apstiprināti projekta iesniegumi par EUR 6,1 milj., taču no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām:

1. apstiprināti 96 projekta iesniegumi par EUR 11,7 milj. jeb 18,2%, no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
2. īstenoti un pilnībā apmaksāti 47 projekti par kopējo publisko finansējumu EUR 4,2 milj. jeb 6,5% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma.

Otrs atbalsta pasākums, kas dod ieguldījumu mērķa virziena sasniegšanā, ir atbalsta pasākums M09:

1. atbalsta pasākuma ietvaros līdz 2016. gada beigām apstiprināti 2 projekta iesniegumi par EUR 375,7 tūkst. jeb 13,5% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, tai skaitā 2016. gadā apstiprināts projekta iesniegums par EUR 177,3 tūkst. Atbalsta pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums par daļēji īstenotu projektu ar kopējo publisko finansējumu EUR 4,7 tūkst.
2. atbalsta pasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013 atbalsta pasākuma "Ražotāju grupas" ietvaros uzņemtās saistības). Līdz 2016. gada beigām pārejošās saistības segtas par 2 projektiem un EUR 26,4 tūkst. apjomā.

Mērķa rādītāja T6 "Procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās" sasniegtā vērtība ir 0,08% (sasniedzamā vērtība 0,14%), ko veido atbalstītajās ražotāju grupās iesaistītās 70 lauku saimniecības.

3B – Lauku saimniecību riska novēršanas un pārvaldības atbalsts

Atbalsta pasākuma M05 ietvaros, abos apakšpasākumos no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām tika apstiprināti 43 projekta iesniegumi par EUR 1,8 milj. jeb 36% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, taču projektus īstenoja 26 saimniecības ar kopējo publisko finansējumu EUR 869,7 tūkst., kas ir 17,4% no plānotā finansējuma. Salīdzinoši zemais iznākuma rādītājs ir izskaidrojams ar to, ka pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2015. gada beigās.

Savukārt atbalsta pasākuma M17, kas dod ieguldījumu šajā mērķa virzienā, kopējais apstiprinātais publiskais finansējums no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām bija EUR 2,3 milj. 1 696 atbalsta pretendentiem jeb 23% no pasākuma M17 plānotā mērķa finansējuma, bet šajā pasākumā kopējais publiskais finansējums EUR 1,9 milj. apmērā jau ir izmaksāts 1331 pretendentiem jeb 19% no pasākumā pieejamā finansējuma.

Mērķa rādītāja T7 "Procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās" sasniegtā vērtība ir 1,63% (sasniežamā vērtība 4,92%), ko veido saimniecības, kas īstenojušas projektus abu iepriekš minēto mērķa virziena pasākumu ietvaros.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniežamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir apmierinoša, ņemot vērā to, ka abu atbalsta pasākumu īstenošana ir uzsākta tikai 2015. gada beigās.

P4 - Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M08, M10, M11, M12 un M13.

4A – bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, atjaunošana un palielināšana, ietverot NATURA 2000 teritorijas, teritorijas ar dabas u.c. ierobežojumiem, bioloģiski vērtīgas lauksaimniecības sistēmas, un Eiropas nozīmes ainavu statusa saglabāšana.

Ieguldījums šajā mērķa virzienā, tiek nodrošināts īstenojot atbalsta pasākuma M10 aktivitāti 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”, kas pamatā sekmēs direktīvas 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, vienlaikus nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos no lauksaimnieciskās darbības atkarīgos Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgos zālāju biotopos vai putnu dzīvotnēs (ES nozīmes zālāju biotops), kā arī nepieļaus tipiskās Latvijas lauku ainavas izzušanu.

Šī mērķa sasniegšanu veicina arī atbalsta pasākums M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība".

Nodrošinot nevienlīdzīgu klimatisko un dabas apstākļu izraisīto seku novēršana lauksaimnieciskajā ražošanā, veicinot zemes apsaimniekošanu, savu ieguldījumu tipiskas Latvijas lauku ainavu saglabāšanā un tās bioloģisko daudzveidībā dod pasākums M13, īstenojot apakšpasākumu 13.2. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi" un apakšpasākumu 13.3. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi".

Kopumā gandrīz visos atbalsta pasākumos, apakšpasākumos un aktivitātēs, kas dod ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā lauksaimniecības zemēs, arī 2016. gadā, līdzīgi kā 2015. gadā, bija vērojama liela aktivitāte, un tika iesniegti pieteikumi par platībām, kas nedaudz pārsniedz LAP ietvaros plānoto, izņemot aktivitāti 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”, kurā pieteikumi tika iesniegti par 66,4% no plānotajām platībām. Kopumā līdz 2016. gada beigām atbalsts tika izmaksāts par 244 320 ha lauksaimniecības zemi, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, jeb 93,3% no mērķa virzienā plānotajām lauksaimniecības zemju platībām – 262 000 ha.

Mērķa rādītājam T9 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus" sasniegtā vērtība bija 13,6%

(sasniedzamā vērtība 14,59 %), ko veido iepriekš minētie atbalstītie 244 320 ha šajā mērķa virzienā.

Arī atbalsta pasākuma M12 apakšpasākums 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" (NIM) veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un palielināšanu *Natura 2000* teritorijās un mikroliegumos meža zemēs, vienlaikus saglabājot tradicionālo Latvijas lauku ainavu. Līdz 2016.gada beigām šajā atbalsta pasākumā, un līdz ar to arī mērķa virzienā ir atbalstītas meža platības 35 299 ha apmērā, kurās piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, un kas ir jau 88,2% no mērķa virzienā atbalstīt plānotās meža platības - 40 000 ha.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī pasākums 8.3/8.4 "Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi", kurā no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām tika apstiprināti 72 projekti par kopējo publisko finansējumu EUR 3,3 milj. jeb 59,4% no apakšpasākumā plānotā finansējuma.

Savukārt mērķa rādītāja T8 "Procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus" sasniegtā vērtība līdz 2016. gada beigām bija 1,02% (sasniedzamā vērtība 1,15%), kura tiek sasniegtas ar atbalstītajiem 35 299 ha meža zemes, un ir jau tuvu mērķa rādītāja izpildei.

4B – uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu.

4C – uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst augsnes eroziju.

Šo abu 4B un 4C mērķu sasniegšanu veicina atbalsta pasākuma M10 aktivitātes 10.1.2. „Vides saudzējošu metožu pielietošanai dārkopībā” (2016. gadā tika izmaksāts atbalsts par 4,7 tūkst. ha), kas pamatā veicinās apkārtējās vides saglabāšanu un uzlabošanu, pēc iespējas mazāk un kontrolēti izmantojot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu un aktivitāte 10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā” (2016. gadā tika izmaksāts atbalsts par 69,7 tūkst. ha), kas nodrošina lauksaimniecībā izmantojamās zemēs augsnes virskārtas aizsardzība pret augsnes degradācijas procesiem, saglabājot augsnēs organiskās vielas un samazinot barības vielu noteci.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī atbalsta pasākums M11, kurā bija vērojama augsta aktivitāte, jo atbalsts 2016. gadā abos apakšpasākumos tika izmaksāts par platībām 213 tūkst. ha apjomā, kas ir nedaudz vairāk (103,9 %) kā šajā aktivitātē plānotās platības.

Līdz ar to līdz 2016. gada beigām katrā no šiem mērķa virzieniem atbalsts tika izmaksāts par 287 523 ha lauksaimniecības zemes, kurā tiek gan uzlabota ūdens resursu apsaimniekošana, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu, gan arī tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu augsnes apsaimniekošanu un novērstu augsnes eroziju. Sasniegtais rādītājs ir 96,5% no katrā mērķa virzienā atbalstīt plānotajām lauksaimniecības zemju platībām – 298 000 ha.

Abu mērķa rādītāju T10 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus" un T12 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus" sasniegtās vērtības bija 16,01% (sasniedzamā vērtība 16,9%), kas tika sasniegts ar iepriekš minētajiem atbalstītajiem 287 523 ha lauksaimniecības zemes katrā no mērķa virzieniem un ir jau tuvu plānotajai mērķa rādītāja izpildei.

P5 - Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākums M04, M06 un M08.

5B – palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē.

Ieguldījumu mērķa virziena rezultātu sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda

sākuma līdz 2016. gada beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 18 projekti ar publisko finansējumu EUR 4,9 milj. apmērā jeb 43,2% no mērķim paredzētā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka 98% no šī apstiprinātā finansējuma veidoja apakšpasākuma 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" īstenošanas rezultāti. Savukārt īstenoti un pilnībā apmaksāti līdz 2016. gada beigām tika 7 projekti par EUR 1,47 milj. (13,0% no plānotā), un arī no īstenojamiem projektiem 96,1% publiskais finansējums tika izmaksāts apakšpasākuma 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" ietvaros.

Mērķa virziena T15 "Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā" izpildes vērtība bija 3 188 608,53 EUR, bet sasniedzamā vērtība 28 346 212,00 EUR, tātad izpildes progress uz atskaites brīdi bija 11,2%.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir salīdzinoši zema, kas izskaidrojams ar to, ka ir apstiprināti projektu iesniegumi par salīdzinoši lielu finansējuma daļu attiecībā pret pieejamo finansējumu, bet, tā kā projektu īstenošanas termiņi pārsvarā ir līdz diviem gadiem, tad to īstenošanas rezultāti vēl joprojām ir zemi.

5C - Sekmēt atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.

Atbalsta pasākuma M06 apakšpasākuma 6.4.2. "Biogāzes ražošanas atbalsts" īstenošana līdz 2016. gada beigām netika uzsākta, tādēļ mērķa rādītājam T16 "Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā" nav iznākumu progresa, kā arī iznākuma rādītājiem nav izpildes.

5D – samazināt siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas no lauksaimniecības.

Ieguldījumu mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 80 projekta iesniegumi par EUR 2,6 milj. jeb 15,6% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma. Savukārt īstenots un pilnībā apmaksāts tika 41 projekts par kopējo publisko finansējuma summu EUR 778 tūkst. jeb 4,7% no plānotā mērķa virziena publiskā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka īstenojamiem projektiem 40 projekti tika īstenoti apakšpasākuma 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" ietvaros.

Mērķa rādītāja T17 "Procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas" sasniegtā vērtība 0,06% (sasniežamā vērtība 9,48%).

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā vēl joprojām ir zema, jo gan apstiprināto projekta iesniegumu finansējums, gan īstenoto projektu finansējums ir tikai neliela daļa no mērķa virzienā paredzētā finansējuma. Lai veicinātu šī mērķa virzienu rezultatīvo rādītāju sekmīgu izpildi, ir plānots pārskatīt pasākuma M04 nosacījumus, kas veicinātu investīciju ieguldīšanu siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas samazināšanas pasākumos.

5E – veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M08 "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā". Šī atbalsta pasākuma apakšpasākuma 8.1. "Meža ieaudzēšana un kopšana" un apakšpasākuma 8.5. "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai" ietvaros no perioda sākuma līdz 2016. gada beigām tika apstiprināti 3 564 projektu iesniegumi par EUR 11,3 milj., kas ir 36,1% no mērķa virzienā paredzētā publiskā finansējuma. Savukārt līdz 2016. gada beigām īstenoti un pilnībā apmaksāti tika 810 projekti par kopējo publisko finansējumu EUR 1,8 milj. apmērā jeb 5,8% no mērķa virziena plānotā finansējuma.

Mērķa rādītāja T19 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu sasniegtā vērtība ir 0,11% (sasniežamā vērtība 0,7%), ko veido atbalstītie 5 972,07 ha meža zemes.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem arī šajā mērķa virzienā vēl ir salīdzinoši zema, lai gan ir apstiprināti projektu iesniegumi par salīdzinoši lielu finansējuma daļu attiecībā pret plānoto, tomēr, projektu īstenošanas ilgā termiņa (pārsvarā četri gadi) dēļ, to īstenošanas rezultāti ir zemi.

P6 - Veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M06, M07 un M19

6A – veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu un darbvietu radīšanu.

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 apakšpasākums 6.4.1. „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”, kura īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā. Apakšpasākuma ietvaros 2016. gadā tika apstiprināti 69 projekta iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu EUR 3,0 milj. jeb 9,8 %, no mērķa virzienā pieejamā finansējuma., taču īstenots un pilnībā apmaksāts tika tikai viens projekts par EUR 4 tūkst., kas arī izskaidro zemo iznākuma rādītāju progresu.

Arī mērķa rādītājam T20 “Atbalstīto projektu radītās darbvietas” vēl nav izpildes progresa, jo projekti vēl ir īstenošanā.

6B Sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā nodrošina atbalsta pasākums M19. Plānošanas periodā atbalstu SVVA stratēģijas īstenošanai ir saņēmušas 35 VRG plānoto 32 VRG vietā un iznākuma rādītājs ir izpildīts par 109%. Savukārt VRG darbības teritorijā aptvertais iedzīvotāju skaits ir 959 684, kas aptver gan LAP definēto lauku teritoriju, kā arī ietver pilsētas ar iedzīvotāju skaitu līdz 15 tūkstošiem.

Šajā pasākumā līdz 2016. gada beigām kopumā ir atbalstīti 863 projekti par EUR 24,8 milj., kas ir 31,4% no pasākuma ietvaros pieejamā publiskā finansējuma, bet, tā kā lielākai daļai atbalstīto projektu īstenošanas laiks ir paredzēts vairākus gadus, tad līdz 2016. gada beigām apakšpasākuma 19.2 “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju” ietvaros tika īstenoti tikai 26 projekti, un pasākumā kopumā izmaksāts publiskais finansējums veido EUR 532,5 tūkst. jeb 0,7% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Arī atbalsta pasākums M07 dod ieguldījumu šī mērķa virziena rezultātu sasniegšanā. No perioda sākuma līdz 2016. gada beigām apstiprināti 20 projekta iesniegumi par EUR 3,8 milj. jeb 2,9% no pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, bet, tā kā atbalsta pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un lielākajai daļai projektu īstenošanas laiks ir ilgāks par gadu, tad īstenoti un pilnībā apmaksāti ir 4 projekti par EUR 463,0 tūkst., kas ir tikai 0,4% no pasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Mērķa rādītāja T21 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas” (plānotā mērķa vērtība 64,51%) sasniegtā vērtība bija 94,31%.

Mērķa rādītāja T22 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras” sasniegtā vērtība uz atskaites perioda beigām bija 0,53% (sasniedzamā vērtība 1,98%).

Savukārt mērķa rādītājam T23 ”Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) vēl nav mērķa izpildes rādītāja progresa, jo projekti vēl ir īstenošanā (sasniedzamā vērtība 200).

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā vēl joprojām ir zema, kas lielākoties izskaidrojams ar to, ka abiem pasākumiem, kas dod ieguldījumu mērķa virzienā, īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un projektu īstenošanas termiņi lielākajai daļai projektu, it īpaši LEADER pasākumu gadījumā, ir vairāki gadi. Tiek prognozēts, ka tuvākajā

laikā paredzama lielāka aktivitāte atbalsta pretendentu vidū, piesakoties atbalstam pasākumā M07.

- d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starpposma mērķiem, balstoties uz F tabulu (no 2017. gada)

P2 - Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M04, M06 un M16.

Prioritātes ietvaros darbības rezultātu satvaram noteikti sekojoši rezultatīvie rādītāji un nodrošināta virzība uz prognozētajiem starpposma mērķiem (2018. gads) un LAP mērķiem (2023. gads):

1. rezultatīvam rādītājam “Publiskā sektora izdevumi kopā” uz 2016. gada beigām nodrošināta izpilde par EUR 49,95 milj. jeb 9,79 % no 2023. gada mērķa vērtības (32,6% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības - LAP prognozētais apjoms EUR 153,1 milj.);
2. atbalstīto saimniecību skaits uz 2016. gada beigām sasniedza 1 145 jeb 28,27% no 2023. gadam prognozētās mērķa vērtības (94,3% no 2018. gadam prognozētās starpposma mērķa vērtības - LAP prognozētais skaits 1 215).

P3 -Veicināt pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M05, M04, M09 un M17.

Prioritātes ietvaros darbības rezultātu satvaram noteikti sekojoši rezultatīvie rādītāji un nodrošināta virzība uz prognozētajiem starpposma mērķiem (2018. gads) un LAP mērķiem (2023. gads):

1. rezultatīvam rādītājam “Publiskā sektora izdevumi kopā” uz 2016. gada beigām nodrošināta izpilde par EUR 7,02 milj. jeb 7,52% no 2023. gada mērķa vērtības (24,5% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības - LAP prognozētais apjoms EUR 21,5 milj.);
2. atbalstīto pasākumu skaits, kas veicina lauksaimniecības produktu pārstrādi uz 2016. gada beigām sasniedza 37 jeb 8,71% no 2023. gadam prognozētās mērķa vērtības (28,9% no 2018. gadam prognozētās starpposma mērķa vērtības - LAP prognozētais skaits 128).

P4 - Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M08, M10, M11, M12 un M13.

Prioritātes ietvaros darbības rezultātu satvaram noteikti sekojoši rezultatīvie rādītāji un nodrošināta virzība uz prognozētajiem starpposma mērķiem (2018. gads) un LAP mērķiem (2023. gads):

1. rezultatīvam rādītājam “Publiskā sektora izdevumi kopā” uz 2016. gada beigām nodrošināta izpilde par EUR 163,2 milj. jeb 28,4% no 2023. gada mērķa vērtības (56,8% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības - LAP prognozētais apjoms EUR 287,32 milj.);
2. atbalstītā lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes platība, kurā tiek īstenoti vidi saudzējoši un bioloģiskās daudzveidību saglabājoši pasākumi, uz 2016. gada beigām sasniedza 1 333 507,78 ha jeb 99,7 % no 2023. gadam prognozētās mērķa vērtības (par prognozētā 2018. gada starpposma mērķa vērtība tika pārsniegta par 24,6 % - LAP prognozētais apjoms 1 070 000 ha.)

P5 - Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M04, M06 un M08.

Prioritātes ietvaros darbības rezultātu satvaram noteikti sekojoši rezultatīvie rādītāji un nodrošināta

virzība uz prognozētajiem starpposma mērķiem (2018. gads) un LAP mērķiem (2023. gads):

1. rezultatīvam rādītājam “Publiskā sektora izdevumi kopā” uz 2016. gada beigām nodrošināta izpilde par EUR 4,1 milj. jeb 5,47% no 2023. gada mērķa vērtības (27,3% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības - LAP prognozētais apjoms EUR 15,0 milj.);
2. līdz 2016. gada beigām tika īstenoti 7 projekti ar ieguldījumiem energotaupības un energoefektivitātes jomā, kas veido 7% no 2023. gada mērķa vērtības (35% no 2018. gadam prognozētās starpposma mērķa vērtības - LAP prognozētais skaits 20 projekti);
3. līdz 2016. gada beigām īstenoti 734 projekti ar ieguldījumiem meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai īstenoti, kas sastāda 8,29% no 2023. gada mērķa vērtības (23,7% no 2018. gadam prognozētās starpposma mērķa vērtības - LAP prognozētais skaits 3 098 projekti);
4. līdz 2016. gada beigām atbalsta saņēmēji saņēmuši atbalstu par 233,78 ha apmežotās zemes, kas veicina oglekļa piesaisti un uzglabāšanu jeb 3,9% no 2023. gada mērķa vērtības (9,7% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības - LAP prognozētais apjoms 2 400 ha).

P6 - Veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M06, M07 un M19.

Prioritātes ietvaros darbības rezultātu satvaram noteikti sekojoši rezultatīvie rādītāji un nodrošināta virzība uz prognozētajiem starpposma mērķiem (2018. gads) un LAP mērķiem (2023. gads):

1. rezultatīvam rādītājam “Publiskā sektora izdevumi kopā” uz 2016. gada beigām nodrošināta izpilde par ~ EUR 1,0 milj. jeb 0,42% no 2023. gada mērķa vērtības (2,1% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības - LAP prognozētais apjoms EUR 47,3 milj.);
2. līdz 2016. gada beigām atbalsta pasākuma M07 ietvaros tika īstenoti 5 projekti, kuru rezultātā uzlabotās infrastruktūras apjoms - ceļu garums lauku teritorijās sastāda 12,89 km jeb 1,53% no 2023. gada mērķa vērtības (7,7% no 2018. gadam prognozētās starpposma mērķa vērtības - LAP prognozētais apjoms 168 km);
3. rezultatīvais rādītājs “VRG darbības aptverto iedzīvotāju skaits” tika pārsniegts par 46,2% no 2018. gada starpposma mērķa rādītāja vērtības, kā arī 2023. gada mērķa vērtības.

e) Cita būtiska informācija, kas ietekmējusi LAP ieviešanu

Lielākie sarežģījumi lauksaimniecībā 2016. gadā skāra cūkgaļas nozari, kur grūtības saistījās ar Āfrikas cūku mēra izplatību un tās ierobežošanai un apkarošanai īstenotajiem preventīviem un stingriem kontroles un ierobežojošiem pasākumiem, kas radīja ievērojamus tirgus traucējumus daudziem cūkaudzētājiem. Pašreiz lielākā daļa valsts teritorijas ir iedalītas ĀCM zonās un riska zonās, kurās noteikti dažādi ierobežojumi un aizsardzības pasākumi. Daudzi cūkaudzētāji ir saskārušies ar zaudējumiem, kurus izraisījuši tirdzniecības un dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumi šajās zonās. Vienlaikus jāatzīmē, ka 2016. gadā būtiski pieauga cūkgaļas vidējā iepirkuma cena Latvijā – laikā no janvāra līdz decembrim cena pieauga par 16%, kamēr 2016. gada vidējā iepirkuma cena cūkgaļai bija par 7% augstāka nekā 2015. gadā, bet par 5% zemāka nekā 2014. gadā.

Piena nozarē 2016. gadā joprojām bija jūtama Krievijas 2014. gada 7. augustā noteiktā importa embargo ietekme. 2016. gada pirmajā pusgadā turpinājās piena iepirkuma cenas lejupslīde, jūlijā sasniedzot zemāko punktu kopš embargo noteikšanas (0,177 EUR/kg jeb samazinājums par 40%), un arvien palielinot piena ražotāju finansiālos sarežģījumus.

No 2017. gada augusta aizsākās piena iepirkuma cenas pieauguma tendence, kas turpinājās līdz pat 2017. gada pirmajiem mēnešiem, taču cenas pieaugums nekompensēja līdz tam ilgstoši piedzīvoto ieņēmumu samazināšanos.

Kaut gan piena nozares pārstāvji Latvijā atšķirībā ar citām nozarēm, ko aptvēra Krievijas importa

embargo, visaktīvāk meklēja jaunus eksporta tirgus, nozares eksporta rādītāji tik un tā turpina samazināties – 2016. gada pirmajā pusgadā piena produktu eksporta vērtība sasniedza tikai 66,7 milj. EUR vērtību, kas ir par 47% mazāk nekā 2014. gada pirmajā pusgadā.

Eksporta rādītāju samazināšanās liecina par to, ka piena nozarei joprojām nebija izdevies pilnībā atgūties un lejupslīde nozarē nebija apstājusies.

Laika posmā no 2014. gada līdz 2015. gadam kopējais lielāko 13 piena pārstrādes uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu apjoms samazinājās par 25%, bet neto apgrozījums samazinājās par 15%.

Arī graudu nozarē 2016. gadā laikapstākļi graudu ražošanas sezonā uzskatāmi par nelabvēlīgiem, jo to ietekmē samazinājās graudaugu ražība un būtiski pasliktinājās graudu kvalitātes rādītāji.

Lielākā daļa graudu kopražas neatbilda pārtikas graudu kvalitātes prasībām - vairāk nekā 80% no kviešu graudu kopražas atbilda lopbarības kvalitātes kritērijiem, savukārt iepriekšējo triju gadu periodā lopbarībai tika realizēti tikai 32% no kviešu kopražas.

Graudu tirgū jau kopš 2012. gada sākuma vērojama pakāpeniska graudu iepirkuma cenu samazināšanās. 2016. gadā, salīdzinājumā ar 2015. gadu, kviešu cenas samazinājās par 9,4%, rudziem par 7,9%, bet visām labībām kopā par 8,3%.

Tika turpināts īstenot ES pagaidu ārkārtas atbalsts augļu un dārzeņu nozarei dēļ Krievijas valdības 2014. gadā ieviestā aizlieguma. Laika periodā no 2015. gada 8. augusta līdz 2016. gada 30. jūnijam, ārkārtas pasākumu īstenošanai kopumā tika piešķirts 4750 tonnas piemērojama apjoms, no kura izmantoja 329 tonnas 18,7 tūkst EUR apmērā, bet atbalsta periodā no 2016. gada 1. jūlija līdz 2017. gada 30. jūnijam ES piešķirtais apjoms tika samazināts līdz 3600 tonnām no kurām izmantotais apjoms bija 2269 tonnas dārzeņu.

Tā kā valstī ievērojami aizkavējās Publiskā iepirkuma likuma saskaņošanas process, lai nodrošinātu pasākumu M01 un M02 īstenošanu un publiskā finansējuma apguvi, izvēloties pakalpojumu sniedzējus, iepirkumiem, kas tika izsludināti no 2016. gada 18. aprīļa un kuru paredzamā līgumcena sasniedza Eiropas Savienības noteiktās līgumcenu robežvērtības, tika piemēroti Iepirkumu uzraudzības biroja "Ieteikumi atsevišķu Publisko iepirkumu likuma un Direktīvas 2014/24/ES normu piemērošanā pārejas periodā līdz jaunā Publisko iepirkumu likuma pieņemšanai un Direktīvas 2014/24/ES pārņemšanai". Ņemot vērā iepriekšminēto, kā arī to, ka Publiskā iepirkuma likums stājās spēkā tikai 2017. gada 1. martā, būtiski tika ietekmēta iepirkumu procedūru veikšanas gaita LAP pasākumiem M01 un M02.

2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS GAITA

a) Apraksts par visām izmaiņām, kas pārskata gadā izdarītas novērtēšanas plānā, šo izmaiņu pamatojums

Pārskata gadā nav bijusi nepieciešamība veikt izmaiņas novērtēšanas plānā.

b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar LAP novērtēšanas plāna 3.sadaļu)

Novērtēšanas sistēma sastāv no sekojošām sadaļām, un pastāvīgi tiek veikti darbi to ieviešanai: Datu uzkrāšana un apstrāde. Tiek risināti novērtēšanas procesa metodoloģiskie jautājumi, pilnveidojot intervences loģiku pasākumu griezumā un datu uzkrāšanu. Pārskata periodā tika apkopota informācija no LAD datu bāzes par 2014.-2020. gada plānošanas periodu un SUDAT datu bāzes saistībā ar saimniecību analīzi.

Gatavojot ex-post ziņojumu, veikta rādītāju analīze, un notikušas diskusijas, lai noteiktu vērtēšanas kritēriju un sasniedzamās vērtības attiecīgajam novērtēšanas jautājumam. Ex-post novērtējumā tika pielietoti divi vērtēšanas kritēriji:

- 1) rezultativitāte – vērtēts, vai pasākuma rezultātu rādītāju sasniedzamās vērtības ir

sasniegtas;

2) lietderīgums – vērtēts, vai ar plānoto finansējumu ir sasniegta rezultativitāte.

Rādītāju analīze novērtēšanas kritēriju noteikšanai tika veikta pa rādītāju grupām – ieguldījuma, iznākuma, rezultāta un ietekmes rādītāji. Par katru no šiem rādītāju veidiem tika izveidots apraksts, kurā uzskaitīti galvenie attiecīgajā grupā ietilpstošie rādītāji lauksaimniecības un mežsaimniecības sektoru konkurētspējas vērtēšanai, lauksaimnieciskās darbības dažādošanai un lauku dzīves kvalitātes veicināšanai, kā arī vides kontekstā.

Tematisko novērtējumu, kas izriet no aktuālām lauku attīstības vajadzībām, izstrāde. Pārskata periodā galvenā uzmanība tika pievērsta LAP 2007-2013 atbalsta pasākumu ietekmes novērtējumam. 2016. gadā nozīmīgs darbs bija aptauja un tās rezultātu analīze dzīves kvalitātes novērtēšanai LAP ietelmē. 2016. gadā tika pabeigts ex-post novērtējums un tajā tika iekļauti arī iepriekš veikto tematisko novērtējumu rezultāti. LAP 2007 – 2013 ex post ziņojums savlaicīgi tika iesniegts izvērtēšanai EK un 2017. gada 26. aprīlī tika saņemta EK apstiprinoša atbilde par to, ka ziņojums sagatavots saskaņā ar ex - post novērtēšanas vadlīnijām.

Vispusīga LAP pasākumu novērtēšana. Ņemot vērā, to, ka lielākā daļa LAP 2014-2020 atbalsta pasākumu īstenošana ir uzsākta 2015. un 2016. gadā, bet vēl joprojām nav nozīmīgu datu par īstenotajiem projektiem, pārskata periodā vēl nebija iespējams veikt vispusīgu LAP pasākumu novērtēšanu. Lai turpmāk nodrošinātu sekmīgu šo novērtēšanas procesu, tika uzkrāti pieejamie dati par īstenošanā esošajiem atbalsta pasākumiem.

c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtēšanai nepieciešamo datu nodrošināšanu un pārvaldību, konstatētās problēmas, to risinājums (saistībā ar LAP novērtēšanas plāna 4.sadaļu)

Novērtēšanas vajadzībām tiek uzturēta nepieciešamo rādītāju sistēma, pastāvīgi atjaunojot un uzkrājot aktualizētus datus no dažādu institūciju datubāzēm. Pamatā novērtēšanai tiek izmantoti atbalsta pieteikumu dati no LAD, uzņēmējdarbības rādītāji no VID, statistikas dati no SUDAT, CSP, FADN, EUROSTAT u.c. Pēc nepieciešamības tiek iegūta informācija arī no citām institūcijām.

Tika organizētas tikšanās starp novērtētājiem un LAD pārstāvjiem, lai kopīgi izprastu un nodrošinātu pieejamo datu kvalitāti un precizitāti.

2016. gada pavasarī AREI sadarbībā ar ZM organizēja diskusiju par LAP 2014-2020 pasākumu novērtēšanas metodoloģiskajiem risinājumiem un vides datu izmantošanas iespējām. Diskusijā piedalījās 30 dažādu institūciju un organizāciju pārstāvji, kuri lielākoties izteica viedokli par plānoto vides monitoringu savās institūcijās un problēmām, kuras liedz nodrošināt KLP plānošanai un novērtēšanai nepieciešamos datus.

Iepriekšminēto darbību rezultātā sistēmas ietvaros tiek nodrošināta nepārtraukta datu uzkrāšana, lai novērtētu LAP ieviešanas progresu, kā arī nodrošinātu informāciju Ikgadējiem ieviešanas ziņojumiem.

d) Pabeigto novērtējumu saraksts, īss raksturojums un atsauce uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē

Pārskata gadā atsevišķi tematiskie novērtējumi netika veikti.

- e) **Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējumu secinājumiem un konstatējumiem Informācija sniedzama sadalījumā pa novērtējumus tēmām, piemēram, vide, vietējā attīstība, konkurētspēja u.tml.**

Pārskata gadā LAP 2007 – 2013 ex – post ziņojuma sagatavošanai veiktās rādītāju un pasākumu analīzes galvenie konstatējumi pa novērtējumu tēmām:

Konkurētspējas attīstībai lauksaimniecībā un mežsaimniecībā

Konkurētspējas veicināšanā 1. ass ietvaros pārsvarā veikti ieguldījumi fiziskajā kapitālā. Pasākumos lauksaimniecības sektora atbalstam vērojama atbalsta koncentrēšanās atsevišķu nozaru (graudkopība un piensaimniecība) un lielo saimniecību rīcībā. Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizācijai ir uzlabojis tehnikas iegādes un būvniecības darbu iespējas, saimniecību attīstība ir tikusi stimulēta ar pozitīvajiem piemēriem. Uzņēmējdarbības dažādošanas pasākumi ir radījuši pozitīvu ietekmi uz neluksaimnieciskās ekonomiskās izaugsmes palielinājumu lauku apvidos.

Esošās lauku infrastruktūras uzlabošanā, mērķis ir sasniegts, jo ieviestie pasākumi ir palielinājuši dzīves kvalitāti laukos un uzlabojuši iedzīvotāju apmierinātības rādītājus.

Vides kontekstā

LAP 2007-2013 2. ass pasākumu uzbūvē lielākais ieguldījums bija atklātu ainavu uzturēšanā un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā. Atbalsta saņēmēju noteikšanā vides pasākumos tika veidota plaša pieeja, jo atbalsta saņemšanas nosacījumi galvenokārt iekļāva vienkāršotas prasības, un salīdzinoši maz tika izmantoti uz mērķi vērsti kritēriji un nosacījumi.

Lauku telpas attīstībā

LEADER pieeja Latvijā tikusi īstenota visā teritorijā. Vietējo attīstības stratēģiju īstenošanā sekmīgi tika īstenoti projekti, kas atbilst dzīves kvalitātes uzlabošanas mērķim, bet uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un iespēju veicināšanai ieviesti mazāk. Lielākais projektu skaits vērsts uz vides labiekārtošanu un infrastruktūras izveidi sabiedrības attīstībai un izaugsmei, un brīvā laika pavadīšanas iespējām. LEADER pieejas ieviešana ar VRG palīdzību veicinājusi saites starp vietējām iniciatīvām un pašvaldību attīstības stratēģijām, kas devušas ieguldījumu teritorijas un vietējo kopienu attīstībā.

- f) **Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējumu secinājumu un konstatējumu publiskošanu atbalsta saņēmēju mērķauditorijas informēšanai (saistībā ar LAP novērtēšanas plāna 6.sadaļu)**

1. ar novērtējumu rezultātiem un secinājumiem regulāri tiek iepazīstināti Uzraudzības komitejas locekļi un nozares pārstāvji sanāksmēs, tie ir publiski pieejami gan novērtētāju tīmekļa vietnē <http://www.arei.lv/lv/atskaites>, gan Zemkopības ministrijas tīmekļa vietnē <https://www.zm.gov.lv/zemkopibasministrija/statiskaslapas/novertesana?id=6493#jump>.

2. 18.05. - 20. 05. 2016. novērtētāji ar divām prezentācijām piedalījās 22. Starptautiskajā zinātniskā konferencē Lauku attīstības pētījumi Jelgavā. Konferencē piedalījās aptuveni 80 dalībnieki, kā arī zinātnieki - ekonomikā, pārtikas apstrādē, bioloģijā, veterinārijā. Novērtētāji sniedza sekojošas prezentācijas:

- prezentācija “LAP 2007-2013 atbalsta daļēji naturālajām saimniecībām ekonomiskās ietekmes novērtēšana, izmantojot tiecības indeksa pielīdzināšanu” sniedza informāciju par atbalstīto saimniecību bruto pievienotās vērtības izmaiņu novērtējumu programmas darbības periodā. Novērtējumā pamatota nepieciešamība izmantot modernās ekonometriskās metodes programmas pasākumu novērtējumā pretstatā iepriekš izmantotajām naivajām novērtēšanas metodēm. Prezentācijā sniegts arī recenzētas zinātniskas publikācijas kopsavilkums.

Prezentācijas sniedzējs: E. Benga, prezentācijas nosaukums: „ECONOMIC IMPACTS OF

SEMI-SUBSISTENCE FARM SUPPORT MEASURE OF LATVIAN RURAL DEVELOPMENT PROGRAMME 2007-2013”, informācija atrodama http://www2.llu.lv/research_conf/proceedings2016_vol_2/index.htm

- prezentācija „Latvijas un Lietuvas lauku saimniecību produktivitāte un galvenie to ietekmējošie faktori” aptver Latvijas un Lietuvas lauku saimniecību ekonomisko rezultātu un to dinamikas salīdzinājumu laikā no 2006. līdz 2014. gadam. Analīze ietver produkcijas vērtības un izmaksu salīdzinājumu divos galvenajos sektoros – graudu un piena ražošanā. Vērtēta arī izmaksu struktūra abās valstīs un tās izmaiņas. Tajā izmantoti iepriekšējā gadā paveiktā darba “Lauku saimniecību konkurētspējas izmaiņas LAP projektu ietekmē” rezultāti, kā arī Lietuvas kolēģu sniegtā informācija. Galvenās darbā iegūtās atziņas ir apkopotas zinātniskā publikācijā.

Informāciju publikācijai sagatavoja: A. Vēveris, L. Dambiņa, V. Sapolaite, publikācijas nosaukums: „PRODUCTIVITY OF LATVIAN AND LITHUANIAN RURAL FARMS AND MAIN FACTORS INFLUENCING IT”, publikācija atrodama: http://www2.llu.lv/research_conf/proceedings2016_vol_2/index.htm

3. dalība 04. – 05. 07.2016. Eiropas Lauku attīstības novērtēšanas palīdzības dienesta organizētajā darba grupā „Lauku attīstības programmas 2007-2013 ietekmes novērtēšanas metodes”. Organizētā darba grupa bija kā forums pieredzes apmaiņai un diskusijām. Darba grupas auditorija: ES dalībvalstu novērtētāji, vadošo iestāžu pārstāvji un EK pārstāvji. Darba grupā piedalījām piedalījās aptuveni 70 dalībnieki.

Darba grupas norises ietvaros novērtētāji sniedza labās prakses piemēra prezentāciju ”Par PSM metodes izmantošanu 1.un 3.ass pasākumu tiešās ietekmes novērtēšanā ekonomiskās izaugsmes, darba ražības un nodarbinātības rādītājiem”. Prezentācija atrodama: http://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/gpw-03_3-1_latvia_hazners.rev_.pdf

- g) Apraksts par turpmākajiem pasākumiem, kas veikti pamatojoties uz novērtēšanas rezultātiem (saistībā ar LAP novērtēšanas plāna 6.sadaļu). Informācija par veiktajiem grozījumiem LAP, tā ieviešanas nosacījumiem u.tml.**

2016. gadā tika veikts iepriekšējā plānošanas perioda LAP 2007-2013 ex-post novērtējums, kura ietvaros konstatētie secinājumi un ieteikumi ir ņemti vērā LAP sagatavošanā.

Izstrādājot LAP, tika ņemti vērā ex-post novērtējumā minētie ieteikumi un galvenie no tiem ir šādi:

- Pasākuma M04 apakšpasākumā 4.1. nosakot maksimālo atbalsta apjomu vienam pretendētājam kopumā un arī pamatlīdzekļu iegādei; maksimālais atbalsta apjoms ir atkarīgs no saimniecības apgrozījuma; nosakot atsevišķu finansējuma apjomu mazajām saimniecībām un lielajām saimniecībām, tādējādi mazinot savstarpējo konkurenci; pasākumā tiek sniegts atbalsts precīzo tehnoloģiju ieviešanai, kā arī viens no projekta īstenošanas mērķiem var būt izmaksu optimizācija.
- Pasākuma M10 aktivitātē 10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” atbalstam tiesīgās teritorijas tiek pārskatītas un diferencētas pēc zālāju ražības pakāpes.
- Pasākuma M06 apakšpasākumā 6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” atbalsts tiek sniegts plašam nozaru spektram, kā arī viens no projekta sasniedzamiem mērķiem ir jaunu darba vietu radīšana.

3. PROGRAMMAS IZPILDI UN IZVĒLĒTO PASĀKUMU IEVIEŠANU IETEKMĒJOŠAS PROBLĒMAS

a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti programmas īstenošanas kvalitātes un efektivitātes nodrošināšanai.

2014-2020 plānošanas periodā ir saglabāta ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas darbības pēctecība, kā tas bija iepriekšējā plānošanas periodā, un šīs sistēmas ietvaros pēc nepieciešamības ir aktualizēti LAP kvalitatīvai un efektīvai ieviešanai nepieciešamie:

- ārējie un iekšējie normatīvie akti, kas nosaka atbildīgo iestāžu pienākumus, atbildību, funkciju un uzdevumu nošķiršanu, kā arī noteikumus, kārtības, kādā tiek veikta ELFLA atbalsta piešķiršana, administrēšana, uzraudzība un ELFLA pārvaldība, kontrole un īstenošanas uzraudzība;
- iekšējie normatīvie akti un dokumenti efektīvai projekta iesniegumu administrēšanai, kontrolei un uzraudzībai (administrēšanas procedūras, metodiskie norādījumi, vadlīnijas u.tml.).

Saskaņā ar iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, 2016. gadā ir aktualizēti un pārskatīti risku reģistri, nodrošinot priekšnosacījumus efektīvai krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai un apkarošanai.

2016. gadā (29. martā un 27. septembrī) tika veikti grozījumi arī Ministru kabineta noteikumos Nr 598 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā" (turpmāk - Ministru kabineta noteikumi Nr. 598), precizējot un papildinot tajos publiskā iepirkuma nosacījumus atbalsta saņēmējiem saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu, kā arī papildinot noteikumus ar nosacījumu, ka atbalsta pretendents ir tiesīgs uzsākt projekta īstenošanu pēc projekta iesnieguma iesniegšanas LAD, ja tas uzņemas pilnu finanšu risku. Tāpat tika papildināts un precizēts noteikumu pielikums par finanšu korekciju piemērošanu atbalsta pretendenta, kā arī precizēti nosacījumi par informācijas un publicitātes pasākumu ieviešanu u.c.

2016. gada 19. aprīlī veikti grozījumi arī Ministru kabineta noteikumos Nr 599 "Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.-2020. gada plānošanas periodā", precizējot reorganizācijas rezultātā nosaukumu "Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts" uz „Agroresursu un ekonomikas institūts”.

Lai nodrošinātu e – pārvaldību LAP ietvaros, pārskata periodā turpināts darbs pie vienotās informācijas sistēmas pielāgošanas jaunā plānošanas perioda atbalsta pasākumu administrēšanai – Lauku attīstības programmas informācijas sistēmas (LAPSA) ieviešana un pilnveidošana, Elektroniskās pieteikšanās sistēmas (EPS) attīstīšana/pilnveidošana, Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) papildināšana, kartogrāfiskā materiāla digitalizācija lauku līmenī (izmantojot aplikāciju VECTORIZER) un pilnveidota esošā funkcionalitāte ērtākai datu apstrādei.

Papildus jau iepriekš minētajam, lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu LAP sagatavošanu, ieviešanu un uzraudzību:

- sekmīgi nodrošināta vadošās iestādes komitejas darbība, kuras uzdevums ir veikt vadošās iestādes funkciju ieviešanas efektivitātes uzraudzību, t.sk. nodrošinot sadarbību ar ELFLA Kompetento iestādi, Maksājumu aģentūru;
- nodrošināta uzraudzības komitejas darbība, kura darbojas atbilstoši tās apstiprinātam nolikumam un Regulas Nr. 1303/2013 47., 48. un 49. panta, kā arī Regulas Nr.

1305/2013 72. un 74. panta nosacījumiem;

- Zemkopības ministrijas pārstāvji regulāri piedalījās Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gadam uzraudzības komitejā un apakškomitejās un Partnerības līguma vadības grupā.

2016.gadā kopumā tika sasauktas divas uzraudzības komitejas sēdes (2016. gada 26. februārī un 2. novembrī) un noorganizētas trīs lēmumu pieņemšanas rakstiskās procedūras veidā (attiecināmie lēmumi tika pieņemti 2016. gada 26.aprīlī, 29.jūnijā un 18.augustā). Detalizēta informācija par uzraudzības komitejas lēmumiem atrodama Zemkopības ministrijas tīmekļa vietnes sadaļā: <https://www.zm.gov.lv/statiskas-lapas/uraudzibas-komiteja?id=6486#jump>.

Pamatojoties uz sociālo un sadarbības partneru ierosinājumiem, kā arī konstatējot un izvērtējot LAP īstenošanas gaitā radušās vajadzību izmaiņas sociālekonomisko un citu ārējo apstākļu rezultātā, tika sagatavoti, un iesniegti EK grozījumi LAP.

Pirmie Latvijas ierosinātie grozījumi LAP tika sagatavoti un iesniegti EK 2015. gada 8. jūlijā, savukārt no EK puses tie tika apstiprināti 2015. gada 30. novembrī.

Otrie Latvijas ierosinātie grozījumi LAP tika sagatavoti, un iesniegti EK 2016. gada 8. jūlijā un tos apstiprināja 2016. gada 2. septembrī. Šie grozījumi paredzēja jauna LAP atbalsta pasākuma M16. ieviešanu, pamatojoties uz to, ka lauksaimniecības, pārtikas un meža nozarē ir vāji attīstīta sadarbība augstākas pievienotās vērtības un inovatīvu produktu izstrādē, produkcijas loģistikai un tirdzniecībai un šis pasākums dos ieguldījumu visas Latvijas mērogā saistībā ar inovācijām, pētniecību un zinātni. Pasākuma M07 ieguldījums tika pārcelts no mērķa virziena 6A „Veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu, kā arī darbvieta radīšanu” uz 6B „Sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos”.

Ar grozījumiem tika veikti precizējumi vispārīgajos nosacījumos par atbalsta nepiešķiršanu atbalsta pretendentiem, kuriem konstatēti atkārtoti aktuāli administratīvie sodi par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem jomā, kurā plānotas investīcijas, stimulējot lauku uzņēmējus ievērot videi draudzīgu saimniekošanas praksi. Tāpat tika izdarīti grozījumi pasākumos M10. un M11., nosakot, ka saistību platība var atšķirties gadu no gada, nepārsniedzot 10% saistību periodā. Pasākumā M11 noteikts ierobežojums platībai 50 ha apjomā, par kuru iespējams saņemt atbalstu kā par ilggadīgiem zālājiem savvaļas augu ievākšanai tējai, ierobežojums papuvju platībām, kā arī iekļauts skaidrojums par atbalsta saņēmējam noteikto saistību - minimālā dzīvnieku blīvuma nodrošināšanu – izpildi (pēdējais attiecas arī uz M13 atbalsta pasākuma nosacījumiem).

Grozījumi tika izdarīti arī attiecībā uz pasākumiem M01 un M02, atbalsta pretendentu atlasei nosakot jaunu kritēriju - saimnieciski izdevīgākais piedāvājums, pamatojoties uz jaunās Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu nosacījumiem.

Tika veikti grozījumi arī apakšpasākumā 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”, papildinot atbalsta pretendentu loku ar lauksaimniecības nozares zinātniskajām institūcijām un veicot citus precizējumus, tāpat veikti grozījumi pasākumā M05, precizējot ietvertos nosacījumus, ka netiks atbalstīti izdevumi, kas saistīti ar būvniecību, paredzot izņēmumu attiecībā uz žogu un dezinfekcijas barjeru uzstādīšanu vai ierīkošanu, kā arī vairāki tehniska rakstura precizējumi citos LAP pasākumos, nodrošinot samērīgākus un vienlīdzīgākus nosacījumus uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanai.

Secinājumi un problēmas, izvērtējot LAP atbalsta pasākumu ieviešanu pārskata periodā.

Lielākās administrēšanas problēmas, ar ko LAD saskāries saistībā ar LAP atbalsta pasākumu ieviešanu (izņemot platībatkarīgos atbalsta pasākumus):

- iesniegts liels skaits projektu iesniegumu (>10 800), t. sk. pasākumā 17.1. "Riska pārvaldība" – 2 000 pieteikumu, no kuriem noraidīti 37;
- atbalsta pretendenti neievēro ārējos normatīvajos aktos (Ministru kabineta noteikumos) noteiktās prasības iepirkuma procedūru veikšanā un līdz ar to bieži ir jāpiemēro sankcijas, jāpieprasa atkārtota iepirkuma veikšana;
- lai saņemtu atbalstu, atbalsta pretendenti sniedz maldinošu informāciju un dokumentāciju, kā rezultātā ir konstatēti gadījumi, ka veiktās iegādes vai būvniecība dabā neatbilst iesniegtajai dokumentācijai. Tāpat konstatēti gadījumi, ka iegādātās iekārtas un tehnika neatbilst patiesajai tirgus cenai;
- daļai VRG pēc pirmajām projektu pieņemšanas kārtām tika konstatētas nepilnības, bija nepietiekami apmācīti projektu vērtētāji par projektu vērtēšanas kritēriju piemērošanu, līdz ar to VRG projektu vērtētājiem bija dažāda pieeja projektu vērtēšanā un dažāda kritēriju interpretācija.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (kārtā iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);
- grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes;
- uzņēmumam ir atkārtoti vides pārkāpumi;
- nav veiktas atbilstošas iepirkuma procedūras;
- netiek sasniegts atlases kritēriju minimālais punktu skaits;
- apakšpasākuma 17.1. "Riska pārvaldība" galvenais projektu noraidīšanas iemesls – pārtraukta polises darbība pirms tās termiņa beigām.

Galvenie saistību pārtraukšanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas finansējums projekta realizācijai;
- finansējuma saņēmēju maksātspējas gadījumi.

LAD veiktie pasākumi LAP īstenošanas uzlabošanai:

- lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par atbalsta pasākumos noteiktajām prasībām, LAD organizē seminārus potenciālajiem atbalsta pretendentiem, kā arī regulāri piedalās citu institūciju organizētos semināros un konferencēs;
- LAD tīmekļa vietnē (www.lad.gov.lv) regulāri tiek papildinātas/aktualizētas vadlīnijas un rokasgrāmatas atbalsta pretendentiem;
- izstrādāti informatīvie materiāli lauksaimniekiem par atbalsta saņemšanas nosacījumiem, jauninājumiem un izmaiņām atbalsta saņemšanas nosacījumos;
- izstrādāta rokasgrāmata Vienotā iesnieguma aizpildīšanai un iesniegšanai, lauku bloku precizēšanas pieprasījuma pieprasīšanai un iesniegšanai, kā arī izstrādātas un uzlabotas pieteikšanās un pārskatu formas Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) - projektveidīgo pasākumu iesniegumi, maksājumu pieprasījumu un pārskati, pieteikumu apliecinājumi par platības atbilstību ilgtspējas kritēriju ievērošanai, riska pārvaldība, pārskati Valsts augu aizsardzības dienestam (VAAD) u.c. ar LAP administrēšanu

saistītie pārskati;

- lai atvieglotu iesniegumu iesniegšanu EPS lauksaimniekiem, kuriem nebija pieejams dators ar interneta pieslēgumu, kā arī nepieciešamo datorprasmju, LAD platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā organizēja klātienes konsultācijas daudzos pagastu centros, palīdzot klientiem aizpildīt pieteikumus elektroniski. Lauksaimniekiem bez maksas bija iespēja iesniegt pieteikumus gan minēto konsultāciju laikā, gan arī apmeklējot LAD klientu apkalpošanas centrus. Visa informācija par klātienes konsultāciju laikiem un norises vietām bija pieejama LAD tīmekļa vietnē;
- tika veikti vairāki būtiski uzlabojumi lauksaimniekiem, ieviešot pieteikšanos platību maksājumiem elektroniski, t.i. iespēja ātrāk saņemt maksājumus, novērst EPS kļūdas jau pieteikuma iesniegšanas stadijā, tā ļaujot izvairīties no iespējamajām sankcijām;
- turpināts darbs pie atbalsta pasākumu administrēšanai nepieciešamo dokumentu izstrādes un uzlabošanas (procedūras, instrukcijas, iesniegumu veidlapas u.c.);
- izstrādāta LAD un bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūciju atzinumu aprites kārtība un metodiskais materiāls par atbalsta pasākuma M12 administrēšanu, lai uzlabotu šī atbalsta pasākuma atzinumu izvērtēšanas procesu sadarbībā ar RLP un ar Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām atbilstoši esošajiem normatīvajiem aktiem;
- organizētas LAD, Dabas aizsardzības pārvaldes un lauksaimnieku sanāksmes par ES nozīmes zālāju biotopu pareizu apsaimniekošanu;
- organizētas LAD un VAAD sanāksmes, kuru rezultātā tika novērsta situācija, ka pretendenti, piesakot platības VSMD atbalstam, nebija reģistrējušies VAAD lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā. EPS tika iestrādāts attiecīgs brīdinājums atbalsta pretendenta, kas nebija izpildījuši šo prasību.
- ieviesta funkcionalitāte BDUZ platību automatiskai nolasīšanai – ņemot vērā iezīmētā lauka ģeometriju un BDUZ slāņa informāciju;
- izstrādāta funkcionalitāte saistībā ar ADSI samazinājumu – ko piemēro proporcionāli atbalsttiesīgajai LIZ katrā teritorijā un kategorijā, ja LIZ atrodas dažādās ADI teritorijās;
- izstrādāta un papildināta saistību veidošanas funkcionalitāte BLA saistību periodiem: jaunajam periodam – divi vai trīs gadi un vecajam periodam – pieci gadi;
- organizētas LAD centrālās struktūrvienības un reģionālo lauksaimniecības pārvalžu darbinieku apmācības par meliorācijas un iepirkumu procedūru vērtēšanu, par risku samazināšanu, vērtējot iepirkumus un maksājumu dokumentus.
- turpinājās kartogrāfiskā materiāla digitalizācijas lauku līmenī pilnveidošana (izmantojot aplikāciju VECTORIZER), kā arī pilnveidota esošā funkcionalitāte ērtākai datu apstrādei;
- lai jau sākotnēji tiktu novērsta dažāda veida kļūdas pretendentiem izmantojot EPS, tika ieviestas dažāda veida automatiskās pārbaudes – brīdinājumi/kļūdas, sniegti papildus paskaidrojumi, kā arī pretendentiem ir pieejama informācija par attiecīgā atbalsta pasākuma pieteikumiem un iespējamajām problēmām;
- EPS papildināta ar katram klientam aktuālo individuālo informāciju – korespondenci starp atbalsta saņēmēju un LAD, saņemtās atbalsta summas u.c.;

- EPS papildināta ar ārpusbloka zīmēšanas iespējām un pārklājumiem, piemēram, iespēju pieteikt platības ārpus blokiem; brīdinājumiem par lauku pārklāšanos ar kaimiņiem, tā nodrošinot iespēju savlaicīgi novērst neprecizitātes pieteiktajās platībās bez sankcijām;
- IAKS tika ieviests “Dzeltenās kartiņas princips” (NIM, ADSI) un tika papildināta ar nelieliem moduļiem šo atbalsta veidu administrēšanai/datu atspoguļošanai;
- IAKS tika ieviesta jauna funkcionalitāte informācijas ātrākai iegūšanai/nodošanai;
- turpināts darbs pie īstenoto projektu atskaišu izvērtēšanas pilnveidošanas un riskanto projektu atlase kontroļu uz vietas veikšanas;
- turpināts darbs pie LAP ieviešanas, piedaloties Eiropas Padomes darba grupās, iesaistīšanās maksājuma aģentūru Mācību tīkla darbībā, piedalīšanās Latvijas Valsts pozīciju un ministru kabinetu noteikumu priekšlikumu izstrādē sadarbībā ar ZM;
- lai uzlabotu vērtēšanas procesu LEADER atbalsta pasākumiem, tika organizēti semināri VRG, kuros tika pārrunātas problēmsituācijas pirmajās projektu vērtēšanas kārtās un tika sagatavots metodiskais materiāls par projektu vērtēšanas kritērijiem.
- uzlaboti kontroles mehānismi publiskā finansējuma, iepirkuma un būvniecības procedūru atbilstības vērtēšanai;
- turpinājās darbs pie jaunās LAPSA papildināšanas un pilnveidošanas, kā arī EPS pilnveidošanas.

b) Kvalitātes un efektivitātes nodrošināšanas mehānisms.

Informācija par to LAP atbalsta pasākumu ieviešanu (finanšu apjomi), kuru īstenošanā ir izmantota vienkāršoto izmaksu pieeja, ir ietverta 3. pielikumā

4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS

4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)

Ievērojot Regulas Nr.1305/2013 54. panta 1.punktu, Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 599 20. punktā noteikts, ka VLT sekretariāta pienākumus pilda sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – LLKC), ar kuru ZM ik gadu slēdz līgumus. Arī 2016. gadā noslēgti 2 līgumi starp ZM un LLKC, pamatojoties uz tiem LLKC turpināja pildīt VLT sekretariāta funkcijas un īstenoja VLT darba plāna aktivitātes.

Efektīvai informācijas apmaiņai un ikgadējā darba plāna pasākumu īstenošanai reģionos VLT darbību nodrošina VLT sekretariāts ar centrālo biroju un VLT ir 26 reģionālās struktūrvienības visā Latvijā. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību pēc iespējas tuvāk lauku teritoriju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām, gandrīz visos Latvijas novados darbojas VLT novadu lauku attīstības konsultanti, kas administratīvi piesaistīti VLT 26 reģionālajām struktūrvienībām.

4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu

2016. gadā *VLT Sekretariāta darbības ietvaros* VLT tīmekļa vietnē www.laukutikls.lv tika ievietoti dažādi raksti un papildināta informācija par notikumiem un aktualitātēm lauku attīstības jomā. Tīmekļa vietnē regulāri tiek papildināts notikumu kalendārs ar aktuālajiem

notikumiem pašvaldībās un vietējās rīcības grupās, kā arī tiek ievietoti materiāli par notikumiem, saistītiem ar lauku attīstību.

Gada laikā VLT sekretariāta darbības ietvaros rīkotas vairākas diskusijas un darba grupas par lauku attīstībai būtiskiem jautājumiem, nozares politiku, labajiem projektu piemēriem un kooperāciju, kā arī vietējiem iepirkumiem.

LAP publicitātes nolūkā VLT Sekretariāta darbības ietvaros 2016. gada 19. maijā tika rīkota preses diena „Aktualitātes Latvijas lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā 2016. gadā. Sekmīga informācijas apmaiņa starp Zemkopības ministriju un tās institūcijām ar Latvijas reģionālo presi”, kurā piedalījās 16 dalībnieki.

VLT 2016. gadā rīkojis vairākus pieredzes apmaiņas braucienus uz ārvalstīm (Igaunija, Vācija, Ungārija, Īrija) nozaru speciālistiem par ekonomiskās aktivitātes sekmēšanu laukos, daudzveidīgu lauksaimniecību un citiem labas un pārņemamas prakses piemēriem Eiropā.

Tāpat VLT pārstāvji piedalījušies dažādos starptautiskos Lauku tīkla un tā darbību veicinošos pasākumos (ENRD rīkoti pasākumi), kā arī vairākos citu dalībvalstu rīkotos pasākumos (semināros un konferencēs) lauku attīstības jomā par lauku teritoriju ilgtspējīgu attīstību, uzņēmējdarbību laukos, inovācijām un zinātņi (t.sk., sociālajām inovācijām), jaunatni un darbu ar jauniešiem laukos u.c.:

Kopumā 2016. gadā VLT sekretariāta darbībā sasniegti šādi rādītāji (7.tabula):

		KOPĀ	No tiem vērsti uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apkopošanu un izplatīšanu	No tiem vērsti uz konsultācijām un/vai inovāciju atbalsta punktu	No tiem vērsti uz VRG, t.sk. starpterritoriālo un starptautisko sadarbību
VLT komunikāciju rīku skaits (pēc veida)	VLT rīkoto pasākumu (semināri, konferences, pieredzes apmaiņa u.c.) skaits	331	0	1	5
	Publikāciju, reklāmlapu, laikrakstu, žurnālu, ieskaitot e-publikācijas, skaits	1752	0	0	0
	Citi rīki, skaits (mājas lapa, sociālie mediji)	1	1	1	1
	Apkopotie un izplatītie projektu piemēri, skaits	41	0	0	0
VLT aktivitāšu ietvaros īstenotā tematiskās un analītiskās informācijas apmaiņa, skaits	Tematiskās darba grupas	1	0	0	0
	Konsultācijas ar dalībniekiem	6	0	6	0
	Citi (izglītojošie semināri, apmācības jauniešiem un skolēniem, web-forumi, tīmekļa vietnē ievietotie interneta rīki (piemēram, ES atbalsta pieejamības noteikšanas programma u.c.), kapacitātes celšanas pasākumi VLT aktivitāšu īstenošanā iesaistītajiem, u.tml.)	520	0	0	0
ENRD aktivitāšu skaits, kurās piedalījies VLT		10	3	1	3
no tām VLT aktīvi līdzdarbojies (prezentācija, darba grupas vadīšana, plakātu izgatavošana u.tml.)		2	1	0	0

VLT Rīcības programmas 2015.-2020. gadam darba plāna 2016. gadam ietvaros tika noorganizēti 312 informatīvie un 58 izglītojoši semināri. Pasākumi tika organizēti visās reģionālajās nodaļās, un galvenās semināru tēmas bija:

- finansējuma piesaistes iespējas lauku iedzīvotājiem;
- LAP aktualitātes un pasākumi;
- ES un Valsts likumdošanas izmaiņas, kas attiecas uz lauku un mežu apsaimniekošanu;

- uzņēmējdarbības uzsākšana un ražošanas efektivitātes celšana;
- efektivitātes paaugstināšana lauku saimniecībās.

VLT aktivitātes „Informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem” mērķis ir vispārizglītojošo skolu skolēnu informētības un intereses līmeņa celšana par uzņēmējdarbības attīstības iespējām lauku teritorijās. Pasākuma dalībnieki ir skolēni no vispārizglītojošām iestādēm 6.-12. klašu grupā. 2016. gadā kopumā tika apmeklētas 44 skolas, kur pasākuma ietvaros LLKC konsultanti apmeklēja izglītības iestādes un iepazīstināja skolēnus ar uzņēmējdarbības iespējām laukos, t.sk. lauksaimniecības nozarēm, un informēja par izglītības iestādēm un tajās esošajām ar lauksaimniecību saistītajām programmām. Kopumā tika noorganizētas 30 informatīvās dienas, kurās tika uzrunāti 723 skolēni. Papildus aktivitātēm skolās tika noorganizēti 35 pieredzes braucieni uz saimniecībām, pie lauku uzņēmējiem, amatniekiem un izglītības iestādēm, kuros piedalījās 936 skolēni.

2016. gadā tika īstenota akcija skolēniem „Šodien laukos”. Pasākuma mērķis ir radīt izpratni par dzīvi un darbu laukos un popularizēt laukus kā lielisku vietu, kur veidot savu nākotni. Akcijas ietvaros tika izveidoti konti sociālajos tīklos *draugiem.lv* un *facebook.com*, kuros visa gadu garumā tika publicēta aktuāla ar lauksaimniecību, mežsaimniecību un zivsaimniecību saistīta informācija infografīku, plakātu, mīklu, konkursu, videomateriālu un uzdevumu formās. Kopējais sekotāju skaits ir 2081, un kopumā tika sagatavoti 98 materiāli.

Mežsaimniecības nozares popularizēšanas ietvaros notikušas 100 nodarbības un pasākumi skolēniem un jauniešiem. Pasākumi īstenoti sadarbībā ar skolām, meža īpašniekiem un citu institūciju (Valsts meža dienesta, A/s “Latvijas Valsts meži” u.c.) meža speciālistiem.

Lai sekmētu jauniešu palikšanu lauku teritorijās, mazinātu to pārcelšanos uz lielajām pilsētām VLT darbības ietvaros 26 reģionālajās nodaļās tiek sniegts atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai. 2016. gadā katra no nodaļām organizējusi informatīvās dienas, kurās piedalījušies 295 jaunieši, no tiem pēc tam mācības aktivitātes ietvaros uzsāka 251 jaunietis, kas ir par 5% vairāk nekā 2015. gadā.

Mācībās jaunieši apguva dažādas ar uzņēmējdarbību saistītas tēmas, kā, piemēram, tirgus analīze, uzņēmējdarbības pamati, aktuālie finansējuma piesaistīšanas instrumenti laukos u.c.

Sabiedrības informēšanas nolūkā VLT regulāri sagatavo ziņu lapas par aktualitātēm lauku attīstībā un lauksaimniecībā, kā arī informē lauku iedzīvotājus par jaunumiem likumdošanā. 2016. gadā tika publicēti 12 informatīvā izdevuma “Lauku Lapa” izdevumi par aktualitātēm lauku attīstības jomā, kas pavairoti 74 400 eksemplāros un izplatīti visā Latvijā, kā arī katru nedēļu publicēta elektroniskā izdevuma versija - Lauku e-Lapa, kura ir pieejama visiem interesentiem un tās klientu skaits pieaudzis līdz 2500.

2016. gadā VLT īstenojis 9 pieredzes apmaiņas braucienus nozares uzņēmējiem, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem un citiem lauku attīstībā aktīviem dalībniekiem uz dažādiem Latvijas novadiem ar mērķi veicināt labās prakses un pieredzes apmaiņu par LAP sasniegumiem un ieguldījumiem, ko iespējams pārņemt un piemērot arī citos uzņēmumos, saimniecībās vai organizācijās. Īstenotajos pasākumos piedalījušies 295 dalībnieki. Pieredzes apmaiņas braucieni to dalībniekus iedrošina rīkoties pašiem, jo ir vērsti uz profesionālo pilnveidošanos. Braucienu laikā to dalībniekiem ir iespēja iegūt jaunus sadarbības partnerus un kontaktus, gūt jaunas zināšanas, idejas un iedvesmu, lai attīstītu vai dažādotu savu saimniecisko darbību.

Informēšanas un publicitātes pasākumu ietvaros VLT 2016. gadā ir noorganizējis Ziemeļu – Baltijas valstu pārstāvju tikšanos, kurā piedalījās 26 pārstāvji no 8 Eiropas dalībvalstu lauku tīkliem un Zemkopības ministrijām, ENRD un European Evaluation Helpdesk. Divu dienu sanāksme bija veltīta Tīklu darbības novērtēšanai un pašvērtējumam.

Starptautisku pasākumu organizēšana Latvijā dod iespēju starptautiskajiem kolēģiem uzzināt

par Latvijā īstenotajām aktivitātēm, kā arī plašākam skaitam Latvijas pārstāvju iepazīties ar starptautisko pieredzi. Tāpat, lai sekmētu ELFLA un LAP atpazīstamību un plašākas sabiedrības informēšanu par piedāvātajām iespējām un sasniegumiem, 2016. gadā VLT piedalījās izstādē Latvijā „Rāmava – Pavasaris 2016”, kur tika koordinēti divi semināri - „Aktualitātes un ES atbalsts mežsaimniecībā” un „Lauki šodien, rīt, parīt”, kā arī piedalījās vienā no lielākajiem nozares pasākumiem “Traktordienas 2016”, kura tematika bija „Viedā lauksaimniecība praksē”. Pasākumā gaitā norisinājās dažādi demonstrējumi un tika rādītas 4 LLKC prezentācijas par dažādām lauksaimniekiem aktuālām tēmām. Tāpat 2016.gadā tika radīts un realizēts jauns koncepts „Novadu garša Latvija” izstāžu centrā „Ķīpsala” izstādes „Rīga Food 2016” laikā. Koncepta mērķis popularizēt mājražotāju produkciju Latvijā un citās Eiropas valstīs. Šī koncepta ietvaros tika radīts un prezentēts zīmols „Novadu garša”, izveidots un realizēts konkurss „Latvijas garša”. Īpaši šim pasākumam tika izveidota mājražotāju produktu popularizēšanas programma ar izklaides elementiem, kas norisinājās izstādes četru dienu garumā. Izstādē piedalījās un savu produkciju prezentēja aptuveni 150 mājražotāji no visiem Latvijas novadiem, savukārt kopumā izstādi apmeklēja 38 924 dalībnieki. Papildus iepriekš minētajam VLT piedalījies arī Saksijas – Anhaltes Zemkopības ministrijas un apkārtējās vides ministrijas rīkotajā ikgadējā pasākumā „Zemes ražas pētniecības svētki”, apvienojoties Latvijai, Lietuvai, Polijai un Ungārijai kopējā standā ar nosaukumu „Eiropas ciemats” un nacionāla mēroga ikgadējā pasākumā „Sējējs 2016” ar mērķi noteikt labāko ieguldījumu Latvijas lauku attīstībā un lauksaimniecībā un popularizēt sasniegto (kopumā konkursam tika pieteikts 41 dalībnieks).

a) Pasākumu apraksts, kas veikti LAP publicitātes nodrošināšanai

Informācija par vadošās iestādes veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

Lai sekmīgi nodrošinātu ELFLA informācijas un publicitātes pasākumus, ZM kā ELFLA vadošā iestāde darbojas saskaņā ar ELFLA, ELGF un EJZF informācijas un publicitātes stratēģiju, kas nosaka iepriekš minēto fondu informācijas un publicitātes kopīgos mērķus un uzdevumus 2014.-2020. gada plānošanas periodam, kā arī informācijas un publicitātes pasākumu kopumu, kādus paredzēts ieviest no iestāžu un organizāciju puses

Lai sniegtu skaidru, saprotamu un savlaicīgu informāciju par iespējām pieteikties ELFLA atbalstam, informētu sabiedrību par prioritārajiem ieguldījuma virzieniem un ieguvumiem, kā arī veicinātu cilvēka izpratni par valsts un ES atbalsta ieguldījumu Latvijas reģionu attīstībā, regulāri tiek aktualizēta informācija par pasākumiem, semināriem, apmācībām, pieteikšanās termiņiem un citām ar ELFLA saistītām norisēm ZM, padotības iestāžu un LLKC tīmekļa vietnēs. Daļa informācijas publicēta arī angļu valodā.

Turpinoties jaunajam plānošanas periodam, 2016. gadā ZM izplatījusi 68 preses paziņojumus, kas publicēti tīmekļa vietnēs, plašsaziņas līdzekļos, veikta informācijas popularizēšana sociālajos tīklos “Facebook” un “Twitter”.

ZM informācija par ELFLA un LAP tiek regulāri ievietota Latvijas medijos latviešu, krievu, arī angļu valodā. Zemkopības ministrs un ZM eksperti vairākkārt piedalījušies Latvijas Radio, LTV 1, LTV 7, LNT, TV3, LR 4, ERH radio ierakstos un tiešraidēs („Krustpunkti”, “Pēcpusdiena”, “Labrīt”, “Doma Laukums”), kurās notikušas diskusijas par LAP. Informācija publicēta nacionālā līmeņa elektroniskajā izdevumā lauksaimniekiem „AgroPols”, oficiālajā izdevumā „LV portāls”, portālos Delfi, TVNet, LETA, BNS, FinanceNet, žurnālos „Saimnieks”, „AgroTops”, „Praktiskais Latvietis”, „Kapitāls”, „Ir”, „Sestdiena”, “Baltijas Koks”, “Dārzs un Drava”, “Ievas Dārzs”, laikrakstos „Latvijas Avīze”, „Dienas Bizness”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Diena”, specializētajos medijos („Lauku Lapa”, “Latvijas Lopkopis”).

Sagatavoti un radio EHR izskanējuši 25 sižeti par projektu iespējām, aktuālo pieteikuma kārtu

nosacījumiem un veiksmīgi realizētajiem projektiem.

Sagatavoti un LTV 1. programmā pārraidīti 12 sižeti "Eiropas Savienības atbalsts lauku attīstībai" par LAP tēmām TV raidījumā „Es – savai zemītei”.

Stabilizējies publikāciju skaits krieviski rakstošajos un raidošajos Latvijas plašsaziņas līdzekļos - "Rezeknenskije Vesti", "Million", "Naš Gorod", "Subbota", "Vesti.lv", "Pirmais Baltijas kanāls", LTV 7 (krievu redakcija), Radio 4 ("Doma Laukums").

Turpinās labvēlīga un intensīva sadarbība ZM ar reģionālajiem Latvijas medijiem. Arī 2016.gadā notika preses seminārs reģionu žurnālistiem, kurā zemkopības ministrs un ZM iestāžu vadošie eksperti stāstīja par aktualitātēm lauksaimniecībā, īpaši lielu uzsvāru liekot uz projektu iespējām un līdzmaksājumu, ko nodrošina ELFLA. Žurnālistiem tika nodrošināts arī seminārā sniegtās informācijas apkopojums.

Noteikti atzīmējams zemkopības ministra ieguldījums informācijas pieejamības un komunikācijas ar ražotājiem nodrošināšana, lai veicinātu iedzīvotāju aktīvu līdzdalību ELFLA līdzekļu izmantošanā. Ministrs darba vizītēs 2016. gadā apmeklēja Latvijas reģionus - Jēkabpils, Mārupes, Pārgaujas, Ķeguma, Smiltenes, Tērvetes, Madonas, Krāslavas, Bauskas, Iecavas, Ludzas, Zilupes, Ciblas, Kārsavas, Balvu, Viļakas, Jaunpils, Kokneses, Ventspils, Gulbenes, Aglonas, Rēzeknes, Stopiņu, Liepājas, Carnikavas novadu, kā arī Valmieru un Liepāju – un tikās ar ražotājiem un žurnālistiem, informējot par pasākumiem un atbalsta iespējām.

Latvijas medijos publicēti ne vien augstākā līmeņa ekspertu viedokļi, bet arī lauku konsultantu skaidrojumi un komentāri par LAP.

ZM sadarbībā ar VLT 2016. gadā rīkoja konferenci mežsaimniekiem, kurā amatpersonas informēja ražotājus par fondu aktualitātēm un atbildēja uz lauksaimnieku, komersantu un žurnālistu jautājumiem.

Sadarbībā ar LLKC sarīkoti 155 semināri lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem par ES fondiem, ko apmeklēja ap 3,5 tūkstošiem apmācāmo.

Sadarbībā ar Meža konsultāciju pakalpojumu centru rīkoti semināri meža īpašniekiem par LAP pasākumu "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un meža dzīvotspējas uzlabošanā". Novadītas divas pasākuma popularizēšanas kampaņas, un informācija publicēta gan plašsaziņas līdzekļos, gan konsultāciju centra tīmekļa vietnē.

Augstākā līmeņa eksperti īpaši gatavojuši informāciju par lauksaimniekiem aktuāliem tematiem saistībā ar atbalsta pasākumiem, kas publiskota plašsaziņas līdzekļos, piemēram, par atbalsta programmu jauniešiem zemniekiem, par pieteikšanos aktivitātei "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos", par biodrošības pasākumiem mājdzīvnieku novietnēs u.c.

Lai veicinātu iedzīvotāju aktīvu līdzdalību, izpratni par procesiem, kā arī informētību, ZM tīmekļa vietnē veiktas aptaujas, veidojot atgriezenisko saikni ar sabiedrību.

Informācija par LAD veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

2016. gadā LAD aktīvi turpināja īstenot informācijas un publicitātes pasākumus, lai informētu LAD klientus un plašāku sabiedrību par LAP pasākumu aktualitātēm un jaunā plānošanas perioda pieejamā ELFLA finansējuma apguvi, kā arī skaidrotu ELFLA ieguldījumu lauksaimniecības un mežsaimniecības Latvijā attīstībā.

Regulāri LAD tīmekļa vietnē www.lad.gov.lv tika aktualizēta informācija, skaidrojot atbalsta saņemšanas nosacījumus, pieteikšanās laikus, sniedzot operatīvo informāciju un citas aktualitātes. Ir sagatavotas un publicētas vadlīnijas, rokasgrāmatas un citi skaidrojumi klientiem, lai veiksmīgāk skaidrotu atbalsta saņemšanas iespējas un novērstu kļūdas pieteikumos. Tie pieejami LAD tīmekļa vietnē izvēlnē "Atbalsta veidi": <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta->

[veidi/projekti-un-investicijas/paraugi-un-vadlinijas/](#).

Saskaņā ar ES un nacionālos tiesību aktos noteikto, LAD nodrošināja atbalsta saņēmēju saraksta publicēšanu savā tīmekļa vietnē: https://eps.lad.gov.lv/payment_recipients, kā arī sagatavoja un publicēja tīmekļa vietnē skaidrojošo informāciju par prasībām, kas jāievēro atbalsta saņēmējiem informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanas nolūkā - plakāta, plāksnes vai stenda izmēri, vizuālās identitātes prasības un to izvietojuma prasības (t.sk. sagatavots un ievietots LAD tīmekļa vietnē plakāta un plāksnes aizpildāms paraugs, kuru LAD klients var aizpildīt un izmantot savam projektam). Klientiem tiek sniegtas arī individuālas konsultācijas un skaidrotas prasības, lai nodrošinātu publicitātes pasākumus.

LAD regulāri sadarbojas ar plašsaziņas līdzekļiem, sagatavojot tiem vairāk nekā 15 preses relīzes par LAP iespējām. Tāpat regulāri tiek sniegtas atbildes plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem uz uzdotajiem jautājumiem, kā arī sniegtas atbildes uz lasītāju jautājumiem laikrakstos un žurnālos. LAD direktore, viņas vietnieki, kā arī citi speciālisti snieguši informāciju un atbildes uz žurnālistu uzdotajiem jautājumiem.

Lai informētu klientus par LAD darbu un LAP aktualitātēm, katru nedēļu tiek sagatavots un izsūtīts iknedēļas LAD elektroniskais Ziņnesis tā abonentiem. Regulāri tiek sagatavotas atbildes uz LAD klientu uzdotajiem jautājumiem, gan publicējot tās LAD tīmekļa vietnē, gan nosūtot klientiem individuāli.

Ir sagatavoti video un animācijas materiāli, kas translēti klientu centros, lai informētu lauksaimniekus par Elektroniskās pieteikšanās sistēmas iespējām, pieteikšanos atbalstam un atbalsta pasākumiem.

Papildus tam, lai informētu lauksaimniekus par EPS iespējām un pieteikšanos atbalstam, LAD ir sagatavojis video sižetus, kas pārraidīti LTV 1, kā arī aktīvi publicē informāciju sociālajos tīklos, piemēram, Twitter kontā *LAD_Latvija* aktīvi tiek publicēta aktuālā informācija par administrētajiem LAP pasākumiem un jaunumiem saistībā ar LAD, bet Video kontā publicēti video materiāli.

Sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem gan klientu apkalpošanas daļas visā Latvijā, gan arī atbildes uz elektroniski uzdotajiem jautājumiem publicētas LAD tīmekļa vietnē (<http://www.lad.gov.lv/lv/kontakti/jautajumi-un-atbildes/projekti-un-investicijas-3>).

Nodrošināta dalība, kā arī sagatavota informācija daudzos semināros pašvaldībās un citos pasākumos. Organizētas regulāras tikšanās ar lauksaimnieku organizācijām - LOŠP, "Zemnieku saeima" u.c., kur apspriesti jautājumi saistībā ar atbalsta maksājumu administrēšanu, atbalsta pasākumu nosacījumiem un citiem jautājumiem.

Fonda "Latvijas lauksaimniecības attīstībai" organizētajā pasākumā "Traktordienas" sniegta aktuālā informācija par LAP un konsultēti interesenti par individuālajiem jautājumiem. Informācija par LAP sniegta arī Ekonomikas ministrijas organizētajos forumos.

Notikušas pieredzes apmaiņas vizītes ar citu ES dalībvalstu maksājumu aģentūrām par atbalsta pasākumu administrēšanas jautājumiem, kā arī organizēta Panta Rhei 50. konference Latvijā.

5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS

a) Vispārīgo ex ante nosacījumu neizpildītie kritēriji

Neattiecas

b) Darbības, kas veiktas, lai izpildītu piemērojamus vispārīgos ex ante nosacījumus

Neattiecas

c) Tematisko ex ante nosacījumu neizpildītie kritēriji

Neattiecas

d) Darbības, kas veiktas, lai izpildītu piemērojamus tematiskos ex ante nosacījumus

Neattiecas

e) (Pēc izvēles) papildu informācija, lai papildinātu “veikto darbību” tabulā norādīto informāciju

Neattiecas

6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS

Neattiecas

7. INFORMĀCIJAS UN PROGRAMMAS MĒRĶU REALIZĀCIJĀ SASNIEGTĀ PROGRESA

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 01.

Kādā mērā Programma sekmējusi inovāciju, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku apvidos?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 1A

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

M01, M02, M16 – pasākumos nav realizēts neviens projekts.

M01.1. ir viens apstiprināts projekts.

M02.1. ir divi apstiprināti projekti.

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1A

M19 – atbilstoši projekti pagaidām nav īstenoti.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Atbalstīti projekti, kas sekmē inovācijas, sadarbību un zināšanu bāzi lauku apvidos	T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

Netiek pielietotas

Kvalitatīvās metodes:

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode un intervijas ar Programmas īstenošanā iesaistītajām pusēm ZM, LAD, LLKC.

i. Metodes pielietošanas pamatojums

Ir zems pasākumu apguves līmenis – M16 nav uzsākts, M01 un M02 tiek īstenoti daudzgadu projekti, kas nav pabeigti, bet dod priekšstatu par iespējamo ieguldījumu publiskā finansējuma apgūvē, tomēr nepieciešama kvalitatīvā informācija par zemas apguves iemesliem un attīstības prognozēm.

ii. Apraksts par pielietotajām metodēm

Šī MV vērtējumā tika izmantota fokusa grupas diskusija ar maksājumu aģentūras (LAD) pārstāvjiem, kuri vērtē iesniegtos projektus un kontrolē to realizāciju. Saņemtās atbildes tika apkopotas MV 1A kvalitatīvajai novērtēšanai par jautājumiem, kas skar P1 finansējuma apgūšanas iespējas. Pārskatīta pasākumu īstenošanas dokumentācija. Intervijā ar ZM, LAD un LLKC pārstāvjiem uzdoti jautājumi par pasākumu īstenošanas prognozēm.

iii. Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Nav.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi - M01, M02, M16 (īstenotie projekti), EUR	0				LAD
Kopējie rezultāta rādītāji	T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)		0			LAD

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Jautājumā par apakšpasākumu M01.2. un M01.3.ieviešanu, ZM atbildēja, ka, ņemot vērā normatīvo aktu izstrādes kārtību, iepirkumu apjomu, iepirkuma piedāvājumu izvērtēšanas kārtību un procedūru, līguma noslēgšanas procesu, kā arī atbilstoši indikatīvajam laika grafikam LAP pasākumu īstenošanai, iepirkumu izsludināšana pasākuma „Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” apakšpasākuma “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem”, kā arī apakšpasākuma “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem” īstenošanai tiek plānota 2017.gadā.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Nav

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas vajadzību novērtējumā šis mērķa virziens saistīts ar 2. vajadzību *Sekmēt inovatīvu produktu izstrādi lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā un mežsaimniecībā* līdz ar MV 1B, 2A un horizontālo mērķi inovācijas.

Programmas vajadzību novērtējumā šis mērķa virziens būtu saistāms ar 1. vajadzību *Paaugstināt zināšanu līmeni lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, pārtikas ražošanā nodarbinātajiem un citiem lauku uzņēmējiem* līdz ar MV 2A, 4A, 4B, 4C un horizontālo mērķi vide, jo MV 1A mērķis un rādītājs saistīts ar pietiekama finansējuma līmeņa sekmēšanu zināšanu bāzes nodrošināšanai lauku apvidos.

MV 1A nav īstenots neviens projekts. Pasākuma M16 īstenošana ir MK noteikumu sagatavošanas posmā, bet apakšpasākumā M01.1. un pasākumā M02 veikti publiskie iepirkumi, un ir izvēlēti 2 pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem noslēgti daudzgadu projekti. Apstiprinātajos projektos ir jau notikušas mācības lauksaimniecības, mežsaimniecības, pārtikas ražošanas nozarē un kooperācijas veicināšanā. Konsultācijas tikušas sniegtas mežsaimniecības nozarē. Lauksaimniecības nozarē notikuši priekšdarbi konsultāciju sistēmas ieviešanai, bet konsultācijas netika sniegtas.

Novērtējot iespējas sasniegt MV 1A mērķa vērtību, jāievēro, ka apstiprinātie projekti ir 17,1% apmērā no mērķvērtības sasniegšanai nepieciešamā publiskā finansējuma inovāciju, sadarbību un zināšanu bāzes attīstībai lauku apvidos. Galvenais pakalpojumu sniedzējs redz iespēju piedalīties mācību pakalpojumu iepirkumā 2018. gadā, kas dotu iespēju turpināt darbu līdzšinējā apjomā. Ievērojot arī nozaru biedrību iespējas pieteikties mācību kursu veidošanai, var veikt pozitīvas prognozes par apakšpasākuma M01.1. apguvi. Attiecībā uz konsultācijām lauksaimniecības nozarē projekta finansējuma apgūšanu galvenokārt var ietekmēt konsultāciju saņēmēju ieinteresētība, sniegto konsultāciju kvalitāte un programmā iesaistīto konsultantu skaits. LLKC ir apzinājis šos riskus un projekta ieviešanas gaitā strādā pie šo risku mazināšanas. Veiktie iepirkumi pasākuma M02 īstenošanai nodrošina iespēju saņemt konsultācijas par konkurētspējas uzlabošanas, zemes un meža apsaimniekošanas, vides un klimata, ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu veicinošu metožu izmantošanas, zinātnes atziņu un jaunas prakses pielietojamības un citiem ar nozari saistītiem jautājumiem.

Vēl neizmantots potenciāls ir apakšpasākumi M01.2. un M01.3., kuru uzsākšana tiek gatavota. Apakšpasākums M01.1. tika uzsākts prioritārā kārtā, lai nodrošinātu Agrovides un Bioloģiskās lauksaimniecības pasākumos uzņemto saistību izpildi, kas paredzēja atbilstošas mācības atbalsta saņēmējiem, lai pirmajos divos saistību gados iegūtu iemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā vai bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanā. Ja saistības netiek ievērotas, kompensācijas maksājums par platību vairs netiek izmaksāts.

ZM kā Vadošā iestāde uzskata, ka, ņemot vērā līdz 31.12.2016. noslēgto pakalpojumu līgumu sekmīgo administrēšanu, ir pārliecība par šajā plānošanas periodā plānotā M01 un M02 finansējuma apguvi.

ZM prognozes par pasākuma M16 finansējuma apguvi ir apstipriņošas, lai gan nav pieredzes šāda pasākuma īstenošanā. Detalizētāk par situāciju atbildē uz novērtēšanas jautājumu Nr.2 par MV 1B rezultātu novērtējumu.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programmas izpildes laikā līdz 31.12.2016. nav īstenotu atbalsta projektu, kas sekmē inovāciju, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku apvidos, bet ir veikti publiskie iepirkumi un notiek apstiprināto projektu īstenošana.	
Programmas īstenošanas plāns paredz lielāku attīstību turpmākajos gados. Programmas īstenošanā iesaistīto pušu prognozes par publiskā finansējuma apguves iespējām P1 ir apstipriņošas.	Sekot līdzī pasākumu ieviešanas gaitai, lai prognozes par finansējuma apguvi attaisnotu.
Pasākuma M16 apgūšanā jāievēro riska iespējas, jo nav pietiekami apzināts esošais potenciāls un nav praktiskās pieredzes šāda pasākuma īstenošanā.	Pastiprināti sekot līdzī un analizēt situāciju pēc pasākuma M16 izsludināšanas, veikt informatīvos pasākumus, lai aktivizētu pārskatīt potenciālās iespējas sadarbībai.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 02.

Kādā mērā Programma stiprinājusi saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību, un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 1B

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

M16 – pasākums tiek gatavots uzsākšanai.

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1B

Programmā nav atzīmēti. Īstenojamiem un apstiprinājamiem projektiem šāds ieguldījums nav apzināts. Sekundārajam ieguldījumam potenciāli piemērotais apakšpasākums M19.3. nav uzsākts, bet apakšpasākuma M19.2. projektu potenciālais ieguldījums nav prognozējams un tiks zināms nākošajās projektu pieņemšanas kārtās.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Ir izveidota ilgtermiņa sadarbība starp lauksaimniecības, pārtikas ražošanas un mežsaimniecības uzņēmumiem un pētniecības un inovāciju institūtiem	T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

Netiek pielietotas.

Kvalitatīvās metodes:

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode un intervijas ar Programmas īstenošanā iesaistītajām pusēm (VI).

iv. Metodes pielietojšanas pamatojums

Pasākuma apguve ir sagatavošanas posmā un ir nepieciešama kvalitatīvā informācija par attīstības prognozēm.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Intervijā ar Vadošās iestādes pārstāvjiem (ZM) tika uzdoti jautājumi par pasākumu ieviešanu, kā arī lūgts viedoklis par novērtēšanas posmam aktuālajām tēmām. Pārskatīta pasākuma uzsākšanai sagatavotā dokumentācija.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietojšanā un to risinājumi

Nav.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	O.16 Atbalstāmo EIP darba grupu skaits (izveide un darbība) - darbību skaits	0				LAD
	O17 - Citu sadarbības darbību skaits	0				
Kopējie rezultāta rādītāji	T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	0				LAD

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Iekļauti atbildē uz novērtēšanas jautājumu.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Programmas 3.3. versijā 2016.gada septembrī tika apstiprināti virkne grozījumu, kas saistās ar pasākumu M16. Tie nav pilnībā saskaņoti attiecībā uz pasākuma ieguldījumu mērķa virzienos.

Atbildēs uz novērtēšanas jautājumiem izmantota pieeja, ka pasākums M16 ir tieši programmēts MV 1A, 1B un 2A ar iespējamu sekundāro ieguldījumu no MV 2A mērķa virzienos 1A, 1C, 3A, 4A, 4B, 4C, 5B, 5C, 5D, 5E.

Pasākums vēl nav uzsākts, tāpēc ir iespēja pārlicināties, vai nav problēmu ar projektu ieguldījumu uzskaiti dažādos MV un atbilstošu identificēšanu datu bāzē.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas vajadzību novērtējumā šis mērķa virziens saistīts ar vajadzību 2 *Sekmēt inovatīvu produktu izstrādi lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā un mežsaimniecībā* līdz ar MV 1A, 1B, 2A un horizontālo mērķi *inovācijas*.

Pasākumā nav izsludināta projektu pieņemšana, tika sagatavots MK noteikumu projekts, kas apstiprināts 25.05.2017. (MKN Nr.222). Paredzēti trīs apakšpasākumi M16.1, M16.2 un M16.3. Finansējums programmēts MV 2A, nenodalot iespējamās grupas un sadarbības, kas skar lauku tūrisma, pārtikas ražošanas vai vides un klimata mērķus. Lai gan Latvijā nav pieredzes šāda pasākuma īstenošanā, VI prognozē, ka, ievērojot pieejamā finansējuma apjomu, mērķis varētu būt sasniedzams. MK noteikumos ir noteiktas prioritārās tēmas sadarbībai, bet tās nav ierobežojošas vai izslēdzošas attiecībā uz atbalstu. Aktivitāte un interese jau šobrīd ir. LLKC aktīvi notiek diskusijas par dažādām tēmām, arī nozaru iekšienē notiek diskusijas. No intervijām ar ZM pārstāvjiem var secināt, ka aktivitāte un idejas tiek gaidītas no lauksaimnieka/ mežsaimnieka – kas būtu nozarei interesants un piemērojams praksē, kādas jaunas un vēl nebijušas metodes, tehnoloģijas un produktus būtu nepieciešams izstrādāt ieviešanai praksē. Mazāk apzināts ir zinātnes potenciāls un idejas, kuru zinātniskā un praktiskā īstenošana varētu sekmīgi realizēties uzņēmējdarbības projektos ar ieguvumu arī sabiedrībai, jo inovāciju pieredzes izplatīšana ir viens no atbalsta nosacījumiem.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programmas izpildes laikā līdz 31.12.2016. primāri programmētie pasākumi nav uzsākti	Iespējami ātrāk uzsākt pasākuma ieviešanu, ņemot vērā inovāciju nepieciešamību un projektu sarežģītību ieviešanā.
Latvijā nav pieredzes šāda pasākuma īstenošanā un rezultātu prognozēšanā. Aktivitāte un interese par pasākumu no potenciālajiem ieviesējiem ir. LLKC un nozaru organizācijās, aktīvi notiek diskusijas. Mazāk apzinātas ir zinātnieku iespējas, lai sekmīgi realizētu inovatīvos projektus ar ieguvumu sabiedrībai.	Aktīvi iesaistīt sadarbības partnerus informatīvajos pasākumos un dialogā, lai apzinātu gan zinātnes piedāvājumu, gan nozaru vajadzības, lai varētu veikt labāko izvēli sadarbības grupu projektu atbalstīšanā. Rosināt inovatīvās sadarbības iespējas sinerģijā ar LEADER/SVVA starpvalstu un starpteritoriju sadarbības iespējām.
Programmas sadaļās nav saskaņota informācija par pasākuma M16 ieguldījumu MV un primārajā/ sekundārajā jomā.	Saskaņot pasākuma aprakstā doto ieguldījumu MV ar informāciju Programmas 4.2., 11.1. un 11.3. sadaļā, vajadzības gadījumā dodot skaidras norādes par Programmai raksturīgajiem elementiem.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 03.

Kādā mērā Programma rosinājusi mūžizglītību un profesionālo apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 1C

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

M01 - nav realizēts neviens projekts.

M01.1. ir viens apstiprināts projekts, mācības notiek kopš 2016. gada augusta.

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1C

M16 – nav uzsākts.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Palielinājies lauku iedzīvotāju skaits, kas ir beiguši mūžizglītības un profesionālo mācību kursu lauksaimniecībā un mežsaimniecībā	T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

Netiek pielietotas

Kvalitatīvās metodes:

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode un intervijas ar Programmas īstenošanā iesaistītajām pusēm ZM, LAD, LLKC.

v. **Metodes pielietošanas pamatojums**

Zems pasākumu apguves līmenis, īstenoto projektu nav, ir apstiprināts projekts, kura ietvaros ir jau pabeigti mācību kursi un tos beigušie mācību dalībnieki, tāpēc nepieciešama kvalitatīvā informācija par pieejamajiem rezultātiem.

Apraksts par pielietotajām metodēm

MV vērtējumā tika izmantota fokusa grupas diskusija ar maksājumu aģentūras (LAD) pārstāvjiem, kuri vērtē iesniegtos projektus un kontrolē to realizāciju. Saņemtās atbildes tika apkopotas MV 1C kvalitatīvajai novērtēšanai par jautājumiem, kas skar mācību pakalpojuma sniedzēja izvēli un īstenošanas prognozēm. Strukturētās intervijas ar ZM un LLKC pārstāvjiem par jau veikto mācību kursu uzraudzības datu rezultātiem.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Nav.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	0				LAD
Kopējie rezultāta rādītāji	T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	0				LAD

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Pasākuma ieviesējs (LLKC) intervijā atzīst, ka ir jūtams pieprasījums īpaši pēc tiem mācību kursiem, kuru apguve nodrošina atbalsta maksājumu saņemšanu, piem., Bioloģiskā lauksaimniecība (pasākumam M11), Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošana (pasākumam M10.1.), vai kuru beigšana dod iespēju veikt kādas darbības (pārraudzība, dzīvnieku kaušana u.tml.). Mācību kurss bioloģiskajai lauksaimniecībai, kas ir 20 pilnu mācību dienu apjomā un ilgst 2-2,5 mēnešus, ir pietiekami nopietns pārbaudījums mācību dalībnieku motivācijai mācīties, īpaši, ja mācības jāsavieno ar algotu darbu. Tā kā kursos sertifikācija tiek balstīta uz apmeklētību, ir kursi kuros 100% apmeklētība ir tikai 46% kursantu. Kā skaidro LLKC, tas saistīts ar to, ka kursu apmeklētāji nespēja izbīvēt laiku pilnībā un savienot to ar darbu (daudzi strādā algotu darbu). Dalībnieki nav pieraduši arī pie tik striktiem apmeklējuma nosacījumiem un reizēm tas ir arī attieksmes jautājums.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Nav.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas vajadzību novērtējumā šis mērķa virziens saistīts ar 1.vajadzību *Paaugstināt zināšanu līmeni lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, pārtikas ražošanā nodarbinātajiem un citiem lauku uzņēmējiem* līdz ar MV 2A, 4A, 4B, 4C un horizontālo mērķi vide.

Atbalsta pretendents, finansējuma saņēmējs ir pakalpojuma sniedzējs, kas pasākuma īstenošanai tiek izvēlēts publiskā iepirkuma procedūrā, un kas, noslēdzot pakalpojuma līgumu, apņemas sniegt pakalpojumu līgumā noteiktajā apjomā, kvalitātē un termiņā atbilstoši līguma nosacījumiem, kuri balstās uz tehniskās specifikācijas prasībām un pretendenta iesniegto piedāvājumu iepirkumam.

Pasākumā ir noslēgts daudzgadu līgums ar publiskajā iepirkumā izvēlēto pretendentu – personu apvienību LLKC un LLU. Ir īstenotas mācību darbības apstiprinātajā projektā. Programmā iesaistītajām pusēm ir pieejama informācija, kas raksturo iesāktā projekta apjomu un gala labuma saņēmējus. Pašreiz noslēgtā pakalpojuma līguma ieviešana sniedz pārliecību, ka finansējums tiks apgūts un līdz ar to tehniskajā specifikācijā paredzētais minimālais mācību dalībnieku skaits.

Projektā paredzētais mācību apjoms nodrošina gandrīz pusi no mērķa rādītāja *T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)* sasniedzamās vērtības. Ja uzsāktā tendence turpināsies, mērķis tiks sasniegts. Tomēr jāņem vērā, ka 2016. gadā mācību dalībnieku skaitu nodrošināja citos programmas pasākumos noteiktie mācību apmeklējumi atbalsta saņēmējiem.

Mācības prioritāri veicamajās tēmās aptvērušas lielāko daļu potenciālo mācību dalībnieku, kam tās nepieciešamas un nepilnu trešo daļu no apstiprinātajām mācību tēmām. Projekta turpmākās īstenošanas gaitā potenciālo dalībnieku interesi var piesaistīt ar pārējām mācību tēmām.

Mācību kursa Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošana praktisko nodarbību laikā tiek sagatavots individuāls ilgtermiņa saimniecības zālāju apsaimniekošanas plāns. Tas ietver ieteicamos un pieļaujamos apsaimniekošanas nosacījumus, saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes ar Eiropas Savienības LIFE+ programmas atbalstu projekta Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma ietvaros izstrādātajām Vadlīnijām Eiropas Savienības aizsargājamo zālāju biotopu kopšanai un atjaunošanai „Dabisko pļavu un ganību apsaimniekošana un atjaunošana”.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programmas izpildes laikā līdz 31.12.2016. nav īstenotu atbalsta projektu, kas rosinājuši mūžizglītību un profesionālo apmācību lauksaimniecības un	Sekot līdzī pasākuma ieviešanai, lai tiktu atbilstīgi projekti, kas veicinātu attiecīgās vajadzības

mežsaimniecības nozarē. Mācības uzsāktas 2016. gada augustā un notiek uz daudzgadu līguma pamata.	apmierināšanai.
Jau īstenotās mācības nodrošinājušas prioritāri izvirzīto mērķu izpildi, nodrošinot ar mācību iespējām atbalsta saņēmējus, kas uzsākuši saistības Agrovīdes aktivitātē Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos, kursā <i>ES nozīmes zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošana</i> . Mācību kursā <i>Bioloģiskā lauksaimniecība</i> ir otrs lielākais mācību dalībnieku skaits, bet vismazākais sekmīgi beigušo īpatsvars.	Apzināt, prognozēt un veicināt dalībnieku motivāciju piedalīties mācībās. Veikt nepieciešamās darbības mācību dalībnieku sertificēšanai balstoties uz zināšanām.
Mācību kursa <i>ES nozīmes zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošana</i> rezultātā tiek izstrādāts individuāls <i>Ilgtermiņa saimniecības zālāju apsaimniekošanas plāns</i> , kas ir atzīstami apstākļos, kad nav ieviesti vides apsaimniekošanas plāni saimniecību līmenī.	Veicināt mācību kursa popularizēšanu, skaidrojot ieguvumus to saņēmējiem.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 04.

Kādā mērā LAP intervences ir devušas ieguldījumu atbalstīto lauku saimniecību ekonomiskā snieguma uzlabošanā, restrukturizācijā un modernizācijā, tai skaitā caur to dalības tirgū palielināšanu un lauksaimniecisko diversifikāciju?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 2A

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi:

M04., pasākums ar diviem apakšpasākumiem M04.1, M04.3.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Projektu skaits
M04.1.	1269
M04.3.	83
Kopā	1352
Mācību dalībnieku skaits apstiprinātajā projektā	
M01	1600*

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rāda papildus ieguldījumu MV 2A

MV 3A: M04.,M04.2.,M09.1.

MV 4A: M13.2.,M13.3.

MV 3B: M05.1.,M05.2.,M17.1.

MV 5B: M04.1.,M04.2.,

MV 6B: M07.2.

MV 5D: M04.1.,M04.3

2.tab.Pabeigtie sekundāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums (MV)	Kopskaits
M04.1.(5B)	5
M04.1.(5D)	40
M04.2.(3A)	47
M04.2.(5B)	2
M04.2.(5D)	1
M05.1.(3B)	25
M05.2.(3B)	1
M07.2.(6B)	5
M09.1.(3A)	1
M13.2.(4A)	40 759
M13.3.(4A)	1082
M17.1.(3B)	1 461
Kopā	43 429

Abās tabulās iekļauti tikai pabeigti projekti/aktivitātes līdz 31.12.2016..

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Vispārējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Lauksaimnieciskā izlaide uz GDV atbalstītajās saimniecībās ir palielinājusies	CRI R2 - Lauksaimnieciskās izlaides izmaiņas uz GDV LAP atbalstītajos projektos	
Saimniecības ir tikušas modernizētas Saimniecības ir tikušas restrukturētas	R1/T4 - Lauku saimniecību % ar LAP atbalstu restrukturizācijai un modernizācijai	
Saimniecību ekonomiskais sniegums ir uzlabojies sakarā ar augstākminēto LA pasākumu ieviešanu		Neto izmaiņas saimniecību bruto ienākumos Bruto investīcijas pamatlīdzekļos pret lauksaimniecisko izlaidi

Saimniecību tirgus dalība ir palielinājusies sakarā ar augstākminēto LA pasākumu ieviešanu		Neto izmaiņas pārdošanā pret kopējo izlaidi
--	--	---

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

Kontrafakta analīze, kombinētā PSM un DID

vi. Metodes pielietošanas pamatojums

Galvenais cēlonis metodes izmantošanai ir iespēja pārbaudīt atbalstīto projektu saņēmēju identificēto primāro un sekundāro ieguldījumu kauzalitāti. Kontrafakta analīze, izmantojot kombinēto PSM-DiD metodi, dod iespēju atdalīt pasākumu neto efektus un aprēķināt intervenču pašsvara zuduma efektu tiešo saņēmēju līmenī.

Metode ir pielietota šādu rādītāju noteikšanā: Lauksaimnieciskās izlaides izmaiņas uz GDV; neto izmaiņas saimniecību bruto ienākumos; bruto investīcijas pamatlīdzekļos pret lauksaimniecisko izlaidi.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Rādītāja R1 vērtību iegūst tiešā veidā, izmantojot datus par pabeigtajiem projektiem no uzraudzības tabulām (rādītājs O4 kumulatīvs, dati pēc projektu pabeigšanas) un pēc tam aprēķinot pabeigto pasākumu saņēmēju procentuālo īpatsvaru lauku saimniecību kopskaitā (tam izmantoti 2016.g.provizoriskie dati).

Rādītāja R2 un papildus rādītāju aprēķins ir balstīts uz ZM norādīto primāri programmēto un sekundāri paredzēto pasākumu/apakšpasākumu sarakstu, kuros ir pabeigti projekti.

Izvērtējums veikts 3 stadijās:

Stadija 1: MV 2A primāri programmēto pasākumu/apakšpasākumu ieguldījuma izvērtējums.

Gan izlase no saimniecībām ar atbalstu periodā (2014-2016) pasākumos, kuri ir saņēmēji atbalstu (saņēmēji), gan arī to saimniecību izlase, kuras nav saņēmušas atbalstu attiecīgajos pasākumos (nesaņēmēji), ir veidotas no SUDAT datubāzes, izmantojot lauksaimnieciskās izlaides, darbaspēka ieguldījuma, bruto investīciju un ienākumu mainīgos. Lai uzlabotu izvēles procesa ticamību (pielīdzināšanas kvalitāti) un sasniegtu labāko iespējamo abu izlašu līdzīgumu, tiek izmantots 31 saimniecību raksturlielums 2013. gadā (periodā pirms programmas). Vidējās vispārējā un papildus rezultāta rādītāja vērtības tika aprēķinātas dalībnieku un kontroles grupai pirms atbalsta (2013) un pēc atbalsta (2016). Visiem šiem mainīgajiem tika aprēķināti vidējie atbalsta efekti uz atbalstīto (ATT), un noteikts neto efekts uz šiem mainīgajiem (kombinējot aprēķinātos ATT ar DID metodi). Pēc neto efektu noteikšanas tika aprēķināta neto rādītāja agregātvērtība, pareizinot saimniecību līmeni aprēķinātos vidējos mikro-rezultātus ar atbalstīto saimniecību skaitu (ekstrapolācija).

Izvēlēto mainīgo vērtības 2016.gadam tika iegūtas ar SUDAT paneļa dalībnieku apsekojuma palīdzību (LLKC sniegtā informācija). Tika saņemti dati par 235 saimniecībām. Lai palielinātu datu kopu, pārējām saimniecībām, par kurām bija pieejami 2013.-2015. gada dati, tika veikta ekstrapolācija, novērtējot sagaidāmos 2016. gada rādītājus. Tādējādi pavisam kvantitatīvai analīzei izmantoti dati par 101 atbalsta saņēmēju (primārie ieguldījumi 2A) un 355 atbalsta nesaņēmējām saimniecībām. Kā atbalsta nesaņēmēji izvēlētas tās saimniecības, kuras nav saņēmušas atbalstu nevienā no LAP 2014-2020 pasākumiem (izņemot platību maksājumus). Atbalsta saņēmēju izlases veidošanā tika ievērots nepārklāšanās princips, tajā iekļaujot tikai tās saimniecības, kuras saņēmušas atbalstu vienīgi atbilstošajos pasākumos/apakšpasākumos.

Stadija 2: To pasākumu sekundārā ieguldījuma izvērtējums, kuru galvenais mērķis ir saistīts ar citiem mērķa virzieniem.

Soļi grupu izlašu sagatavošanai statistiskajai pielīdzināšanai un aprēķinu metodes ir tādi paši, kā Stadijā 1 aprakstītie. Atšķirībā no Stadijas 1, izlase no saimniecībām ar atbalstu periodā (2014-2016) tiek veidotas no saņēmējiem tajos mērķa virzienos, kuriem paredzēta sekundārā ietekme 2A MV). Atbalsta

nesaņēmēju izlase nemainās. Lai varētu izveidot korektu bāzes (atbalsta nesaņēmēju) kopu, netika vērtēta P4 pasākumu sekundārā ietekme uz 2A. Atbalsta saņēmēju kopā tika iekļautas tikai tās saimniecības, kuras piedalījušās projektos (M04, M05, M07, M09, M17). Ņemot vērā, ka šādu saimniecību esošajā datu kopā bija tikai 39, iegūtie rezultāti mikro līmenī un to ekstrapolācija uz visu saņēmēju kopu ir jāuztver ar piesardzību. Lai izslēgtu dubulto uzskaiti, sekundāro atbalsta saņēmēju kopā netika iekļautas tās saimniecības, kas piedalījušās arī uz 2A MV primāri programmētajos apakšpasākumos.

Stadija 3: Netiešo efektu izvērtējums

Pašsvara zudumu efekti tika aprēķināti primāri programmēto pasākumu saņēmējiem, par rezultāta mainīgo izmantojot periodā (2014-2016) veikto bruto investīciju izmaiņas.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Galvenā problēma bija datu nodrošināšana par 2016.gadu kvantitatīvās analīzes veikšanai, jo SUDAT dati vēl nebija pieejami. Tas tika atrisināts, iegūstot to saimniecību gada pārskatu datus, kuri ir pieejami LLKC. Tas radīja papildu aprēķinu nepieciešamību, lai dati būtu salīdzināmi ar bāzes (2013.) gadu.

Ievērojot, ka pieejamo saimniecību kopa bija mazāka nekā SUDAT kopa, pietiekama lieluma izlašu veidošanu aprūtināja relatīvi nelielais respondentu skaits.

Kvalitatīvās metodes:

Aptauja, fokusgrupa, intervijas

i. Metodes pielietošanas pamatojums

Kvalitatīvās metodes tika pielietotas, lai iegūtu kvalitatīvo informāciju triangulācijai ar kvantitatīvā primāri programmēto un sekundāro ieguldījumu novērtējuma rezultātiem, kā arī iegūtu tādu informāciju, kam nebija pieejami pārskatu dati.

ii. Apraksts par pielietotajām metodēm

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode un fokusgrupa ar Programmas īstenošanā iesaistītajām pusēm (ZM, LAD). Kā papildinājums kvantitatīvajai analīzei veikts atbalsta saņēmēju/ nesaņēmēju aptauja, jautājumus strukturējot trīs blokos.

Atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptauja tika veikta elektroniski, iegūstot atbildes no 867 respondentiem, kuru vidū bija gan LAP 2014-2020 atbalsta saņēmēji, gan nesaņēmēji.

Pirmajā blokā anketas jautājumiem tika piemērota ordinārā (dihotomā) skala ar diviem atbilžu variantiem. Jautājumu mērķis ir noskaidrot, vai respondents neatkarīgi no atbalsta saņemšanas kādā no programmas pasākumiem ir veicis šim pasākumam atbilstošus ieguldījumus.

Otrajā blokā anketas jautājumiem tika piemērota intervālu skala ar pieciem atbilžu variantiem. Jautājumu mērķis ir noskaidrot, kā programmas darbības periodā ir mainījušies respondenta saimniecību/uzņēmumu raksturojošie finansiāli-ekonomiskie rādītāji.

Atbildes uz 2.bloka jautājumiem tika iesniegtas, izmantojot Likerta skalu ar šādu gradāciju: Ievērojams palielinājums (vairāk par 15%) (veicot apkopojumu, atbilde novērtēta ar +2 punktiem), mērens palielinājums (līdz 15%) (+1 punkts), izmaiņu nav (0 punkti), mērens samazinājums (-1 punkti), ievērojams samazinājums (-2 punkti).

Saņemtās atbildes tika apkopotas uz salīdzinātas konkrētā mērķa virziena atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju grupās.

iii. Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Atbalsta saņēmēju/ nesaņēmēju aptaujas jautājumi tika balstīti uz dihotomo un ordināro (Likerta) skalu, tādējādi novērtējums ir aptuvenš. Tomēr šajā MV gan atbalsta saņēmēju, gan nesaņēmēju skaits bija pietiekams, lai iegūtu ticamu novērtējumu.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs	Absolūtā vērtība	Īpatsvara vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība			Aprēķinātā neto vērtība	Dati un informācijas avoti	
			Primārie ieguldījumi	Sekundārie ieguldījumi	Kopējā vērtība			
Kopējie iznākuma rādītāji	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits (primārie/sekundārie pasākumi)	1351/43 429					LAD datubāze	
	O4 - atbalstīto saimniecību / atbalsta saņēmēju skaits	1146					LAD datubāze	
Vispārējie rezultāta rādītāji	R1/T4 - saimniecību % ar LAP atbalstu investīcijām restrukturizācijā vai modernizācijā		1.64				LAD datubāze	
	R2 - Lauksaimnieciskās izlaides izmaiņas atbalstītajās saimniecībās (skaitītājs), €			31 566 406	- 136 702 470*	-105 136 064	65 340 232	SUDAT/LLKC
	R2 - GDV (saucējs)			1 153	2 441*	3 594	925	SUDAT/LLKC
	R2 – Lauksaimnieciskās izlaides izmaiņas atbalstītajās saimniecībās / GDV (skaitītājs/ saucējs), €/GDV			9 123	-12 132*	-2 687	3 570	SUDAT/LLKC
Papildus rezultāta rādītāji	Bruto saimniecību ienākumi			-28 677 065	-51 023 557*	-79 700 622	17 602 557	SUDAT/LLKC
	Investīcijas pamatlīdzekļos / lauksaimnieciskā izlaide			1.470	1.028*	1.230	-0.700	SUDAT/LLKC
Vispārējie konteksta rādītāji	CCI 17 - Lauku saimniecību kopskaits (2016)	69 900					CSP	
	CCI 26 Lauksaimniecības uzņēmējdarbības ienākumi - Lauksaimnieku dzīves līmenis, EUR/GDV (2016.g.**)	6 116					LEK	
	CCI 14 Darba ražīgums lauksaimniecībā (bruto pievienotā	4 559					LEK	

vērtība bāzes cenās), EUR/GDV (2016.g.**)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

* sakarā ar nelielo atbalsta saņēmēju skaitu sekundārajos ieguldījumos, par kuriem pieejami kvantitatīvie dati, iegūtais sekundārās ietekmes novērtējums ir nosacīts

** - provizorisks dati

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Atbildēm uz MV 2A jautājumiem tika izmantoti aptaujas dati par 177 atbalsta saņēmējiem primārajā intervencē un 690 nesaņēmējiem. No kopējā respondentu skaita 43% varēja identificēt specializāciju, bet 40% - ekonomiskā lieluma grupu. Tas deva iespēju veikt vērtējumu par atbalsta intensitāti dažādās grupās.

No 177 atbalsta saņēmējiem šajā MV 93% pozitīvi atbild uz jautājumu, vai saimniecība ir tikusi modernizēta. Savukārt no atbalsta nesaņēmējiem pozitīvu atbildi sniedza 40%.

Atbildes uz jautājumu „izmaiņas saražotās lauksaimnieciskās produkcijas kopvērtībā” sniedzis 171 saņēmējs un 528 nesaņēmēji. Saņēmēju grupā vidējā vērtība palielinājusies par 0.66 punktiem, bet nesaņēmēju grupā tā samazinājusies par 0.03 punktiem.

Atbildes uz jautājumu „izmaiņas nodarbināto skaitā (pilna laika ekvivalentā)” snieguši 148 saņēmēji un 412 nesaņēmēji. Saņēmēju grupā vidējā vērtība palielinājusies par 0.17 punktiem, bet nesaņēmēju grupā tā samazinājusies par 0.03 punktiem.

Atbildes uz jautājumu „kopējo ienākumu izmaiņas” snieguši 174 saņēmēji un 482 nesaņēmēji. Saņēmēju grupā vidējā vērtība palielinājusies par 0.02 punktiem, bet nesaņēmēju grupā tā samazinājusies par 0.25 punktiem.

Atbildes uz jautājumu „pārdoto produktu daļas pret saražoto izmaiņas” snieguši 157 saņēmēji un 470 nesaņēmēji. Saņēmēju grupā vidējā vērtība palielinājusies par 0.54 punktiem, bet nesaņēmēju grupā tā palielinājusies par 0.11 punktiem.

Salīdzinot vidējās atbilžu vērtības saņēmēju un nesaņēmēju grupās ar ANOVA regresiju, var secināt, ka atbilžu vidējo vērtību atšķirības saņēmēju un nesaņēmēju grupās ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.000$].

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Vispārējā papildus rezultāta rādītāja un papildus rādītāju novērtējumā pielietotās metodes ir piemērotas statistiski ticamam rezultātu izvērtējumam. Tomēr aptaujā iegūto saņēmēju un nesaņēmēju datu apjoms un kvalitāte nevar radīt pārliecību par iegūto rezultātu statistisko nozīmīgumu. Tādējādi vispārējie ar atbildi uz novērtēšanas jautājumu secinājumi ir uzskatāmi par ticamiem, tomēr ar atsevišķiem sprieduma kritērijiem saistītie secinājumi ir jāuztver ar piesardzību. Īpašu piesardzību rada sekundārās ietekmes skaitliskais novērtējums (4.p.), sakarā ar nelielo atbalsta saņēmēju skaitu, par kuriem pieejama kvantitatīvā informācija.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Mērķa virziens 2A ir plānots kā viens no nozīmīgākajiem Programmā, jo tam atvēlēti 32% tās publiskā finansējuma. Galvenais pasākums, kas attiecas uz šo MV, ir M04 “Ieguldījumi fiziskajos aktīvos”.

Ar MV 2A ir saistītas LAP 2014-2020 formulētās vajadzības (1), (2), (3), (5), (7), (10) un (16). Šīs vajadzības kopumā izriet no situācijas analīzes, tomēr to formulējums nepietiekamā mērā atspoguļo to problēmu loku, kas izklāstīts situācijas analīzē un SVID. Piemēram, lai gan vājajās pusēs norādīts nepietiekams nodrošinājums ar mūsdienīgu tehniku un būvēm ražošanas vajadzībām mazajās un vidējās saimniecībās, atbalsta nepieciešamība mazajām saimniecībām netiek tieši identificēta vajadzībās. Līdzīgi, iespējās norādīts, ka mazo un vidējo saimniecību modernizācija palielinās to konkurētspēju un ienākumus, taču vajadzību formulējumā nav iekļauta tieši šo saimniecību modernizācijas veicināšana (3.vajadzība ir formulēta vispārīgi). Tā rezultātā Programmā kopumā šo saimniecību attīstības sekmēšana

nav norādīta kā primāra, lai arī no situācijas analīzes, kā arī plānotā sasnieguma 2020. gadā tas izriet.

Pasākums tiek aktīvi realizēts kopš LAP 2014-2020 darbības sākuma. Uz šo MV ir attiecināti arī citi pasākumi – M06.3. (ir uzsākti, taču vēl nav pabeigtu projektu), kā arī M16 (līdz ziņojuma sagatavošanas laikam nebija uzsākts).

Lauksaimniecības sektorā atbalstu saņemt tiesīgo saimniecību skaits ir aptuveni 40 000 (atbilstoši 2014.g.30.09. MK noteikumiem nr.600). Atbalsta tiesīgas M04 pasākumā ir juridiskas vai fiziskas personas, kas ražojušas lauksaimniecības produktus un guvušas ieņēmumus no lauksaimniecības produktu pārdošanas pēdējā noslēgtajā gadā. Tomēr atbalsta pretendentu loks ar to nenoslēdzas, jo uz atbalstu var pretendēt arī fiziskas un juridiskas personas, kas plāno uzsākt lauksaimniecisko ražošanu. Kopumā līdz 2016. gada beigām 1145 saimniecības ir saņēmušas atbalstu ieguldījumiem MV 2A līdz 31.12.2016 (tas veido 32% no plānotā saņēmēju skaita pasākumā M04). Minētais saņēmēju skaits attiecas uz pabeigtajiem projektiem M04 pasākumā (apakšpasākums M04.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”. Tam papildus, M06.3. apakšpasākumā “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” ir reģistrēti 1100 aktīvi projekti. Pabeigto projektu šajā apakšpasākumā nav sakarā ar to salīdzinoši ilgo realizācijas laiku (2-4 gadi).

Kopējais pabeigto darbību/ projektu skaits primāri programmētajos pasākumos ir 1352. Tai skaitā, apakšpasākumā M04.1 atbalstīti 1269, apakšpasākumā M04.3. - 83 projekti. Turklāt 43 429 projekti/ darbības tika atbalstīti pasākumos ar sekundāro ieguldījumu mērķa virzienā 2A, tai skaitā MV 3A ar 48 atbalstītām darbībām, MV 3B ar 1487 atbalstītām darbībām, MV 5B ar 7 atbalstītām darbībām, MV 5D ar 41 atbalstītu darbībām, MV 6B ar 5 atbalstītām darbībām un prioritātei P4 atbilstošais mērķa virziens MV 4A ar 41841 atbalstītu darbību.

Atbalsta saņēmēju skaitu attiecinot uz visu lauku saimniecību kopskaitu 2016.gadā, iegūts, ka primāri atbalstīto saimniecību īpatsvars veido tikai 1,64% no kopskaita (pabeigtajiem projektiem), bet ieskaitot M06.3. aktīvos projektus, tas ir 3,2% no saimniecību kopskaita. Attiecinot uz faktiski atbalstīto saimniecību skaitu, saņēmēju īpatsvars ir aptuveni 6%, neskaitot atbalsta saņēmējus realizācijas stadijā esošajos M04 pasākuma projektos. Saņēmēju īpatsvars būtiski atšķiras dažādās saimniecību lieluma grupās – mazo saimniecību grupā (ar SI līdz 15 000 EUR) aktivitāte ir niecīga, taču pārējo lieluma grupu saimniecības projektus piesaka aktīvi.

Savukārt sekundāri programmētajos pasākumos/ apakšpasākumos atbalstīto saimniecību skaits veido 51,8% no visu lauku saimniecību kopskaita. Šāds salīdzinoši augsts līmenis panākts pateicoties M13 pasākumam (ADSI), kura aktivitāšu skaits veido 96% no kopējā sekundāro aktivitāšu skaita. Tas nozīmē, ka Programma sekmē lielākās daļas lauku saimniecību ekonomiskā snieguma uzlabošanu, tomēr uz lielāko daļu saimniecību šī ietekme ir tikai netieša – caur platību maksājumiem, nevis ilgtermiņa ieguldījumiem.

Visu atbalstīto saimniecību darba ražīgums, kuru izsaka ar lauksaimniecisko izlaidi pret GDV (R2), periodā no 2013. gada līdz 2016. gadam bruto izteiksmē ir samazinājies par 2687 EUR/GDV. Primāri programmēto pasākumu darba ražīguma pieaugums sasniedz 9123 EUR/GDV, bet sekundāro ieguldījumu aprēķinātā līdzšinējā atdeve ir negatīva, sasniedzot -12 132 EUR/GDV. Novērtētais neto darba ražīguma pieaugums programmas ietekmē primāri un sekundāri programmētajos pasākumos sasniedz 3570 EUR/GDV. Tas nozīmē, ka tīrā programmas ietekme uz R2 rādītāja izmaiņām ir pozitīva.

Izmantojot aptaujas datus, iegūta detalizētāka informācija par atsevišķām saimniecību grupām. Dalījumā pa saimniecību lieluma grupām tieši mazākajās atbalstu saņēmušajās saimniecībās (ar SI līdz 15 000 EUR) ir nozīmīgākais lauksaimnieciskās izlaides kāpums (vidējais vērtējums atbilstoši skalai saņēmējiem +1,00 punkti). Vidējās saimniecībās (ar SI 15-100 tk EUR) tas ir +0,54 punkti, bet lielajās (SI virs 100 tk EUR) +0,56 punkti. Savukārt respondentiem, kuri nav saņēmuši atbalstu, vidējais lauksaimnieciskās izlaides pieauguma vērtējums ir attiecīgi +0,32, -0,13 un +0,07 punkti. Savukārt atkarībā no saimniecību specializācijas ļoti krasas rezultātu atšķirības nav konstatētas. Izplatītākie specializācijas virzieni starp atbalsta saņēmējiem ir laukkopība, piena lopkopība un ganāmo mājlopu audzēšana, taču tiek atbalstītas arī citas specializācijas. No izplatītākajiem virzieniem uz salīdzinoši lielāko izlaides pieaugumu norāda ganāmo mājlopu saimniecības (palielinājums 85% no respondentiem – atbalsta saņēmējiem), bet salīdzinoši mazākais pieaugums ir piena lopkopībā (56%). Pēdējais saistīts ar

smago krīzi, kas skāra minēto nozari 2015.-2016. gadā.

Papildus rādītājs - *bruto saimniecību ienākumi*, atbalsta saņēmējiem 2016. gadā pret 2013. gadu samazinājies par 79,7 milj. EUR (bruto vērtība). Lielāko daļu no šīs summas veido sekundāro saņēmēju rezultāti, kas vērtējami ar piesardzību. Savukārt novērtētais neto ienākumu palielinājums programmas atbalsta ietekmē ir pozitīvs 17,6 milj. EUR līmenī. Tātad atbalsts radījis pozitīvu ietekmi uz ienākumu izmaiņām. Arī apsekojuma dati norāda uz nelielu pozitīvu neto ietekmi uz ienākumiem. Kopumā var secināt, ka pagaidām (īsi pēc projektu realizācijas) investīciju ietekme uz ienākumiem ir salīdzinoši neliela, jo atbalsta saņēmējiem ir palielinājušies ne tikai ieņēmumi, bet arī izdevumi.

Atbilstoši kvalitatīvā izvērtējuma datiem, *saimniecību dalība tirgū* atbalsta ietekmē ir palielinājusies. Uz to norādījuši 43% respondentu – atbalsta saņēmēju pretstatā 24% respondentiem, kuri attiecīgajā MV atbalstu nav saņēmuši.

Aptaujas dati rāda, ka atbalsta saņemšanai mērķa virzienā 2A ir pozitīva ietekme uz minerālmēslu un pesticīdu apjoma samazināšanu uz platības vienību; uz pasākumu veikšanu apsaimniekoto platību dabas vērtību saglabāšanā un uzlabošanā; iekārtu, tehnoloģiju un ēku energoefektivitātes uzlabošanu. Ir indikācijas arī par nelielu pozitīvu efektu uz nodarbināto skaita izmaiņām.

Atbalsta saņemšanai mērķa virzienā 2A ir pozitīva ietekme uz lauksaimnieciskās ražošanas restrukturizāciju, kā arī uz lauksaimniecības ieņēmumu īpatsvara palielināšanos kopējos ieņēmumos.

Ar PSM-DiD metodi aprēķinātie pašsvara zudumu efekti programmas atbalstam mērķa virzienā 2A sasniedz 43%. Tas nozīmē, ka 43% atbalsta saņēmēju būtu veikuši līdzīgas investīcijas arī bez programmas atbalsta. Ar apsekojuma palīdzību pašsvars orientējoši novērtēts 30-40% apmērā. Ir tendence, ka pašsvars palielinās, pieaugot atbalstīto saimniecību ekonomiskajam lielumam.

Ar PSM-DiD metodi aprēķinātie sviras efekti programmas atbalstam mērķa virzienā sasniedz 4%. Tas nozīmē, ka programmas atbalsts inducē atbalsta saņēmēju tēriņu pieaugumu par 4%.

Vispārējie konteksta rādītāji norāda uz darba ražīguma, kā arī lauksaimnieciskās uzņēmējdarbības ienākumu pieaugumu 2016. gadā salīdzinot ar periodu pirms programmas (2011.-2013. gadā). Šie rādītāji gan neatspoguļo strukturālās atšķirības starp dažādām saimniecību grupām. Programmas SVID analizē un pasākumu pamatojumā attiecībā uz MV 2A tika norādīts nepietiekams nodrošinājums ar lauksaimniecības tehniku un būvēm tieši mazajās saimniecībās, kā arī aktualitāte primāri modernizēt tieši šīs saimniecības. Taču M04 pasākuma nosacījumi un līdzšinējie rezultāti neliecina par mērķētu atbalstu tieši šai saimniecību grupai. Saimniecībām ar SI līdz 70 000 EUR ir izdalīta atsevišķa aploksne 22,75% apmērā no kopējā publiskā finansējuma, taču tas ir ievērojami mazāk nekā šo saimniecību faktiskais īpatsvars sektorā (orientējoši 55% LIZ, 38% SI un 83% nodarbināto skaita pilna laika vienībās (CSP, 2013.g.)). Līdz ar to minētā saimniecību grupa tiek atbalstīta proporcionāli mazāk nekā lielākās. Arī projektu pieteikumu analīze (M04.1.apakšpasākuma 3.kārta) rāda, ka mazāko saimniecību grupā bieži vien veidojas lielāka konkurence nekā lielo saimniecību grupā, īpaši reģionālajās pārvaldēs ar lielāku mazo saimniecību īpatsvaru (Dienvidlatgale, Ziemeļaustrumi, Viduslatvija, Ziemeļvidzeme). Piemēram, Dienvidlatgalē kārtai atvēlētais finansējums sedz tikai 33% no pieteiktā publiskā finansējuma mazo saimniecību grupā, bet 70% lielo saimniecību grupā. Līdzīgi ir arī Ziemeļvidzemē, kur lielo saimniecību grupā viss atvēlētais finansējums nav pat pieteikts, bet mazajām tas sedz tikai 43% no pieteiktā. Tas nozīmē, ka šajās pārvaldēs atsevišķas aploksnes izdalīšana tieši ierobežo atbalsta saņemšanu mazajās un vidējās saimniecībās. Turklāt projektu rindošanā piešķirto punktu skaits mazo un vidējo saimniecību projektiem ir kopumā augstāks nekā lielo saimniecību grupā.

Fokusgrupas diskusijās ar LAD pārstāvjiem tika secināts, ka projektu kvalitāte, salīdzinot ar iepriekšējo periodu, kopumā palielinājusies. Problēmas rada detalizētās prasības atbalsta pretendentu vērtējumam, kas dažkārt šķiet pārspīlētas. Vērtējot projektu kvalitāti, secināts, ka jauniem lauksaimniecības uzņēmumiem noteiktais atbalsta sliksnis 100 000 EUR attiecināmās izmaksas ir, iespējams, noteiktas par augstu, jo tieši šādām saimniecībām konstatēts augstākais sekmīgas projektu realizācijas risks. Viens no risinājumiem būtu samazināt vienā kārtā maksimāli pieļaujamo attiecināmo izmaksu griestus, taču saglabāt noteiktos limitus visā programmēšanas periodā.

Papildus ieguldījumiem fiziskajos aktīvos ieguldījumu MV 2A sasniedz arī apmācības. Līdz 2016.gada beigām ir notikuši 85 mācību kursi saistībā ar šo MV (tajā skaitā 81 lauksaimniecībā un 4

kooperācijā). Mācību dalībnieku skaits ir 1526 lauksaimniecībā un 74 kooperācijā. No šiem dalībniekiem 461 (29%) ir reģistrēti LAP 2014-2020 projekti. Tas ļauj indikatīvi vērtēt, ka apmācībām ir nozīmīga saistība ar atbalsta saņēmēju projektu aktivitātēm un iegūtās zināšanas tiek izmantotas projektu realizācijā.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Saņemtais atbalsts ir palielinājis izaugsmi saimniecībās (papildus lauksaimnieciskā izlaide uz GDV 3570 EUR) un sekmējis modernizāciju ar mērenu pašsvara efektu.	Lai palielinātu sniegtā atbalsta efektivitāti un samazinātu pašsvaru, tas būtu vairāk jāmērķē uz mazajām un vidējām saimniecībām, kuras ir spējīgas attīstīt ražošanu. Priekšrocības būtu gados jaunajiem saimniecību īpašniekiem, izvērtējot vienā reizē piešķiramā maksimālā finansējuma apmēru jaunu saimniecību veidotājiem, ņemot vērā atbalsta saņēmēju pieredzi.
Atbalsts tieši programmētajos pasākumos ir pieejams tikai ļoti ierobežotam saimniecību skaitam (1,64%), tādēļ tam ir tikai ierobežota ietekme uz sektora kopējo attīstību un LAP 2014-2020 nosprausto mērķu sasniegšanu (lauku saimniecību struktūras līdzsvarošana, nodrošinot straujākus attīstības tempus mazajām un vidējām saimniecībām; saimniecību pieejas tirgum sekmēšana utt.)	Izvērtēt finansējuma daļas palielināšanas iespējas mazo un vidējo saimniecību modernizācijai, atbalsta likmes koriģēšanu tām lielajām saimniecībām, kuras jau iepriekšējos periodos ir saņēmušas nozīmīgu atbalstu. Paredzēt augstāku atbalsta intensitāti saimniecībām, kas realizē inovatīvus projektus, kā arī sekmē lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības palielināšanu
Modernizētās saimniecības kopumā ir kļuvušas produktīvākas, kas ir viens no Programmas mērķiem. Vienlaikus ir saimniecības, kuras ir samazinājušas ražošanas apjomus arī pēc atbalsta saņemšanas.	Modernizācijas atbalstu būtu lietderīgi saistīt ar prasību nesamazināt ražošanas apjomus, kā arī atbalstam būtu jāklūst izteiktāk mērķētam ar labumu lauku ekonomikai vai videi (t.sk. palielināt labi apmaksātu darbavietu skaitu, vietējiem pārtikas ražošanas uzņēmumiem piegādāto produkciju, veikt pasākumus vides aizsardzībā)
Atsevišķos gadījumos izpaužas negatīva tendence, kad saimniecības samazina vai pat neveic investīcijas pašu spēkiem, gaidot uz atbilstošu atbalstu. Tomēr šāda parādība nav visaptveroša, jo 40% no atbalstu nesaņēmušajām saimniecībām norāda, ka ir veikušas modernizāciju. Tomēr palielinās attīstības plaisa starp tām saimniecībām, kuras regulāri saņem investīciju atbalstu, un tām kuras to nesaņem	Rūpīgi izvērtēt vienam saņēmējam maksimāli piešķiramā atbalsta apjomu, ievērojot tā saimniekošanas apjomus un sabiedrisko labumu. Izvirzīt stingrākus kritērijus atbalsta saņemšanai, aktīvāk sekmējot tādu investīciju veikšanu, kas orientētas uz labumu lauku ekonomikai. Finansiāli ietilpīgu projektu (virs 200 000 EUR) gadījumos pielietot individuālu pieeju, atbalstot tikai tādus projektus kuri dod nozīmīgu pozitīvu ietekmi reģiona attīstībai
Lai arī uz MV2A ir attiecināta vajadzība novērst nevienlīdzīgu klimatisko un citu apstākļu izraisītās sekas lauksaimnieciskajā ražošanā, pašlaik programma to pietiekamā mērā nenodrošina. Tas palielina attīstības plaisu starp attīstītākajām un mazāk attīstītajām teritorijām (tai skaitā viena reģiona ietvaros)	Izvērtēt iespēju noteikt papildus atbalsta intensitāti M04 pasākumā vismaz visnelabvēlīgākajās teritorijās – 3.kategorijas ADI, tādējādi kompensējot atbalsta likmes samazinājumu salīdzinot ar iepriekšējo periodu; kā arī ieviest investīcijas veicinošus stimulus arī citās teritorijās ar nelabvēlīgiem apstākļiem un zemu saimniecisko aktivitāti

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 05.

Kādā mērā Programma devusi ieguldījumu mērķa virzienā 2B “Atvieglot atbilstīgi kvalificētu lauksaimnieku ienākšanu lauksaimniecības nozarē un jo īpaši paaudžu maiņu?”

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 2B

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi:

M06.pasākuma M06.01.apakšpasākums.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Pabeigtie projekti	Uzsāktie projekti
M06.1.	0	265
Kopā	0	265

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 2B

MV 2A: M01., M02.1., M04.1., M16.

MV 6A: M06.3., M06.4.

2.tab.Pabeigtie sekundāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Pabeigtie projekti	Aktīvie projekti
M06.3.	0	1100
Kopā	0	1100

Tabulās iekļauti projekti, kas tiek ieviesti, jo līdz 31.12.2017. nav pabeigts neviens projekts.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Atbilstīgi kvalificēti lauksaimnieki ir ienākuši lauksaimniecības nozarē	R3/T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)	
Atbilstīgi kvalificētu jauno lauksaimnieku īpatsvars nozarē ir palielinājies		Jauno lauksaimnieku ar adekvātām prasmēm īpatsvars lauksaimniecības sektorā

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

i. Metodes pielietošanas pamatojums

Atbilstošo rādītāju iegūšanai ir paredzēta nacionālo un Eiropas statistikas datu bāzu izmantošana, kā arī maksājumu iestādes (LAD) datu izmantošana.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Atbilstošo rādītāju iegūšanai ir izmantotas LAD un CSP datu bāzes, kā arī 2016. gada lauku saimniecību struktūras apsekojuma provizoriskā informācija.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Tā kā MV nav pabeigtu projektu, rezultāta rādītājiem nav vērtību.

Kvalitatīvās metodes:

ii. Metodes pielietošanas pamatojums

Papildināts kvantitatīvais izvērtējums ar kvalitatīvo informāciju, lai apstiprinātu kvantitatīvajā analīzē iegūtos faktus un pamatoti izskaidrotu, kas darbojies labāk, kāpēc un kā, un arī iegūtu izpratni par ar intervencēm saistītajiem kauzālajiem faktoriem. Šī MV novērtēšanā kvalitatīvā informācija kalpoja kā papildu informācijas avots, lai spriestu par pasākumu gaitu un iespējamām problēmām to realizācijā.

Apraksts par pielietotajām metodēm

MV vērtējumā tika izmantota fokusa grupas diskusija ar maksājumu aģentūras (LAD) pārstāvjiem, kuri vērtē iesniegtos projektus un kontrolē to realizāciju. Intervences loģikas analīzei izmantota kabineta izpētes metode (*desk research*).

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Pielietotās metodes mērķis bija apzināt maksājumu iestādes darbinieku viedokli, taču viedoklis mēdz būt subjektīvs. Ierobežoto laika resursu dēļ netika veiktas intervijas ar lauksaimnieku organizāciju pārstāvjiem. Taču ņemot vērā ka pagājis ļoti Neilgs laiks kopš ex-post novērtējuma veikšanas (pabeigts 2016. g. beigās), situācija atbilstošajā jomā kopš tā laika nav būtiski mainījusies. Tādēļ, kur tas atbilstoši, izmantota arī iepriekš apzinātā informācija.

4. Rādītāju kvantitatīvās vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Īpatsvara vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Dati un informācijas avoti
Kopējie iznākuma rādītāji	O4 - atbalsta saņēmēji jauno lauksaimnieku darbības uzsākšanai	0				LAD datubāze
	O4 - atbalsta saņēmēji investīcijām saimniecībās	0				LAD datubāze
Vispārējie rezultāta rādītāji	R3/T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem		0			LAD datubāze
Papildus rezultāta rādītāji	Jauno lauksaimnieku ar adekvātām prasmēm īpatsvars lauksaimniecības sektorā		n.d.			CSP
Vispārējie konteksta rādītāji	CCI 17 - Lauku saimniecību kopskaits (2016)	69 900				CSP
	CCI 22 - Saimniecības darbaspēks pastāvīgais, kopā (2016) nodarbinātie; t.p. kopā gada darba vienības	159 700 75 100				CSP

	CCI 23 - Lauku saimniecības vadītāju vecuma struktūra, īpatsvara attiecība (< 35 g.v.) / (>= 55 g.v.) (2016)	0.08			CSP
	CCI 24 - Lauku saimniecības vadītāju lauksaimnieciskā izglītība (pamata un pilna), īpatsvars kopā, % (un vecumā <35 g.) (2016)	47 (38.4)			CSP

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Specifiski rezultāti, kas attiecināmi uz šo MV, netika konstatēti.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Izmantotie dati ir iegūti no CSP un LAD. Sakarā ar pabeigto projektu trūkumu novērtējums balstīts uz intervences analīzi, konteksta rādītāju analīzi un datiem par pasākuma gaitu.

7. Atbilde uz novērtējuma jautājumu

Vajadzība (4), kas saistīta ar šo MV, programmā ir skaidri identificēta un labi pamatota situācijas aprakstā un SVID. Taču, izvērtējot šīs vajadzības nozīmi gan lauku apdzīvotības, gan lauksaimniecības nozares nākotnes kontekstā, ir pamats vērtēt, ka jau plānotais Programmas ieguldījums šajā MV ir nepietiekams: M06.1. plānotais publiskais finansējums un atbalsta saņēmēju skaits ir neliels (tikai 350 saņēmēju visā periodā un finansējums 0,9% no LAP 2014-2020 kopējā), ka nav iespējams sagaidīt būtisku ieguldījumu šajā MV. Par nepietiekamu paaudžu nomaiņu lauksaimniecībā liecina tas, ka 30% no lauku saimniecību vadītājiem ir vecāki par 65 gadiem, bet jaunāki par 35 gadiem ir tikai 5% (CSP, 2013), turklāt vecāko saimniecību vadītāju īpatsvaram ir tendence palielināties, bet jaunāko – samazināties.

Lauku saimniecību skaits, kas varētu pretendēt uz atbalstu MV 2B, nav precīzi nosakāms, jo atbalsta kritērijos ietilpst gan lauksaimnieka vecums, gan atbilstošas izglītības esamība. Attiecībā pret lauku saimniecību kopskaitu, plānotais atbalstīto saimniecību īpatsvars MV 2B ir 0,42% (plānotais atbalstīto kopskaits 350). Tam papildus uz šo MV ir plānota sekundārā ietekme no 2370 saimniecībām, kuras plānots atbalstīt M06.3.apakšpasākumā (primārais MV 2A).

Līdz 2016. gada beigām M06.1. apakšpasākumā ir apstiprināti 265 projekti, kas tiek realizēti grantu veidā ar publisko finansējumu 40 000 EUR katram. Ievērojot, ka projektu pieņemšana apakšpasākumā M06.1. tika uzsākta 2015. g. beigās, un katrs no šiem projektiem ilgst vismaz 2 gadus, līdz šim nav pabeigto projektu. Šajos projektos kopējais publiskais finansējums ir 10,3 milj. EUR jeb 74% no plānotā. Tas nozīmē, ka lielākā daļa publiskā finansējuma ir iztērēta, un atlikušajā programmas darbības laikā pasākumu iespējams realizēt pavisam niecīgā apmērā (ja netiks veikta finanšu pārdale).

Atbalstītie projekti attiecas uz dažādām lauksaimniecības nozarēm, dominē lopkopība (gaļas un piena liellopu audzēšana).

Programmā (11.3.) ir atzīmēta sekundārā ietekme uz MV 2B no pasākuma M06 (2A). Apakšpasākumā M06.3. nav nosacījumu, kas attiecas uz paaudžu maiņu, bet iespējami gados jauni atbalsta saņēmēji. Tomēr jāatzīmē, ka prasības atbalsta saņēmēju kvalifikācijai apakšpasākumā M06.3. ir zemākas un arī ražošanas apjoma sliekšnis ir zem tām prasībām, kas izvirzītas 2B mērķvērtībā ieskaitītajiem.

Kaut arī uz šo MV nav plānota ietekme no M04 pasākuma, tomēr M04.1 ietvaros jaunajiem lauksaimniekiem tiek sniegta papildus atbalsta intensitāte (10-20% apmērā) būvniecības vai ilggadīgo

stādījumu ierīkošanas gadījumā. Pieejamie dati uzrāda 35 atbalsta saņēmējus M04 pasākumā, kas ir jaunāki par 40 gadiem. Tomēr jāatzīmē, ka informācija par vecumu pieejama tikai par 122 šī pasākuma klientiem (10% no kopskaita).

Lauku saimniecību struktūrapsekojuma jaunāko datu (par 2016. g.) analīze liecina, ka Latvijā joprojām ir ļoti zems jauno lauksaimnieku – saimniecību vadītāju īpatsvars. Saimniecību vadītāji vecumā līdz 35 gadiem ir tikai 6,7% no kopējā saimniecību vadītāju skaita. Tas ir tikai 12% no vadītāju skaita vecumā virs 55 gadiem. Turklāt lauksaimnieciskās izglītības līmenis jauno vadītāju vidū ir zemāks nekā kopumā (ar lauksaimniecisko izglītību ir 47% no visiem saimniecību vadītājiem, bet tikai 38% no jaunajiem (līdz 35 g.v.). Tas norāda uz vajadzību intensificēt paaudžu maiņu nozarē, kā arī sekmēt lauksaimnieciskās izglītības apguvi.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
MV 2B atbalstīto saimniecību skaits irniecīgs attiecībā pret saimniecību kopskaitu, tādēļ atbalstam ir nepietiekama ietekme uz paaudžu maiņu lauksaimniecībā	Sekmēt jauno lauksaimnieku iesaistīšanos citu MV pasākumos, kuri saistīti ar lauksaimniecības attīstību, (nosakot nozīmīgākas priekšrocības gan atbalsta saņemšanas kritērijos, gan atbalsta intensitātē līdzīgi noteiktajai papildus atbalsta intensitātei M04.1.).
Līdz 2016. g. beigām rezervēti 74% publiskā finansējuma, līdz ar to atlikušajā programmas posmā ar esošo finansējumu var atbalstīt tikai nelielu skaitu jauno lauksaimnieku	Izvērtējot vajadzības nozīmīgumu, palielināt atbalsta saņēmēju skaitu M06.1. (aptuveni 2 reizes – līdz 700), attiecīgi pārdalot finansējumu par labu šim apakšpasākumam. Iespējamais finansējuma avots ir tie pasākumi (apakšpasākumi), kuros ir zema līdzekļu apguve.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 06.

Kādā apmērā LAP intervences ir devušas ieguldījumu atbalstīto primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošanā ar to labāku integrēšanu lauksaimniecības – pārtikas ķēdē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsās piegādes ķēdes, ražotāju grupas un starpnozaru organizācijas?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 3A

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi:

M04.pasākuma M04.2.apakšpasākums un M09.1.apakšpasākums.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Pabeigtie projekti
M04.2.	47
M09.1.	3
Kopā	50

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu MV 3A

MV 2A: M01., M02.1., M04.1., M06.3., M16.

MV 5B: M04.1., M04.2.

MV 5D: M04.1., M04.2.

MV 6A: M06.4.

MV 6B: M07.2., M19.

2.tab.Pabeigtie sekundāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Pabeigtās operācijas
M04.2.(5B)	2
M04.2.(5D)	1
M19.2.(6B)	1
Kopā	4

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Lauksaimniecības produktu realizācija ir palielinājusies (papildus kritērijs)	-	Lauksaimnieciskās izlaides pieaugums lauku saimniecībās
Atbalsta saņēmēju pievienotā vērtība ir paaugstinājusies		Kopējo ienākumu salīdzinājums kvalitātes shēmās, īsajās piegādes ķēdēs, ražotāju grupās un starpnozaru organizācijās iesaistītajiem un neiesaistītajiem primārajiem ražotājiem
Primāro ražotāju iesaistīšanās kvalitātes shēmās ir palielinājusies	R4/T6 - atbalstu dalībai kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsajās piegādes ķēdēs un ražotāju grupās/organizācijās saņēmušo saimniecību %	

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

i. Metodes pielietošanas pamatojums

Kvantitatīvo rādītāju iegūšanai ir paredzēta nacionālo un Eiropas statistikas datu bāzu izmantošana, kā arī maksājumu iestādes (LAD) datu izmantošana.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Kvantitatīvo rādītāju (atbalsta saņēmēju skaits un īpatsvars) iegūšanai ir izmantotas LAD un CSP datu bāzes, kā arī pieejamie provizoriskie dati par 2016.gadu.

Rādītāja Lauksaimnieciskās izlaides pieaugums lauku saimniecībās ir izmantoti Lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina dati, aprēķinot starpību starp lauksaimniecības izlaidi 2016.gadā (provizoriskie dati) un 2013.gadā.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Ievērojot nelielu atbalsta saņēmēju skaitu un profilu (galvenokārt pārtikas ražošanas uzņēmumi), šī MV novērtējumā nebija iespējams izmantot kontrafakta analīzes metodes, kā arī nav pieejami atbalstīto pārtikas ražošanas uzņēmumu darbības rezultāti 2016. gadā. Šie ierobežojumi noteica novērtējuma apjomu un izmantojamos rādītājus: tika formulēts papildus sprieduma kritērijs un tam atbilstošs papildus rezultāta rādītājs (skat tab.2.punktā).

Kvalitatīvās metodes:

ii. Metodes pielietošanas pamatojums

Sakarā ar nepietiekamu kvantitatīvo datu apjomu, kā arī lai paaugstinātu vērtējuma pamatotību, atbilžu sagatavošanā izmantotas kvalitatīvās metodes. Vienīgi ar kvalitatīvo metožu palīdzību (apsekojums) bija iespējams novērtēt ienākumu atšķirības kvalitātes shēmās, ražotāju grupās u.c. iesaistītajiem un neiesaistītajiem primārajiem ražotājiem.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode un intervijas ar Programmas īstenošanā iesaistītajām pusēm (VI). Kā papildinājums kvantitatīvajai analīzei veikts atbalsta saņēmēju/ nesaņēmēju apsekojums, jautājumus strukturējot vairākos blokos.

Saistībā ar MV 3A apsekojumā tika iekļauti jautājumi par saimniecību iesaistīšanos ražotāju grupās, kā arī par to, vai dalība šādā grupā ir palīdzējusi vairot ienākumus. Lai novērtētu ienākumu un citu rādītāju izmaiņu atšķirības, tika iekļauts arī jautājums, vai saimniecība piedalās kvalitātes shēmās, īsās piegādes ķēdēs vai nozaru organizācijās. Saņēmēju un nesaņēmēju apsekojums tika veikts ar e-pasta aptaujas palīdzību, (skat.aprakstu pie 4.jaut.)

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Interviju ar pasākumu menedžeriem pielietošanā problēmas netika identificētas. Saņēmēju/ nesaņēmēju apsekojuma jautājumi tika balstīti uz dihotomo un ordināro (Likerta) skalu, tādējādi novērtējums ir aptuvenš.

4. Rādītāju kvantitatīvās vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Īpatsvara vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Dati un informācijas avoti
Vispārējie iznākuma rādītāji	O4 - atbalstīto saimniecību skaits	44				LAD datubāze
	O9 - atbalstīto saimniecību skaits ar dalību ražotāju grupās	70				LAD monitoringa tabulas
Vispārējie rezultāta rādītāji	R4/T6 - saimniecību % ar atbalstu dalībai kvalitātes shēmās, vietējos tirgos, īsajās piegādes ķēdēs, ražotāju grupās/organizācijās		0,08%			LAD datubāze
Papildus rādītāji	Lauksaimnieciskās izlaides pieaugums lauku saimniecībās	14,6				LEK
Vispārējie konteksta rādītāji	CCI 14 - Darba ražīgums lauksaimniecībā (bruto pievienotā vērtība bāzes cenās), EUR/GDV (2016.g.*)	4559				LEK
	CCI 16 - Darba ražīgums pārstrādē (bruto pievienotā vērtība bāzes cenās uz 1 nodarbināto), EUR (2015)	18 329				CSP

* - provizoriski dati

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Ar aptaujas palīdzību bija iespējams novērtēt kopējo situāciju atkarībā no tā, vai respondenti ir vai nav iesaistīti ražotāju grupās, kvalitātes shēmās, īsajās piegādes ķēdēs vai starpnozaru organizācijās. Šis vērtējums attiecas uz tām saimniecībām, kuras minētajās darbībās iesaistījušās neatkarīgi no šī perioda atbalsta (paskaidrojums 6.p.).

No 254 respondentiem, kuri snieguši atbildi uz šo jautājumu, 20% norāda, ka daļība ražotāju grupā ir palīdzējusi vairot ienākumus. Skalā no +2 līdz -2 atbilžu vidējā vērtība ir +0,12 punkti. Savukārt tām 99 saimniecībām, kuras realizējušas LAP 2014-2020 projektus, vidējā vērtība ir +0,25 punkti (pozitīvu atbilžu īpatsvars 28%).

Savukārt no respondentiem, kuri norāda, ka ir iesaistījušies ražotāju grupās kopš 2014.gada, saņemtas 87 atbildes par ienākumu izmaiņām. No tiem 40% norāda, ka ienākumi ir palielinājušies. Atbilstoši skalai vidējā vērtība šiem respondentiem ir +0,33.

Minētie rādītāji ļauj izdarīt pieņēmumu, ka daļība ražotāju grupā mēreni labvēlīgi ietekmē lauku saimniecību ienākumus.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Aptaujas datus iesniedza tikai 5 primārie un 1 sekundārais atbalsta saņēmējs šajā MV. Tādēļ aptaujas dati nav reprezentatīvi atbilžu sniegšanai. Tā kā starp atbalsta saņēmējiem ir ļoti maz lauku saimniecību, nebija iespējams iegūt to kvantitatīvos datus par 2016. gadu. Līdz ar to novērtējums balstīts uz intervences loģikas analīzi, datiem par atbalsta saņēmēju skaitu un projektu saturu, kā arī maksājumu iestādes sniegto informāciju par projektu kvalitāti. Papildus rezultāta rādītāji raksturo kopējo attīstību sektorā.

7. Atbilde uz novērtējuma jautājumu

Atbilstoši veiktajai SVID analīzei un formulētajām vajadzībām, Latvija ir izvēlējusies atbalstu MV 3A sniegt divos virzienos: 1) Pārtikas ražošanas uzņēmumu konkurētspējas stiprināšana, palielinot lauksaimniecības produkcijas pievienoto vērtību un tirgus iespējas (pasākums M04.2); 2) Veicināt lauku saimniecību konkurētspēju, paaugstinot to ražošanas produktivitāti, atbalstot kooperāciju, tirgus pieejamību (pasākumi M04.2. un M09). Līdz ar to atbalsta saņēmēju loks ir plašāks nekā formulēts 6.novērtējuma jautājumā (ne tikai lauku saimniecības, bet arī personas/ uzņēmumi, kas veic lauksaimniecības produktu pārstrādi). Minētais atbalsta saņēmēju loks pilnībā atbilst gan Regulai (EU) Nr.1305/2013, gan P3 formulējumam.

MV 3A atvēlētais publiskais finansējums ir 5% no programmas kopējā, kas intervences analīzē novērtēts kā samērīgs ar citiem MV. Neraugoties uz pašreizējo zemo finansējuma apguvi (4,2 milj.EUR jeb 6,3% no plānotā visam periodam), ņemot vērā salīdzinoši zemo lauksaimniecības un pārtikas produktu pievienoto vērtību, tās palielināšana ir uzskatāma par prioritāti un MV ir aktuāls. Atbilstoši MV formulējumam, turpmāk atbalsta virzībā lielāks uzsvars var tikt likts uz papildus pievienotās vērtības radīšanu lauksaimniecības uzņēmumos (lauku saimniecībās), sekmējot to iesaisti ražotāju grupās, kvalitātes shēmās, īsajās piegādes ķēdēs vai starpnozaru organizācijās. Tas uzlabotu M04.1. ietvaros sniegtā atbalsta izmantošanas efektivitāti, jo lauku saimniecībām tiek sniegts ievērojams apjoms modernizācijai, bet ir svarīgi arī sekmēt to pieeju tirgiem, kā paaugstināt to ražoto produktu pievienoto vērtību (lai mazinātu izejvielu eksportu u.tml.).

Saskaņā ar monitoringa datiem, līdz 2016.g.beigām M04.2. pasākumā ir atbalstīti 47 projekti (44 atbalsta saņēmēji). No tiem 3 projekti realizēti zemnieku saimniecībās, kuras papildus lauksaimnieciskajai ražošanai attīsta lauksaimniecības produktu pārstrādi (t.sk. mājražošana), pārējie ir pārstrādes uzņēmumi. Vēl 46 projekti ir apstiprināti (atrodas procesā). Pabeigto projektu vidējais publiskais finansējums ir 88 tūkst. EUR, tātad tie vērtējami kā vidēji lieli.

M09 pasākumā realizēti 3 projekti ar kopējo saimniecību skaitu, kas piedalās atbalsta shēmās - 70. Līdz ar to, iesaistīto saimniecību īpatsvars (rādītājs R4/T6) ir ļoti neliels (0,08%), tomēr arī plānotā vērtība visam periodam ir niecīga (0,14%). Ievērojot SVID konstatēto nepietiekamo kooperācijas un sadarbības līmeni lauksaimniecības nozarē, sasniedzamais mērķis varēja būt augstāks.

Atbilstoši LAP 2014-2020 sniegtajam lauku attīstības pasākumu pamatojumam, pārtikas ražotāju atbalsta mērķis ir vietējās produkcijas realizācijas veicināšana. To plānots vērtēt ar lauksaimnieciskās izlaides palielinājumu lauku saimniecībās. Atbilstoši LEK informācijai, tās palielinājums laikā no 2013. līdz 2016.gadam ir par 14,6 milj. EUR vai par 1,2% (izmantoti 2016.g.provizoriskie dati). Palielinājums ir vērtējams kā neliels, taču to negatīvi ietekmēja ārējie faktori, kā tirdzniecības embargo, kā arī kopumā ierobežotais pieprasījums pasaules tirgos.

Atbalsta saņēmēju daļas pieaugums lauksaimniecības produktu gala cenās šajā periodā nav novērtējams, jo MV atbalstītas tikai 3 lauku saimniecības.

Atbalsta saņēmēju pievienotās vērtības izmaiņu analīze tika veikta ar aptaujas palīdzību. Taču aptaujā piedalījās tikai 5 atbalsta saņēmēji MV 3A. To iesniegtās atbildes norāda uz neitrālu ietekmi. Līdzīga situācija novērota arī MV 2A, kas skaidrojams ar to ka veicot ieguldījumus, palielinās arī izmaksas.

Konteksta rādītāji - darba ražīgums lauksaimniecības un pārtikas nozarēs – uzrāda atšķirīgas tendences. Ja lauksaimniecībā 2015.-2016.gados ir nozīmīgs palielinājums sakarā ar lielāku pievienotās vērtības apjomu nekā 2013.-2014.g., tad pārtikas ražošanā tendence ir pretēja (2015.gadā pievienotā vērtība samazinājusies par 9%, ko radījušas tirgus svārstības un daļu noieta tirgu zaudēšana). Tomēr absolūtā izteiksmē lauksaimniecībā darba ražīgums ir ievērojami zemāks, sakarā ar nelielu īpatsvaru saimniecību, kuras sasniedz salīdzinoši augstu pievienoto vērtību uz nodarbināto.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Atbalstu šajā MV galvenokārt izmanto pārstrādes uzņēmumi. Programmas mērķos iepilst arī pārstrādes sektora atbalsts, tomēr nepietiekamā mērā tiek sekmēta primāro ražotāju un pārstrādes sektora integrācija	Sekmēt vertikālo integrāciju starp lauku saimniecībām (primārajiem ražotājiem) un pārstrādes uzņēmumiem, nolūkā palielināt primāro ražotāju saņemto ienākumu daļu
Realizētie projekti ir veicinājuši kooperācijas attīstību, tomēr to apmērs ir nepietiekams ņemot vērā nelielo kooperatīvos iesaistīto saimniecību skaitu, īpaši mazās saimniecības	Sekmēt saimniecību iesaistīšanos kooperatīvos (īpaši nelielo saimniecību), ne tikai ar jaunu ražotāju grupu atbalstu, bet stimulējot esošās veiksmīgi darbojošās ražotāju grupas piesaistīt jaunus biedrus, veidot filiāles u.tml. Sekmēt spēcīgu kooperatīvu izveidi ar tirgus spēku.
Pievienotās vērtības kāpums gan lauksaimniecības, gan pārtikas ražošanas nozarēs ir neliels un šīs vērtības apjoms uz vienu nodarbināto – joprojām nepietiekams	Paaugstināt atbalsta likmi projektiem, kas veicina inovatīvu un augstas pievienotās vērtības produktu ražošanu ar labām tirgus perspektīvām (t.sk. bioloģisko produktu ražošana), sekmējot arī jaunu tirgu apgūšanu un mārketinga aktivitātes

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 07.

Kādā mērā LAP intervences ir atbalstījušas saimniecību riska novēršanu un vadību?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 3B

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi:

M05.pasākums ar M05.1. un M05.2. apakšpasākumiem un M17.pasākuma M17.1apakšpasākums.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Projektu kopskaits
M05.1.	25
M05.2	1
M17.1	1461
Kopā	1487

Pasākumi ar sekundārajiem ieguldījumiem MV 3B Programmā nav plānoti.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Saimniecību dalība riska novēršanas un vadības shēmās ir palielinājusies	R5/T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)	S-bu skaits un %, kas piedalās riska mazināšanas un pārvaldības shēmās dalījumā pa grupām

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

LAD un CSP datu izmantošana

i. Metodes pielietošanas pamatojums

Atbilstošo rādītāju iegūšanai ir paredzēta nacionālo un Eiropas statistikas datu bāzu izmantošana, kā arī maksājumu iestādes (LAD) datu izmantošana.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Kvantitatīvo rādītāju (atbalsta saņēmēju skaits un īpatsvars) iegūšanai ir izmantotas LAD un CSP datu bāzes, kā arī pieejamie provizoriskie dati par 2016. gadu.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Līdzīgi kā citos gadījumos, kur tiek izmantoti rādītāji “procentuālais daudzums lauku saimniecību...” problēmas rada saimniecību skaita nozīmīgās izmaiņas salīdzinot ar to rādītāju, kurš izmantots programmas veidošanas laikā. Pašlaik R5 rādītājam ir izmantots sākotnējais saimniecību skaits (83 390), taču tabulā (CCI 17 rādītājs) ir norādīts jaunākais pieejamais skaits (2016.g provizoriskie dati), kas ir ievērojami mazāks.

Kvalitatīvās metodes:

Aptauja, fokusa grupas diskusija

ii. Metodes pielietošanas pamatojums

Mūsu izvēle bija papildināt kvantitatīvo izvērtējumu ar kvalitatīvo informāciju, lai apstiprinātu kvantitatīvajā analizē iegūtos faktus un pamatoti izskaidrotu, kas darbojies labāk, kāpēc un kā, un arī nodrošinātu derīgu izpratni par ar intervencēm saistītajiem kauzālajiem faktoriem. Šī MV novērtēšanā kvalitatīvā informācija kalpoja kā papildu informācijas avots, lai spriestu par pasākumu gaitu un iespējamām problēmām to realizācijā.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Intervences loģikas analīzei izmantota kabineta izpētes metode (*desk research*).

Fokusgrupa ar LAD pārstāvjiem par projektiem un pasākumiem. Atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju elektroniskā aptauja (skat. izklāstu pie 4.jautājuma). Saņemtās atbildes tika apkopotas uz

salīdzinātas mērķa virziena atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju grupās.

Lai ar kvalitatīvām metodēm novērtētu riska novēršanas un vadības shēmu rezultātus uz saimniecību ekonomisko attīstību, lauku saimniecību aptaujā tika iekļauti jautājumi, par to vai saimniecība apdrošina ražošanas ēkas, sējumus un dzīvniekus, un vai saimniecībā ir veikti profilaktiskie pasākumi dzīvnieku slimību apkarošanai (žogi, dezinfekcijas barjeras), augu karantīnas radīto seku novēršanai (stādījumu atjaunošana) vai veikta ganāmpulka atjaunošana (pēc zaudējumiem)?

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Ņemot vērā ka atbalsta apjoms šajā MV ir neliels, apsekojumā iegūto rezultātu atšķirības starp atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju grupām lielākā mērā skaidrojamas ar citu faktoru ietekmi, nevis atbalsta saņemšanas faktu. Tas ir ņemts vērā, interpretējot rezultātus.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

	Rādītājs	Absolūtā vērtība	Īpatsvara vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Dati un informācijas avoti
Vispārējie iznākuma rādītāji	O4 - apdrošināšanas prēmijām atbalstīto saimniecību skaits	1331			LAD datubāze
	O4 - saimniecību skaits ar dalību savstarpējos fondos	-			
	O4 - saimniecību skaits ar dalību ienākumu stabilizācijas fondos	-			
	O4 - preventīvajās darbībās iesaistīto saimniecību skaits	26			LAD datubāze
Vispārējie rezultāta rādītāji	R5/T7 - saimniecību % ar dalību riska vadības shēmās		1,94%		LAD datubāze
Vispārējie konteksta rādītāji	CCI 17 - lauku saimniecību skaits (2016)	69 900			CSP

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Atbildēm uz MV 3B jautājumiem tika izmantoti aptaujas dati par 110 atbalsta saņēmējiem šajā MV un 757 respondentiem, kuri nav saņēmuši atbalstu šajā MV.

Atbildē uz jautājumu „apdrošinātas ražošanas ēkas, sējumi vai dzīvnieki” 103 saņēmēji jeb 94% no atbalsta saņēmēju kopskaita atbildējuši apstiprinoši. No atbalsta nesaņēmēju kopskaita 237 respondenti jeb 31% atbildējuši apstiprinoši. Salīdzinot vidējās atbilžu vērtības saņēmēju un nesaņēmēju grupās ar ANOVA regresiju, var secināt, ka atbilžu vidējo vērtību atšķirības saņēmēju un nesaņēmēju grupās ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.000$]. Tādējādi programmas atbalstam mērķa virzienā 3B ir pozitīva ietekme uz ražošanas ēku, sējumu vai dzīvnieku apdrošināšanu.

Atbildē uz jautājumu „veikti profilaktiskie pasākumi dzīvnieku slimību apkarošanai” 44 saņēmēji jeb 40% no atbalsta saņēmēju kopskaita atbildējuši apstiprinoši. No atbalsta nesaņēmēju kopskaita 218 respondenti jeb 29% atbildējuši apstiprinoši. Salīdzinot vidējās atbilžu vērtības saņēmēju un nesaņēmēju grupās ar ANOVA regresiju, var secināt, ka atbilžu vidējo vērtību atšķirības saņēmēju un nesaņēmēju grupās ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.017$]. Tādējādi

programmas atbalstam mērķa virzienā 3B ir pozitīva ietekme uz profilaktisko pasākumu veikšanu dzīvnieku slimību apkarošanai.

Fokusgrupa ar LAD pārstāvjiem atbilstošais pasākums (M05) tika atzinīgi novērtēts kā ļoti lietderīgs cietušo saimniecību potenciāla atjaunošanai, kā arī profilaksei.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Ievērojot, ka pasākumi ir atvērti salīdzinoši nesen, novērtētājiem nav pieejama pietiekama skaitliskā informācija, lai objektīvi novērtētu to rezultātus. EK izstrādātajās novērtēšanas Vadlīnijās sniegtie rādītāji raksturo tikai atbalsta saņēmēju skaitu un īpatsvaru, nevis efektivitāti. Ar aptaujas palīdzību indikatīvi vērtēta atbalsta ietekme uz ekonomisko situāciju (attiecīgie rezultāti aprakstīti pie 19.KNJ), tomēr tās interpretācijā jāņem vērā atbalsta nelielais apjoms vienam saņēmējam.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Saimniecību riska novēršana ir formulēta kā Programmas vajadzība (7) un šim MV atvēlēti 1% no publiskā finansējuma. Šīm darbībām ir paredzēti M05 un M17 pasākumi.

M17 pasākums "Riska pārvaldība" tiek realizēts aktīvi, un tajā līdz 2016.g.beigām ir 1461 pabeigts projekts. Pavisam šajā pasākumā līdz 23.03. 2017. ir apstiprināti 4649 projekti. Tas liecina, ka lauku saimniecībām ir liela interese par apdrošināšanas prēmiju atbalstu un pasākums sekmē risku apdrošināšanu. Attiecinot uz kopējo lauku saimniecību skaitu, iesaistīto saimniecību skaits gan nav liels (nepilni 2% jeb 1331 saimniecība, iekļaujot tikai pabeigtos projektus), taču sagaidāms, ka līdz programmas beigām tas turpinās palielināties, sasniedzot plānotos 4000 saņēmēju. Ievērojot, ka atbalsta saņemšanas nosacījumi ir samērā vienkārši (pretendentam ir jāatbilst vienotā platību maksājuma saņēmēja prasībām), atbalsta pretendentu loks atbilst VPM saņēmēju skaitam.

Pasākumā saņemtā atbalsta apjoms vidēji katrā pieteikumā bija 1332 EUR. Turklāt, vairāk kā 50% gadījumos saņemtā atbalsta summa bija mazāka par 100 EUR. Turpretī lielākās atbalsta summas sasniedz 100 000 EUR vienam saņēmējam. No aptaujas datiem var izdarīt pieņēmumu, ka atbalsts ir sekmējis apdrošināšanas pakalpojumu izmantošanu (bez atbalsta apdrošināšanu veikuši tikai 31% respondentu), tomēr esošie dati neliecina par šī MV atbalsta saņēmēju ienākumu kāpumu, salīdzinot ar pārējām saimniecībām. Tas norāda uz citu faktoru darbību, kuru negatīvo ietekmi nelielais atbalsts nav spējis kompensēt. Precīzāku analīzi varēs veikt, kad būs pieejama pietiekama kvantitatīvā informācija par atbalsta saņēmēju kopu.

Ievērojot niecīgo atbalsta apjomu lielai daļai saņēmēju, būtu lietderīgi izvērtēt iespējas mēģināt minimālo attiecināmo izmaksu sliekšni atbalsta saņemšanai, lai novērstu nesamērīgas izmaksas pasākuma administrēšanai. Tomēr jāreķinās, ka šādā gadījumā samazināsies atbalsta saņēmēju kopskaits. Vienlaikus, ņemot vērā ka saimniecībām ar lielu apgrozījumu ir pieejami lielāki resursi apdrošināšanas izmaksu segšanai, var noteikt diferencētu atbalsta intensitāti atkarībā no attiecināmo izmaksu summas vienā gadā.

Pasākumā ietilpst nosacījums, ka atbalstu var izmaksāt ja apdrošināšanas polise paredz atlīdzību tikai tādā gadījumā, ja iznīcināti vairāk kā 30% no lauksaimnieka vidējā produkcijas apjoma. Šādu nosacījumu paredz jau Regula (ES) 1305/2013. Tomēr arī produkcijas zudumi, kas nepārsniedz 30%, spēj būtiski ietekmēt lauksaimnieka finanšu stabilitāti, tādēļ tik stingra ierobežojuma nepieciešamība būtu diskutējama. Iespējams, ka atsevišķos gadījumos, ja zudumi ir skaidri pierādāmi (sējumu izsalšana, applūšana, dzīvnieku bojāeja u.tml.), minēto sliekšni var samazināt.

M05 pasākums Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana ir specifisks pasākums, kas tiek realizēts, iestājoties noteiktiem riska apstākļiem. Latvijā programmas periodā bija specifiski apstākļi sakarā ar Āfrikas cūku mēra (ĀCM) uzliesmojumu. Pasākumā sniegts atbalsts 26 saimniecībām ar vidējo publisko finansējumu 33,4 tūkst. EUR.

No attīstības viedokļa vērtējams atzinīgi, ka daļa saimniecību (29%) šāda veida pasākumus veic arī bez īpaši mērķēta atbalsta, lai arī pasākumu saturs un respondentu interpretācija var būt atšķirīgi.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Lauku saimniecības novērtē riska vadības vajadzību, un aktīvi izmanto apdrošināšanas prēmijas daļējas kompensācijas iespēju, tomēr lielai daļai atbalsta saņēmēju publiskais finansējums ir niecīgs (~45% pieteikumu ir zem 100 EUR), līdz ar to nav konstatēta nozīmīga ietekme uz ienākumiem	Izvērtēt iespējas noteikt minimālo publiskā finansējuma sliekšni atbalsta saņemšanai, administratīvā sloga mazināšanai. Ievērojot dažādu saimniecību atšķirīgo maksātspēju, var pakāpeniski samazināt atbalsta intensitāti atkarībā no polises cenas.
ES Regulas (1305/2013) nosacījumi paredz atbalstu tikai gadījumos, ja atbalsta saņēmējam tiek iznīcināti vismaz 30% no produkcijas apjoma (vai vismaz 30% no konkrētā laukā augušām kultūrām), tomēr šāds sliekšnis ierobežo atbalsta saņemšanu procentuāli mazāka kaitējuma gadījumos, kas finansiāli tomēr var būt ļoti nozīmīgs	EK līmenī būtu disutējams jautājums par zemāku zaudējumu sliekšni, vismaz atsevišķos pamatotos gadījumos, kad tas būtiski ietekmē lauksaimnieka finanšu situāciju

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 08.

Kādā mērā Programma devusi ieguldījumu mērķa virzienā 4A “Atjaunot, saglabāt un veicināt bioloģisko daudzveidību (tostarp Natura 2000 teritorijās un apgabalos, kuros ir dabiskie vai citi specifiski ierobežojumi), un apgabalos ar augstas dabas vērtības lauksaimniecību, kā arī Eiropas ainavu stāvokli”?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 4A

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi:

M01, M02 pasākumi un M08.3/M08.4. apakšpasākums, M10.1. apakšpasākuma divas aktivitātes, M11, M12 un M13.

1.tab. Primāri programmēto pasākumu pieteikumi līdz 31.12.2016.

Pasākums	Atbalsta saņēmēju skaits
M08	-
M10:	
BDUZ	3 885
SVIN	-
M11	3 542
M12	2 353
M13	41 848
MV 4A	51 628
Mācību dalībnieku skaits apstiprinātajā projektā	
M01	1 091

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 4A

Sekundārais ieguldījums paredzēts šādiem pasākumiem M08 un M16. Tā kā M02 un M16 pasākumos aktivitātes līdz 31.12.2016. nav uzsāktas vai nav pieejami rezultāta rādītāji, tad sekundārā ietekme no šiem pasākumiem netiek vērtēta.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Bioloģiskā daudzveidība atbalstītajās LIZ platībās ir saglabāta un uzlabota, kā arī uzturētas atklātas ainavas.	R7/T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus.	
Bioloģiskā daudzveidība atbalstītajās meža platībās ir saglabāta.	R6/T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus.	
Atbalstītās ilggadīgo zālāju platības Natura 2000 teritorijās palielinās vai saglabājas sākotnējās platībās.		Apsaimniekoto ilggadīgo zālāju platību īpatsvars Natura 2000 teritorijās.
Teritorijās ar dabiskajiem ierobežojumiem atbalstīto platību īpatsvars palielinās vai saglabājas sākotnējās platībās.		Apsaimniekotās LIZ platības ADSI teritorijās.

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

i. Metodes pielietošanas pamatojums

MV 4A novērtējumā veikta telpisko datu analīzes metode, izmantojot ĢIS programmatūru. Telpisko datu izmantošana nodrošina precīzāku pasākumu mērķtiecīguma analīzi novērtēšanas procesā, kā arī ļauj novērtēšanā apzināt platību pārklāšanos vairākos pasākumos.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Programmas P4 pasākumu ieguldījuma novērtējumā veikta gan rezultātu rādītāju aprēķināšana, gan kopējo rezultāta un papildus novērtēšanas rādītāju analīze teritoriālā griezumā vides mērķteritoriju (Natura 2000, ADI teritoriju) griezumā.

Rezultāta rādītāji (R6, R7) saistīti ar platībām, to aprēķināšanai tiek izmantoti LAD sagatavotie un izsniegtie telpiskie dati. Tos veido divas datu kopas, kurām pieejami dati no 2014. gada – integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) lauku bloku slānis, kā arī atbalstam pieteikto lauku telpiskie dati. Telpisko datu izmantošana nodrošina precīzāku pasākumu mērķtiecīguma analīzi novērtēšanas procesā, kā arī ļauj novērtēšanā izslēgt platību pārklāšanos vairākos pasākumos. Šiem telpiskajiem datiem piesaistītā datu bāze satur informāciju par atbalsta saņēmēju apsaimniekotajiem

laukiem, kuriem piesaistītājā datu bāzē pieejama informācija par atbalstīto lauka platību, kultūraugu veidu un izvēlēto pasākumu. Novērtējumā izmantoti dati no 2014. gada līdz 2016. gadam. Programmas M13 pasākuma novērtēšanā izmantoti LAD izsniegtie zemes vizuālā apsekojuma dati, kuri sākotnēji balstīti uz VZD kadastra informāciju. Savukārt M12 pasākuma analīzei izmantoti VMD un DAP izsniegtie telpiskie dati. Papildus rādītāju vērtību noteikšanā izmantotas potenciāli atbalsttiesīgās ADSI teritorijas, kuru platība 1 536 763 ha.

Telpisko datu apkopošanai, analīzei un attēlu veidošanai izmantota datorprogramma ArcGIS. Dati piesaistīti Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmai (LKS-92).

Problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

LAP 2014-2020 primāri plānotie pasākumi MV 4A ir atšķirīgi, jo starp tiem ir gan mērķtiecīgi pasākumi bioloģiskās daudzveidības aizsardzības jomā (BDUZ), gan pamata pasākumi ar vienkāršām prasībām, kuri tiek ieviesti ievērojamā Latvijas daļā (ADSI). Tādējādi ieguldījuma vērtēšanā MV 4A jāizvēlas dažādas pieejas. Minētie faktori un pieejamo datu kvalitāte rada problemātisku atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju rezultātu salīdzināšanu, jo praktiski nav iespējams iegūt datus par nesaņēmēju platībām. Lai risinātu konstatētās problēmas šajā novērtējumā izmantots eksperta vērtējums, noteikti papildus novērtēšanas rādītāji un izmantotas kvalitatīvās metodes.

Pasākumu definētie rezultātu rādītāji ir šo pasākumu aktivitāšu iznākumi. Tomēr iznākuma rādītāju sasniegšana tiešā veidā nenodrošina, ka pēc pasākuma noteikumiem sekmīgi apsaimniekotā platība dos ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, jo ne visos MV 4A pasākumos ir precīzi definētas uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu vērstas prasības. Tādējādi nepieciešams izvēlēties papildus rādītājus un veikt gadījumu izpēti (*case studies*).

Kvalitatīvās metodes:

ii. Metodes pielietošanas pamatojums

Kvalitatīvās metodes tika izmantotas atbildes uz jautājumu sagatavošanā iegūto rezultātu pārbaudei un triangulācijai.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Programmas ieguldījuma MV 4A raksturošanai tika izmantota novērtēšanas ietvaros veiktā aptauja. (skat. izklāstu pie 4.jautājuma).

Aptaujā tika iekļauts jautājums par to, vai saimniecībās ir veikti pasākumi apsaimniekoto platību dabas vērtību (zālāju uzturēšanā, aizsargājamo sugu aizsardzībā u.tml.) saglabāšanā un uzlabošanā. Atbildes uz šo jautājumu snieguši 867 aptaujātie, no kuriem 275 bija tādi, kuri ir saņēmuši atbalstu gan investīciju, gan platību maksājumos, 420 atbalsta saņēmēji tikai platību maksājumos (M10, M11, M13 pasākumos) un 172 atbalsta nesaņēmēji. Aptaujas rezultāti izmantoti gan kopējā viedokļa noskaidrošanai un raksturošanai par aktivitātēm lauku saimniecībās saistībā ar bioloģisko daudzveidību, gan atšķirību starp MV 4A saņēmēju un nesaņēmēju noskaidrošanai.

Fokusgrupa ar LAD pārstāvjiem par projektiem un pasākumiem, un atsevišķu ieinteresēto pušu intervēšana un viedokļa noskaidrošana.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Veiktajā aptaujā atbildes par dabas vērtību apsaimniekošanu varēja ietekmēt arī saimniecībās veiktie “zaļināšanas” pasākumi, kuru potenciālā ietekme ņemta vērā rezultātu interpretācijā.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma	Atbalstītā faktiskā platība, (LIZ un meža zemēs), ha	1298209 35 299				LAD

Kopējie iznākuma	Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju skaits	41628				LAD
Kopējie rezultāta R	R6/T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A).		1%			LAD
	R7/T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A).		72%			Novērtētāju aprēķins
Novērtēšanas papildu rezultāta	Apsaimniekoto ilggadīgo zālāju platību īpatsvars Natura 2000 teritorijās	56 047	60,5%			Novērtētāju aprēķins
Novērtēšanas papildu rezultāta	Apsaimniekotās LIZ platības ADSI teritorijās		4%			
Kopējie konteksta	18 Lauksaimniecības platība - Kopējā LIZ, ha	1 796 290,00				LAP
Kopējie konteksta	Meži un citas meža zemes, ha	3 467 000,00				LAP

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

No visiem 867 aptaujas respondentiem sniegtajā atbildē uz jautājumu par dabas vērtību (zālāju uzturēšanā, aizsargājamo sugu aizsardzībā u.tml.) saglabāšanu respondentu atbildes sadalījās šādi:

No 275 atbildētājiem, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju (t.sk., MV 4A, 2A u.c.), gan platību maksājumos, 61% atbildēja, ka ir veikuši aktivitātes dabas vērtību saglabāšanā, bet 39% nav veikuši;

No 420 atbalsta saņēmējiem tikai platību maksājumos (t.sk. MV 4A) 66% atbildēja, ka ir veikuši

aktivitātes dabas vērtību saglabāšanā, bet 34% nav veikuši;

No 172 Programmas atbalsta nesāņēmējiem atbildes sadalījās līdzīgi - 51% veikuši pasākumus, savukārt 49% nav veikuši aktivitātes dabas vērtību saglabāšanā.

Atbildēs uz jautājumu "veikti pasākumi apsaimniekoto platību dabas vērtību (zālāju uzturēšanā, aizsargājamo sugu aizsardzībā u.tml.) saglabāšanā un uzlabošanā" mērķa virziena 4A atbalsta saņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvars (66%) ievērojami pārsniedz atbalsta nesāņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvaru (49%). Atbildes uz šo jautājumu snieguši 435 saņēmēji un 98 nesāņēmēji. Atšķirības atbildēs ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$F(1, 865) = 31.54, p = 0.000$].

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Novērtēšanai nav pieejami dati par M10.1. BDUZ aktivitātē apsaimniekoto zālāju sadalījumu klasēs.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Kopumā MV 4A Programmas uzbūvē saistās ar vajadzību *Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana lauksaimniecības un meža zemēs*. MV 4A un saistītā vajadzība ir pamatota daļēji atbilstoši, jo atsevišķiem pasākumiem un apakšpasākumiem ieguldījuma pamatojums nav pietiekami precīzs. Atbilstoši pamatoti 4A MV ir primāri programmētie pasākumi – M10.1., M11, M12. Savukārt primāri programmētajiem pasākumiem M13, M10.4., M01, M02, M08 ieguldījums MV 4A pamatots vispārīgi. Pasākumos M10 un M11 atbalsta saņēmēji uzņemas vairāku gadu saistības.

MV 4A atvēlēts ievērojams publiskais finansējums no Programmas kopējā finansējuma, jo šajā mērķa virzienā tiek apsaimniekotas 72,3% Latvijas LIZ platības un atbalstīti 62% lauku saimniecību. Lielākie pasākumi ir M13 un M11. Programmā MV 4A plānotās mērķa vērtības LIZ ir sasniegtas un pat pārsniegtas, savukārt meža zemēs rezultativitāte ir 88%. Lai gan kopumā ieguldījums MV 4A attiecināms tikai uz 1% no Latvijas meža platībām. Izvēlētie papildus novērtēšanas rādītāji indikatīvi raksturo MV 4A ieguldījumu Natura 2000 teritorijās un ADSI teritorijās. Ilggadīgie zālāji Natura 2000 teritorijās 2016. gadā veido 60,5% no LIZ. Taču atzīmējams, ka Programmas sākumposmā 2014. gadā tie bija 66%. Tas liecina, ka Natura 2000 teritorijās samazinās ilggadīgo zālāju platības. ADSI teritorijās atbalstītās LIZ platības 2016. gadā pieaugušas par 33 tūkst. ha. No Programmā sniegtās informācijas nav noprotams kā noteikta rādītāja T9 vērtība. Līdz ar to nav novērtējama līdzšinējā finansējuma apguve. Līdzšinējā Programmas divu gadu periodā atsevišķos pasākumos konstatētas ievērojamas atbalstīto platību izmaiņas, piemēram, M11 atbalstītās platības kopš 2014. gada pieaugušas par 51%. Tas saistīts ar vairākiem faktoriem:

- Uzsākot programmu sertificētās platības pārsniedz iepriekšējā periodā atbalstītās, tāpēc no jauna piesakot visas platības tās pieauga;
- Platības maksimāli tika pieteiktas Programmas sākumā, jo atbalsta saņēmēji pēc iepriekšējā perioda pieredzes apzinās, ka programmas nākamajos gados iespējams jaunas platības pieteikt vair nevarēs (2017. gadā jaunas platības M11 var pieteikt tikai atsevišķos gadījumos);
- Pieaudzis pieprasījums pēc bioloģiskās produkcijas;
- Zālājiem Programmā par aptuveni 30% samazināta atbalsta likme;
- Saskaņā ar jaunajiem nosacījumiem pēc 2 gadu pārejas perioda ir iespējams neturpināt platību apsaimniekošanu ar bioloģiskajām metodēm, tāpēc pastāv risks, ka M11 apsaimniekotās platības samazināsies;

Atzīmējams arī, ka platību struktūrā ievērojami pieaugušas graudaugu platības un samazinājušās zālāju platības (t.sk., uzarot zālājus), kas tieši MV 4A nav pozitīva tendence.

Šajā programmā M10.1 apakšpasākumā BDUZ aktivitātē tika uzsākta jauna pieeja, daļot bioloģiski vērtīgos zālājus vairākās kategorijās pēc ražības klases, kā arī ieviešot nosacījumu iziet obligātu apmācību par bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu. Šāda pieeja MV 4A ieguldījuma kontekstā vērtējama pozitīvi.

Saistībā ar rādītāju izvēli atzīmējams, ka atbalstītās platības vai to īpatsvars daļēji raksturo pasākumu ieguldījumu uz bioloģisko daudzveidību, jo daļa pasākumu (M11 un M13) ir plānoti kā pamata pasākumi plašām LIZ platībām bez specifiskiem nosacījumiem bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai. Līdz ar to saikne starp sprieduma kritērijiem un MV 4A rādītājiem nav izteikta, taču tā pastāv.

Starp organizētajām mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamas kā saistītas ar MV 4A:

Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošana;

Vidi saudzējoša meža apsaimniekošana privātajos mežos;

Meža bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un saglabāšana mežizstrādē, kultūrvēsturiskie objekti mežā.

Kopumā P4 tēmās līdz šim apmācīti 1091 interesenti, no kuriem 90% (982) apmeklējuši obligātās apmācības BDUZ aktivitātē par zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanu. Apmācības brīvprātīgi apmeklējušo interesentu skaits patlaban ir neliels, taču atzīmējams arī, ka vairākās tēmās apmācības vēl nav uzsāktas.

Novērtēšanas ietvaros veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka atbalsta saņemšanai mērķa virzienā 4A ir pozitīva ietekme uz pasākumu veikšanu apsaimniekoto platību dabas vērtību (atklātu ainavu uzturēšanā, zālāju apsaimniekošanā, aizsargājamo sugu aizsardzībā u.tml.) saglabāšanā un uzlabošanā.

Veiktā datu analīze apliecina, ka MV 4A noteiktie mērķa rādītāji ir sasniegti. Attiecībā pret noteiktajām mērķa vērtībām Programmas ieguldījums, kurš galvenokārt saistāms ar atklātu ainavu uzturēšanu, ir nozīmīgs. Lai gan mērķtiecīgs LAP 2014-2020 ieguldījums bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā Programmas periodā ir pieaudzis, tomēr tas joprojām vērtējams kā neliels.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programmas ieguldījums MV 4A galvenokārt saistāms ar atklātu ainavu uzturēšanu plašās LIZ teritorijās.	Veidot mērķtiecīgāku intervenci bioloģiskās daudzveidības (MV 4A) kontekstā prioritāri Natura 2000 teritorijās.
MV 4A noteiktās mērķa vērtības ir sasniegtas.	
M11 pasākumam raksturīgs ievērojams atbalstīto platību pieaugums.	Nepieciešams izvērtēt publiskā finansējuma pieejamību M11 pasākumā līdz 2020. gadam.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 09.

Kādā mērā Programma devusi ieguldījumu mērķa virzienā 4B, atbalstot ūdens resursu apsaimniekošanas uzlabošanu, tostarp mēslošanas līdzekļu un pesticīdu lietošanu?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 4B

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

Primāri programmētie pasākumi ir M01, M02, M10.1. apakšpasākuma divas aktivitātes un pasākums M11. Nozīmīgākie pasākumi MV 4B ir M11 un M10.1. aktivitātes - *vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā un rugāju lauks ziemas periodā*. Tie ir platību maksājumi, kuros atbalsta saņēmēji uzņemas vairāku gadu saistības. MV 4B plānoto pasākumu rādītāji parādīti tabulā. M01 pasākumā norādīts par videi draudzīgām metodēm apmācīto skaits.

1.tab.Primāri programmēto pasākumu rādītāji līdz 31.12.2016.

Pasākums	Atbalsta saņēmēju skaits
M10:	1710
VSMPPD	277
RLZP	1 433
M11	3 575
MV 4B	4 984
Mācību dalībnieku skaits apstiprinātajā projektā	
M01	300

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1A

Sekundārais ieguldījums paredzēts no pasākuma M16. Tā kā šajā pasākumā aktivitātes līdz 31.12.2016. nav uzsāktas, tad sekundārā ietekme no M16 netiek vērtēta.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Videi draudzīga platību apsaimniekošana uzlabo ūdens kvalitāti.	R8/T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B).	
Īpaši jutīgās teritorijās un riska ūdensobjektos ar ūdens kvalitātes uzlabošanu apsaimniekotu LIZ īpatsvars palielinās vai saglabājas sākotnējā apmērā.		LIZ īpatsvars, kurās piemēro uz ūdens kvalitātes uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus ĪJT un riska ūdensobjektos ar izklaidēto piesārņojumu.

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

iii. Metodes pielietošanas pamatojums

Saskaņā ar vadlīnijām (*Assessment of RDP Results: How to prepare for reporting on Evaluation in 2017*) MV 4B novērtējumā veikta telpisko datu analīzes metode, izmantojot ĢIS programmatūru. Telpisko datu izmantošana nodrošina precīzāku pasākumu mērķtiecīguma analīzi novērtēšanas procesā, kā arī ļauj novērtēšanā apzināt platību pārklāšanos vairākos pasākumos.

Apraksts par pielietotajām metodēm

MV 4B ieguldījuma novērtējumā veikta gan rezultātu rādītāju aprēķināšana, gan telpisko datu analīze MV 4B kontekstā. Tā kā rezultāta rādītājs (R8) un papildus novērtēšanas rezultāta rādītāji saistīti ar platībām, tad to aprēķināšanai tiek izmantoti LAD sagatavotie un izsniegtie telpiskie dati. Tos veido divas datu kopas, kurām pieejami dati no 2013. gada – integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) lauku bloku slānis, kā arī atbalstam pieteikto lauku telpiskie dati. Šiem telpiskajiem datiem piesaistītā datu bāze satur informāciju par atbalsta saņēmēju apsaimniekotajiem laukiem, kuriem piesaistītajā datu bāzē pieejama informācija par atbalstīto lauka platību, kultūraugu veidu un izvēlēto

pasākumu. Novērtējumā izmantoti dati par atbalstītajām platībām 2015. un 2016. gadā. Kopējiem rezultātiem un papildus novērtēšanas rādītājiem veikta analīze teritoriālā mērķteritoriju (MK noteikumos noteiktās ĪJT un riska ūdensobjektu teritorijas) griezumā. Telpisko datu apkopošanai, platību aprēķiniem, analīzei un attēlu veidošanai izmantota datorprogramma ArcGIS. Dati piesaistīti Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmai (LKS-92). Platību īpatsvara aprēķiniem izmantots Programmā norādītais konteksta rādītājs par LIZ platībām Latvijā.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Izaicinājumi kvantitatīvo metožu pielietošanā MV 4B novērtēšanai saistāmas ar šādiem faktoriem:

- Vides monitoringa rezultāti saistībā ar ūdens kvalitāti izmantojami kopējā stāvokļa raksturošanai Latvijā, taču atbalstīto platību telpiskās izkliedes dēļ nav izmantojami MV 4B ieguldījuma novērtēšanai, neveicot specifiskas gadījumu izpēti (*Case studies*);
- Programmā nav dotas aktuālas ar ūdens kvalitāti saistītu konteksta rādītāju vērtības, piemēram, slāpekļa un fosfora bilance;
- LAP 2014-2020 plānotie pasākumi MV 4B ir pamata pasākumi ar standarta prasībām un tiek ieviesti visā Latvijas teritorijā, tādējādi ieguldījuma vērtēšana ūdens resursu aizsardzībā ir komplicēta.

Lai risinātu konstatētās problēmas, šajā novērtējumā izmantots eksperta vērtējums un kvalitatīvās metodes.

Kvalitatīvās metodes:

iv. Metodes pielietošanas pamatojums

Kvalitatīvās metodes tika izmantotas atbildes uz jautājumu sagatavošanā iegūto rezultātu pārbaudei un triangulācijai.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Programmas ieguldījuma MV 4B raksturošanai tika izmantota novērtēšanas ietvaros veiktā aptauja. (skat. izklāstu pie 4.jautājuma). Aptaujā tika iekļauts jautājums par to, vai saimniecībās ir samazināts (uz platības vienību) minerālmēsļu un pesticīdu apjoms. Atbildes uz šo jautājumu snieguši 867 aptaujātie, no kuriem 275 bija tādi, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju, gan platību maksājumos, 420 atbalsta saņēmēji tikai platību maksājumos (M10, M11, M13 pasākumos) un 172 Programmas atbalsta nesaņēmēji. Tā kā tieši MV 4B atbalstu saņēmušie respondenti nav nosakāmi, tad respondentu atbildes netika dalītas MV 4B atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju grupās. Taču aptaujas rezultāti izmantoti kopējā viedokļa noskaidrošanai un raksturošanai par aktivitātēm lauku saimniecībās saistībā ar ūdens kvalitātes aizsardzību un uzlabošanu.

Fokusgrupa ar LAD pārstāvjiem par projektiem un pasākumiem, un atsevišķu ieinteresēto pušu intervēšana un viedokļa noskaidrošana.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Nav.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	Atbalstītā faktiskā platība Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju skaits	331 705				Novērtētāju aprēķins

Kopējie iznākuma rādītāji	Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju skaits	4984				Novērtētāju aprēķins
Kopējie rezultāta rādītāji R/T	R8/T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B).		18,5			Novērtētāju aprēķins
Novērtēšanas papildu rezultāta rādītāji	LIZ platību īpatsvars, kurās piemēro uz ūdens kvalitātes uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus ĪJT un riska ūdensobjektos		16			Novērtētāju aprēķins
Kopējie konteksta rādītāji CCI	18 Lauksaimniecības platība - Kopējā LIZ, ha	1 796 290,00				LAP

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

No visiem 867 aptaujas respondentiem sniegtajā atbildē uz jautājumu par lauku saimniecībās samazinātu (uz platības vienību) minerālmēsļu un pesticīdu apjomu respondentu atbildes sadalījās šādi:

- No 275 atbildētājiem, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju (t.sk., MV 4B, 2A u.c.), gan platību maksājumos, 48% atbildēja, ka nav samazinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību), savukārt 52% ir samazinājuši;
- No 420 atbalsta saņēmējiem tikai platību maksājumos 42% nav samazinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību), bet 58% ir samazinājuši;
- No 172 Programmas atbalsta nesaņēmējiem 60,5% nav samazinājuši, savukārt 39,5% ir samazinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību).

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Nav

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas intervencē MV 4B aprakstīta un plānota kopā ar MV 4C. Vērtējot MV 4B nozīmi Programmas intervences loģikā konstatēts:

- nav minēta zināšanu nozīme un aprakstīts to ieguldījums ūdens kvalitātes aizsardzībā;
- vājās vietas saistībā ar ūdens kvalitātes aizsardzību aprakstītas vispārīgi;
- nav izsekojams, kāds būtu M08 pasākuma ieguldījums ūdens kvalitātes uzlabošanā.

Pozitīvi vērtējams, ka riska ūdensobjektos M04 pasākumā meliorācijas sistēmu renovācijai

paredzēti vides elementi un augstāka atbalsta intensitāte.

Programmā MV 4B atvēlētais publiskais finansējums ir 226,9 milj. Jau patlaban Programmā noteiktā mērķa vērtība rezultāta rādītājam R8 ir sasniegta un pat nedaudz pārsniegta. Vērojama tendence, ka minētā vērtība turpina palielināties ar katru nākamo gadu. Līdz ar to pastāv risks, ka Programmas beigu periodā var nepietikt ar atvēlēto publisko finansējumu. Mērķa vērtības meža zemēs Programmā nav noteiktas. ĪJT un riska ūdensobjektos MV 4B apsaimniekoto LIZ platību īpatsvars ir 16%, savukārt ārpus ĪJT un riska ūdensobjektiem MV 4B platības ir 23%. Lai mērķtiecīgāk virzītu atbalstu MV 4B būtu nepieciešams šos rādītājus vismaz izlīdzināt.

Starp organizētajām mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamās kā saistītas ar MV 4B:

- Lauksaimnieciskās ražošanas ietekme uz vidi;
- Bioloģiskā lauksaimniecība;
- Augu aizsardzības līdzekļu pareiza, precīza un ekonomiska lietošana.

Kopumā minētajās tēmās līdz šim apmācīti 300 interesenti, no kuriem 239 saistībā ar bioloģisko lauksaimniecību. Patlaban apmācības nav uzsāktas vairākās MV 4B tēmās, piemēram, *Integrētā augu audzēšanas sistēma un lauksaimnieciskā ražošana, vides prasībām atbilstoši inženiertehniskie risinājumu lauku saimniecībās* u.c.

Zināmā mērā Programmas pozitīvo ieguldījumu MV 4B apstiprina veiktās aptaujas rezultāti, jo respondentu grupā, kurā bija visvairāk aptaujāto MV 4B, ir visaugstākais respondentu īpatsvars 58%, kuri apliecinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjoma (uz platības vienību) samazināšanu. Tāpat atzīmējams, ka uz MV 4B ir pozitīva ietekme no projektiem MV 5D, jo tehnoloģijas, kuras samazina izlieto minerālmēsļu apjomu un noteci no kūtsmēsļu krātuvēm samazina piesārņojumu virszemes un pazemes ūdeņos.

Lai gan plānotie rezultāta rādītāji ir sasniegti, veiktā datu analīze apliecina, ka Programmas periodā ieguldījums MV 4B vērtējams kā vidējs. Tas lielākoties saistāms ar preventīvu ūdens kvalitātes aizsardzību.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
MV 4B plānotais rezultāta rādītājs ir sasniegts, tomēr veiktā datu analīze apliecina, ka Programmas periodā ieguldījums MV 4B vērtējams kā vidējs.	Ieguldījumu MV 4B realizēt mērķtiecīgāk ĪJT un riska ūdensobjektos.
Programmas ieguldījums MV 4C ir pamatots vispārīgi, nenodefinējot prioritārās mērķteritorijas un specifiskus atbalsta saņemšanas nosacījumus.	Veidot mērķtiecīgāku intervenci augsnes apsaimniekošanas (MV 4C) kontekstā.
MV noteiktā mērķa rādītāja vērtība ir pārsniegta par 11%.	Pastāvīgi kontrolēt publiskā finansējuma pieejamību līdz 2020. gadam MV 4B.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 10.

Kādā mērā Programma devusi ieguldījumu augsnes erozijas novēršanā un uzlabojusi augsnes apsaimniekošanu?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 4C

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi:

Mērķa virzienā 4C primāri programmēti ir pasākumi M01, M02, M10.1. apakšpasākuma divas aktivitātes un pasākums M11. Nozīmīgākie pasākumi MV 4C ir M11 un M10.1. aktivitātes - *vidi*

saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā un rugāju lauks ziemas periodā. Tie ir platību maksājumi, kuros atbalsta saņēmēji uzņemas vairāku gadu saistības. MV 4C plānoto pasākumu rādītāji parādīti tabulā. M01 pasākumā norādīts par videi draudzīgām metodēm apmācīto skaits, t.sk., saistībā ar augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu.

Primāri programmēto pasākumu rādītāji līdz 31.12.2016.

Pasākums	Atbalsta saņēmēju skaits
M10:	1710
VSMPPD	277
RLZP	1 433
M11	3 575
MV 4C	4 984
Mācību dalībnieku skaits apstiprinātajā projektā	
M01	300

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1A

Sekundārais ieguldījums MV 4C paredzēts no pasākuma M16. Tā kā šajā pasākumā aktivitātes līdz 31.12.2016. nav uzsāktas, tad sekundārā ietekme no M16 netiek vērtēta.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Augsnes apsaimniekošana ir uzlabota.	R10/T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C).	
Īpaši jutīgās teritorijās un riska ūdensobjektos ar augsnes kvalitātes uzlabošanu apsaimniekotu LIZ īpatsvars palielinās vai saglabājas sākotnējā apmērā.		LIZ īpatsvars, kurās piemēro uz augsnes kvalitātes uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus ĪJT un riska ūdensobjektos ar izklaidēto piesārņojumu

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

- i. Metodes pielietošanas pamatojums

MV 4C novērtējumā veikta telpisko datu analīzes metode, izmantojot ĢIS programmatūru. Telpisko datu izmantošana nodrošina precīzāku pasākumu mērķtiecīguma analīzi novērtēšanas procesā, kā arī ļauj novērtēšanā apzināt platību pārklāšanos vairākos pasākumos.

Apraksts par pielietotajām metodēm

MV 4C ieguldījuma novērtējumā veikta gan rezultātu rādītāju aprēķināšana, gan telpisko datu analīze MV 4C kontekstā. Tā kā rezultāta rādītājs (R10) un papildus novērtēšanas rezultāta rādītāji saistīti ar platībām, tad to aprēķināšanai tiek izmantoti LAD sagatavotie un izsniegtie telpiskie dati. Tos veido divas datu kopas, kurām pieejami dati no 2013. gada – integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) lauku bloku slānis, kā arī atbalstam pieteikto lauku telpiskie dati. Šiem telpiskajiem datiem piesaistītā datu bāze satur informāciju par atbalsta saņēmēju apsaimniekotajiem laukiem, kuriem piesaistītajā datu bāzē pieejama informācija par atbalstīto lauka platību, kultūraugu veidu un izvēlēto pasākumu. Novērtējumā izmantoti dati par atbalstītajām platībām 2015. un 2016. gadā. Kopējiem rezultātiem un papildus novērtēšanas rādītājiem veikta analīze teritoriālā mērķteritoriju (MK noteikumos noteiktās ĪJT un riska ūdensobjektu teritorijas) griezumā. Telpisko datu apkopošanai, platību aprēķiniem, analīzei un attēlu veidošanai izmantota datorprogramma ArcGIS. Dati piesaistīti Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmai (LKS-92). Platību īpatsvara aprēķiniem izmantots Programmā norādītais konteksta rādītājs par LIZ platībām Latvijā.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Izaicinājumi kvantitatīvo metožu pielietošanā MV 4C novērtēšanai saistāmas ar šādiem faktoriem:

- Latvijā netiek veikts visaptverošs augšņu monitorings, tamdēļ augšņu rādītāji nav izmantojami MV 4C ieguldījuma novērtēšanai, neveicot specifiskas gadījumu izpēti (*Case studies*);
- Nav pieejami novērtēšanā izmantojami telpiskie dati par augsnes eroziju;
- LAP 2014-2020 plānotie pasākumi MV 4C ir galvenokārt preventīvi pasākumi ar standarta prasībām un tiek ieviesti visā Latvijas teritorijā, tādējādi ieguldījuma vērtēšana augsnes resursu aizsardzībā ir komplicēta.

Lai risinātu konstatētās problēmas, šajā novērtējumā izmantots eksperta vērtējums un kvalitatīvās metodes.

Kvalitatīvās metodes:

Netiek pielietotas

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	Atbalstītā faktiskā platība Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju skaits	331 705				Novērtētāju aprēķins
Kopējie iznākuma rādītāji	Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju skaits	4 984				Novērtētāju aprēķins
Kopējie rezultāta rādītāji R/T	R10/T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus		18,5			Novērtētāju aprēķins

	pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C).					
Novērtēšanas papildu rezultāta rādītāji	LIZ platību īpatsvars, kurās piemēro uz augsnes kvalitātes uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus ĪJT un riska ūdensobjektos		16			Novērtētāju aprēķins
Kopējie konteksta rādītāji CCI	18 Lauksaimniecības platība - Kopējā LIZ, ha	1 796 290,00				LAP

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Vaiktajā aptaujā uz MV 4C attiecināms jautājums par lauku saimniecībās samazinātu (uz platības vienību) minerālmēslu un pesticīdu apjomu. No visiem 867 aptaujas respondentiem sniegtās atbildes sadalījās šādi:

- No 275 atbildētājiem, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju (t.sk., MV 4B, 2A u.c.), gan platību maksājumos, 48% atbildēja, ka nav samazinājuši minerālmēslu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību), savukārt 52% ir samazinājuši;
- No 420 atbalsta saņēmējiem tikai platību maksājumos 42% nav samazinājuši minerālmēslu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību), bet 58% ir samazinājuši;
- No 172 Programmas atbalsta nesaņēmējiem 60,5% nav samazinājuši, savukārt 39,5% ir samazinājuši minerālmēslu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību).

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Latvijā trūkst mūsdienās aktualizētas un datu analīzē par ieguldījumu MV 4C izmantojamas informācijas par LIZ platībām ar augsnes erozijas risku.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas intervencē MV 4C aprakstīts un plānots kopā ar MV 4B. Vērtējot MV 4C nozīmi Programmas intervences loģikā konstatēts:

- nav minēta zināšanu nozīme un aprakstīts to potenciālais ieguldījums labvēlīgā augsnes apsaimniekošanā;
- trūkumi saistībā ar augsnes kvalitātes aizsardzību aprakstīti vispārīgi;
- nav izsekojams, kāds būtu M08 pasākuma ieguldījums augsnes apsaimniekošanas uzlabošanā.

Programmā MV 4c atvēlētais publiskais finansējums ir 226,9 milj. Jau patlaban Programmā noteiktā mērķa vērtība rezultāta rādītājam R10 ir sasniegta un pat nedaudz pārsniegta. Vērojama tendence, ka minētā vērtība turpina palielināties ar katru nākamo gadu. Līdz ar to pastāv risks, ka Programmas beigu periodā var nepietikt ar atvēlēto publisko finansējumu. Mērķa vērtības meža zemēs Programmā nav noteiktas. ĪJT un riska ūdensobjektos MV 4C apsaimniekoto LIZ platību īpatsvars ir 16%., šāds rādītājs vērtējams kā salīdzinoši zems. Savukārt ārpus ĪJT un riska ūdensobjektiem MV 4C platības ir 23%.

Starp organizētajām mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamās kā saistītas ar MV 4C:

- Lauksaimnieciskās ražošanas ietekme uz vidi;

- Bioloģiskā lauksaimniecība;

Kopumā minētajās tēmās līdz šim apmācīti 259 interesenti, no kuriem 239 saistībā ar bioloģisko lauksaimniecību. Patlaban apmācības nav uzsāktas vairākās MV 4C tēmās, piemēram, *Piemērotu kultūraugu sugu un agrotehnikas izvēle atbilstoši Latvijas agro klimatiskajiem apstākļiem, Papuvju un slāpekli piesaistošu kultūraugu izmantošana augšņu auglības uzlabošanā* u.c.

Lai gan plānotie rezultāta rādītāji ir sasniegti, veiktā datu analīze apliecina, ka Programmas periodā ieguldījums MV 4C vērtējams kā maz līdz vidēji nozīmīgs.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Lai gan plānotie rezultāta rādītāji ir sasniegti, veiktā datu analīze apliecina, ka Programmas periodā ieguldījums MV 4C vērtējams kā mazs vai vidējs.	
Programmas ieguldījums MV 4C ir pamatots vispārīgi, nenodefinējot prioritārās mērķteritorijas un specifiskus atbalsta saņemšanas nosacījumus.	Veidot mērķtiecīgāku intervenci augsnes apsaimniekošanas (MV 4C) kontekstā.
MV noteiktā mērķa rādītāja vērtība ir pārsniegta par 11%.	Pastāvīgi kontrolēt publiskā finansējuma pieejamību līdz 2020. gadam MV 4B.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 12.

Kādā mērā Programma veicinājusi enerģijas izmantošanas efektivitātes pieaugumu lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 5B

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

Mērķa virzienā 5B primāri programmētas ir divas aktivitātes M04.1. un M04.2. apakšpasākumos - modernizācija lauksaimniecībā emisiju samazināšanai un modernizācija pārtikas pārstrādē enerģijas efektivitātei. Projektu realizācija uzsākta 2015. gadā un līdz 2016. gada beigām realizēti septiņi projekti, t.sk., pārstrādes ražotņu modernizācijā, siltumnīcu kompleksa attīstībā, piena lopkopības un augkopības attīstībā. Līdz 01.04.2016. šajā mērķa virzienā ir uzsākti vēl vairāk projektu, salīdzinot ar pabeigtajiem. Programmā 5B MV atvēlēti 28 milj., EUR no publiskā finansējuma.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Realizēto projektu skaits
M04.1.2	5
M04.2.2.	2
Kopā:	7

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 5B

Sekundārā ietekme MV 5B paredzēta no pasākumiem M01, M02 un M16. Taču šajos pasākumos aktivitātes MV 5B līdz 31.12.2016. nav uzsāktas, tāpēc sekundārā ietekme netiek vērtēta.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji
Energijas izmantošanas efektivitāte lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē ir pieaugusi.	R14: Energijas izlietojuma efektivitātes pieaugums lauksaimniecībā atbalstītajās lauku saimniecībās, t naftas ekvivalenta/ standarta izlaides vienību; Energijas izlietojuma efektivitātes pieaugums pārtikas ražošanā atbalstītajos pārstrādes uzņēmumos, t naftas ekvivalenta/ standarta izlaides vienību (saražotās produkcijas vienību).
Programmas ieguldījums ir palielinājis kopējo investīciju apjomu energoefektivitātē (lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē).	T15: Ieguldījumu kopsomma energoefektivitātes jomā, EUR.

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

i. Metodes pielietošanas pamatojums

MV novērtējumā ir izmatota dokumentu kvantitatīvā analīze, balstoties uz LAD apkopotiem datiem par pabeigtajiem projektiem. Specifiskas kvantitatīvās metodes šī MV novērtēšanai netiek izmantotas, jo uz 2017. gada sākumu nav pieejami dati par enerģijas izlietojumu un standarta izlaidi lauku saimniecībās un pārstrādes uzņēmumos pēc projektu pabeigšanas. Tāpat atzīmējams, ka kopējais projektu skaits ir salīdzinoši neliels, lai izmantotu specifiskas kvantitatīvās metodes.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Rādītāji T15 un O2 ir iegūti no LAD datu bāzes. Rezultāta rādītājs R14 līdz 31.12.2016. nav pieejams, tāpēc tas nav iekļauts novērtējumā. Rādītājiem T15 un O2 aprēķinātās bruto vērtības atbilst absolūtajām vērtībām, jo nav pieejami dati par investīcijām energoefektivitātē programmas sākumā, līdz ar to pieņemts, ka finansējums bija 0 EUR.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Problēmas kvantitatīvo metožu pielietošanā MV 5B novērtēšanai saistāmas ar vairākiem faktoriem:

Lai gan MV 5B ir pabeigti projekti, uz 31.12.2016. vēl nav pieejami dati par primārās enerģijas gala patēriņu un saražoto produkciju. Līdz ar to nav iespējams sniegt novērtējumu par rezultāta rādītājiem pirms un pēc projekta ieviešanas;

Līdz 31.12.2016. pabeigti tikai septiņi projekti, kas ir salīdzinoši maz attiecībā pret plānoto;

Pabeigtie projekti ievērojami atšķiras pēc ieguldījuma veida, tāpēc rezultāta rādītāja analīzē tas turpmāk jāņem vērā;

Programmā nav sniegta aktualizēta informācija par enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē kopumā, tādejādi problemātiska ir Programmas ieguldījuma apmēra novērtēšana MV 5B Latvijā kopumā;

Lai risinātu konstatētās problēmas, šajā novērtējumā izmantots eksperta vērtējums un kvalitatīvās metodes.

Kvalitatīvās metodes:

ii. Metodes pielietošanas pamatojums

Tā kā novērtēšanā bija problemātiska kvantitatīvo metožu izmantošana un konstatēto atziņu pārbaudei ar triangulācijas metodi atbilstoši vadlīnijām atbildes sagatavošanā tika izmantotas kvalitatīvās metodes.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Programmas ieguldījuma MV 5B raksturošanai tika izmantota novērtēšanas ietvaros veiktā aptauja. (skat. izklāstu pie 4.jautājuma).

Aptauja tika iekļauta jautājums arī par energoefektivitātes uzlabošanu (iekārtām, tehnoloģijām, ēkām). Tā kā līdz šim MV 5B pabeigti tikai septiņi projekti, tad respondentu atbildes netika dalītas atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju grupās. Aptaujas rezultāti izmantoti kopējā viedokļa noskaidrošanai par aktivitātēm lauku saimniecībās saistībā ar energoefektivitāti. Uz jautājumu par energoefektivitāti atbildes sniedza 867 aptaujātie.

Fokusgrupa ar LAD pārstāvjiem par projektiem un pasākumiem, kā arī atsevišķu ieinteresēto pušu intervijas un viedokļa noskaidrošana.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Nozīmīgākās problēmas MV 5B novērtēšanā saistās ar datu nepieejamību un nelielo pabeigto projektu skaitu, kā arī to, ka nebija iespējams izveidot atbalsta nesaņēmēju kontroles grupu salīdzināšanai. Lai sniegtu atbildes uz novērtēšanas jautājumu izmantotas šādas metodes - eksperta novērtējums, balstoties uz pieejamajiem aptaujas un pabeigto projektu datiem.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Iznākuma	T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā	3 188 608				LAD
Kopējais iznākuma	O2 - Kopējais investīciju apjoms	3 188 608				LAD
Kopējais rezultāta	R14: Enerģijas izlietojuma efektivitātes pieaugums lauksaimniecībā atbalstītajās lauku saimniecībās, t naftas ekvivalenta/standarta izlaides vienību;	n.d.		n.d.	n.d.	LAD
Kopējais rezultāta	R14: Enerģijas izlietojuma efektivitātes pieaugums pārtikas ražošanā atbalstītajos pārstrādes uzņēmumos, t naftas ekvivalenta/standarta izlaides vienību (saražotās produkcijas vienību)	n.d.		n.d.	n.d.	LAD

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

No visiem 867 aptaujas respondentiem sniegtajā atbildē uz jautājumu par veiktajām aktivitātēm

energoefektivitātes uzlabošanā 39% respondentu atbildēja, ka viņi ir veikuši ieguldījumus energoefektivitātes uzlabošanā, bet 61% šādus ieguldījumus nav veikuši. Kopumā 42% Programmas atbalsta saņēmēju ir veikuši ieguldījumus energoefektivitātes uzlabošanā, bet atbalsta nesaņēmēju grupā tikai 28% respondentu atbildēja, ka ir veikuši ieguldījumus energoefektivitātes uzlabošanā.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Galvenie rezultāta rādītāji no pabeigtiem projektiem par enerģijas izlietojuma efektivitāti 2017. gada sākumā vēl nav pieejami, tāpēc nav iespējams pilnvērtīgi veikt rādītāju analīzi un līdz ar to arī pasākuma ieguldījuma novērtēšanu.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas intervences loģikā 5B pamatojums ir vispārīgs, jo SVID konstatējumi šajā MV nav iekļauti, savukārt atbilstošā vajadzība nenorāda uz primāru MV 5B ieguldījumu nepieciešamību Latvijā.

Līdz 31.12.2017. MV 5B M04. pasākumā ir pabeigti septiņi projekti, no kuriem divi ir realizēti pārtikas pārstrādes uzņēmumos, bet pieci lauku saimniecībās. Realizētie projekti pārtikas pārstrādē saistāmi ar konditorejas produktu un saldējuma ražotņu modernizāciju. Savukārt lauku saimniecībās energoefektivitātes projektos realizēta siltumnīcu kompleksa izbūve, kā arī energoefektīvu iekārtu iegāde piena lopkopībā, bet trīs projekti saistīti ar ieguldījumiem augkopībā, t.sk., graudu kaltes būvniecību.

Tā kā līdz 2015. gadam mērķtiecīgas investīcijas lauku saimniecību un pārtikas pārstrādes energoefektivitātē no LAP finansējuma netika veiktas, tad līdzšinējais finansējums uzskatāms kā būtisks ieguldījums MV 5B. Programmas ietekmē MV 5B ieguldītās investīcijas palielinājušās par 3,2 milj., EUR (no tiem izmaksātais publiskais finansējums ir 1,472 milj. EUR), ieviešot energoefektīvākus risinājumus lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē. Līdz šim pabeigto projektu finansējums sastāda 11% no plānotā, taču, ņemot vērā arī uzsāktos projektus, tas veido 36%. Patlaban pārtikas pārstrādē realizētie projekti sastāda tikai 4% no MV 5B paredzētā publiskā finansējuma, turklāt šis finansējums nesastāda pat 1% no energoefektivitātes aktivitātei atvēlētā finansējuma pārtikas pārstrādē. Ieinteresēto pušu pārstāvji min, ka šāda zema finansējuma apguve saistīta ar atsevišķiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem, kurus problemātiski izpildīt. Tā kā finansējuma apguve mērķa virzienā pirmajos divos gados bija salīdzinoši zema, tad 2016. gadā tika grozīti pasākuma nosacījumi, pieļaujot būvēt arī graudu kaltes ar rekuperācijas sistēmām, kā arī patlaban tiek gatavoti MK noteikumu grozījumi, lai veicinātu projekta pieteikumus pārtikas pārstrādē.

Rezultāta rādītāji par enerģijas patēriņu pēc projekta realizācijas nav pieejami, tāpēc atbildes sniegšanai netiek izmantoti. Tas lielākoties saistāms ar to, ka projekti uzsākti 2015. gadā un pabeigti 2016. gada beigās. Tomēr atzīmējams, ka visiem projektiem pieteikumā tika iekļauts energoaudīts, kurš apliecina aktivitātes ieguvumus energoefektivitātē vismaz par 20%. Intervijā ar LAD pārstāvjiem tika atzīmēts, ka līdz šim energoaudita izmantošana projektu pieteikumos vērtējama pozitīvi un nav konstatētas problēmas to pielietošanā.

MV 5B sekundārā ietekme paredzēta no M01 un M02 pasākumiem. Starp potenciālajām mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamas kā saistītas ar MV 5B:

Izmaksu efektīvie siltumnīcefekta gāzu emisiju (SEG) ierobežojošie pasākumi augkopībā ražošanas energoefektivitātes uzlabošanai un SEG samazināšanai uz produkcijas vienību;

Izmaksu efektīvie SEG emisiju ierobežojošie pasākumi lopkopības saimniecībās energoefektivitātes optimizēšanai;

Progresīvas (jaunas) prakses un zinātnes atziņu pielietojamība energoresursu un apkārtējai videi draudzīgu tehnoloģiju apgūvē pārtikas ražošanas uzņēmumos;

Inovācijas zaļās ražošanas jomā.

Tomēr līdz šim apmācības šajās tēmās praktiski nav notikušas, tāpēc Programmas ieguldījums nav nosakāms.

Programmā kā iespējams ieguldījums minēts arī ka, investīciju pasākumu ietvaros ieguldījumiem energoefektīvāku būvju un iekārtu iegādei tiks piemērota augstāka atbalsta intensitāte projektiem, kuri saistīti ar MV 5B. Taču patlaban nav zināms, vai šāds risinājums ieviestajos pasākumos tiek izmantots.

Ieguldījumam MV 5B ir nozīmīgs devums arī lauku saimniecību un pārstrādes uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanā, jo realizētie projekti samazina ražošanas izmaksas. Minēto atziņu par konkurētspējas uzlabošanu apstiprina arī aptaujas rezultāti. Respondentiem, kuri veikuši energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, atbildēs ir norādīta ienākumu samazināšanās, tomēr tā ir mazāka nekā tiem atbildētājiem, kuri nav veikuši energoefektivitātes pasākumus. Atzīmējams, ka veiktajā aptaujā 42% no atbalsta saņēmējiem investīciju pasākumos atbildēja, ka ir veikuši ieguldījumus energoefektivitātes uzlabošanā (iekārtām, tehnoloģijām, ēkām). Ņemot vērā salīdzinoši zemo pabeigto projektu skaitu MV 5B, secināms, ka energoefektivitāte ir aktuāls jautājums lauksaimniekiem, ka veiktās aktivitātes citos MV arī rada uzlabojumus enerģijas izmantošanas efektivitātē un ka neliela daļa atbalsta saņēmēju veic ieguldījumus energoefektivitātē arī bez Programmas atbalsta.

Programmā P5 aprakstos minēts lauksaimniecības sektora lielais īpatsvars Latvijas kopējās SEG emisijās, tomēr atzīmējams, ka patlaban daļa no MV 5B finansējuma netiek virzīta SEG emisiju samazināšanai lauksaimniecības sektorā, bet gan saistīta ar enerģētikas un rūpniecības sektoriem SEG uzskaitē. Kopumā MV 5B veiktās aktivitātes (energoefektīvākas siltumnīcas, kaltes, kā arī pārstrādes uzņēmumu ražošanas iekārtas u.c.) dod ieguldījumu kopējā Latvijas SEG emisiju samazinājumā, kas vērtējams pozitīvi, taču Programmā iekļautajam pamatojumam atbilst daļēji, tāpēc ieteicams vairāk atbalstīt aktivitātes SEG samazināšanai lauksaimniecības sektorā vai paplašināt Programmas pamatojumu saistībā ar MV 5B.

Lai gan rezultāta rādītāju iztrūkums neļauj sniegt precīzu atbildi uz novērtēšanas jautājumu par Programmas devumu enerģijas izmantošanas pieaugumā, veiktā informācijas analīze ļauj secināt, ka līdz šim Programmas ietekmē novērojams neliels pieaugums enerģijas efektivitātē lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programmas ietekmē novērojams neliels pieaugums galvenokārt enerģijas izmantošanas efektivitātē lauku saimniecībās un nebūtisks pieaugums energoefektivitātē pārtikas pārstrādē.	
Programmas intervences loģikā pamatojums par primāro ieguldījumu MV 5B ir vispārīgs.	Iekļaut SVID un 5B pamatojumā precīzāku informāciju par faktisko un potenciālo lauksaimniecības un pārtikas pārstrādes modernizācijas devumu enerģijas efektivitātē.
Līdz šim ļoti zema ir finansējuma apguve pārtikas pārstrādē, kas saistīta ar atbalsta saņemšanas nosacījumiem.	Nepieciešams noskaidrot zemās aktivitātes iemeslus projektiem pārtikas pārstrādē un precizēt atbalsta saņemšanas nosacījumus.
Pasākumos M01, M02 un M16 nav uzsāktas aktivitātes MV 5B.	Veicināt aktivitātes MV 5B pasākumos M01, M02 un M16.
Programmā minēts lauksaimniecības sektora lielais īpatsvars Latvijas kopējās SEG emisijās, taču patlaban tikai daļa no MV 5B finansējuma tiek virzīta SEG emisiju samazināšanai lauksaimniecības sektorā, savukārt daļa Programmas ieguldījuma MV 5B saistīta ar enerģētikas un rūpniecības sektoriem SEG uzskaitē.	Ieteicams vairāk atbalstīt aktivitātes SEG samazināšanai atbilstoši Programmā minētajam tieši lauksaimniecības sektorā vai paplašināt Programmas pamatojumu saistībā ar MV 5B.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 13.

Kādā mērā Programma veicinājusi atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 5C

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

Mērķa virzienā 5C primāri programmēts M06.4. apakšpasākuma aktivitāte *atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai (biogāzes ražošana)*. Taču līdz šim LAP 2014-2020 projekti šajā apakšpasākumā nav uzsākti.

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 5C

Sekundārā ietekme MV 5C paredzēta no pasākumiem M01, M02 un M16. Taču šajos pasākumos aktivitātes MV 5C līdz 31.12.2016. nav uzsāktas, tāpēc sekundārā ietekme netiek vērtēta.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji
Atjaunojamās enerģijas izmantošana ir palielinājusies.	R15 Saražotās atjaunojamās enerģijas apjoms atbalstītajās saimniecībās, t naftas ekvivalenta un/vai W (ja vati attiecas).
Programmas ieguldījums ir palielinājis kopējo investīciju apjomu atjaunojamās enerģijas ražošanā lauksaimniecībā.	T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (EUR).

3. Pielietotās metodes

Tā kā saistībā ar Programmas primāro ieguldījumu MV 5C nav pabeigtu un uzsāktu projektu, tad novērtējums, izmantojot kvantitatīvās un kvalitatīvās metodes, netiek veikts.

Kvantitatīvās metodes:

Netiek pielietotas

Kvalitatīvās metodes:

Netiek pielietotas

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Iznākuma	T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā, EUR	-				-
Kopējais iznākuma	O2 - Kopējais investīciju apjoms	-				-
Kopējais rezultāta	Saražotās atjaunojamās enerģijas apjoms atbalstītajās saimniecībās, t naftas	-		-		-

	ekvivalenta un/vai W (ja vati attiecas)					
--	---	--	--	--	--	--

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Nav

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Nav

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

LAP 2014-2020 MV 5C sniegtie SVID konstatējumi un apraksti ir vispārīgi un daļēji pamatoti situācijas aprakstā, arī ar MV 5C saistītā vajadzība - *Veicināt SEG emisiju samazināšanu lauksaimniecībā un atjaunojamo energoresursu izmantošanu* ir vāji pamatota.

Programmā 5C MV atvēlēti 16 milj. EUR publiskā finansējuma 25 potenciāliem atbalsta saņēmējiem/darbībām. Taču tā kā saistībā ar Programmas primāro ieguldījumu MV 5C nav pabeigtu un uzsāktu projektu, tad novērtējums netika veikts.

MV 5C sekundārā ietekme paredzēta no M01 un M02 pasākumiem. Starp mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamas kā saistītas ar MV 5C:

Fermentācijas atlieku (digestāta) un notekūdeņu dūņu izmantošana lauksaimniecībā;

Izmaksu efektīvie SEG emisiju ierobežojošie pasākumi lopkopības saimniecībās energoefektivitātes optimizēšanai;

Koksnes biomasas ieguve enerģijas ražošanai.

Tomēr līdz šim apmācības šajās tēmās nav notikušas, tāpēc Programmas ieguldījums nav nosakāms.

Līdzšinējā LAP 2014-2020 ieviešanas periodā Programma nav veicinājusi atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Līdzšinējā LAP 2014-2020 ieviešanas periodā Programma nav veicinājusi atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.	Vadošajai iestādei jāizlemj par turpmāko intervenci MV 5C.
Programmas intervences loģikā pamatojums par primāro ieguldījumu MV 5C ir daļēji pamatots.	
Pasākumos M01, M02 un M16 nav uzsāktas aktivitātes MV 5C.	Veicināt aktivitātes MV 5C pasākumos M01, M02 un M16.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 14.

Kādā mērā Programma palīdzējusi samazināt siltumnīcefekta gāzu un amonjaka emisijas lauksaimniecībā?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 5D

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

Mērķa virzienā 5D primāri programmētas ir divas aktivitātes M04.1. un M04.2. apakšpasākumos - *modernizācija lauksaimniecībā emisiju samazināšanai* un *modernizācija pārstrādē emisiju samazināšanai*. Projektu realizācija uzsākta 2015. gadā un līdz 2016. gada beigām realizēts 41 projekts.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Projektu skaits
M04.1.	40
M04.2.	1
Kopā:	41

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 5D

Sekundārā ietekme MV 5D paredzēta no pasākumiem M01, M02 un M16. Taču šajos pasākumos aktivitātes MV 5D līdz 31.12.2016. nav uzsāktas, tāpēc, sniedzot atbildi uz 14. novērtēšanas jautājumu, sekundārā ietekme netiek vērtēta.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu novērtēšanas rezultāta rādītāji
Slāpekļa oksīda un metāna emisijas no lauksaimniecības ir samazinātas.	R17/T18: Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz Slāpekļa oksīda un metāna emisiju samazināšanu orientētus apsaimniekošanas līgumus R18 Slāpekļa oksīda un metāna emisijas samazinājums atbalstītajās saimniecībās, CO2 ekvivalents.	
Amonjaka emisijas no lopkopības ir samazinātas.	R16/T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D) R19: Amonjaka emisijas samazinājums atbalstītajās saimniecībās, t.	
Ar bioloģiskās un integrētās lauksaimniecības metodēm apsaimniekotas platības samazina slāpekļa un metāna emisijas.		Pasākumā M11 un M10.1 (VSMPD) apsaimniekotās aramzemes, ha.

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

- i. Metodes pielietošanas pamatojums

MV 5D novērtējumā ir izmatota dokumentu kvantitatīvā analīze, balstoties uz LAD apkopotiem datiem par pabeigtajiem projektiem. Specifiskas kvantitatīvās metodes šī MV novērtēšanai netiek izmantotas, jo uz 2017. gada sākumu nav pieejami dati par slāpekļa oksīda, metāna un amonjaka samazinājumu lauku saimniecībās un pārstrādes uzņēmumos pēc projektu pabeigšanas.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Rādītāji R16/T17 un R17/T18 ir iegūti no LAD datu bāzes par projektiem. Rezultāta rādītāji R18 un R19 līdz 31.12.2016. nav pieejami, tāpēc tie nav iekļauti novērtējumā. Rādītāji R16/T17 un R17/T18 aprēķināti, balstoties uz konteksta rādītājiem, kuru vērtības sniegtas Programmā. Papildus novērtēšanas rādītāja *Pasākumā M11 un M10.1 (Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā) apsaimniekotās aramzemes* vērtības noteikšanā izmantoti LAD sagatavotie un izsniegtie telpiskie dati par 2016. gadu. Tos veido atbalstam pieteikto lauku telpiskie dati, kuriem piesaistītā datu bāze satur informāciju par atbalsta saņēmēju lauka platību, izvēlēto pasākumu un kultūraugu veidiem, kas ļauj noteikt aramzemi platības M11 pasākumā. Telpisko datu apkopošanai, analīzei un platību aprēķināšanai izmantota datorprogramma ArcGIS.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Problēmas kvantitatīvo metožu pielietošanā MV 5D novērtēšanai saistāmas ar šādiem faktoriem:

Lai gan MV 5D ir pabeigti projekti, uz 31.12.2016. vēl nav pieejami dati par rādītājiem slāpekļa oksīda un metāna emisijas samazinājums atbalstītajās saimniecībās (CO2 ekvivalents), kā arī amonjaka emisijas samazinājums atbalstītajās saimniecībās, t. Līdz ar to nav iespējams sniegt novērtējumu par rezultāta rādītājiem pirms un pēc projekta ieviešanas, kā arī nevarēja izveidot atbalsta saņēmēju/nesaņēmēju kontroles grupas salīdzināšanai;

Programmā nav sniegta aktualizēta informācija par pārrēķināto SEG izmešu apjomu, kā arī slāpekļa oksīda, metāna un amonjaka emisijām augkopībā un lopkopībā, tādejādi problemātiska ir Programmas ieguldījuma apmēra novērtēšana MV 5D Latvijā kopumā.

Lai risinātu konstatētās problēmas, šajā novērtējumā izmantots eksperta vērtējums un kvalitatīvās metodes.

Kvalitatīvās metodes:

ii. Metodes pielietošanas pamatojums

Tā kā novērtēšanā bija problemātiska kvantitatīvo metožu izmantošana, tad konstatēto atziņu pārbaudei ar triangulācijas metodi atbilstoši vadlīnijām atbildes sagatavošanā tika izmantotas kvalitatīvās metodes.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Lai sniegtu atbildes uz novērtēšanas jautājumu izmantotas šādas metodes - eksperta novērtējums, balstoties uz pieejamajiem aptaujas un pabeigto projektu datiem.

Programmas ieguldījuma MV 5D raksturošanai tika izmantota novērtēšanas ietvaros veiktā aptauja (skat. izklāstu pie 4.jautājuma). Aptaujā tika iekļauts jautājums par to, vai saimniecībās ir samazināts (uz platības vienību) minerālmēsļu un pesticīdu apjoms. Atbildes uz šo jautājumu snieguši 867 aptaujātie, no kuriem 275 bija tādi, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju, gan platību maksājumos, 420 atbalsta saņēmēji tikai platību maksājumos (M10, M11, M13 pasākumos) un 172 Programmas atbalsta nesaņēmēji. MV 5D veiktajos pasākumos ar primāro ieguldījumu aptaujā tika saņemtas atbildes tikai no diviem respondentiem, tāpēc respondentu atbildes netika dalītas MV 5D atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju grupās. Taču aptaujas rezultāti izmantoti kopējā viedokļa noskaidrošanai un raksturošanai par aktivitātēm lauku saimniecībās.

Fokusgrupa ar LAD pārstāvjiem par projektiem un pasākumiem, un atsevišķu ieinteresēto pušu intervēšana un viedokļa noskaidrošana.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Starp aptaujātajiem bija tikai divi MV 5D atbalsta saņēmēji.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie rezultāta	R17/T18: Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes (ha), kurā piemēro uz Slāpekļa oksīda un metāna emisiju samazināšanu orientētus apsaimniekošanas līgumus	23 377	1,3%			LAD
Kopējie rezultāta	R16/T17: procentuālais daudzums LLV, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)	297	0,06%			LAD
Papildus (novērtēšanas) rezultāta	Pasākumā M11 apsaimniekotās aramzemes, ha	124 355	7%			Novērtētāju aprēķins
Vispārējie konteksta	21 Ganāmpulka vienības - kopā	474 630,00				LAP
Vispārējie konteksta	18 Lauksaimniecības platība - Kopējā LIZ, ha	1 796 290,00				LAP

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

No visiem 867 aptaujas respondentiem sniegtajā atbildē uz jautājumu par lauku saimniecībās samazinātu (uz platības vienību) minerālmēsļu un pesticīdu apjomu respondentu atbildes sadalījās šādi:

- No 275 atbildētājiem, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju (t.sk., MV 5D, 2A u.c.), gan platību maksājumos, 48% atbildēja, ka nav samazinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību), savukārt 52% ir samazinājuši;
- No 420 atbalsta saņēmējiem tikai platību maksājumos 42% nav samazinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību), bet 58% ir samazinājuši;
- No 172 Programmas atbalsta nesaņēmējiem 60,5% nav samazinājuši, savukārt 39,5% ir samazinājuši minerālmēsļu un pesticīdu apjomu (uz platības vienību).

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Galvenie rezultāta rādītāji no pabeigtiem projektiem par slāpekļa, metāna un amonjaka emisiju samazinājumu 2017. gada sākumā vēl nav pieejami, tāpēc nav iespējams pilnvērtīgi veikt rādītāju analīzi un līdz ar to arī pasākuma ieguldījuma novērtēšanu.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas ieguldījums MV 5D izvēlētajā vajadzībā *Veicināt SEG emisiju samazināšanu lauksaimniecībā un atjaunojamo energoresursu izmantošanu* kopumā ir pamatots, taču tas galvenokārt balstīts uz vispārīgām atziņām, ka modernas tehnoloģijas un risinājumi ļauj samazināt SEG izmešus. Programmā nav sniegts skaidrojums pārtikas pārstrādes ieguldījumam MV 5D. LAP 2014-2020 SVID analīzē minēts pamatojums bioloģiskās lauksaimniecības ieguldījumam MV 5D, taču M11 pasākuma sekundārā ietekme MV 5D nav plānota. Tāpat sekundāra ietekme MV 5D būtu attiecināma arī no M10.1 apakšpasākuma aktivitātes *Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā*.

Programmā MV 5D atvēlēti 16,4 milj., EUR no publiskā finansējuma. Līdz šim MV 5D pabeigts 41 projekts, kas veido 13% no plānoto darbību skaita. No tiem tikai viens projekts veikts aktivitātē *modernizācija pārstrādē emisiju samazināšanai*, kurā uzstādītas saules baterijas. Atzīmējams, ka šāda tipa projekts ir vairāk atbilstošs MV 5B, nevis 5D. Savukārt lauksaimniecībā MV 5D ir pabeigti 40 projekti, no kuriem vairāk nekā 30 ir saistīti ar precīzās lauksaimniecības tehnikas iegādi graudkopības saimniecībās. Tikai trīs projekti ir veikti lopkopības saimniecībās, tāpēc ar MV 5D saistītais LLV daudzums ir neliels un patlaban veido tikai 0,7% no plānotās vērtības. Savukārt lauksaimniecības zemēm, kurās piemēro uz Slāpekļa oksīda un metāna emisiju samazināšanu orientētus apsaimniekošanas līgumus, mērķa vērtība Programmā nav noteikta. Patlaban MV 5D pabeigtajos projektos apsaimniekotās LIZ platības veido 1,3% no Latvijas kopējās LIZ. Šāda rādītāja vērtība divu gadu periodā vērtējama kā salīdzinoši zema-vidējā un turpmākajos gados to būtu nepieciešams palielināt vismaz līdz 5% (100 tūkst. ha). Papildus novērtēšanas rādītāja *Pasākumā M11 un M10.1 (Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā) apsaimniekotās aramzemes* vērtība ir 124 355 ha, kas vērtējams kā nozīmīgs MV 5D pozitīvi ietekmējošs rādītājs. Salīdzinot sasniegtos platību rādītājus MV 5D atzīmējams, ka patlaban sekundārais ieguldījums pārsniedz MV 5D primāro ieguldījumu.

Programmas ieguldījuma novērtējumā MV 5D nozīmīgākajiem rezultāta rādītājiem par slāpekļa oksīda, metāna un amonjaka samazinājumu kvantitatīvās vērtības no pabeigtajiem projektiem vēl nav pieejamas, tāpēc atbildes sniegšanai šie rādītāji netiek izmantoti. Tas galvenokārt saistāms ar to, ka projekti pabeigti tikai 2016. gadā. Fokusgrupā ar LAD pārstāvjiem tika atzīmēts, ka līdz šim MV 5D projektu pieteikumos tiek izmantoti dati no SEG izmešu kalkulatora (<http://www.vbf.llu.lv/lv/seg-emisiju-kalkulators>), kuri norāda uz plānoto SEG izmešu samazinājumu veiktajās aktivitātēs. Šo rādītāju izmantošana vērtējama pozitīvi, un no projektu pieteicēju puses nav konstatētas problēmas to pielietošanā.

Līdz šim pabeigto projektu publiskais finansējums ir tikai 5% (777 990 no 16,4 milj., EUR) no LAP 2014-2020 plānotā MV 5D. Šāds rādītājs divu gadu periodā vērtējams kā zems.

Starp potenciālajām mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamas kā saistītas ar MV 5D:

Emisiju samazināšanas pasākumi lopkopības saimniecībās:

Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana;

Precīzās lauksaimniecības tehnoloģijas, to lietošanas un izmantošanas ekonomiskā analīze;

Jaunāko tehnoloģiju izmantošana lauksaimniecības produkcijas ražošanā lopkopībā.

Tomēr līdz šim apmācības šajās tēmās nav notikušas.

Programmas ieguldījumiem MV 5D ir pozitīva ietekme uz vides aspektiem, jo īpaši MV 4B, jo tehnoloģijas, kuras samazina izlietoto minerālmēslu apjomu un noteci no kūtsmēslu krātuvēm, samazina piesārņojumu virszemes un pazemes ūdeņos.

Apkopotā informācija par pabeigtajiem projektiem MV 5D un sekundāro ietekmi ļauj secināt, ka divu gadu periodā Programma tikai nedaudz palīdzējusi samazināt slāpekļa oksīda, metāna un amonjaka emisijas lauksaimniecībā. Taču turpmāk programmas ieguldījumu ir iespējams uzlabot un palielināt.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programma līdz šim nelielā apjomā ir sekmējusi siltumnīcefekta gāzu un amonjaka emisijas samazināšanu lauksaimniecībā.	
Programmā nav aprakstīts pārtikas pārstrādes potenciālais ieguldījums MV 5D.	Precizēt Programmā plānoto pārtikas pārstrādes sektora ieguldījumu MV 5D.
Līdzšinējais Programmas ieguldījums attiecībā pret plānoto ir zems.	Nepieciešams noskaidrot zemās aktivitātes iemeslus un uzlabot pasākuma ieviešanu.
Pasākumos M01, M02 un M16 nav uzsāktas aktivitātes MV 5D.	Veicināt aktivitātes MV 5D pasākumos M01, M02 un M16.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 15.

Kādā mērā Programma veicinājusi oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 5E

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

M08 apakšpasākumi – M08.1. atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei (ierīkošana un kopšana) un M08.5. atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Atbalsta saņēmēju/darbību skaits
M08.1	76
M08.5.	734
Kopā	810

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1A

Sekundārais ieguldījums paredzēts no M08, M12, M01, M02 un M16.pasākumiem. Visos minētajos pasākumos ar sekundāro ietekmi, izņemot M16, aktivitātes MV 5E ir uzsāktas, bet nav pabeigtas.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji
Meža zeme, kurā piemēro oglekļa piesaistes līgumus, ir palielinājusies.	R20/T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E).
Oglekļa uzglabāšana un piesaiste mežsaimniecībā ir palielinājusies.	Kopējais mežsaimniecībā piesaistītā oglekļa daudzums, CO2 ekv.t.

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

iii. Metodes pielietošanas pamatojums

MV 5E novērtējumā ir izmatota rādītāju kvantitatīvā analīze, balstoties uz LAD apkopotiem datiem par pabeigtajiem projektiem.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Rādītāji R20/T19 ir iegūti no LAD datu bāzes par projektiem MV 5E. Primārais ieguldījums MV 5E līdz šim saistāms tikai ar meža zemēm, tāpēc īpatsvara aprēķināšanai tiek izmantoti konteksta rādītāji par meža platībām, kuru vērtības sniegtas Programmā. Mežsaimniecībā piesaistītā oglekļa daudzums tiek aprēķināts balstoties uz mežzinātnes institūta "Silava" izstrādāto aprēķina metodiku, kura tiek izmantota Latvijas nacionālajā ziņojumā par SEG izmešiem ZIZIM sektorā (*Information on LULUCF actions in Latvia*).

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Problēmas kvantitatīvo metožu pielietošanā MV 5E saistāmas ar faktoru, ka nav pieejama precīzāka informācija par mežaudžu, kurās veiktas kopšanas aktivitātes un meža ieaudzēšana, sastāvu (mežaudzes vecumu, sugu sastāvu, augšanas apstākļu tipu, precīzu atrašanās vietu, zemes kvalitāti u.c.). Tāpat complicēta ir profilaktisko pasākumu (uguns novērošanas torņu u.tml.) ieguldījuma novērtēšana. Savukārt sekundārās ietekmes novērtēšanai nav izstrādāti piesaistītā oglekļa aprēķinu metodoloģiskie risinājumi, piemēram, no M10 un M12 pasākuma.

Kvalitatīvās metodes:

iv. Metodes pielietošanas pamatojums

Konstatēto rezultātu pārbaudei ar triangulācijas metodi un papildus informācijas iegūšanai atbilstoši vadlīnijām atbildes sagatavošanā tika izmantotas arī kvalitatīvās metodes.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Programmas ieguldījuma MV 5E raksturošanai tika izmantota novērtēšanas ietvaros veiktā aptauja (skat. izklāstu pie 4.jautājuma). Aptaujā tika iekļauts jautājums par to, vai Programmas divu gadu periodā ir koptas jaunaudzes un mežaudzes, kā arī ieaudzēts mežs. Starp 867 aptaujātajiem 275 bija tādi, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju, gan platību maksājumos, 420 atbalsta saņēmēji tikai platību maksājumos (M10, M11, M13 pasākumos) un 172 Programmas atbalsta nesaņēmēji. Kopumā mežaudžu kopšanu un/vai ieaudzēšanu veikuši 53% aptaujāto. MV 5E veiktajos pasākumos ar primāro ieguldījumu aptaujā tika saņemtas atbildes no 35 respondentiem. Aptaujas rezultāti izmantoti gan kopējā viedokļa noskaidrošanai un raksturošanai, gan atbalsta saņēmēju MV 5E ieguldījuma novērtēšanai.

Tāpat novērtēšanas ietvaros veikta arī LAD pārstāvju intervēšana un atsevišķu ieinteresēto pušu viedokļa noskaidrošana.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Nav.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējais iznākuma	O5: Kopējā platība (prioritārā	5972				LAD

	joma 5E)					
Kopējais iznākuma/ rezultāta	R20/T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)		0,17			LAD
Papildus (novērtēšanas) rezultāta	Kopējais mežsaimniecībā piesaistītā oglekļa daudzums, CO2 ekv.t		301 140			Novērtētāju aprēķins
Vispārējie konteksta	Meži un citas meža zemes, ha	3 467 000,00				

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

No visiem 867 aptaujas respondentiem sniegtajā atbildē uz jautājumu par to, vai Programmas divu gadu periodā ir koptas jaunaudzis un mežaudzis, kā arī ieaudzēts mežs respondentu atbildes sadalījās šādi:

- No 275 atbildētājiem, kuri ir saņēmuši Programmas atbalstu gan investīciju (t.sk., MV 5E u.c.), gan platību maksājumos, 58% atbildēja, ka ir veikuši mežaudžu apsaimniekošanas aktivitātes;
- No 420 atbalsta saņēmējiem tikai platību maksājumos un 172 Programmas atbalsta nesaņēmējiem abās grupās 55% atbildēja, ka ir veikuši mežaudžu apsaimniekošanas aktivitātes.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Nav.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas intervences loģikā MV 5E un ar to saistītās vajadzības (t.sk., meliorācijas sistēmu pārbūve, mežaudžu kopšana) meža zemēs ir aprakstītas un pamatotas atbilstoši. Taču pasākuma M04 apakšpasākumā, kurā paredzētas meliorācijas sistēmu pārbūve, nav minēts pat sekundārais ieguldījums MV 5E. Programmā MV 5E atvēlēti 36,9 milj., EUR no publiskā finansējuma. Kopumā atvēlētais finansējums atbilst izvēlētajām vajadzībām MV 5E.

Programmas divu gadu periodā M08.1 apakšpasākumā meža ieaudzēšana veikta 234 ha platībā, kas veido 4% no plānotās platības. Savukārt mežaudžu kopšana veikta 5738 ha platībā, t.i., 18,5% no plānotās platības. Attiecīgi arī rezultāta rādītājs R20 ir sasniegts 24% apmērā no plānotā. MV 5E izmaksātais publiskais finansējums divu gadu periodā ir 6% no plānotā (t.i., 1,84 milj., no 31,3 milj. EUR). Lai gan patlaban sasniegtie rādītāji nav ievērojami, tomēr secināms, ka MV 5E iespējams sasniegt plānotās vērtības.

Kopējais mežsaimniecībā piesaistītā oglekļa daudzums ilgtermiņā MV 5E tiek vērtēts kā 301 140 CO₂ ekv.t. M08. 5. apakšpasākuma ieguldījums ir 54%, bet M08.1. 46%. Latvijas kopējā meža zemju bilancē šāds apjoms nav nozīmīgs, taču, ņemot vērā apakšpasākumu potenciālās iespējas, šāds apjoms vērtējams kā atbilstošs.

M12 pasākumā atbalstītas platības 35 299 ha platībā, kuras arī dod nozīmīgu ieguldījumu CO₂

piesaistē. Ņemot vērā šo platību apjomu, mežaudžu vecuma struktūru un tipus provizoriski vērtējams, ka šī pasākuma ieguldījuma apjoms ir līdzvērtīgs un iespējams pat pārsniedz primāro pasākumu ieguldījumu CO₂ piesaistē.

Starp organizētajām mācību tēmām M01 pasākumā vairākas tēmas atzīmējamas kā saistītas ar MV 5E:

Kokaugu audzēšana neizmantotās zemēs, plantāciju meži;

Meža atjaunošana un ieaudzēšana CO₂ piesaistei, meža reproduktīvais materiāls;

Mežaudžu kopšana ražības palielināšanai;

Mazvērtīgo un neproduktīvo mežaudžu ražības celšana. Neproduktīvu audžu nomaiņa. Koksnes pieaugums;

Eiropas Savienības atbalsts mežaudžu ražības palielināšanai.

Kopumā minētajās tēmās līdz šim apmācīti 111 interesenti, kas ir atbilstoši projektu ieviešanas rādītājiem.

Līdz šim Programmā veiktie pasākumi MV 5E attiecināmi uz meža zemēm, savukārt lauksaimniecības zemēs mērķtiecīgas aktivitātes nav veiktas. Potenciāli ar sekundāro ieguldījumu MV 5E būtu saistāmi arī M10 un M11, jo īpaši ilggadīgajos zālajos, kuros ekstensīva platību apsaimniekošana, nodrošina CO₂ uzglabāšanu platībās ar nozīmīgu organisko augšņu īpatsvaru.

Apkopotā informācija par pabeigtajiem projektiem MV 5E un sekundāro ietekmi ļauj secināt, ka divu gadu periodā Programma nelielā apmērā veicinājusi oglekļa uzglabāšanu un piesaisti mežsaimniecībā. Taču turpmāk programmas ieguldījumu ir iespējams uzlabot un palielināt.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Apkopotā informācija ļauj secināt, ka divu gadu periodā Programma nelielā apmērā ir veicinājusi oglekļa uzglabāšanu un piesaisti mežsaimniecībā.	
Rezultāta rādītājs R20 ir sasniegts 24% apmērā no plānotā.	Turpinot aktivitāšu ieviešanu MV 5E, iespējams straujāk palielināt meža ieaudzēšanā un meža kopšanā atbalstītās platības.
Potenciāli ievērojams ieguldījums MV 5E saistāms ar sekundāro ietekmi.	Jāizstrādā un jāveic aprobācija metodoloģiskajiem risinājumiem priekš primārā un sekundārā ieguldījuma aprēķināšanas MV 5E.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 16.

Kādā mērā Programma veicinājusi dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu, kā arī darbvietu radīšanu?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 6A

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

M06 pasākuma M06.4.apakšpasākums – īstenots 1 projekts (2016).

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 6A

Programmas 11.3. tabulā atzīmēta sekundārā ietekme no M04, M05, M06, M07, M09, M17, M19 pasākumiem un MV 2A, 2B, 3A, 3B, 5B, 5C, 5D, 6B.

1.tab.Pabeigtie sekundāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Projekti
M04 (2A)	1352
M04 (3A)	47
M04 (5B)	7
M04 (5D)	41
M05 (3B)	26
M06 (2A)	56
M07.2. (6B)	5
M09.1. (3A)	3
M17.1 (3B)	1461
M19.1 (6B)	34
M19.2. (6B)	6
Kopā	3038

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Radītas darbavietas	R21/T20: Atbalstīto projektu radītās darbavietas (prioritārā joma 6A)	

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

- v. Metodes pielietošanas pamatojums

MV 6A novērtējumā ir izmatota rādītāju kvantitatīvā analīze, balstoties uz LAD apkopotiem datiem par pabeigtajiem projektiem, pieskaitot sekundāro ieguldījumu, kas aprēķināts no citos MV programmētajiem īstenotajiem projektiem.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Kopējais rezultātu/mērķa rādītājs R21/T20 tiek noteikts kā bruto radīto darbavietu skaits saskaņā ar LAD datiem, kas iegūti, apkopojot uzraudzības periodā pēc projekta īstenošanas iesniegtās atskaites apakšpasākumā M06.4. Tiek pieskaitīta sekundārā ieguldījuma vērtība – radīto darbavietu skaits, kas iegūts no MV 2A rezultātu rādītājam veiktā aprēķina par darbavietu skaita izmaiņām atbalstītajās lauku saimniecībās.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Tieši programmētajos pasākumos darbavietas nav radītas, bet pasākumos, kas Programmā atzīmēti ar sekundāro ietekmi, nav atskaišu datu par radītājām darbavietām. Sekundārā ieguldījuma noteikšanai izmantoti rezultāti no MV 2A veiktajiem aprēķiniem lauksaimniecībā nodarbināto skaita izmaiņu noteikšanai, kur savukārt sekundārā ieguldījuma novērtēšanai no citiem MV piemērotu

kvantitatīvo datu trūkuma dēļ izmantotas kvalitatīvās metodes. Metodes aprakstu un atklātās problēmas un risinājumus skatīt izklāstu pie 4.jautājuma.

Kvalitatīvās metodes:

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode un fokusgrupas diskusija ar LAD pārstāvjiem, kā arī Programmas atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptauja (skatīt izklāstu pie 4.jautājuma).

Aptauja, fokusgrupa, intervijas

vi. Metodes pielietošanas pamatojums

Tieši programmētajā pasākumā ir zema apguve, tāpēc nepieciešama kvalitatīvā informācija par pasākumu īstenošanas gaitu un attīstības prognozēm, kā arī triangulācijai ar sekundārā ieguldījuma novērtējuma rezultātiem.

vii. Apraksts par pielietotajām metodēm

Programmas ieguldījuma raksturošanai tika izmantota informācija, kas iegūta fokusgrupas diskusijā ar LAD pārstāvjiem iegūtā informācija, kā arī novērtēšanas ietvaros veiktā aptauja (skat. izklāstu pie 4.jautājuma). Saņemtās atbildes tika apkopotas MV 6A kvalitatīvajai novērtēšanai par jautājumiem, kas skar uzņēmējdarbības un darbavietu radīšanu.

viii. Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju apsekojumā jautājumi tika balstīti uz dihotomo un ordināro (Likerta) skalu, tāpēc sekundārā ieguldījuma novērtējums ir aptuvs.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķinātā bruto vērtība	Aprēķinātā neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie rezultāta rādītāji	R21/T20 - Atbalstīto projektu radītās darbvietas				900	LAD, novērtētāju aprēķini

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

No Programmas atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju apsekojuma MV 6A novērtēšanai izmantotas atbildes uz četriem jautājumiem.

1.bloks. Atbildes paredzētas ar jā vai nē. Vai pēdējo 2 gadu laikā saimniecībā:

ir papildus nodibināts mikro vai mazais uzņēmums darbības dažādošanai (nelauksaimnieciskai darbībai, arī mājražošana);

izveidota vai attīstīta nelauksaimnieciskā darbība (veikti ieguldījumi, lai papildus lauksaimniecībai attīstītu, piemēram, pārstrādi (arī mājražošana), kokapstrādi, tūrisma, citus pakalpojumus); radītas jaunas pastāvīgās darba vietas.

2.bloks. Atbildes paredzētas 5 punktu Likerta skalā no ievērojama samazinājuma līdz ievērojamam palielinājumam [-15%; 15%]. Kā 2016. gadā salīdzinot ar 2014. gadu ir mainījies Jūsu saimniecībā nodarbināto skaits (pilna laika ekvivalentā t.i. 1840 h gadā, bet ne vairāk vienai personai)?

Atbildes par darbaspēku liecina, ka 15,6% respondentu ir radījuši jaunas pastāvīgas darbavietas, tomēr tikai 37% no tiem ir novērtējuši arī saimniecības darbaspēka izmaiņas ar palielinājumu. Līdz ar to darbaspēka palielinājumu apliecina tikai 5,8% respondentu, tie galvenokārt ir Programmas atbalsta saņēmēji.

No visiem respondentiem 9%, atbildot apstiprinoši par radīto nelauksaimniecisko uzņēmējdarbību, ir uzrādījuši arī radītās darbavietas, bet 16,1% ir nodrošinājuši uzņēmējdarbību bez jaunradītām darbavietām.

Respondentu novērtējums par to, kā mainījies nodarbināto skaits saimniecībā pēc skalas [-2; 2], ir

tuvs nullei, ar nelielu pozitīvu vērtību 0,10 sekundāri programmēto saņēmēju vērtējumā un nenozīmīgu negatīvu vērtību – 0,03 nesaņēmēju vērtējumā. Lielākais respondentu īpatsvars (81% saņēmēju un 91% nesaņēmēju) atzina, ka izmaiņu nav, vai nedeva atbildi šajā jautājumā.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

MV 6A ir tikai viens īstenots projekts un atbalsta saņēmējs, tāpēc apsekojuma rezultātu analīzē dalījums atbalsta saņēmējos un nesaņēmējos nav piemērojams efektu noteikšanai mērķa virzienam 6A atbilstošajās nelauksaimnieciskajās nozarēs, bet raksturo lauku situāciju kopumā, ievērojot to, ka līdz 31.12.2016. īstenotie projekti un sekojoši arī atbalsta saņēmēji absolūtajā vairākumā ir pasākumos, kas atbalsta lauksaimniecību.

Apsekojumā iegūto datu apjoms un kvalitāte nevar radīt pārlicību par iegūto rezultātu statistisko nozīmību. Rezultāti var liecināt arī par termina “radītās darbavietas” nepietiekamu izpratni, īpaši, ja ievēro, ka vairāk nekā puse nelauksaimniecisko uzņēmējdarbību apstiprinošo atbilžu ir nevis par jaunradītiem uzņēmumiem (kur darbaspēka palielinājums ir saprotams), bet par saimniecības ienākumu dažādošanu ar nelauksaimnieciskām aktivitātēm, kas, iespējams, veiktas ar esošo darbaspēku bez pietiekamas darba laika uzskaites izpratnes, jo citādi arī šajā gadījumā darbaspēka ieguldījumam būtu jāpalielinās, ja papildus aktivitātes ir darbietilpīgas.

Tiešajā programmēšanā noteiktā definīcija novērš pārpratumus par iespējamību darbaspēka uzskaitē neiekļaut pašnodarbinātā darbaspēka ieguldījumu vai saimniecībā kopumā zaudētās darbavietas, un uzskaitīt tikai tieši ar projekta īstenošanu izveidotās. Sekundārā ieguldījuma noteikšanai izmantojot citu pasākumu atskaišu formas, jāreķinās ar iespējamību, ka tajās var nebūt tik precīzi definēta rādītāja.

Jaunas darba vietas radīšana pasākuma M06.4. nosacījumu izpratnē nozīmē, ka papildus jau esošajām darba vietām tiek izveidota jauna pilna laika darba vieta atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba tiesiskajām attiecībām projekta īstenošanas nozarē.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas vajadzību novērtējumā šis mērķa virziens saistīts ar trim vajadzībām (4.,15. un17.), kuru risināšanai izvēlēts viens apakšpasākums M06.4. un 2% no Programmas plānotā publiskā finansējuma:

4. Paaudzū maiņas nodrošināšana lauksaimniecībā (kopā ar MV 2A);

15. Lauku teritoriju apdzīvotības saglabāšana, dzīves līmeņa paaugstināšana, nodrošinot nodarbinātību un pakalpojumu pieejamību (kopā ar MV 6B);

17. Veicināt lauku iedzīvotāju sociālo aktivitāti, tai skaitā izglītības, kultūras, sporta un atpūtas jomās (kopā ar MV 6B).

Mērķa virziena 6A ieguldījums dažādošanā, mazu uzņēmumu izveidē un attīstīšanā, kā arī darbvietu radīšanā lauku apvidos, ko noteikušas izvēlētās vajadzības, galvenokārt novērtējams ar kopējā mērķa rādītāja vērtību.

Kopējais rādītājs R21/T20: Atbalstīto projektu radītās darbavietas (prioritārā joma 6A)

Mērķa vērtība tiek noteikta no apakšpasākumā M06.4 īstenotajiem projektiem. Tāds projekts ir viens, realizēts 2016. gada beigās, jaunradīto darbavietu nav.

Saskaņā ar apakšpasākuma īstenošanas kārtību nosakošajiem normatīvajiem aktiem projektā plānotās darba vietas jāizveido ne vēlāk kā līdz trešajam gadam pēc projekta īstenošanas. Kopš projektu īstenošanas nav vēl pagājis darbavietu radīšanai noteiktais periods.

Novērtējot sekundāro ietekmi no citos MV programmētajiem pasākumiem, jāatzīmē MV 2A papildinošā rezultātu rādītāja R2 aprēķina rezultāti – darbaspēka ieguldījums Programmas ietekmē (neto efekts) MV 2A pieaudzis par 900 pilna laika darbavietām, kas liecina par to, ka, neraugoties uz vispārējo darbaspēka samazinājuma tendenci lauksaimniecībā, modernizētajās Latvijas lauku saimniecībās darbaspēka patēriņš vidēji saimniecībā pārskata periodā ir palielinājies, salīdzinot ar pārējām. Minētie rezultāti apstiprinās arī, veicot triangulāciju ar aptaujas palīdzību, jo atbalsta saņēmēji uzrāda nedaudz pozitīvākas tendences nodarbinātībā (no respondentiem - atbalsta saņēmējiem 25% norāda, ka ir radījuši

Apstiprināto projektu īstenošanas tendence ir pietiekama, lai apliecinātu finansējuma apguves iespējas.	
Jaunradīto darbavietu skaitā ieguldījumu dod citos mērķa virzienos programmētie pasākumi, kam atzīmēts sekundārais ieguldījums MV 6A. Darbavietu palielinājums, kas aprēķināts MV 2A vairāk nekā 4 reizes pārsniedz MV 6A mērķvērtību. Latvijas lauku saimniecības modernizējoties piesaista darbaspēku	Veikt padziļinātu izpēti par sekundāro ieguldījumu darbavietu radīšanā un tā ietekmi uz apdzīvotības saglabāšanu.
Programmas atbalsts dod ieguldījumu MV 6A, arī tad, ja atbalstīto projektu mērķis nav jaunu darbavietu radīšana, bet gan darbavietu saglabāšana vai ar lauksaimniecības produktu ražošanu, pirmapstrādi un pārstrādi nesaistītas MVU un lauku saimniecību uzņēmējdarbības attīstība, kas tādējādi nodrošina ienākumus un veicina ekonomisko apriti un dzīves kvalitātes uzlabošanu laukos	Analizēt īstenojamo projektu uzraudzības datus un rezultātus uzraudzības periodā, lai atklātu tendences projekta mērķu izvēlē, to motivāciju un iespējas tos sasniegt, īpaši novērtējot darbaspēka ieguldījuma izmaiņas.

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 17.

Kādā mērā Programma sekmējusi vietējo attīstību lauku apvidos?

1. Pasākumi, kuri dod ieguldījumu MV 6B

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

M07.2 un M19.

Sākotnēji M07.2. bija programmēts MV 6A, bet ar Uzraudzības komitejas 01.06.2015. lēmumu sniegts pozitīvs atzinums par atbalsta pasākuma M07 pārcelšanu uz prioritāro jomu 6B.

1.tab.Pabeigtie primāri programmētie projekti līdz 31.12.2016.

Pasākums	Projektu skaits
M07.2.	5
M19.1.	34
M19.2.	26
Kopā	65

M19.3. nav uzsākts, tika gatavoti MK noteikumi.

M19.4. notiek īstenošanas darbības visos 35 apstiprinātajos projektos VRG pamatdarbības uzturēšanai un teritorijas aktivizēšanai.

Pasākumi, kas programmēti citos MV un rada papildu ieguldījumu MV 1A

Programmas 11.3. tabulā atzīmēta sekundārā ietekme no MV 3A (M04) un MV 6A (M06).

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
VRG aptvertā teritorija un iedzīvotāju skaits ir palielinājušies	R22/T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās	

	attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	
Ar SVVA stratēģiju īstenošanu ir radītas nodarbinātības iespējas	R24/T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (<i>LEADER</i>) (prioritārā joma 6B)	
Lauku iedzīvotāji ir guvuši labumu no vietējām aktivitātēm	R23/T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	
Lauku infrastruktūras pakalpojumi ir uzlabojušies	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Uzlabotās infrastruktūras apjoms (ceļu garums) lauku teritorijās, km (Programmai raksturīgais rādītājs)
LEADER/SVVA pieejā tiek īstenota noteikta daļa Programmas atbalsta pasākumu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	<i>LEADER</i> pasākumu īpatsvars Programmas kopējā finansējumā
Tiek īstenoti projekti uzņēmējdarbības, infrastruktūras un sabiedriskās aktivitātes veicināšanai lauku teritorijā	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	SVVA stratēģijās atbalstīto projektu skaits sadalījumā pēc Programmā noteiktā aktivitātes veida
Projekti SVVA stratēģiju īstenošanai dod ieguldījumu Programmas mērķa virzienos	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits (uzraudzības rādītāji pēc galvenā ieguldījuma veida)	
SVVA stratēģijas īstenošanā iesaistās vietējie iedzīvotāji, uzņēmēji, pašvaldības un NVO	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids	
Latvijas laukos radītas un attīstās aktīvas vietējās rīcības grupas	O19 - Atlasīto VRG skaits	

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

Kopējie rādītāji

i. Metodes pielietojšanas pamatojums

Nvērtējumā tiek izmantoti seši absolūtie rādītāji (pieci iznākuma rādītāji un viens rezultāta rādītājs) no uzraudzības tabulām /datubāzes. Divi rezultāta rādītāji ir relatīvie rādītāji, kuru aprēķināšanai skaitītājā tiek izmantoti iznākuma rādītāji, bet saucējā - kopējais konteksta rādītājs *CCI 1 Iedzīvotāji – lauku un pārejas*.

Iznākuma rādītāji O18, O19, O20 un O22 (M19) iegūti no uzraudzības tabulas B2.1. un B2.2., bet iznākuma rādītājs O15 (M07.2) iegūts no uzraudzības tabulas B1 par īstenotajiem projektiem tieši programmētajos pasākumos.

Kopējais rādītājs R24/T23 tiek noteikts kā kopējais īstenoto projektu radīto darbavietu skaits. Šim rādītājam nav atbilstoši definēta iznākuma rādītāja, bet attiecīgie dati tiek apkopoti un ierakstīti uzraudzības tabulā D, pamatojoties uz atskaišu datiem pēc projekta īstenošanas un projekta pieteikumā iesniegtajiem datiem no pārskata par gadu pirms projekta. Tādējādi tiek iegūts atbalsta rezultātā radīto darbavietu bruto skaits.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Kopējais rādītājs R22/T21 tiek aprēķināts, attiecinot kopējo iznākuma rādītāju *O18-VRG aptvertie iedzīvotāji* pret kopējo konteksta rādītāju *CCI 1 Iedzīvotāji-lauku un pārejas* un izsakot attiecību procentos.

Kopējais rādītājs R23/T22 tiek aprēķināts, attiecinot kopējo iznākuma rādītāju *O15-Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)*, kuram sekundārā ieguldījuma kārtībā pieskaitīts aprēķins par labuma guvējiem no apakšpasākumā M19.2 īstenotajiem projektiem, pret kopējo konteksta rādītāju *CCI 1 Iedzīvotāji-lauku un pārejas* un izsakot attiecību procentos. Dati par labuma guvējiem pasākumā M07.1. iegūti no uzraudzības tabulas B1, bet apakšpasākumā M19.2. – no tabulas B2.2. un raksturo iedzīvotāju skaitu teritorijā (pagastā, pilsētā vai novadā ar vienu teritoriālu vienību), kurā īstenoti projekti.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietojšanā un to risinājumi

Programmas sadaļā 4.1.6. *Kopīgie konteksta rādītāji* ir veikti grozījumi, kas kopējā rādītāja *CCI 1 Iedzīvotāji* struktūrā papildus ESAO metodoloģijā pamatotajam reģionu dalījumam paredz īpašu lauku teritorijas definēšanu mērķa rādītājiem T21; T22 un T24 (ja nepieciešams). Tomēr jaunā rādītāja definīcija un vērtība nav dota. Iekļautais rādītāja sadalījums ir 2012. gada prognozētā vērtība un neatbilst precizētajai 2012. gada vērtībai.

Programmā šis konteksta rādītājs dots (4.1.6.; arī rādītāju plānā 11.1.6.2.) kā kopējais valsts iedzīvotāju skaits un iedzīvotāju īpatsvars gan lauku, gan pārejas veida reģioniem. Rādītāju plānā uzrādītās MV 6B mērķvērtības iegūst, izmantojot aprēķinam Programmas veidošanas laikā konteksta rādītājam fiksēto lauku un pārejas reģionu iedzīvotāju skaitu 1 023 106.

Jāpiezīmē, ka konteksta rādītājs *CCI 1 Iedzīvotāji* pēc definīcijas atšķiras no Programmas lauku teritorijas definīcijas un šis teritorijas nesakrīt arī ar VRG veidošanas nosacījumiem iespējamo kopējo teritoriju. Novērtēšanā MV 6B rezultātu rādītāju R22 un R23 vērtības aprēķinātas attiecībā pret iedzīvotāju skaitu 1 023 106.

Papildu rādītāji

Uzlabotās infrastruktūras apjoms (ceļu garums) lauku teritorijās (km) ir Programmai raksturīgais mērķa rādītājs (11.5.), kura aprēķināšanai dati iegūti no LAD uzraudzības datubāzes.

LEADER pasākumu īpatsvars Programmas kopējā finansējumā (%) tiek iegūts kā kopējā rādītāja *O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi* attiecība, lietojot skaitītājā M19 īstenoto projektu kopējo publisko finansējumu un saucējā – visu Programmas pasākumu finansējumu par darbībām, kas īstenotas līdz 31.12.2016.

Kvalitatīvās metodes:

Novērtējumā tika izmantota dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode,

fokusgrupas diskusija ar LAD pārstāvjiem, kā arī Programmas atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptauja (skatīt izklāstu pie 4.jautājuma) un VRG aptauja.

ii. Metodes pielietojšanas pamatojums

M19.2. īstenoto projektu ir maz, 2016. gadā ir notikušas pirmās projektu pieņemšanas kārtas, tiek īstenoti apstiprinātie projekti, bet, lai novērtētu kopumā pasākuma ieviešanas gaitu un attīstības prognozes, ir nepieciešams LAD un VRG pārstāvju viedoklis par iegūto pieredzi un iespējām ietekmēt rezultātu. VRG viedoklis nepieciešams arī attiecībā uz LEADER/SVVA stratēģiju izstrādi, VRG reorganizāciju un jaunajiem programmēšanas nosacījumiem, lai varētu labāk novērtēt aspektus, kas saistās ar tādiem LEADER pamatprincipiem kā augšupējā pieeja, teritorijā balstītas stratēģijas, informācijas izplatīšana/tīklošanās.

Programmas atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju apsekojumā iekļautie jautājumi nepieciešami, lai novērtētu lauku uzņēmējdarbībā iesaistītu personu informētību un iespējas iesaistīties vietējās LEADER/SVVA aktivitātēs.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Fokusgrupas diskusija ar atbildīgajiem pasākumu īstenošanas vadītājiem norisinājās LAD. Tā tika veidota par vairākiem novērtēšanas jautājumiem kopīgām tēmām, tāpat kā atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptauja. Saņemtās atbildes tika apkopotas MV 6B kvalitatīvajai novērtēšanai par jautājumiem, kas skar LEADER/SVVA stratēģiju īstenošanu un lauku dzīves kvalitāti. VRG aptauja notika ar e-pasta starpniecību, aicinot atbildēt brīvā formā uz 6 jautājumiem ar iespēju turpināt diskusiju neskaidrību gadījumā.

Atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptaujā MV 6B novērtēšanai tika iekļauts 1.blokā viens jautājums par informētību un piedalīšanos VRG aktivitātēs (dihotomā skala) un 3.blokā jautājumi par dzīves kvalitāti laukos respondentu skatījumā. Latvijas laukos 2016. gada sākumā dzīvoja 629 230 cilvēki. Ieteicamais izlases apjoms 95% ticamības intervālā populācijai ar lielumu 629 230 (N=629 230) ar pieļaujamo kļūdu ±5% ir 384 respondenti. Veiktās aptaujas gadījumā kopējā populācija ir lielāka (N=867). Tomēr jāņem vērā, ka izlasi veido ar lauksaimniecības sektoru saistīti respondenti, tādējādi tā ir novirzīta, un pilnā mērā neaptver visus lauku iedzīvotājus (sabiedriskā sektora un terciārā sektora nodarbinātos, nenodarbinātos, pensionārus). Tādējādi ir iespējams apgalvot, ka iegūto atbilžu vidējās vērtības ar 95% ticamību un pieļaujamo kļūdu ±5% atspoguļo kopējā lauku iedzīvotāju skaita (ar lauksaimniecības sektoru saistīto lauku iedzīvotāju) viedokli. Atbildes uz 3.bloka jautājumiem tika iesniegtas, izmantojot Likerta skalu ar šādu gradāciju: pilnībā nepiekrītu (-2), daļēji nepiekrītu(-1), nav izmaiņu (0), daļēji piekrītu (+1), pilnībā piekrītu(+2).

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietojšanā un to risinājumi

Atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju apsekojumā jautājumi tika balstīti uz dihotomo un ordināro (Likerta) skalu, tādējādi novērtējums ir aptuvenš.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Relatīvā vērtība	Aprēķ. bruto vērtība	Aprēķ. neto vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	26				Uzr.tab. B2.1.

	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits – sadalījumā pēc dominējošā sekundārā MV ar ieguldījuma veida rādītāju	3A 1 proj./ 1 atbalsta saņēmējs; 6A 6 proj./ 0 darbavietas; 6B 19 proj./ 44110 labuma guvēji				Uzr.tab. B2.2.
	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids	3 NVO; 7 pašvaldības; 26 MVU				Uzr.tab. B2.1.
	O18 - VRG aptvertie iedzīvotāji	964 909				Uzr.tab. B2.1.
	O19 - Atlasīto VRG skaits	35				Uzr.tab. B2.1.
	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi) (M07.2.)	5412				Uzr.tab. B1
	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits (M07.2.)	5				Uzr.tab. B1
Kopējie rezultāta rādītāji	R22/T21: Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)		94,31			
	R23/T22: Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūras (prioritārā joma 6B)		4,84			
	R24/T23: Atbalstīto projektu radītās darbavietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)				0	
Novērtēšanas papildu rezultāta rādītāji	Uzlabotās infrastruktūras apjoms (ceļu garums) lauku teritorijās, km (Programmai raksturīgais rādītājs)	15,889				
	LEADER pasākumu īpatsvars Programmas kopējā finansējumā, %		0,35			

Kopējie konteksta rādītāji	CCI 1 Iedzīvotāji – lauku un pārejas, %	37,1				Programma
----------------------------	---	------	--	--	--	-----------

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptaujā tika uzdoti jautājumi par dzīves kvalitāti respondentu dzīvesvietā. Aptaujas rezultātā saņemtās atbildes apkopotas par 5 jautājumiem no 3.bloka un 1 jautājumu no 1.bloka.

Vai palielinājusies pieejamība dažādiem pakalpojumiem (piem., sadzīves pakalpojumiem u.c.)? Atbildēja 88% respondenti un vidējais novērtējums bijis nedaudz negatīvs (-0,47). Atšķirība starp atbalsta saņēmējiem un nesaņēmējiem faktiski nav vērojama.

Vai palielinājušās sporta un kultūras aktivitāšu iespējas? Atbildējuši 88% respondentu un novērtējums ir pozitīvs (0,12). Atbalsta saņēmēji to novērtējuši nedaudz pozitīvi (0,04), bet nesaņēmēji - pozitīvāk (0,2).

Vai uzlabojies ceļu stāvoklis? Atbildējuši 98% respondentu un viennozīmīgi abas grupas to vērtē negatīvi (-0,68), bet atbalsta saņēmēju viedoklis ir negatīvāks (-0,77) nekā nesaņēmēju viedoklis (-0,59).

Vai palielinājušās iespējas piedalīties VRG vai biedrības izsludinātajos pasākumos? Atbildes saņemtas tikai no 60% respondentu, un tās ir nedaudz negatīvas (-0,07). Nedaudz negatīvāks ir atbalsta saņēmēju skatījums (-0,09), nekā nesaņēmēju (-0,06).

Vai palielinājušās iespējas atrast darbu dzīvesvietas teritorijā? Saņemtas visnegatīvākās atbildes no 86% respondentu. Atšķirība vērojama arī starp atbalsta saņēmējiem (-0,61) un nesaņēmējiem (-0,83). Tie, kas saņem atbalstu, nedaudz labāk vērtē iespējas.

Vai respondents ir informēts/ iesaistījies VRG vietējās attīstības stratēģijas izstrādē 2015. vai 2016. gadā (LEADER ietvaros)? Apstiprinoši atbildēja 16,4% respondentu (t.sk. 13,4% atbalsta saņēmēju). Apstiprinoši atbildējušie iespēju pieaugumu piedalīties VRG aktivitātēs novērtējuši ar (0,53) punktiem, savukārt tie, kas atbildēja noliedzoši, ar (-0,26) punktiem.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Nav.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Programmas vajadzību novērtējumā (4.2.), tika izvēlētas 4 vajadzības (6., 15., 16. un 17. vajadzība), kas vairāk vai mazāk risināmas ar mērķa virzienā 6B izvēlētajiem pasākumiem M07.2. un M19, kuru finansēšanai atvēlēts attiecīgi 5,2 un 8,3% no Programmas kopējā publiskā finansējuma.

6. Pārtikas ražošanas uzņēmumu konkurētspējas stiprināšana, palielinot lauksaimniecības produkcijas pievienoto vērtību un tirgus iespējas (kopā ar MV 3A un 5B);

15. Lauku teritoriju apdzīvotības saglabāšana, dzīves līmeņa paaugstināšana, nodrošinot nodarbinātību un pakalpojumu pieejamību (kopā ar MV 6A);

16. Uzlabot pievadceļu kvalitāti un infrastruktūras pieejamību lauku teritorijā (kopā ar MV 2A);

17. Veicināt lauku iedzīvotāju sociālo aktivitāti, tai skaitā izglītības, kultūras, sporta un atpūtas jomās (kopā ar MV 6A).

Mērķa virziena 6B ieguldījums vietējās attīstības sekmēšanā lauku apvidos, ko noteikušas izvēlētas vajadzības, galvenokārt novērtējams ar sasniegtajām 4 mērķa rādītāju vērtībām (3 kopējie un 1 programmai raksturīgais mērķa rādītājs).

Kopējais rezultāta rādītājs R23/T22

Tiešās programmēšanas ieguldījums ir 5 projektu īstenošanā (pasākums M07.2. pašvaldības ceļu

infrastrukturā uzlabošanai) labumu guvušo iedzīvotāju īpatsvars 0,53%, bet sekundārais ieguldījums 4,31% (no pasākumā M19.2. īstenotiem 26 projektiem). Kopā labumu guvušo iedzīvotāju īpatsvars ir 4,84% lauku un pārejas reģionu iedzīvotāju skaitā. Sekundārais ieguldījums mērķa vērtībā vairākkārt pārsniedz tieši programmēto ieguldījumu. Ievērojot metodiku labuma guvēju skaita aprēķināšanai, var secināt, ka pašvaldību projekti ceļu infrastruktūras sakārtošanā tiek īstenoti ievērojami mazākā pašvaldību teritorijā nekā pārējie vietējās attīstības projekti.

Programmai raksturīgais rezultāta rādītājs Uzlabotās infrastruktūras apjoms (ceļu garums) lauku teritorijās, km

Īstenotajos 5 projektos pasākumā M07.2. veikta ceļu posmu pārbūve 15,889 km kopgarumā, kas ir 1,9% no mērķa vērtības.

Kopējais rezultāta rādītājs R22/T21

Iepriekšējā programmēšanas periodā jau bija sasniegts maksimāli iespējamais VRG teritorijas lielums, tāpēc iedzīvotāju skaita izmaiņas noteikusi nevis jaunu teritoriju iekļaušana VRG kopējā, bet gan vispārējie procesi laukos. LEADER/SVVA stratēģijās iedzīvotāju skaits tiek noteikts pēc PMLP datiem 01.01.2015. VRG kopējās teritorijas iedzīvotāju skaits ir 964 909 iedzīvotāji, kas ir 94,31%, attiecinot pret kopējā konteksta rādītāja vērtību, kas izriet no lauku reģionu raksturojuma. Rezultātu rādītāja R22/T21 mērķvērtība 64,51% ir ievērojami pārsniegta, jo ir plānots mazs VRG teritorijas iedzīvotāju skaits, pamatojums tam nav dots. Arī konteksta rādītājā paredzētas izmaiņas, lai definētu lauku teritoriju speciāli mērķa rādītājiem T21 un T22, tomēr izmaiņu detalizētāks pamatojums, rādītāja definīcija un vērtības aprēķināšanas metodoloģija, kā arī pati vērtība nav dota. VRG teritorijas iedzīvotāju skaits ir lielāks nekā Programmā definētajā lauku teritorijā, jo papildus iekļauj pilsētas ar 5 000 - 15 000 iedzīvotājiem.

Kopējais rezultāta rādītājs R24/T23

Nevienu no 26 īstenotajiem LEADER/SVVA projektiem līdz šim darbavietas nav radītas, bet sešos tās ir plānotas. Saskaņā ar nosacījumiem tās jārada ne vēlāk kā trešajā gadā pēc projekta īstenošanas.

LEADER/SVVA pamatprincipu īstenošanas un pievienotās vērtības novērtējums

LEADER/SVVA īstenošana Programmas rezultātu sasniegšanai tika plānota 5% apmērā no kopējā finansējuma. Pasākumos īstenoti projekti par 532 496 EUR, kas ir 0,35% no Programmas kopējā īstenotā finansējuma.

Apakšpasākuma M19.2. projektiem tiek noteikts galvenais sekundārās ietekmes mērķa virziens (papildu sekundārās ietekmes MV netiek noteikts). Pieteikuma formā iespējams atzīmēt sekundāro ietekmi uz MV 1A, 3A, 6A un aprakstīt, kādā veidā projekts var ietekmēt klimata pārmaiņas (ja ietekme tiek atzīta), bet LAD apkopo projektus pēc sekundārās ietekmes arī uz 6B.

Ieguldījums citos mērķa virzienos līdz 31.12.2016. nav nozīmīgs, arī citu pasākumu ieguldījums MV 6B nav novērojams.

Lielākais sasniegums pārskata periodā ir veiktās izmaiņas VRG darbībā, lai pielāgotos jaunā perioda nosacījumiem, jauno stratēģiju izstrāde un pirmās projektu pieņemšanas kārtas. Apakšpasākumā M19.1. tika atbalstītas 34 projekti VRG stratēģiju izstrādei. Apstiprināto projektu finansējumu apakšpasākumā M19.4. izmanto visas 35 izvēlētas VRG. Apkopojot SVVA stratēģiju saturu, var secināt, ka visās VRG stratēģiju izstrādē tikuši izmantoti un īstenoti, kā arī projektu īstenošanas kārtībai nodrošināti tādi LEADER metodes pamatprincipi kā augšupēja pieeja, teritoriāla un daudznozaru pieeja stratēģijas veidošanai, partnerības princips, tīklošanās princips, inovāciju definēšana un inovāciju principa iestrāde projektu atlases kritērijos.

Nav uzsākts M19.3. apakšpasākums VRG starpvalstu un starpteritoriālās sadarbības projektu atbalstam, sadarbības principa īstenošana stratēģijās ir aprakstīta dažādā detalizācijas pakāpē, galvenokārt tajās VRG, kurām ir bijusi šāda pieredze.

SVVA stratēģiju īstenošanai apakšpasākumā M19.2. ir divas aktivitātes "Vietējās ekonomikas

stiprināšanas iniciatīvas" un "Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas". Vismaz 50% finansējuma paredzēts uzņēmējdarbības veicināšanai. Īstenoto projektu skaitā ir 16 uzņēmējdarbības projekti un 10 sabiedriskā labuma projekti.

VRG aptaujā, atbildot par prognozēm finansējuma apgūšanā, 44% aptaujāto VRG izteica bažas par projektu sekmīgu īstenošanu, īpaši par apstiprināto būvniecības projektu īstenošanas iespējām līdz 2018. gada beigām.

Saskaņā ar LAD vietnē pieejamiem datiem par 2016. gadā izsludinātajām projektu pieņemšanas kārtām kopumā pieprasītais finansējums projektos, kurus VRG atzinušas par rīcībai atbilstošiem, ir bijis pusotru reizi lielāks par izsludināto, tomēr 33% rīcību palika finansējuma atlikums. Arī VRG aptaujā tika izteikta neizpratne par gadījumiem, kad lielākā daļa projektu tiek noraidīti finansējuma nepietiekamības dēļ, bet izsludinātais finansējums netiek izmantots pilnā apmērā. VRG saskata iespēju pilnveidot projektu iesniegumu vērtēšanas procesu - gadījumā, ja kāds virs svītras esošs projekts netiek atbalstīts, vērtēts tiek nākamais projekts zem svītras, nevis finansējums tiek atgriezts VRG nākamajām projektu izsludināšanas kārtām.

Tomēr kopumā lielākā daļa VRG atbildēja apstiprinoši par iespējām izsludināt un piešķirt finansējumu, vajadzības gadījumā pārdalot to starp rīcībām, un atzina, ka nepieciešams papildu finansējums, lai varētu atbalstīt to kvalitatīvo projektu īstenošanu, kas palikuši ārpus finansējuma, bet ir nozīmīgi vietējai attīstībai.

Uzlabota LEADER/SVVA daudzlīmeņu pārvaldība ar Programmas administratīvajiem pasākumiem LEADER metodes īstenošanai. No izvēlētajām 35 VRG 6 tiek finansētas arī no EJZF, stratēģijās ir iekļauti ar zivsaimniecību saistīti stratēģiskie mērķi, tiek ievēroti partnerības nosacījumi, un VRG aptaujā atbildes liecina, ka šī joma ir vietējās attīstības procesa sastāvdaļa – gan ar to saistītās problēmas, gan iespējas.

Programmas pārvaldības jomā ir īstenota kārtība, kādā veikta VRG atlase un stratēģiju izstrādes finansēšana, kādā notiek VRG darbības uzturēšana un kādā tiek sniegts atbalsts stratēģiju īstenošanas projektiem. Šajos nosacījumos programmas līmenī izpaužas pakāpe, līdz kurai tiek realizēts augšupējais princips. VRG aptaujā tika apzināts viedoklis par to, kā VRG darbību ietekmēja LEADER/SVVA jaunā perioda nosacījumi (kas apgrūtināja un kas veicināja VRG pārmaiņas un stratēģijas izstrādi).

To septiņu VRG teritorija, kuras apvienojās vai pievienoja jaunas teritorijas, ir 16,5% no VRG teritorijas kopplatības. Tika novērtēta pozitīvā pieredze, iespēja iekonomēto administratīvo finansējumu izmantot kapacitātes celšanai, sinerģiskie efekti partnerībā no darbības plašākā teritorijā (komunikācijas prasmes jauno vajadzību izvirzīšanai, spēja paskatīties uz kopīgo). Tika rosināts nākotnē vēl palielināt minimālo iedzīvotāju skaitu vismaz uz 15 000 iedzīvotāju. Kopumā 80% no VRG teritorijas atsevišķo VRG teritorijas pamatojumā norādītās saites ir bijušo rajonu robežās (t.sk. 4% teritorijas ir ar atsevišķu pagastu pāriešanu uz blakus rajona VRG), un tikai 4 bijušo rajonu teritorijā darbojas vairāk nekā viena VRG.

Jaunā perioda nosacījumi par finansējuma novirzīšanu ar uzņēmējdarbību saistītiem projektiem, būtiski mainījuši VRG mērķauditoriju, atbalsta saņēmēja profilu un attieksmi pret pasākuma ieviešanas mehānismu. Tika apzināta nepieciešamība pēc zināšanām par uzņēmējdarbību, izteikts viedoklis, ka uzņēmējdarbības atbalsts ir novēlots (to vajadzēja jau pirmajā atbalsta periodā). Tika arī atzīts, ka sabiedriskā labuma projekta definīcija (darbības rezultāts jānodrošina bez maksas) samazināja potenciālo pretendentu skaitu, tāpat arī ierobežojums, ka grūtībās nonākušie uzņēmēji nevar saņemt atbalstu.

Līdz ar atziņām par jauninājumu un lejupejošu nosacījumu pozitīvo ietekmi uz VRG darbības uzlabojumiem, tika izteikts arī viedoklis par to, ka jaunā perioda nosacījumi neatbilst LEADER ideoloģijai un ka attiecināmās izmaksas ir noteiktas ļoti stingros rāmjos, kur nevar izpausties līderība (inovācijas), kas būtu šīs programmas moto.

Programmas atbalsta saņēmēju un nesaņēmēju aptaujā 16,4% respondentu atbildēja, ka ir informēti/ iesaistījušies VRG vietējās attīstības stratēģijas izstrādē 2015. vai 2016. gadā (LEADER ietvaros) un ar lielāku pārliecību piekrīt tam, ka pieaugusi iespēja piedalīties VRG aktivitātēs, nekā tie respondenti, kas atbildēja noliedzīgi un nepiekrīt. Kopumā, vērtējot dzīves kvalitāti savā dzīvesvietā, respondenti pamanījuši uzlabojumus sporta un kultūras aktivitāšu piedāvājumā (atbalsta nesaņēmēji

daudz labprātāk tam piekrist), gandrīz nekas nav mainījies (ar mazu negatīvu vērtējumu) iespējās piedalīties VRG aktivitātēs, nedaudz negatīvāk vērtētas izmaiņas pakalpojumu pieejamībā, bet vissliktāk novērtētas iespējas atrast darbu dzīvesvietas teritorijā. Jāatzīmē, ka kopējais viedoklis par dzīves kvalitātes izmaiņām nevar atspoguļot šī programmēšanas perioda MV 6B ieguldījumu. jo līdz 2016. gada beigām īstenoto projektu ir maz, to teritorijas aptver nelielu daļu no respondentu dzīvesvietas teritorijām.

Stiprināts sociālais kapitāls starp LEADER/SVVA iesaistītajiem partneriem - jaunā perioda stratēģiju izstrāde un pirmo projektu atlases kārtu izsludināšana atklāja Programmas līmenī LEADER/SVVA iesaistīto partneru sadarbības spējas.

VRG aptaujā atzīts, ka darbs pie jaunās stratēģijas izstrādes notika raitāk, jo bija gan gūtā pieredze un zināšanas, izstrādājot iepriekšējo stratēģiju, gan veiktais pētījums par iepriekšējās stratēģijas darbības rezultātiem, gan pieejamās vadlīnijas stratēģiju izstrādei, kas palīdzēja norādīt tikai būtiskās lietas un atņemt lieko. Tomēr jaunā kārtība stratēģiju apstiprināšanas/ grozījumu saskaņošanai SVVA stratēģiju atlases komitejā, kuras sastāvā ietilpst daudzu nozaru speciālisti, ir ļoti laukietilpīga un būtu pietiekami, ja stratēģijas izvērtētu ZM un LAD.

VRG atzina, ka darbību pozitīvi ietekmēja un stratēģijas izstrādē ļoti palīdzēja metodiskais materiāls, LAD sniegtie komentāri un ieteikumi, īpaši, LEADER projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodikas izstrāde. Praksē kritēriju izstrāde dažām VRG gan sagādāja grūtības, tomēr vairākas VRG atzina, ka skaidri noteiktie kritēriji ir paaugstinājuši atbalsta pretendentu izstrādāto projektu kvalitāti.

Fokusgrupas diskusijā LAD ir izteikts viedoklis, ka pasākuma īstenošanas gaitu apgrūtina kārtība, kādā notiek paziņošana par projekta vērtēšanas rezultātiem, jo paziņojumā ir jāiekļauj arī noraidīšanas iemesls, bet finansējuma trūkuma gadījumā atbildība par projektu rindošanu ir VRG kompetencē. No projektu iesniedzējiem saņemto pretenziju izskatīšanā, pārskatot projektiem piešķirtos punktus, atsevišķos gadījumos mazinājusies pārliecība, ka VRG noteiktie projektu rindošanas kritēriji ir skaidri un nepārprotami, tomēr tika atzīts, ka daļēja subjektivitātes klātbūtne vietējā attīstībā ir augšupējā principa izpausmēm piemītoša.

VRG aptaujā tika minēts viedoklis, ka darbs ar EPS ir apgrūtinājums, jo ir daudz tehniskā darba dokumentu ieskanēšanai un ievadīšanai, tomēr vairums VRG ļoti pozitīvi vērtēja to, ka projektu dokumentācija tiek uzkrāta EPS (un tai jebkurā brīdī var piekļūt arī VRG pārstāvji) un ka projektu iesniedzēji savus projektu iesniegumus var iesniegt EPS. Projektu elektroniskās versijas tika izmantotas arī projektu vērtēšanas procesā, kas būtiski samazina kopēšanas darba un papīra patēriņu.

Visas VRG ir iekļautas un izmanto attīstības un sadarbības iespējas VLT un/vai Zivju tīklā. Gandrīz visas ir biedri arī Latvijas Lauku Forumā, kas uztur pastāvīgu saiti ar visām VRG un ir ieinteresēts to darbībā, sniedzot piedāvājumus kapacitātes celšanā. VRG interneta vietnēs šīs saites ir redzamas. VRG profili tiek izveidoti arī sociālajos tīklos, informācijas izplatīšana notiek pašvaldību interneta vietnēs, jaunums ir "Projektu karte", efektīvi strādā sadarbība ar lauku konsultāciju tīkla konsultantiem, pašvaldību sabiedrisko attiecību speciālistiem, lielāku NVO pārstāvjiem, dalība biznesa gadatirgos, NVO gadatirgos.

Kopumā jaunajā periodā ir panāktas pozitīvas pārmaiņas sociālā kapitāla stiprināšanā, veicinot ciešāku komunikāciju un informācijas apmaiņu starp iesaistītajām pusēm - VRG, LAD, ZM, LLF, VLT, ZST.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
VRG teritorija aptver visu noteikumiem atbilstošu teritoriju un tās iedzīvotājus. LEADER/SVVA pasākumi radījuši un attīsta aktīvas vietējās rīcības grupas. Ir radītas SVVA stratēģijas un to īstenošanas kārtība.	

<p>Apakšpasākumā M19.2. ir daudz noraidītu projektu nepietiekama izsludinātā finansējuma dēļ, savukārt pieprasījums pēc finansējuma pārsniedz kārtās izsludināto. Fokusgrupas diskusijā LAD atzīts, ka pasākuma īstenošanas gaitu apgrūtinā kārtība, kādā LAD ir jāpaziņo atbalsta pretendenti par projekta vērtēšanas rezultātiem, jo paziņojumā ir jāiekļauj arī tā atbildība, kas ir VRG kompetencē, pieņemot lēmumu par projektu rindošanu.</p>	<p>Pilnveidot projektu rindošanas un vērtēšanas kārtību. Rast iespēju, lai finansējuma atlikumu, kas rodas noraidīto projektu dēļ, varētu efektīvi izmantot sarindoto projektu atlasei.</p>
<p>Apakšpasākumā M19.2. īstenoto projektu skaits nav liels. Nav vēl radītas darba vietas, bet tiek pieļauta to radīšana trešajā gadā pēc projekta īstenošanas.</p>	<p>Sekot līdzi būvniecības projektu iespējām iekļauties laika grafikā, un sekmēt to virzību.</p>
<p>Pasākumā M07.2 īstenots neliels skaits projektu ceļu posmu pārbūvei. Tiek prognozēts pasākuma apguves pieaugums tuvākajos gados.</p>	<p>Sekot pasākuma attīstībai, ņemot vērā projektu izpildes grafiku.</p>
<p>Lauku iedzīvotāju īpatsvars, kas gūst labumu no vietējām aktivitātēm tieši programmētājā pasākumā M07.2., ir 8 reizes mazāks nekā no sekundārajam ieguldījumam noteiktajiem projektiem LEADER/SVVA stratēģiju īstenošanai pasākumā M19.2.</p>	<p>Saskaņot ar EK un precizēt sekundārā ieguldījuma uzskaiti un novērtēšanu MV 6B. Izvērtēt LEADER projektu sekundārās ietekmes atbilstību MV 6B</p>
<p>SVVA stratēģiju īstenošanā ir mazs to īstenoto projektu skaits, kuru galvenais sekundārais ieguldījums atzīmēts MV 1A, 3A, 6A.</p>	<p>Pārskatīt metodoloģiju apakšpasākuma M19.2. projektiem atbilstošā galvenā sekundārā MV noteikšanai</p>

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 19.

Kādā apmērā sinerģijas starp prioritātēm un mērķa virzieniem ir uzlabojušas LAP 2013-2014 efektivitāti?

1. Programmas sinerģijas un transversie efekti

Programmas sinerģijas (pozitīvie transversie efekti) starp pasākumiem, mērķa virzieniem un prioritātēm:

1.tabula. Mērķa virzienu paredzētā savstarpējā sekundārā ietekme un īstenošanas statuss

Mērķa virziens	Mērķa virzieni		
	uz kuriem sekundārā ietekme ir paredzēta	t.sk., tie, kuros ir īstenoti projekti	kuros novērtēta sinerģija
1A	2A, 3A, 5B, 5C, 5D un 5E	2A, 3A, 5B, 5D un 5E	

1C	2A, 3A, 5B, 5C, 5D un 5E	2A, 3A, 5B, 5D un 5E	
2A	1A, 1C, 2B, 3A, 4B, 4C, 5B, 5C, 5D, 5E un 6A	3A, 4B, 4C, 5B, 5D, 5E un 6A	5B
2B	2A un 6A	2A un 6A	
3A	2A, 5B, 6A un 6B	2A, 5B, 6A un 6B	
3B	2A un 6A	2A un 6A	
5B	2A, 3A un 6A	2A, 3A un 6A	2A
5C	2A, 3A, 5D un 6A	2A, 3A, 5D un 6A	
5D	2A un 6A	2A un 6A	
5E	4B un 4C	4B un 4C	4A
6A	5C un 6B	6B	2A
6B	1A, 2A, 3A un 6A	3A un 6A	6B
4 (mežs.)	1A, 1C un 5E	5E	
4 (lauks.)	1A, 1C un 2A	2A	2A, 5D

2. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

iii. Metodes pielietošanas pamatojums

ANOVA regresijas metode tiek izmantota saņēmēju un nesaņēmēju aptaujas rezultātu vidējo vērtību salīdzināšanas statistiskā nozīmīguma noteikšanai dažādās respondentu grupās.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Metode tiek izmantota dažādos respondentu šķēsgriezumos, grupējot tos gan divās vai vairākās grupās un izmantojot dažādus mainīgos. Balstoties uz vidējo vērtību atšķirību statistisko nozīmīgumu, ir iespējams izdarīt secinājumus par pozitīvo un/ vai negatīvo transverso efektu esamību.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Problēmas metodes pielietošanā rada tās ierobežojumi attiecībā uz secinājumu kauzalitātes noteikšanu. Sekundārajai ietekmei P5 un P4 MV problemātiska ir atsevišķu rādītāju (apmācīto skaits, profilaktiskie pasākumi riska mazināšanai u.c.) kvantitatīvā novērtēšana.

Kvalitatīvās metodes:

Saņēmēju un nesaņēmēju apsekojums

iv. Metodes pielietošanas pamatojums

Saņēmēju un nesaņēmēju apsekojuma aptaujas dod iespēju kvalitatīvi novērtēt primāri programmēto pasākumu saņēmēju sekundāros ieguldījumus citos mērķa virzienos. Aptaujas dizainā iekļautie jautājumu bloki dod iespēju salīdzināt šos ieguldījumus ar atbalsta nesaņēmēju līdzīgiem ieguldījumiem. Atšķirības saņēmēju un nesaņēmēju ieguldījumiem norāda uz programmas ietekmes esamību uz saņēmēju sekundārajiem ieguldījumiem.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Saņēmēju un nesaņēmēju aptauja (skat. izklāstu pie 4.jautājuma). Lai iegūtu tuvinātus kvantitatīvos rezultātus, aptaujas skala pēc atbilžu saņemšanas tika modificēta. Atbildēs iekļauto mainīgo vērtības intervālā zem -15% tika novērtētas ar -2 punktiem; intervālā no nulles līdz -15% ar -1 punktu, intervālā no nulles līdz 15% vienādas ar +1 un intervālā virs 15% vienādas ar +2. Savukārt atbildes “bez izmaiņām” un “nav atbildes (neattiecas)” novērtētas ar 0 punktiem.

Trešajā blokā anketas jautājumiem tika piemērota ordinālā Likerta skala ar pieciem atbilžu variantiem. Jautājumu mērķis ir noskaidrot, kā LAP programmas darbības periodā ir mainījušies respondenta dzīves vietu raksturojošie sociāli-ekonomiskie rādītāji.

Iegūtās atbildes tika grupētas saskaņā ar attiecīgā respondenta atbilstību primārajiem vai sekundārajiem ieguldījumiem mērķa virzienos.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Atšķirības saņēmēju un nesaņēmēju ieguldījumiem norāda vienīgi uz programmas ietekmes esamību uz saņēmēju sekundārajiem ieguldījumiem. Ieguldījumu lielumu rādītāju vērtībās iespējams noteikt tikai sekundārajiem ieguldījumiem mērķa virzienā 2A, jo šī mērķa virziena primāro un sekundāro ieguldījumu novērtējumā ir izmantota PSM-DiD metode. Tādējādi tiek iegūtas attiecīgo novērtējuma rādītāju skaitliskās vērtības. Pārējos mērķa virzienos sekundāro ieguldījumu apmēru nav iespējams noteikt sakarā ar aptaujas dizainā izmantotajām kvalitatīvajām metodēm. Bez tam skaitlisko vērtību papildināšana ar skaidrojošu tekstu, kurā aprakstīti pozitīvu, negatīvu vai neitrālu interakciju cēloņi, ne vienmēr ir iespējama.

v. Metodes pielietošanas pamatojums

vi. Pielietoto metožu apraksts

Izveidojot rīka pasākumu/apakšpasākumu sekundārās ietekmes citos MV izvērtēšanai pirmo tabulu, ir iespējams izsekot tiešajai (primārajai) un sekundārajai virzībai no atsevišķiem pasākumiem uz mērķa virzieniem un prioritātēm. Pirmo tabulu izveido pasākumu/ apakšpasākumu līmenī. Izveidojot pirmās tabulas kopsavilkumu mērķa virzienu/ prioritāšu līmenī, iegūst otro tabulu, kurā norādīts, vai norādītā mērķa virzienā programmētu pasākumu kombinācija ietekmē pārējos mērķa virzienus, vai nu tos vājinot (negatīvi transversie efekti), vai arī tos stiprinot (sinerģijas).

Sākotnēji izveidotās tabulas tiek aizpildītas pēc atbilžu sagatavošanas uz novērtēšanas jautājumiem 1-18, izmantojot atbildēs uz šiem novērtējuma jautājumiem iekļauto pozitīvo un/vai negatīvo transverso efektu izvērtējumu.

Balstoties uz sākotnēji izveidoto rīka tabulu salīdzinājumu ar pēc kvalitatīvā novērtējuma aizpildītajām tabulām, iespējams izdarīt secinājumus par pozitīvajiem un/vai negatīvajiem transversajiem efektiem pasākumu/apakšpasākumu, mērķa virzienu un prioritāšu līmenī.

3. Kvantitatīvie rezultāti projektu sekundāro ieguldījumu aprēķinam mērķa virzienos

P1 mērķa virzienos netiek aprēķināta sekundārā ietekme, jo nav pabeigto projektu.

Programmas sekundāro ieguldījumu novērtējums mērķa virzienā 2A, kā arī mērķa virzienā 2A primāri programmēto pasākumu atbalsta saņēmēju sekundārais ieguldījums citos mērķa virzienos tiek veikts, balstoties uz novērtējuma jautājuma 4 atbilžu sagatavošanā iegūtajiem kvantitatīvajiem rezultātiem. Šie rezultāti sniedz indikācijas par to, ka programmas atbalsts tajos mērķa virzienos, kuros paredzēti sekundārie ieguldījumi mērķa virzienā 2A, rada negatīvus transversos efektus attiecībā uz saņēmēju izlaidi, darba ražīgumu un ienākumiem, bet nelielu pozitīvu efektu attiecībā uz nodarbinātību (MV 6A). Tomēr skaitliskā bāze un aplūkotais laika periods pēc projektu beigām ir pārlietu neliels, lai varētu izdarīt korektus secinājumus.

Lai noteiktu sekundāros ieguldījumus no mērķa virziena 2A primāri programmēto saņēmēju citos mērķa virzienos, tiek izmantoti saņēmēju un nesaņēmēju apsekojuma dati. Atbildēs uz jautājumu “veikti pasākumi apsaimniekoto platību dabas vērtību (zālāju uzturēšanā, aizsargājamo sugu aizsardzībā u.tml.) saglabāšanā un uzlabošanā” mērķa virziena 2A atbalsta saņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvars (75%) ievērojami pārsniedz atbalsta nesaņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvaru (45%). Atbildes uz šo jautājumu snieguši 104 saņēmēji un 214 nesaņēmēji. Atšķirības atbildēs ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p = 0.000$].

Atbalsta saņemšanai mērķa virzienā 2A ir pozitīva ietekme uz pasākumu veikšanu apsaimniekoto platību dabas vērtību (zālāju uzturēšanā, aizsargājamo sugu aizsardzībā u.tml.) saglabāšanā un uzlabošanā. Tādējādi iespējams secināt, ka atbalsta saņemšana mērķa virzienā 2A rada pozitīvus transversos efektus mērķa virzienā 4A.

Atbildēs uz jautājumu “uzlabota energoefektivitāte (iekārtām, tehnoloģijām, ēkām)” mērķa virziena 2A atbalsta saņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvars (49%) ievērojami pārsniedz atbalsta nesaņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvaru (29%). Atbildes uz šo jautājumu snieguši 104 atbalsta saņēmēji un 214 nesaņēmēji. Atšķirības atbildēs ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p = 0.001$]. Atbalsta saņemšanai mērķa virzienā 2A ir pozitīva ietekme uz iekārtu, tehnoloģiju, ēku energoefektivitātes uzlabošanu. Tādējādi iespējams secināt, ka atbalsta saņemšana mērķa virzienā 2A rada pozitīvus transversos efektus mērķa virzienā 5B.

Atbildēs uz jautājumu “samazināts (uz platības vienību) minerālmēslu un pesticīdu apjoms” mērķa virziena 2A atbalsta saņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvars (58%) ievērojami pārsniedz atbalsta nesaņēmēju pozitīvo atbilžu īpatsvaru (35%). Atbildes uz šo jautājumu snieguši 104 saņēmēji un 214 nesaņēmēji. Atšķirības atbildēs ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p = 0.000$].

Atbalsta saņemšanai mērķa virzienā 2A ir pozitīva ietekme uz minerālmēslu un pesticīdu apjoma samazināšanu uz platības vienību. Tādējādi iespējams secināt, ka atbalsta saņemšana mērķa virzienā 2A rada pozitīvus transversos efektus mērķa virzienā 4C.

Mērķa virzienos 2B un 3A sekundāro ieguldījumu novērtējums netiek veikts. MV 2B nav pabeigtu projektu, tajā skaitā ar plānotu sekundāru ietekmi uz šo MV, bet uz MV 3A sekundāri attiecināmo pabeigtu projektu skaits ir ļoti mazs, savukārt MV 3A projektu sekundārās ietekmes novērtēšanai uz citiem MV līdz ziņojuma sastādīšanai nebija pieejami dati.

Savukārt uz MV 3B sekundārā ietekme no citu MV projektiem nav plānota, turpretī šajā MV atbalstītajiem projektiem ir plānota ietekme uz 2A un 6A. Izmantojot apsekojuma datus, nav konstatēta statistiski nozīmīga pozitīva sakarība starp atbalstu MV 3B un lauksaimnieciskās izlaides un ienākumu palielinājumu, kā arī nodarbinātību (MV 6A). Tomēr statistiskā bāze un aptvertais laika periods ir par mazu, lai izdarītu pilnīgus secinājumus.

MV 4A atbalstītas meža platības 35 299 ha platībā dod nozīmīgu ieguldījumu CO₂ piesaistē, t.i., MV 5E.

Lai novērtētu programmas sekundāros ieguldījumus mērķa virzienā 6A, saņēmēju un nesaņēmēju aptaujas respondenti tiek sadalīti divās grupās atbilstoši publiskajam finansējumam uz vienu iedzīvotāju attiecīgo projektu realizācijas vietās pagastu/pilsētu līmenī. Pirmajā grupā ietilpst 434 respondenti, kuru projektu realizācijas vietās vidējais publiskais finansējums uz vienu iedzīvotāju nepārsniedz 52.80 EUR. Otrajā grupā ietilpst 433 respondenti, kuru projektu realizācijas vietās vidējais publiskais finansējums uz vienu iedzīvotāju pārsniedz 52.80 EUR.

Atbildēs uz jautājumu „papildus nodibināts mikro vai mazais uzņēmums darbības dažādošanai (nelauksaimnieciskai darbībai, arī mājražošana)” 31 jeb 7.1% pirmās grupas respondentu atbildējuši pozitīvi. Otrajā grupā pozitīvas atbildes snieguši 32 jeb 7.4% respondentu.

Pārbaudot abu grupu atbilžu vidējo vērtību atšķirību statistisko nozīmīgumu ar ANOVA regresiju, nav iespējams apgalvot, ka šīs atšķirības ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.888$].

Atbildēs uz jautājumu „izveidota vai attīstīta nelauksaimnieciskā darbība (veikti ieguldījumi, lai papildus lauksaimniecībai attīstītu, piemēram, pārstrādi (arī mājražošana), kokapstrādi, tūrisma, citus pakalpojumus)” 81 jeb 18.7% pirmās grupas respondentu atbildējuši pozitīvi. Otrajā grupā pozitīvas atbildes snieguši 74 jeb 17.1% respondentu.

Pārbaudot abu grupu atbilžu vidējo vērtību atšķirību statistisko nozīmīgumu ar ANOVA regresiju, nav iespējams apgalvot, ka šīs atšķirības ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.549$].

Tādējādi nav iespējams secināt, ka programmas sekundārie ieguldījumi mērķa virzienā 6A rada pozitīvus vai negatīvus transversos efektus nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības dažādošanai.

Atbildēs uz jautājumu „radītas jaunas pastāvīgās darba vietas” 69 jeb 15.9% pirmās grupas respondentu atbildējuši pozitīvi. Otrajā grupā pozitīvas atbildes snieguši 66 jeb 15.2% respondentu. Pārbaudot abu grupu atbilžu vidējo vērtību atšķirību statistisko nozīmīgumu ar ANOVA regresiju, nav iespējams apgalvot, ka šīs atšķirības ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.791$].

Atbildes uz jautājumu „palielinājušās iespējas atrast darbu” snieguši 364 pirmās grupas un 379 otrās grupas respondenti. Vidējās atbilžu vērtības (minimālā vērtība = [-2], maksimālā vērtība = [2]) abās grupās sasniedz attiecīgi -0.745 un -0.778.

Pārbaudot abu grupu atbilžu vidējo vērtību atšķirību statistisko nozīmīgumu ar ANOVA regresiju, nav iespējams apgalvot, ka šīs atšķirības ir statistiski nozīmīgas 95% ticamības intervālā [$p=0.671$].

Tādējādi nav iespējams secināt, ka programmas sekundārie ieguldījumi mērķa virzienā 6A rada pozitīvus vai negatīvus transversos efektus nodarbinātības palielināšanā.

4. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

No LAD saņemtā informācija par pabeigto projektu ieguldījumiem primāri programmētajos un sekundāri paredzētajos MV netika saņemta vienlaicīgi, kā arī daļai pabeigto projektu vēl nav pieejami rezultāta rādītāju vērtības. Informācija par atsevišķu MV pasākumos pabeigtajiem projektiem tika saņemta īsi pirms ZM noteiktā novērtēšanas ziņojuma iesniegšanas termiņa. Lielai daļai mērķa virzienos iekļauto projektu norādītie sekundāro ieguldījumu mērķa virzieni neatbilda sākotnēji LAP 2014-2010 tekstā norādītajiem mērķa virzieniem. Bez tam lielai daļai projektu tika norādīta vienlaicīgi sekundārie ieguldījumi divos vai trīs mērķa virzienos, tos neatdalot. Tādējādi mazinājās iespējas pēc iespējas precīzāk noteikt nozīmīgāko MV, uz kuru bija paredzēti sekundārie ieguldījumi. Daļai projektu ar primārajiem ieguldījumiem P4 šie ieguldījumi arī tika norādīti, neatdalot ieguldījumus MV. Turklāt projekti kopumā ir uzsākti nesen (2015.-2016. g.), tādēļ to ietekme vēl pietiekamā mērā neizpaužas. Kvantitatīvajiem novērtējumiem pieejamā informācija par 2016. gadu bija provizoriska un par nelielu skaitu atbalsta saņēmēju sekundārajā ietekmē, bet apsekojuma rezultātu interpretācijā jāreķinās ar subjektīvo faktoru. Tādēļ pašreizējais sekundārās ietekmes vērtējums uzskatāms par indikatīvu.

5. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

P1 mērķa virzienos nav pabeigtu projektu ar ietekmi uz citiem MV un nav identificēti projekti citos MV ar sekundāro ietekmi uz P1 mērķa virzieniem.

Programmas atbalsts citos mērķa virzienos nav radījis identificētus pozitīvus transversos efektus mērķa virzienā 2A. Programmas atbalsts mērķa virzienā 2A rada pozitīvus transversos efektus mērķa virzienos 4A, 6A un 5B. MV 2A Programmas atbalsta ieguldījums mērķa virzienos 1A un 1C nav ticis noteikts.

Programmas atbalsts 3B mērķa virzienā nav radījis identificētus transversos efektus citos mērķa virzienos.

MV 4A atbalstītas meža platības 35 299 ha platībā dod pozitīvu ieguldījumu CO₂ piesaistē, t.i., MV 5E. Ieguldījumam MV 5B ir nozīmīgs devums arī lauku saimniecību un pārstrādes uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanā, jo realizētie projekti samazina ražošanas izmaksas. Minēto atziņu par konkurētspējas uzlabošanu apstiprina arī aptaujas rezultāti. Tāpat novērtējumā konstatēts, ka Programmas ieguldījumiem MV 5D ir pozitīva ietekme uz vides aspektiem, jo īpaši MV 4B, jo tehnoloģijas, kuras samazina izlietoto minerālmēsļu apjomu ieviestas saimniecībās 23 tūkst. ha platībā.

MV 6A 2016. gada beigās ir īstenots tikai viens tieši programmēts projekts, kas neradīja darbavietas, un nav arī izmērāma ieguldījuma citos mērķa virzienos.

Sekundārā ietekme uz MV 6A aprēķināta no projektiem, kas primāri programmēti mērķa virzienā 2A un gūst sekundāro ietekmi no citiem MV. Šo ietekmi mēra ar darbavietu skaita palielinājumu, un tas ir ievērojams – 900 pilna laika darbavietas. Sekundārie ieguldījumi nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības dažādošanā netiek noteikti.

MV 6B īstenotajos projektos, kas atzīmēti ar ieguldījumu mērķa virzienā 2A, 3A un 6A, nav atbilstošu rezultātu.

MV 6B tiek noteikts sekundārais ieguldījums uz MV 6B. Kopējā rezultāta rādītāja R23/T22 novērtēšanā sekundārais ieguldījums mērķa vērtībā vairākkārt pārsniedz tieši programmēto ieguldījumu, turklāt šis sekundārais ieguldījums rodas no šajā pašā mērķa virzienā programmēta pasākuma, kas saskaņā ar kopējo mērķa/ rezultātu rādītāju vadlīnijām netiek iekļauts mērķvērtības aprēķinā. Tiešās programmēšanas ieguldījums no pasākuma M07.2. ir labumu guvušo iedzīvotāju īpatsvars 0,53% (attiecinot pret kopējā konteksta rādītāja vērtību, kas izriet no lauku reģionu raksturojuma), bet sekundārais ieguldījums no pasākuma M19.2 projektu īstenošanas ir 4,31%.

6. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
Programmas atbalsts mērķa virzienā 2A ir radījis pozitīvus transversos efektus vides MV.	
Ir indikācijas, ka atbalsts mērķa virzienā 2A ir samazinājis darbaspēka aizplūšanu no lauksaimniecības atbalstītajās saimniecībās	
Līdz šim Programmas vairākos MV sekundāros efektus nav iespējams noteikt, jo nav pabeigtu projektu vai līdzšinējais ieguldījums ir ļoti neliels.	Izvērtēt sekundāro efektu pēc lielāka pabeigto projektu skaita un ilgāka laika perioda.
Līdzšinējie dati neuzrāda nozīmīgu sakarību starp atbalstu 3B mērķa virzienā un ietekmi uz 2A un 6A mērķa virzieniem.	No 3B mērķa virziena sekundārā ietekme uz 6A var nebūt nozīmīga, jo atbalsta raksturs nav tieši saistīts ar nodarbinātību.
Programmas ieguldījums MV 4A meža zemēs ir radījis pozitīvus efektus MV 5E.	
Ieguldījumam MV 5B ir pozitīvs devums arī lauku saimniecību un pārstrādes uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanā, jo realizētie projekti samazina ražošanas izmaksas.	
MV 5D ieviestajām precīzajām tehnoloģijām ir pozitīva ietekme lauku saimniecībās MV 4B.	
MV 6A sagaidāmais darbavietu pieaugums ar lauksaimniecību nesaistītajās nozarēs nav radīts, bet ir liels sekundārajā ieguldījumā radītais darbavietu pieaugums lauksaimniecībā no MV 2A un tiem MV, kas rada sekundāro ieguldījumu uz MV 2A programmēto saimniecību darbaspēka pieaugumu.	Ir jāveicina Programmas ieguldījums MV 6A tieši programmēto pasākumu mērķu sasniegšanā.
MV 6B abos mērķa virzienos sekundārā ietekme uz divām mērķa rādītāju vērtībām ir ievērojami lielāka nekā ieguldījums no tieši programmētajiem pasākumiem.	

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 20.

Cik lielā mērā Tehniskā palīdzība (TP) palīdzējusi sasniegt Regulas (EU) Nr. 1303/2013 59.(1) punktā un Regulas (EU) Nr. 51(2) punktā minētos mērķus?

1. Tehniskās palīdzības (TP) atbalsts

TP mērķis ir atbalstīt efektīvu un atbilstošu LAP 2014-2020 sagatavošanu, pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī informācijas, saziņas, tīklu (Valsts lauku tīkls - VLT) uzturēšanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas pasākumus, lai sasniegtu plānotos rezultātus. Saskaņā ar LAP 2014-2020 noteikto, atbalsta saņēmēji pasākuma ietvaros ir ZM un LAD. Ievērojot Regulas (ES) Nr.1303/2013 65. pantā minētos nosacījumus, ZM un LAD kā atbalsta saņēmējs ir uzsācis TP ietvaros atbalstāmo darbību/aktivitāšu īstenošanu atbilstoši pasākumā noteiktajiem mērķiem, no kurām galvenās ir

šādas:

1. Pārvaldības darbības;
2. Informēšanas darbības;
3. Novērtēšanas darbības;
4. Uzraudzības darbības;
5. Kontroles darbību.

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Izvēlētie rādītāji
Institucionālā un administratīvā kapacitāte LAP efektīvai vadībai tikusi stiprināta	LAP vadībā iesaistītā personāla skaits IT sistēmas programmas vadības funkcionalitāte
Atbilstošo partneru kapacitāte ir stiprināta, kā tas ir noteikts Regulas (EU) Nr. 1303/2013 59.(1) punktā	Kapacitātes celšanas aktivitāšu veidi un skaits
LAP tiek komunicēts sabiedrībā	Cilvēku skaits, kas saņem informāciju par LAP Reģionālo konferenču pasākumu dalībnieku skaits
Informācija par LAP tiek izplatīta	LAP komunikācijas un publicitātes aktivitātes un veidi
Novērtēšanas metodes ir pilnveidotas un nodrošina spēcīgus vērtēšanas rezultātus	Informācija par novērtēšanas rezultātu izmantošanas pasākumiem
Uzraudzība ir uzlabota	Izveidota elektroniskā datu bāze pieteikumu iesniegšanai
LAP ieviešana ir uzlabota un samazināts administratīvais slogs atbalsta saņēmējiem	Pieteikšanās un izmaksu procesa garums

Kvalitatīvie rādītāji

IT sistēmas esamība.

Vadošās iestādes (ZM), maksājumu aģentūras (LAD), VLT un novērtētāju savstarpējā sadarbība

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

vii. Metodes pielietošanas pamatojums

Kvantitatīvi novērtējam izvēlētos rādītājus no LAD un VLT datu bāzēm saistībā ar veikto pasākumu un labuma guvēju skaitu.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Novērtējuma veikšanai tika izmatota dokumentu kvantitatīvā analīze. Lai iegūtu datus, kas nepieciešami novērtējuma sagatavošanā par TP ieguldījumu LAP mērķu sasniegšanā, izmantota ZM mājaslapā pieejamā informācija, LR ZM ikgadējie publiskie pārskati, LAD publiskie gada pārskati, LAP 2014-2020 Uzraudzības komitejas sēžu protokoli, VLT datu bāze, LAD datu bāze.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Netika konstatētas.

Kvalitatīvās metodes:

viii. Metodes pielietošanas pamatojums

Dokumentu kvalitatīvā analīze nepieciešama, lai raksturotu novērtējuma kvalitatīvos aspektus. Intervijas ar ZM, LAD, VLT, novērtētājiem.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Novērtējumā tika izmantotas kabineta izpētes metode (*desk research*) un intervijas ar ZM, LAD, VLT pārstāvjiem un novērtētājiem, kā arī dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze, interpretācijas metode.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Netika konstatētas.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

	Rādītājs	Absolūtā vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie iznākuma rādītāji	O25 Komunikācijas rīku skaits	1714	VLT dati
	O24 Īstenotās tematiskās un analītiskās informācijas apmaiņa, skaits	682	VLT dati
	O1 Kopējais publiskais finansējums	0	LAD dati
Novērtēšanas rādītāji	LAP vadībā iesaistītā personāla skaits	35	ZM un LAD dati
	Kapacitātes celšanas pasākumu skaits	95	ZM un LAD dati
	Uzraudzības komiteju sēžu skaits	2	ZM dati
	LAP komunikācijas rīku skaits	1714	VLT dati
	Reģionālo konferenču apmeklētāju skaits	576	ZM dati
	Pieteikumu izvērtēšanas procesa ilgums	2-3 mēn.	LAD dati
	Maksājuma izvērtēšanas ilgums	25 dienas	LAD dati

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Tehniskās palīdzības saņēmēji ir ZM un LAD. ZM 2015. gada publiskajā pārskatā norādīts, ka ir izstrādāta jauna pieeja ELFLA un EJZF pasākuma “Tehniskā palīdzība” ieviešanai, pēc iespējas samazinot administratīvo slogu pasākuma administrēšanā. Lai nodrošinātu LAP 2014-2020 īstenošanā iesaistīto iestāžu darbību atbilstoši ES un nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un nodrošinātu ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas efektīvu darbību, ZM izstrādājusi un ir apstiprināti ZM iekšējie normatīvie akti ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas ieviešanai.

Informācija par LAP 2014-2020 tiek izplatīta daudzveidīgās aktivitātēs un veidos latviešu, krievu, angļu valodā, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, reģionālos Latvijas medijus, kā arī ZM un tās padotības iestāžu, LLKC un VLT tīmekļa vietnēs u.c. Zemkopības ministrs un ZM eksperti piedalījušies intervijās, tiešraidēs, “karstā tālruņa” stundās, sniedzot nepastarpinātu informāciju un atbildot uz jautājumiem visā Latvijā, tādējādi vairojot izpratni par ELFLA. ZM ministrs un eksperti piedalījušies semināros, konferencēs, lai tiktos ar uzņēmējiem, rosinātu izpratni, diskusiju un informētību, kā arī veicinātu iedzīvotāju aktīvu līdzdalību ELFLA līdzekļu izmantošanā. Saskaņā ar VLT datu bāzes informāciju, tad kopējais komunikācijas rīku skaits (semināri, konferences, pieredzes apmaiņa, publikācijas laikrakstos utt.) sasniedzis 1714.

LAD aktīvi īstenojis informācijas un publicitātes pasākumus ar mērķi nodrošināt LAD klientu un plašākas sabiedrības informētību par LAP pasākumu aktualitātēm un jaunā plānošanas perioda atbalsta pasākumos noteiktajām prasībām (t.sk. sagatavoti informatīvie materiāli un rokasgrāmatas par atbalsta saņemšanas nosacījumiem un to izmaiņām). Pozitīvi vērtējams, ka 2014. gada septembrī LAD ieviesa jauno tīmekļa vietnes versiju, lai uzlabotu un pēc iespējas plašāk īstenoju informācijas un publicitātes

pasākumus potenciālajiem atbalsta saņēmējiem un sabiedrībai kopumā. LAD regulāri nodrošina sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem (dažādi laikraksti, žurnāli, TV raidījumi un radio).

Kapacitātes celšanai, notikušas pieredzes apmaiņas vizītes ar citu ES dalībvalstu maksājumu aģentūrām par atbalsta pasākumu administrēšanas jautājumiem, kā arī organizēta ES maksājumu aģentūru direktoru konference Latvijā. LAD katru gadu veic klientu apmierinātības pētījumu, lai noskaidrotu klientu apmierinātību ar pieejamās informācijas kvalitāti, pieejamību un savlaicīgumu. LAD norāda, ka ņem vērā pētījuma rezultātus, lai pilnveidotu savu darbu: tiek papildinātas un uzlabotas klientu informēšanas aktivitātes.

LAD ir izveidota jauna elektroniskās pieteikšanās sistēma (EPS), kura tiek izmantota gan no pieteicēju, gan LAD puses. Tā ļauj pieteicējiem aizpildīt un pārbaudīt datus par savu saimniecību un novērst nepilnības un kļūdas. Arī LAD attiecīgie darbinieki var pārbaudīt datus, kas tiek vadīti sistēmā. Tas atvieglo darbu gan pieteicējiem, gan LAD pārstāvjiem. Īpaši izdevīgi tas ir tiem, kam ir pieejams internets mājās, jo pieteicējs var iesniegt pieteikumu, neizejot no mājas. Tādejādi ir samazināts administratīvais slogs. Visiem tiem, kam internets nav pieejams mājas apstākļos, tiek nodrošināta iespēja to veikt LAD reģionālajās nodaļās, kur tiek sniegtas arī konsultācijas. Tas dod iespēju pārbaudīt pieteikumus 2-3 mēnešu laikā (līdzīgi kā iepriekšējā periodā), lai gan pārbaudāmo rādītāju skaits ir krietni pieaudzis. Maksājumu uzdevumus pārbauda vidēji 25 dienu laikā.

Notiek aktīva un regulāra sadarbība starp LAD un novērtētājiem saistībā ar EPS datu iegūvi, uzkrāto datu kvalitāti atbilstoši jaunajām prasībām, kā arī apkopojamajiem rādītājiem.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

TP novērtēšana ir cieši saistīta ar VLT novērtēšanu, jo VLT ir daļa no TP. Informatīvie pasākumi tiek veikti ciešā sadarbībā ar ZM, LAD un VLT.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Tehniskā palīdzība Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam ieviešanai tiek izmantota saskaņā ar *Regulas (EU) Nr. 1303/2013 59.(1) punktā un Regulas (EU) Nr. 51(2) punktā minēto* Vadošā institūcija LAP ieviešanā ir ZM. Vadošās iestādes ZM informatīvie un publicitātes pasākumi 2014-2015:

- izplatīti 134 preses paziņojumi, kas publicēti tīmekļa vietnēs, plašsaziņas līdzekļos, veikta informācijas popularizēšana arī "Twitter";
- sagatavoti trīs īpaši laikraksta "Latvijas Avīze" ielikumi par LAP;
- sagatavoti un LTV 1. programmā par LAP pārraidīti 23 raidījumi „Es – savai zemītei”;
- sagatavots 1 filmēšanas plāns Horvātijas valsts TV žurnālistiem Latvijas bioloģiskajās saimniecībās, kuras izmantojušas atbalstu, kā arī sadarbībā ar Prezidentūras sekretariātu sagatavota informācija un producēta 1 videofilma par bioloģiskās lauksaimniecības jaunās regulas priekšlikuma virzību;
- Latvijas reģionos organizētas un darbojušās 8 darba grupas par LAP, kurās darbojušies 94 cilvēki
- rīkotas 32 reģionālās diskusijas par LAP, kurās iedalījās 576 dalībnieki;
- novadīti divi semināri īpaši reģionālajiem medijiem (25 pārstāvji), kuros zemkopības ministrs un ZM vadošie eksperti informēja žurnālistus par fondu aktualitātēm un atbildēja uz lauksaimnieku un komersantu jautājumiem;
- novadītas 8 reģionālās konferences, kas veltītas ES fondu jautājumiem.

LAD veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumi 2014-2015:

- katru nedēļu tiek sagatavots un izsūtīts LAD elektroniskais Ziņnesis tā abonentiem par LAD darba aktualitātēm, tajā skaitā par LAP atbalsta pasākumu ieviešanu, kā arī sagatavotas atbildes uz LAD klientu uzdotajiem jautājumiem, tās publicējot LAD tīmekļa vietnē un nosūtot klientiem individuāli;
- 2014. gadā sagatavotas un nosūtītas žurnālistiem 17 preses relīzes par LAP pasākumu aktualitātēm, 2015. gadā - 13 preses relīzes (preses relīzes ir pieejamas arī LAD tīmekļa vietnē);
- LAD tīmekļa vietnē ir pieejamas infografikas;
- video sižeti, kas pārraidīti LTV 1;

- LAD aktīvi publicē informāciju sociālajos tīklos, piemēram, Twitter kontā *LAD_Latvija*;
- reizi gadā tiek veikts Klientu apmierinātības pētījums.

Tehniskā palīdzība Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam novērtēšanai

Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts (tagad - Agrosorusu un ekonomikas institūts AREI) īsteno LAP ieviešanas novērtēšanu. Šim nolūkam izveidota LAP Nepārtrauktās novērtēšanas sistēma. AREI pārstāvis ir deleģēts darbam Uzraudzības komitejā (UK) ar padomdevēja tiesībām. UK un ar LAP ieviešanā iesaistītajām pusēm regulāri tiek apspriesti novērtēšanas rezultāti. Katru gadu tiek apstiprināts novērtēšanas darba plāns.

Novērtējumu rezultāti tiek ņemti vērā, plānojot aktivitātes un informējot sabiedrību, piemēram, semināru apmeklētāju aptaujās un sarunās ar lauku attīstības konsultantiem tika konstatēts, ka lauku iedzīvotāju informēšanai jāizmanto vienlaikus vairāki un dažādi informēšanas līdzekļi, tiek izraudzīti prioritārie darbības virzieni un aktivitātes.

Tehniskā palīdzība Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam uzraudzībai

LAP ieviešanas uzraudzību īsteno LAP 2014-2020 uzraudzības komiteja (turpmāk – Komiteja), kas kā koleģiāla institūcija pārrauga ELFLA ieviešanas gaitu. Komitejas institucionālo sastāvu un tā izmaiņas apstiprina Ministru kabinets. Par Komitejas izveidošanu un Komitejas personālsastāva noteikšanu atbildīgs ir ELFLA Vadošās iestādes vadītājs. Komitejas personālsastāvs tiek noteikts, balstoties uz institūciju un iestāžu sniegtajiem deleģējumiem darbam Komitejā. Saskaņā ar reglamentu Komitejas sastāvā ir Komitejas locekļi ar balsstiesībām (36 locekļi) un Komitejas locekļi ar padomdevēja tiesībām (3 locekļi). Komitejas locekļi par darbu Komitejā nesaņem atalgojumu. Komitejas sekretariāta funkcijas pilda ELFLA Vadošā iestāde. Komitejas uzdevumi formulēti <https://www.zm.gov.lv/statiskas-lapas/uzraudzibas-komitejas-reglaments?id=5963#jump>. Komitejas darbu materiāltehniski nodrošina ZM Lauku attīstības atbalsta departaments, izmantojot LAP 2014-2020 pasākuma “Tehniskā palīdzība” līdzekļus. Reglamentā noteikts, ka Vadošā iestāde organizē Komitejas sēdes pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā vienu reizi gadā. Pārskata periodā notikušas četras sēdes.

Pārskata periodā Kontroles darbības netika veiktas, tādēļ tās netiek vērtētas.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
TP līdzekļi tiek plānoti un izmantoti tiem paredzētajam nolūkam pārvaldības, informēšanas, uzraudzības un novērtēšanas darbībām. Informēšanas aktivitātes tiek īstenotas, iesaistot arī LAD un VLT.	Turpināt darbu pie iedzīvotāju un ieinteresēto pušu informēšanas un darbinieku kapacitātes celšanas. Uzsvērt UK balsstiesīgo locekļu atbildību lēmumu pieņemšanā par LAP ieviešanu.
Pārskata periodā TP līdzekļi nav tikuši izmantoti Kontroles darbībām.	
Novērtēšana tiek veikta, saskaņojot darba plānu ar ZM katru gadu.	Turpināt sadarbību darba plāna izstrādē ar iesaistītajām pusēm novērtēšanas darba stiprināšanā

Kopējais novērtēšanas jautājums Nr. 21.

Cik lielā mērā VLT palīdzējis sasniegt Regulas (EU) Nr. 1305/2013 54.(2) punktā minētos mērķus?

1. VLT intervences loģika

Tieši programmētie pasākumi/apakšpasākumi

Latvijas VLT Rīcības programmā 2015.-2020. gadam definētie mērķi saskaņā ar Regulas nr.1305/2013 54. pants 2.punkts nosaka, ka Valsts lauku tīkla darbības **mērķis**:

- a) palielināt ieinteresēto pušu līdzdalību lauku attīstības īstenošanā (a);
- b) uzlabot LAP īstenošanas kvalitāti (b);
- c) informēt plašāku sabiedrību un iespējamus atbalsta saņēmējus par lauku attīstības politiku un

- finansējuma iespējām (c);
- d) veicināt inovācijas lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā, mežsaimniecībā un lauku apvidos(d);
- e) veicināt lauku uzņēmējdarbības uzsākšanu un ekonomisko efektivitāti (e).
- Konkrētas aktivitātes mērķu sasniegšanai:
1. Ekonomiskā analīze LAP efektīvākai apguvei (b)
 2. Aktivitātes lauku telpas ilgtermiņa stratēģijai (c)
 3. Atbalsts nacionālajām, nozaru un reģionālajām organizācijām (e)
 4. Kapacitātes celšana ZM pakļautībā esošajās iestādēs (b)
 5. Aktivitātes jauniešiem (a, d):
 - atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai
 - informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem
 6. Vietējo iepirkumu un mazās pārstrādes veicināšanas programma (e, a)
 7. Ilgtspējīgu lauksaimnieciskās ražošanas pilotprojektu īstenošana (e, d)
 8. Lauku teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programma (a)
 9. Savstarpējās atbilstības atbalsta nodrošināšana (b, a)
 10. Lauku attīstības konsultantu darba nodrošināšana (b)
 11. Latvijas ekspertu darba koordinēšana pārstāvniecībai ES (b)
 12. Pieredzes apmaiņas aktivitātes, mācību prakses (c, d):
 - Mācību prakšu saimniecību tīkla uzturēšana
 - Pieredzes apmaiņu braucieni Latvijā
 13. Ziņu lapu sagatavošana, interneta rīku uzturēšana, katalogi (c, e):
 - Ziņu lapu sagatavošana (Čiekurs, Lauku lapa)
 - Tehnikas un būvniecības katalogs
 - interneta rīki un tālmācības (e-apmācības) programmu uzturēšana, atjaunošana
 14. Semināri, konferences (c):
 - Informatīvu un izglītojošu semināru organizēšana visā Latvijā
 - Starptautiska konference
 - Reģionālo konferenču organizēšana
 15. Lauksaimniecības un lauku attīstības projektu konkursa organizēšana (e)

2. Saiknes starp sprieduma kritērijiem un rādītājiem, kas izmantoti, lai atbildētu uz kopējo novērtēšanas jautājumu

Sprieduma kritēriji	Kopējie rezultāta rādītāji	Papildu rezultāta rādītāji
Plašākai sabiedrības daļai ir izpratne par lauku attīstības politiku un fondu atbalsta iespējām pateicoties VLT darbībām	Tematisko un analīzes apmaiņas pasākumu skaits, izmantojot VLT atbalstu	
VLT spēja uzrunāt dažādas iedzīvotāju grupas laukos pieaugusi	VLT komunikācijas instrumentu skaits	
VLT kapacitāte pieaugusi	ELT aktivitāšu skaits, kurās piedalījies VLT	
Novērtēšanas rezultāti tiek ņemti vērā programmas īstenošanā		Pasākumu skaits, kas vērsti uz LAP uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apkopošanu un izplatīšanu
LAP saņēmēju kapacitāte pieaugusi		Iedzīvotāju pieredzes apmaiņas braucienu skaits

		Vietējo ražotāju produkcija pašvaldību iestādēs uzvarētu iepirkumu rezultātā, skaits
LAP ieviešanā iesaistīto pušu skaits pieaudzis		Jauno dalībnieku skaits esošajās kopdarbības formās
LAP ieviešanas kvalitāte pieaugusi pateicoties VLT aktivitātēm		Pilnveidoto VLT īstenoto aktivitāšu un programmu skaits
Jauniešu informētība par iespējām pieaugusi pateicoties VLT		Informatīvo pasākumi jauniešiem un skolēniem

3. Pielietotās metodes

Kvantitatīvās metodes:

ix. Metodes pielietošanas pamatojums

Izvēlētās metodes nepieciešamas, lai raksturotu VLT darbības kvantitatīvos rādītājus.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Lai iegūtu kvantitatīvos un kvalitatīvos datus, kas nepieciešami novērtējuma sagatavošanā par VLT darbību LAP 2014-2020 mērķu sasniegšanā, izmantota dokumentu un VLT veikto pasākumu dalībnieku aptauju analīze. VLT mājaslapā pieejamā informācija, VLT Rīcības programma 2015-2020, ikgadējie VLT Rīcības plāni, VLT darbības pārskati, kas iesniegti LR ZM, LR ZM ikgadējie publiskie pārskati, LAD publiskie gada pārskati. Iegūtā informācija un vērtējums par VLT darbību strukturēts atbilstoši VLT mērķiem un uzdevumiem. Novērtējuma veikšanai izmatota dokumentu kvantitatīvā analīze, VLT klientu aptauju datu sekundāra analīze.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Netika atklāts.

Kvalitatīvās metodes:

x. Metodes pielietošanas pamatojums

Lai novērtētu VLT darbības kvalitatīvos aspektus, novērtējumā tika izmantota kabineta izpētes metode (*desk research*) un interpretācijas metode un aptauja.

Apraksts par pielietotajām metodēm

Lai novērtētu VLT darbības kvalitatīvos aspektus, novērtējumā tika izmantota pieejamo dokumentu un tekstu kvalitatīvā analīze. Tika sagatavots jautājumu bloks saņēmēju un nesaņēmēju aptaujas ietvaros, iegūstot atbildes no 697 respondentiem, kas sniedza atbildes. Atbildes sniedza 123 nesaņēmēji nevienā no LAP 2014-2020 investīciju pasākumiem un 563 atbalsta saņēmēji vismaz vienā no pasākumiem. Atbilžu vidējo vērtību atšķirību statistiskā nozīmīguma noteikšanai tika izmantota ANOVA regresija. Atbilžu analīze veikta pēc Likerta skalas, izmantojot 5 atbilžu variantus.

Atklātās problēmas aprakstīto metožu pielietošanā un to risinājumi

Netika atklāts.

4. Kvantitatīvo rādītāju vērtības un datu avoti

Rādītājs		Absolūtā vērtība	Datu un informācijas avots
Kopējie	VLT interneta rīku skaits	6	VLT atskaites

iznākuma rādītāji	Izveidoto jauno kopdarbības formu skaits	16	VLT atskaites
	Tematisko un analīzes apmaiņas pasākumu skaits, izmantojot VLT atbalstu	698	VLT atskaites
Papildu rādītāji	Iedzīvotāju informēšanas un izglītošanas semināru skaits	847	VLT atskaites
	Dalībnieku skaits reģionālajās konferencēs	1503	VLT atskaites
	Informatīvā izdevuma „Lauku lapa” provizoriskais lasītāju skaits/ E-lapas abonētu skaits	15 000	VLT atskaites
	VLT mājaslapas apmeklējumu skaits	299 036	VLT atskaites
	VLT komunikācijas instrumentu skaits	3	VLT atskaites
	VLT interneta rīku skaits	6	VLT atskaites
	Pilnveidoto VLT īstenoto aktivitāšu un programmu skaits	847	VLT atskaites
	ELT aktivitāšu skaits, kurās piedalījies VLT	21	VLT atskaites
	Dalībnieku skaits informatīvajos semināros	15 061	VLT atskaites
	Dalībnieku skaits informatīvajās dienās skolēniem par uzņēmējdarbību laukos	1609	VLT atskaites
Papildu novērtēšanas rādītāji LV	Dalībnieku skaits informatīvajās dienās jauniešiem un skolēniem	576	VLT atskaites
	Iedzīvotāju pieredzes apmaiņas braucienu skaits	46	VLT atskaites
	Vietējo ražotāju produkcija pašvaldību iestādēs uzvarētu iepirkumu rezultātā, skaits	159	VLT atskaites
	Jauni dalībnieku esošajās kopdarbības formās skaits	108	VLT atskaites

5. Kvalitatīvās novērtēšanas rezultāti

Izvērtējot aptauju rezultātus, kas saistīti ar LAP 2014-2020 atbalsta saņēmējiem un nesaņēmējiem, tika veikts novērtējums vai pieaugusi informētība par iespējām piedalīties VLT organizētajos semināros, apmācībās, citos pasākumos. Respondentiem bija iespēja izvēlēties vai pēdējos 2 gados informētība ir uzlabojusies (atbildes: pilnībā piekrīt vai drīzāk piekrīt), pasliktinājusies (drīzāk nepiekrīt vai pilnībā nepiekrīt) vai nav mainījusies. Atbildes snieguši 686 respondentu jeb 80% no kopējā respondentu skaita aptaujā un vairāk nekā puse (348) novērtējusi, ka informētība ir uzlabojusies, 35 % vērtē, ka situācija nav mainījusies un tikai 14% uzskata, ka situācija pasliktinājusies. LAP finansējuma saņēmēju vidū situāciju novērtē kā negatīvu tikai 19%, bet nesaņēmēju vidū - 28%. Ņemot vērā jau

ilgstošo VLT darbību (no 2009. gada) arī tie, kas minējuši, ka situācija nav mainījies varētu būt pieskaitāma pie pozitīvi vērtējošiem ņemot vērā pasākumu skaitu un apmeklētību.

6. Atklātās problēmas, kas ietekmē novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību

Attiecībā par novērtēšanas rezultātu pamatotību un ticamību problēma saistīta tikai ar inovatīvo projektu identificēšanu, bet šis rādītājs nav ietverts novērtēšanā. Inovatīvo projektu atbalsts nav identificējams, jo pagaidām VLT ir iesaistījies EIP veidošanā, bet pasākumi, kas būtu virzīti uz inovācijām, nav tieši identificēti.

7. Atbilde uz novērtēšanas jautājumu

Novērtējums strukturēts atbilstoši VLT Rīcības programmā definētajiem mērķiem, kas ir saskaņā ar Regulas nr.1305/2013 54. pants 2.punktu. Lai izvērtētu VLT padarīto pārskata periodā saistībā ar katru no pieciem mērķiem, izraudzīts viens vai vairāki pamata sprieduma kritērijus ar atbilstošiem rezultātu rādītājiem, vienlaikus norādot, ka vieni un tie paši kritēriji un rādītāji var tikt attiecināti uz vairākiem mērķiem.

VLT Rīcības programma 2015.-2020. gadam ir labi izstrādāta, precīzi definētas VLT aktivitātes, tās atbilstoši pakārtojot kādam no pieciem VLT mērķiem. VLT mērķi un aktivitātes definētas saskaņā Regulā noteiktajām darbību grupām. Saskaņā ar VLT RP, vienas un tās pašas aktivitātes ir vērstas uz vismaz divu mērķu sasniegšanu, tādēļ var apgalvot, ka tām ir sinerģiska ietekme, aktivitātes viena otru loģiski papildina un dod multiplikatīvu efektu. Tas ņemts vērā, vērtējot VLT darbību un definējot sprieduma kritērijus, kā arī tiem atbilstošos rezultātu rādītājus.

Mērķis a: palielināt ieinteresēto pušu līdzdalību lauku attīstības īstenošanā

Mērķa sasniegšanu veicina cieša sadarbība ar nozaru asociācijām, VRG. VLT Sekretariāts turpināja sniegt atbalstu nacionālajām, reģionālajām un nozaru organizācijām. Aktivitātes ietvaros lauksaimnieku organizācijas kopā noorganizējušas 102 pasākumus ar 4289 kopējo dalībnieku, atbalstītas 52 organizācijas.

Mērķa sasniegšanai tiek īstenota Lauku teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programma 26 VLT reģionālajās teritorijās visā Latvijā. 2015. gadā līgumi par sadarbību noslēgti ar 773 klientiem. Ir palielinājies klientu skaits, kuri ņēmuši ALTUM kredītu zemes iegādei (šie klienti programmā bija jāuzņem obligāti). Tikai 9% klientu nenodarbojas ar lauksaimniecību, lielākā daļa nodarbojas ar lopkopību jeb jaukto lauksaimniecību. Par programmas sekmīgi norisi liecina VLT dati, ka programmas darbības rezultātā apgrozījuma pieaugums ir 89% klientu. 2016. gadā kopumā eksperti snieguši 416 pakalpojumus 334 saimniecībām.

Savstarpējās atbilstības atbalsta nodrošināšanas aktivitāte saistāma ar diviem VLT mērķiem (a un b). Aktivitātes ietvaros izvērtē saimniecību atbilstību savstarpējās atbilstības (SA) prasībām un palīdz lauksaimniekam paaugstināt saimniecības ražošanas efektivitāti.

Mērķis b: uzlabot LAP īstenošanas kvalitāti

Šajā periodā paredzēta aktivitāšu izvērtēšana, balstoties arī uz VLT uzturētajā VLT datu bāzē apkopoto informāciju, kura pieļauj gan kvantitatīvu, gan kvalitatīvu novērtējumu atsevišķām Rīcības programmas (RP) aktivitātēm. VLT regulāri pilnveido savas aktivitātes un programmu metodiku. Lai uzlabotu LAP īstenošanas kvalitāti, VLT rīko apmācības arī ZM pakļautībā esošajām iestādēm un uzņēmumiem. Pasākumu tematika tiek balstīta uz iestāžu un uzņēmumu iesūtītajām vajadzībām un vēlmēm. Aktivitātes ietvaros kopumā tika noorganizēti 289 kvalifikācijas celšanas pasākumi, kurus apmeklēja 3086 klausītāji (16128 klausītājistundas). Tiek piedāvātas semināru tiešraides un video ieraksti, kas ir nozīmīgs tālākizglītības pieejamības faktors.

Vērtējot kapacitātes pieaugumu, jāatzīmē, ka novadu lauku attīstības konsultantu darba pienākumus veic 77 konsultanti. Turpinās lauku attīstības konsultantu specializēšana uz konkrētām darbības jomām (pašvaldības iepirkumu prasības, mājražotāju atbalsts, uzņēmējdarbības uzsākšana, augkopība, lopkopība u.c.). Visplašākā lauku attīstības konsultantu iesaiste ir Lauku teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programmā, sniedzot interesentiem praktiskus padomus un palīdzību. Uzņēmēji tiek arī informēti par tirdzniecības iespējām blakus esošajos novada organizētajos

tirgos un aicināti aktīvi piedalīties tirdziņos ar savu produkciju. Notiek aktīva konsultantu sadarbība ar vietējo pašvaldību pārstāvjiem, ar nevalstiskajām organizācijām un citām novada iestādēm.

Mērķis c: informēt plašāku sabiedrību un iespējamus atbalsta saņēmējus par lauku attīstības politiku un finansējuma iespējām

2015. gadā organizēti 290 informatīvie semināri, kurus pēc VLT veiktajām aptaujām 96% semināru apmeklētāji novērtē ar labi vai teicami, atzīstot, ka varēs praktiski izmantot iegūtās zināšanas. Klausītājus visvairāk interesējušas tēmas par ES un Valsts likumdošanas izmaiņām, kas attiecas uz lauku un mežu apsaimniekošanu (148 semināri) un Lauku attīstības programmas aktualitātes un pasākumi (137 semināri). 2016. gadā organizēti 312 informatīvie semināri 24 675,5 klausītājistundu apmērā. Informatīvajos semināros kopā piedalījās 7380 klausītāji. Klausītāju vērtējums par semināriem ir augsts. Informācija par semināriem tiek izplatīta mājaslapā, reģionālajā presē, daudzi klienti sazinās ar LLKC un MKPC konsultantiem telefoniski. Kopumā noorganizēti 245 izglītojošie semināri, 14 331 klausītājistundu apmērā.

Lielu ieguldījumu VLT dod jauniešu informēšanā, izglītošanā un iesaistē uzņēmējdarbībā laukos. Viens no pasākumiem mērķa sasniegšanā ir uzņēmējdarbības laukos popularizēšana vispārīgākajās skolās. Apmeklētas 92 skolas, kopumā uzrunājot 1069 skolēnus. Dati liecina, ka iesaistīto skolēnu un jauniešu skaits pieaug.

Viens no veidiem, kā lauku iedzīvotāji un interesenti uzzina par pasākumiem un aktualitātēm, ir tieši kontaktējoties ar lauku attīstības konsultantiem. VLT ir cieša sadarbība ar VRG, ZM, LAD, LLF. Sabiedrības informēšana notiek arī VLT mājaslapā, www.laukutikls.lv apmeklētāju skaits katru gadu pārsniedz 68 tūkst. un 40% no tiem ir jaunie apmeklētāji.

Nozīmīgs informācijas avots ir ziņu lapas „Lauku lapa” un „Čiekurs”, un šo izdevumu saņem vairāk nekā 2500 abonenti.

Sekretariāts līdzdarbojas Eiropa Lauku tīklā (ERN), piedalās starptautiskos pasākumos, organizē reģionālas un starptautiskas konferences. Noorganizētas divas starptautiskas konferences un viena pārstāvju tikšanās, kurā piedalījās dalībnieki no ES un Austrumu partneru valstīm, ES Lauku tīkliem un Zemkopības ministrijām, ENRD un Eiropas lauku attīstības palīdzības dienests (Helpdesk).

ZM sadarbībā ar LLKC un VLT organizēja 6 reģionālās konferences, kurās piedalījušies vairāk kā 1400 dalībnieku. Kopumā vērtējot reģionālo konferenču apmeklētību salīdzinājumā ar iepriekšējo programmēšanas periodu, tas ir līdzīgi augsts.

Mērķis d: veicināt inovācijas lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā, mezsaimniecībā un lauku apvidos

Viens no inovāciju veicināšanas veidiem ir pieredzes apmaiņa, ko VLT īsteno pieredzes apmaiņas braucienos. Pasākumos piedalījušies 1562 dalībnieki pārsvarā par lauksaimnieciskās ražošanas tēmām. Mērķa D sasniegšanai tiek īstenoti pasākumi jauniešiem visās 26 LLKC reģionālajās nodaļās, ietverot informatīvās dienas, mācības “Tu vari vairāk”, konkursu “Laukiem būt” un papildus aktivitātes. Informatīvajās dienās kopumā piedalījās 576 jaunieši. Jaunieši pozitīvi vērtē mācības, kā liecina VLT aptauja, absolūtais vairākums jūtas ieguvuši vērtīgas zināšanas un pieredzi.

Inovācijas nozarē un attīstība var veicināt zinātnieku piesaisti.

Mērķis e-Latvijas specifiskais: veicināt lauku uzņēmējdarbības uzsākšanu un ekonomisko efektivitāti

Šī mērķa sasniegšana notiek, īstenojot daudzveidīgas aktivitātes: informatīvi pasākumi, izglītojoši semināri, pasākumi jauniešiem, pieredzes apmaiņa, piedāvātās tālmācības programmas utt. 2016. gadā VLT veicis trīs tālmācības programmu (Lauksaimniecības pamati, Uzņēmējdarbības uzsākšana un LEADER) uzturēšanu un atjaunošanu, izdarot satura auditu un pilnveidojot tehniskās apkalpošanas iespējas. VLT ir paplašinājis tehniskās iespējas mācīties tālmācības sistēmā, izmantojot mobilās ierīces (telefonus, planšetdatorus).

Izveidots un tiek uzturēts Tehnikas un būvniecības katalogs, kurš nodrošina lauksaimnieciskajā ražošanā nodarbinātos ar visaptverošu un objektīvu informāciju par Latvijā pieejamajiem būvmateriāliem un lauksaimniecības tehniku. Kopumā 12 būvmateriālu grupas sevī ietver 452 individuālu būvmateriālu pozīcijas. Katalogā iestrādāts automatizēts būvmateriālu izmaksu aprēķins atkarībā no daudzuma. Tajā atrodama informācija par 30 dažādiem lauksaimniecības tehnikas veidiem. Katalogā pieejama tehniskā informācija un daļēji arī cenas par nepilnām 8000 tehnikas vienībām.

Tiek uzturēti arī vairāki interneta rīki: 1) Interneta rīks “Kvalitatīva piena ieguves pamatprincipi”; 2) Interneta rīks LAP atbalsta pieejamības noteikšanai; 3) Interneta rīks meža apsaimniekošanas plānošanā. VLT aktivitātes „Ekonomiskā analīze LAP efektīvākai apguvei” ietvaros 2015. gadā tika izstrādāta pašizmaksas aprēķina metodika 20 lauksaimniecības produkcijas vienībām. 2015. gadā izveidota LAP atbalsta pieejamības noteikšanas programma (<http://esatbalsti.llkc.lv/>), attiecīgi 2016. gadā notika darbs pie tās pilnveides. No jauna izveidoti un tiek uzturēti četri jauni interneta rīki - tālmācības datorprogrammas. Tos izmantojuši vairāki simti interesentu un arodapmācību dalībnieku.

VLT Mērķa e sasniegšanai tiek īstenota “Vietējo iepirkumu un mazās pārstrādes veicināšanas programma”. Tās mērķis ir veicināt vietējās produkcijas noietu. Šī programma saistās arī ar citu VLT mērķi – palielināt ieinteresēto pušu līdzdalību lauku attīstības īstenošanā (a).

2015. gadā tika noorganizēti 37 pieredzes apmaiņas braucieni uz dažādiem Latvijas novadiem, kuros kopā piedalījušies 1267 dalībnieki. Dalībnieki tos novērtē ļoti atzinīgi, jo iegūst jaunus sadarbības partnerus, jaunas zināšanas un idejas, kā arī jaunas tehnoloģijas pieejas.

Vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju un mājražotāju atbalsta programmai ir saglabāti trīs virzieni – pašvaldību publiskie pārtikas iepirkumi, mājražotāju darbības reģistrācija un attīstība, kā arī mazo ražotāju sadarbības veicināšana, rosinot apvienoties biedrībās un kooperatīvos. Turpināts darbs pie mājražotāju izglītošanas un jaunu mājražotāju motivēšanas reģistrēt savu darbību. Tiek veicināta pašvaldību iestāžu un sabiedrības izpratne par zaļā iepirkuma būtību un nepieciešamību pārtikas produktu iepirkumos. VLT darbojas, lai veicinātu kopdarbības aktivitātes primārās lauksaimniecības produkcijas ražošanā un mazās pārtikas pārstrādes uzņēmumu kontekstā.

Visi plānotie pasākumi tiek izpildīti un plānotie rādītāji sasniegti.

8. Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi	Ierosinājumi
VLT Rīcības programmā 2015.-2020. gadam ir precīzi definēti, kuras aktivitātes plānotas katra no mērķiem sasniegšanai. VLT atskaitēs ietverta informācija attiecībā uz informatīvajiem un izglītojošajiem pasākumiem.	Domājot par <i>lauku telpas</i> attīstību, ir jāstiprina aktivitāte par inovācijām, meklējot risinājumus pasākumiem, kas uz laukiem raugās plašāk par lauksaimniecisko ražošanu.
VLT Rīcības plānā ir definēti sasniedzamie rādītāji, taču ikgadējos līgumos ar ZM tie atsevišķās pozīcijās tiek pārskatīti.	Ikgadējos pārskatos būtu lietderīgi izvērtēt un paskaidrot, kādēļ VLT Rīcības programmā plānotie ikgadējie rezultatīvie rādītāji atsevišķās pozīcijās tiek pārskatīti (piemēram, kapacitātes trūkuma dēļ nav iespējams tos sasniegt, ir liels pieprasījums pēc konkrētiem pakalpojumiem, tādēļ tie plānoti lielākā skaitā).
VLT turpina īstenot daudzas aktivitātes, kuras aizsāktas iepriekšējā programmēšanas periodā, lauku attīstības konsultanti ir noslogoti, jo pilda daudzus uzdevumus.	Aktivitāšu īstenošana prasa lielus cilvēkresursus, tādēļ jāizvērtē, vai konsultantu skaita samazināšana un specializēšanās visos gadījumos lauku novados sevi attaisno.
Maz pasākumu notiek aktivitātē lauku telpas ilgtermiņa stratēģijai.	Būtu lietderīgi īstenot vēl vairāk pasākumu lauku ekonomikas dažādošanai ar neluksaimniecību saistītās jomā, īpaši domājot par lauku jauniešu interesēm un piesaisti laukiem.
Izveidots un tiek uzturēts Tehnikas un būvniecības katalogs, kurš nodrošina lauksaimnieciskajā ražošanā nodarbinātos ar visaptverošu un objektīvu informāciju par Latvijā pieejamajiem būvmateriāliem un lauksaimniecības tehniku.	Kataloga atbilstoša uzturēšana atvieglotu iepirkumu organizēšanu, tādēļ būtu jāizvērtē šī rīka pielietošana projektu iepirkumiem.

8. TĀDU DARBĪBU ĪSTENOŠANA, KURĀS ŅEMTI VĒRĀ REGULAS (EK) Nr. 1303/13 5., 7. UN 8. PANTĀ MINĒTIE PRINCIPI

a) Vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšana un nediskriminācija (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 7. pants)

LAP paredzētie atbalsta pasākumi un atbalsta saņemšanas nosacījumi neizslēdz nevienu sabiedrības grupu un novērš jebkādu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.

Dzimumu līdztiesības prioritāte netiešā veidā saistīta ar LAP ieviešanas procesu un visā LAP sagatavošanas un īstenošanas procesā ZM nav saņēmusi nevienu sūdzību vai informāciju par vienlīdzīgu iespēju un attieksmes pārkāpumiem.

Latvijā atbildīgā institūcija par dzimumu līdztiesības jautājumu koordinēšanu valstī ir Labklājības ministrija, kura tiek iesaistīta LAP īstenošanas procesā – Labklājības ministrijas pārstāvis piedalās LAP Uzraudzības komiteju sēdēs, nacionālie normatīvie akti izstrādāti Ministru kabineta kārtības rulli noteiktajā kārtībā. Savukārt Tiesībsarga birojs Latvijā ir atbildīgs par vienlīdzīgu iespēju un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos un rūpējas, lai valsts pārvaldes iestādes un pašvaldības iestādes ievērotu labas pārvaldības principu. Tiesībsargs savā darbībā ir neatkarīga iestāde un pakļaujas vienīgi likumam. Katram Latvijas iedzīvotājam ir tiesības iesniegt sūdzības, pieteikumus Tiesībsargam un Labklājības ministrijai par vienlīdzīgu iespējas un attieksmes principu pārkāpumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 598 1.pielikuma (Atbalsta pretendenta deklarācija) 23.punktu pretendents jāapliecina, ka projekta īstenošanā nepieļaus diskrimināciju dzimuma, vecuma, rases, etniskās izcelsmes, reliģijas, invaliditātes un citu faktoru dēļ. Līdz ar to visos projektveidīgajos LAP pasākumos ir ievērots vienlīdzības princips.

LAP atbalsta pasākumu M01 un M02 pakalpojumu iepirkumu nolikumos ir ietverts punkts, ka zināšanu pārneses un informācijas pasākumu un konsultāciju pakalpojumu sniedzējiem līguma izpildes laikā ir jānodrošina horizontālā principa “Vienlīdzīgas iespējas” (dzimumu līdztiesība, invaliditāte, reliģiskā pārliecība, vecums un etniskā piederība) ievērošana, kas, noslēdzot pakalpojumu līgumu, tiek atrunāts arī līguma sadaļā “Pušu tiesības un pienākumi”.

Savukārt atbalsta pasākuma M19 administrēšanai ir izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.125 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai”, kuru 8. punktā ir noteikts, ka Vietējās attīstības stratēģijām ir jāatbilst noteiktiem atlases kritērijiem un viens no šiem kritērijiem, kas minēts 8.7. punktā ir “tā paredz nodrošināt vienlīdzīgas iespējas (tostarp cilvēkiem ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar maziem bērniem) un iesaistīt jauniešus vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā”. Atbalsta pretendents (Vietējā rīcības grupa) šo noteikumu deklarācijas 15. punktā apņemas arī vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas laikā nepieļaut diskrimināciju dzimuma, vecuma, rases, etniskās izcelsmes, reliģijas, invaliditātes un citu faktoru dēļ.

Saistībā ar M19 pasākumu ir izdoti arī 2015. gada 13. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr. 590 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju””, kuros LEADER ietvaros ir paredzēts atbalsts un 5.1. punkts paredz, ka atbalsta pretendents saimnieciskās darbības īstenošanai sakārto vietējo teritoriju, ja attiecīgo vidi (uzbrauktuves, liftus, durvis, tualetes, dušas telpas) plānots pielāgot personām ar dzirdes, redzes vai kustību traucējumiem, riteņkrēslu un ratiņu lietotājiem.

Tā kā lielākā daļa LAP pasākumu īstenošana tika uzsākta tikai 2015. un 2016. gadā, un uz atskaites perioda beigām tikai neliela daļa no projektiem ir pilnībā pabeigti, tad attiecīgi ir arī ļoti mazs

rādītāju kopums par projektu īstenotājiem sadalījumā pa dzimumiem un vecuma grupām, kas šobrīd vēl nepietiekami atspoguļo situāciju.

b) Ilgtspējīga attīstība (Regulas (EK) Nr. 1303/2013 8. pants)

LAP ietvaros ilgtspējīgas attīstības principu it īpaši nodrošina pasākumi, kas dod ieguldījumu LAP 4.prioritātē "Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību" un 5.prioritātē "Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē".

4.prioritātes mērķis ir tieši saistīts ar ilgtspējīgas attīstības principu, un tas ir atjaunot, saglabāt un veicināt bioloģisko daudzveidību, tostarp Natura 2000 teritorijās, uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, mēslošanas līdzekļu un pesticīdu lietošanu, kā arī novērst augsnes eroziju un uzlabot augsnes apsaimniekošanu. Ieguldījumu šajā prioritātē nodrošina tādi atbalsta pasākumi un apakšpasākumi, kā 8.3/8.4. "Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi", M10, M11, 12.2. "Kompensācijas maksājums par NATURA2000 mežu teritorijām" un M13, kā arī daļa no aktivitātēm pasākumos M01 un M02.

Savukārt 5.prioritātes ietvaros Latvija ir izvēlējusies ilgtspējīgas attīstības mērķi palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē, samazināt siltumnīcefekta gāzu un amonjaka emisijas lauksaimniecībā, kā arī veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti mežsaimniecībā un šajā prioritātē ieguldījumu dod sekojoši atbalsta pasākumi un apakšpasākumi: 8.1. "Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un to kopšana. Meža ieaudzēšana un kopšana", 8.5. "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai", kā arī atsevišķas aktivitātes, kas vērstas uz energoefektivitātes paaugstināšanu un SEG un amonjaka emisiju samazināšanu atbalsta pasākuma M04 ietvaros.

No kopējā LAP finansējuma apjoma 4. prioritātei ir atvēlēti 37,5%, bet 5. prioritātei - 4,9%.

Īstenojot atsevišķus LAP atbalsta pasākumus, atbalstāmo projektu atlasē tiek integrētas vides aizsardzības prasības, kā, piemēram, apakšpasākuma 4.1. „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”, apakšpasākumu 6.1 "Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" un 6.3 "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības" atlases kritērijos tiek doti papildus punkti bioloģiskās lauksaimniecības shēmām un integrētās dārzkopības produktu ražošanai.

Savukārt apakšpasākumu 4.1. „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2 „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” ietvaros ir noteikta paaugstināta atbalsta intensitāte, ja projekta rezultātā tiek palielināta energoefektivitāte, bet ieviešot SEG un amonjaka emisiju samazinošus pasākumus (piemēram, precīzās tehnoloģijas), atbalsta pretendenta tiek atvieglota nosacījumu izpilde, jo nav jāsasniedz ekonomiskie mērķi – neto apgrozījuma vai fiziskā ražošanas apjoma palielinājums.

Apakšpasākuma 4.3. "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" ietvaros (2014. gada 30. septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 600 12. pielikumā) ir definēti tie videi draudzīgie elementi, par kuru ierīkošanu meliorācijas sistēmās ir paredzēta paaugstināta atbalsta intensitāte - akmeņu krāvumi, divpakāpju meliorācijas grāvji, meandrēšana, kontrolētā drenāža, mākslīgie mitrāji, sedimentācijas baseini.

b) Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. pantā minēto partneru nozīme programmas īstenošanā

ELFLA īstenošanas un uzraudzības nolūkā ir izveidota, un veiksmīgi darbojas uzraudzības komiteja atbilstoši tās apstiprinātajam reglamentam. Uzraudzības komitejas sastāvā ir iekļauti

ELFLA ieviešanā iesaistīto valsts un pašvaldību institūcijas, sociālie un ekonomiskie partneri, nevalstiskās organizācijas, kā arī citas ELFLA plānošanā un īstenošanā iesaistītās institūcijas. ELFLA uzraudzības komitejas galvenie uzdevumi ir sniegt konsultācijas un atzinumus par finansējamo darbību atlases kritērijiem, ierosinātajiem grozījumiem darbības programmās, kā arī izvērtēt darbības programmu īstenošanas ziņojumus un informāciju par darbības programmu ieviešanas rezultātiem. Papildus tam, lai nodrošinātu partneru un arī sabiedrības iesaisti ELFLA īstenošanas procesā, tika organizētas reģionālās konferences, diskusijas, nozaru profesionālās konferences, semināri, kā arī zemkopības ministra darba vizītes Latvijas reģionu pilsētās un novadu centros par ELFLA īstenošanu.

9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FONDU FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ

Neattiecas

10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTA IEVIEŠANU (REGULAS (EK) Nr. 1303/2013 46. pants)

Neattiecas

11. TABULAS PROGRAMMAS KOPĒJIEM UN SPECIFISKAJIEM RĀDĪTĀJIEM UN SASNIEGTĀJIEM KVANTITATĪVAJIEM MĒRĶA LIELUMIEM (4. pielikums)

12. PLAŠAI SABIEDRĪBAI PAREDZĒTS KOPSAVILKUMS

Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk - LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus, no kuriem 2014. gadā tika uzsākta atbalsta pasākuma „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana, izņemot atbalsta pasākumu ”Sadarbība”, tika uzsākta 2016. gadā.

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2016. gada beigām tika izsludinātas 28 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (2016. gadā izsludinātas 17 kārtas), no tām divas nepārtrauktās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (atbalsta pasākumos “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” un “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija”). Atbalsta pretendentu aktivitāte ir bijusi augsta, jo kopumā izsludinātajās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās iesniegti 18 286 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 557,62 milj. EUR. Līdz 2016. gada beigām, veicot iesniegto projektu iesniegumu izvērtēšanu, apstiprināti 10 237 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu 286,2 milj. EUR apmērā jeb par 30,1% no LAP projektveidīgo pasākumu ietvaros pieejamā publiskā finansējuma.

Vislielākais apstiprinātais finansējums, kā arī visvairāk apstiprināto projektu ir atbalsta pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākumā 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"

– 2 212 projekti ar kopējo publisko finansējumu 119,8 milj. EUR jeb 36,4% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Tālāk seko apakšpasākums 4.3. “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” – apstiprināti 340 projekti ar publisko finansējumi 39,5 milj. EUR (46,1% no apakšpasākumam pieejamā finansējuma) un apakšpasākums 19.2 “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” – 793 projekti par 16,8 milj. EUR (29,1 % no apakšpasākumam periodā pieejamā finansējuma).

2016. gadā tika sekmīgi uzsākta atbalsta pasākumu “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” un “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” īstenošana, izvēloties pakalpojumu sniedzējus un uzsākot apmācības un konsultācijas, kā arī izsludināta pirmā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā apakšpasākumā 6.4. „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”.

Turpinājās atbalsta izmaksa tādos platībatkarīgos atbalsta pasākumos vides, klimata un lauku ainavas uzturēšanai un uzlabošanai kā “Agrovide un klimats”, “Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība”, “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 mežu teritorijām” un “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi”. 2016.gadā šajos atbalsta pasākumos bija vērojama liela aktivitāte, un atbalstam pieteiktās platības dažos pasākumos pat nedaudz pārsniedza LAP ietvaros plānoto.

Izmantojot LEADER pieeju, 2016. gadā Vietējās rīcības grupas izsludināja pirmās projektu pieņemšanas kārtas un bija vērojama ļoti augsta projektu iesniedzēju aktivitāte, tika iesniegti 1 797 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 41 milj., no kuriem apstiprināti 793 Sabiedrības virzītas vietējās attīstības (SVVA) stratēģijām atbilstoši projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu EUR 16,8 milj.

LAP īstenošanai šajā plānošanas periodā ir noteiktas 6 galvenās prioritātes, no kurām vislielākais publiskā finansējuma apjoms ir paredzēts divām no tām: P4 “Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību” - 574,6 milj. EUR un P2 “Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu” – 510,3 milj. EUR apmērā.

Uz 2016. gada beigām arī visaugstākie izpildes rādītāji bija šajās prioritātēs – vislielākais apgūtais publiskais finansējums 163,2 milj. EUR apmērā jeb 28,4% no plānotā bija P4 prioritātē, savukārt prioritātē P2 tika apgūti 49,95 milj. EUR jeb 9,8% no prioritātei atvēlētā finansējuma apjoma.

1.a) A tabula. Saistītie izdevumi katrā pasākumā un prioritārajā jomā - GADĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Prioritāte	Prioritārā joma	Kopējie publiskā sektora izdevumi
M01		P2	2A	1 096 329,12
M01		P4		1 256 951,19
M01				2 353 280,31
M02		P2	2A	1 547 888,33
M02		P4		3 555 892,20
M02				5 103 780,53
M04		P2	2A	78 397 085,39
M04		P3	3A	6 147 208,64
M04		P5	5B	2 484 205,82
M04		P5	5D	1 624 146,38
M04				88 652 646,23
M05		P3	3B	1 682 206,27
M05				1 682 206,27
M06		P2	2A	14 454 301,48
M06		P2	2B	7 800 000,00
M06		P5	5C	
M06		P6	6A	2 989 308,06
M06				25 243 609,54
M07		P6	6B	3 754 196,17
M07				3 754 196,17
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	P5	5E	1 591 873,46
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei			1 591 873,46
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	P4		
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	P5	5E	
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai			0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	P4		2 969 652,60
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	P5	5E	
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi			2 969 652,60
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	P4		265 934,77
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	P5	5E	
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi			265 934,77

M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	P4		
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	P5	5E	9 692 961,20
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai			9 692 961,20
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	P4		
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	P5	5E	
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā			0,00
M09		P3	3A	177 305,78
M09				177 305,78
M10		P4		11 927 180,26
M10				11 927 180,26
M11		P4		49 083 372,94
M11				49 083 372,94
M12		P4		3 105 784,15
M12				3 105 784,15
M13		P4		107 074 740,04
M13				107 074 740,04
M16		P2	2A	
M16				0,00
M17	17.1 — ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	P3	3B	2 319 568,69
M17	17.1 — ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija			2 319 568,69
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	P3	3B	
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem			0,00
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	P3	3B	
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments			0,00
M19	19.1. — sagatavošanās atbalsts	P6	6B	
M19	19.1. — sagatavošanās atbalsts			24 505 386,91
	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju			
	19.3. — vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana			
	19.4. — Atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvinašanai			
M19	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	P6	6B	16 769 359,35
M19	19.3. — vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana	P6	6B	
M19	19.4. — Atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvinašanai	P6	6B	7 736 027,56
M20				30 147 341,10

1.a) Finanšu dati**1.b) Kopējie un programmas specifiskie indikatori un kvantitatīvās mērķa vērtības**

1.b1) Pārskata tabula

Mērķa virziens 1A				
Mērķa indikatora nosaukums	Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)	Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)		0,00	0,00	2,84

Mērķa virziens 1B				
Mērķa indikatora nosaukums	Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)	Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)			0,00	65,00

Mērķa virziens 1C				
Mērķa indikatora nosaukums	Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)	Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)		0,00	0,00	14 000,00

Mērķa virziens 2A							
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023	
T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)				2,19	1,17	1,37	4,44
Izvēlētie pasākumi	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums		
M01	1 096 329,12	16,39	0,00	0,00	6 688 040,00		
M02	1 547 888,33	49,40	0,00	0,00	3 133 557,00		
M04	158 063 606,46	36,57	49 869 191,04	11,54	432 187 008,00		
M06	16 239 301,48	46,73	84 000,00	0,24	34 752 336,00		
M16			0,00	0,00	19 663 034,00		
Kopā	176 947 125,39	35,64	49 953 191,04	10,06	496 423 975,00		

Mērķa virziens 2B							
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023	
T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbībai atbilstības plānu/ieguldījumiem gados jauniejiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)				0,32	0,00	0,00	0,42
Izvēlētie pasākumi	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums		
M06	10 600 000,00	76,25	0,00	0,00	13 900 934,00		
Kopā	10 600 000,00	76,25	0,00	0,00	13 900 934,00		

Mērķa virziens 3A							
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023	
T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)				0,17	0,00	0,08	0,14
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016		
M04	13 202 742,74	17,45	4 177 756,02	5,52	75 651 414,00		
M09	429 890,78	15,46	31 038,78	1,12	2 780 187,00		
Kopā	13 632 633,52	17,38	4 208 794,80	5,37	78 431 601,00		

Mērķa virziens 3B						
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)				0,00	1,63	4,92
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	
M05	1 840 180,87	36,80	869 670,45	17,39	5 000 000,00	
M17	2 319 568,69	23,20	1 946 232,62	19,46	10 000 000,00	
Kopā	4 159 749,56	27,73	2 815 903,07	18,77	15 000 000,00	

Prioritāte P4						
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)				11,40	13,60	14,59
T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)				12,45	16,01	16,59
T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)				12,32	16,01	16,59
T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)				0,99	1,02	1,15
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	
M01	1 256 951,19	18,79	0,00	0,00	6 688 039,00	
M02	3 555 892,20	48,63	0,00	0,00	7 311 632,00	
M08	3 235 587,37	58,19	0,00	0,00	5 560 373,00	
M10	20 768 301,94	18,61	17 676 509,42	15,84	111 589 619,00	
M11	69 906 173,29	46,02	44 954 665,77	29,59	151 901 540,00	
M12	5 800 855,16	24,08	5 800 314,12	24,07	24 093 714,00	
M13	149 298 664,22	55,81	94 770 265,47	35,43	267 499 900,00	
Kopā	253 822 425,37	44,17	163 201 754,78	28,40	574 644 817,00	

Mērķa virziens 5B						
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T15: ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)		10 019 306,47		384 042,11	3 188 608,53	28 346 212,00
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	
M04	4 966 988,02	43,81	1 472 073,57	12,98	11 338 485,00	
Kopā	4 966 988,02	43,81	1 472 073,57	12,98	11 338 485,00	

Mērķa virziens 5C						
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T16: ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)		0,00		0,00	0,00	45 700 000,00
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	
M06	0,00	0,00	0,00	0,00	16 000 000,00	
Kopā	0,00	0,00	0,00	0,00	16 000 000,00	

Mērķa virziens 5D						
Mērķa indikatora nosaukums		Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)		Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023
T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)				0,00	0,06	9,48
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	
M04	2 656 733,54	16,16	777 989,86	4,73	16 436 880,00	
Kopā	2 656 733,54	16,16	777 989,86	4,73	16 436 880,00	

Mērķa virziens 5E					
Mērķa indikatora nosaukums	Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)	Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023	
T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)		0,00	0,11	0,70	
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016
M08	11 284 834,66	36,05	1 859 326,09	5,94	31 303 180,00
Kopā	11 284 834,66	36,05	1 859 326,09	5,94	31 303 180,00

Mērķa virziens 6A					
Mērķa indikatora nosaukums	Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)	Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023	
T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)		0,00	0,00	140,00	
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016
M06	2 989 308,06	9,79	4 061,80	0,01	30 531 599,00
M07	0,00	0,00			126 635 591,00
Kopā	2 989 308,06	1,90	4 061,80	0,00	157 167 190,00

Mērķa virziens 6B					
Mērķa indikatora nosaukums	Pamatojoties uz apstiprinātajiem 2014-2016 (kur attiecināms)	Īstenotie 2014-2015	Īstenotie 2014-2016	Mērķis 2023	
T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)		94,31	94,31	64,51	
T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)		0,00	0,53	1,98	
T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)		0,00	0,00	200,00	
Apstiprinātie izdevumi 2014-2016	Ieviešanas līmenis (apstiprinātie) (%)	Izdevumi, īstenotie 2014-2016	Ieviešanas līmenis (īstenotie) (%)	LAP plānotais finansējums	Apstiprinātie izdevumi 2014-2016
M07	3 754 196,17	2,96	462 996,34	0,37	126 635 591,00
M19	24 845 386,91	31,41	532 496,49	0,67	79 088 514,00
Kopā	28 599 583,08	13,90	995 492,83	0,48	205 724 105,00

3 a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti

b) Kvalitātes un efektivitātes nodrošināšanas mehānisms

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR) ¹, vērtība aprēķināta automātiski

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma ²	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā) ³
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 075 603 782,00	43,37	15,20

¹ Vienkāršoto izmaksu risinājumi ir paredzēti kā vienības izmaksas/ vienotas likmes/ vienreizēji maksājumi saskaņā ar KNR 67. panta 5. punktu, tostarp ELFLA īpašas metodes saskaņā ar minētā punkta e) apakšpunktu, piemēram, uzņēmējdarbības sākšanas vienreizējie maksājumi, vienotas likmes maksājumi ražotāju organizācijām un platībatkarīgas un ar dzīvniekiem saistītas vienības izmaksas.

² Aprēķina automātiski no programmas versiju pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

³ Aprēķina automātiski no izdevumu deklarācijas pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR), pamatojoties uz specifiskiem, sīki izstrādātiem dalībvalstu datiem [pēc izvēles]

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā)
Kopā KNR 67. panta 1. punkta b), c), d) apakšpunkts + 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 075 603 782,00		
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 075 603 782,00		

E-pārvalde saņēmējiem [pēc izvēles]

	[%] ELFLA finansējums	[%] attiecīgās darbības
Atbalsta pieteikums		
Maksājuma pieprasījumi		
Kontrole un noteikumu izpilde		
Uzraudzība un ziņošana VI/MA		

Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus [pēc izvēles]

[Dienas] Attiecīgos gadījumos, dalībvalstu maksājumu termiņš saņēmējiem	[Dienas] Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus	Comments

11. a) B tabula. Sasniegtie iznākuma rādītāji katrā pasākumā un prioritārajā jomā

B1. tabula. Sasniegtie iznākumi (gada īstenošanas ziņojums (GĪZ)) — KOPĀ M01- Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi (14. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M01		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	0,00
M01		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4		0,00
M01		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4		0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P4		0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits			0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O11 - Sniegto mācību dienu skaits	P2	2A	0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O11 - Sniegto mācību dienu skaits	P4		0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O11 - Sniegto mācību dienu skaits			0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P2	2A	0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P4		0,00
M01	1.1 — atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits			0,00
M01	1.2. — atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	0,00
M01	1.2. — atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P4		0,00
M01	1.2. — atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits			0,00
M01	1.3 — atbalsts īstermiņa pieredzes apmaiņai lauku saimniecību un mežu apsaimniekošanas jomā, kā arī saimniecību un mežu apmeklējumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	0,00
M01	1.3 — atbalsts īstermiņa pieredzes apmaiņai lauku saimniecību un mežu apsaimniekošanas jomā, kā arī saimniecību un mežu apmeklējumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P4		0,00
M01	1.3 — atbalsts īstermiņa pieredzes apmaiņai lauku saimniecību un mežu apsaimniekošanas jomā, kā arī saimniecību un mežu apmeklējumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits			0,00

M02 - Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi (16. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M02		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	0,00
M02		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4		0,00
M02		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			0,00
M02	2.1 — atbalsts, lai palīdzētu gūt labumu no konsultāciju pakalpojumu izmantošanas	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	0,00
M02	2.1 — atbalsts, lai palīdzētu gūt labumu no konsultāciju pakalpojumu izmantošanas	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P4		0,00
M02	2.1 — atbalsts, lai palīdzētu gūt labumu no konsultāciju pakalpojumu izmantošanas	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits			0,00
M02	2.1 — atbalsts, lai palīdzētu gūt labumu no konsultāciju pakalpojumu izmantošanas	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	P2	2A	0,00
M02	2.1 — atbalsts, lai palīdzētu gūt labumu no konsultāciju pakalpojumu izmantošanas	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	P4		0,00
M02	2.1 — atbalsts, lai palīdzētu gūt labumu no konsultāciju pakalpojumu izmantošanas	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits			0,00
M02	2.2 — atbalsts lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanai	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	
M02	2.2 — atbalsts lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanai	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P4		
M02	2.2 — atbalsts lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanai	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits			0,00
M02	2.3 — atbalsts konsultantu apmācībai	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	
M02	2.3 — atbalsts konsultantu apmācībai	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P4		
M02	2.3 — atbalsts konsultantu apmācībai	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits			0,00
M02	2.3 — atbalsts konsultantu apmācībai	O14 - Apmācīto konsultantu skaits	P2	2A	
M02	2.3 — atbalsts konsultantu apmācībai	O14 - Apmācīto konsultantu skaits	P4		

M02	2.3 — atbalsts konsultantu apmācībai	O14 - Apmācīto konsultantu skaits			0,00
------------	---	--	--	--	-------------

M 04 - Ieguldījumi fiziskajos aktīvos (17. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	49 869 191,04
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P3	3A	4 177 756,02
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5B	1 472 073,57
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5D	777 989,86
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				56 297 010,49
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2A	
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P3	3A	
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5B	
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5D	
M04		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M04		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P2	2A	116 773 108,50
M04		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P3	3A	11 778 266,13
M04		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P5	5B	3 188 608,53
M04		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P5	5D	1 953 977,60
M04		O2 - Kopējais investīciju apjoms				133 693 960,76
M04		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2A	
M04		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P3	3A	
M04		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5B	
M04		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5D	
M04		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	44 255 708,69
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P3	3A	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5B	1 415 166,32

M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5D	751 489,86
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				46 422 364,87
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits		P2	2A	1 269,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits		P3	3A	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits		P5	5B	5,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits		P5	5D	40,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits				1 314,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2A	1 145,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P3	3A	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P5	5B	5,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P5	5D	40,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				1 190,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2A	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P3	3A	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5B	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5D	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalsīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O8 - Atbalsīto nosacīto mājlopu vienību (LU) skaits		P5	5D	297,00
	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu					
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovīdes un klimata mērķu sasniegšanu					
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	

	produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā					
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P3	3A	4 177 756,02
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5B	56 907,25
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5D	26 500,00
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				4 261 163,27
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P2	2A	0,00
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P3	3A	47,00
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5B	2,00
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5D	1,00
M04	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				50,00
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	5 613 482,35
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P3	3A	
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5B	
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5D	
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				5 613 482,35
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P2	2A	83,00

M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P3	3A	
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5B	
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5D	
M04	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				83,00
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P3	3A	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5B	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5D	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P2	2A	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P3	3A	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5B	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5D	
M04	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00

M05 - Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana (18. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M05		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P3	3B	869 670,45
M05		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				869 670,45
M05		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P3	3B	960 576,32
M05		O2 - Kopējais investīciju apjoms				960 576,32
M05	5.1 — atbalsts ieguldījumiem profilaktiskos pasākumos, kuru mērķis ir mazināt iespējamo dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu un katastrofu sekas	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	lauksaimnieki	P3	3B	25,00
M05	5.1 — atbalsts ieguldījumiem profilaktiskos pasākumos, kuru mērķis ir mazināt iespējamo dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu un katastrofu sekas	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	lauksaimnieki			25,00
M05	5.1 — atbalsts ieguldījumiem profilaktiskos pasākumos, kuru mērķis ir mazināt iespējamo dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu un katastrofu sekas	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	citi (valsts iestādes)	P3	3B	0,00
M05	5.1 — atbalsts ieguldījumiem profilaktiskos pasākumos, kuru mērķis ir mazināt iespējamo dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu un katastrofu sekas	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	citi (valsts iestādes)			0,00
M05	5.2. — atbalsts ieguldījumiem dabas katastrofās, nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos un katastrofās cietušas lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	lauksaimnieki	P3	3B	1,00
M05	5.2. — atbalsts ieguldījumiem dabas katastrofās, nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos un katastrofās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	lauksaimnieki			1,00

	cietušas lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā					
M05	5.2. — atbalsts ieguldījumiem dabas katastrofās, nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos un katastrofās cietušas lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	citi (valsts iestādes)	P3	3B	0,00
M05	5.2. — atbalsts ieguldījumiem dabas katastrofās, nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos un katastrofās cietušas lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	citi (valsts iestādes)			0,00

M 06 -Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība (19. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	84 000,00
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2B	0,00
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5C	0,00
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6A	4 061,80
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				88 061,80
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2A	
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2B	
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5C	
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P6	6A	
M06		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M06		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P2	2A	84 000,00
M06		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P2	2B	0,00
M06		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P5	5C	
M06		O2 - Kopējais investīciju apjoms		P6	6A	10 154,50
M06		O2 - Kopējais investīciju apjoms				94 154,50
M06		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P2	2A	56,00
M06		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P2	2B	0,00
M06		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5C	
M06		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6A	1,00
M06		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				57,00
M06		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2A	

M06		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P2	2B	
M06		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5C	
M06		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P6	6A	
M06		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2B	0,00
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5C	
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6A	
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2A	
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2B	0,00
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P5	5C	
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P6	6A	
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				0,00
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2B	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5C	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6A	

M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			0,00
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P2	2A	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P2	2B	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P5	5C	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P6	6A	
M06	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			0,00
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	84 000,00
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2B	
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5C	
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6A	
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			84 000,00
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P2	2A	56,00
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P2	2B	
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P5	5C	
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P6	6A	
M06	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			56,00
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2B	

M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5C	
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6A	4 061,80
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				4 061,80
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2A	
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2B	
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P5	5C	
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P6	6A	1,00
M06	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				1,00
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2A	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P2	2B	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5C	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6A	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2A	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P2	2B	

	nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P5	5C	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P6	6A	
M06	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				0,00

M07 - Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos (20. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M07		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6B	462 996,34
M07		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				462 996,34
M07		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P6	6B	
M07		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M07		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P6	6B	
M07		O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P6	6B	
	7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem					
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
	7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides					

	jautājumiem					
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Apgabals, kurā ir dabas ierobežojumi	P6	6B	
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Apgabals, kurā ir dabas ierobežojumi			0,00
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	ciema attīstības	P6	6B	
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	ciema attīstības			0,00
M07	7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)		P6	6B	5 412,00
	7.2 — atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp investīcijas atjaunojamos energoresursos un energotaupībā					
	7.4. — atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā					
	7.5 — ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā					
	7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas					

	<p>vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem</p> <p>7.7 — atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas tuvu lauku apdzīvotajām vietām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus</p> <p>7.8. — citi</p>				
M07	<p>7.1 — atbalsts lauku apvidu pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar N2000 teritorijām un citām teritorijām ar augstu bioloģisko vērtību saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai</p> <p>7.2 — atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp investīcijas atjaunojamajos energoresursos un energotaupībā</p> <p>7.4. — atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā</p> <p>7.5 — ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā</p> <p>7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem</p> <p>7.7 — atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas tuvu lauku apdzīvotajām vietām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus</p>	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)			5 412,00

	7.8. — citi					
M07	7.2 — atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp investīcijas atjaunojamajos energoresursos un energotaupībā	O2 - Kopējais investīciju apjoms	P6	6B	514 440,39	
	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei					
	7.4. — atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā					
	7.5 — ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā					
	7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem					
	7.7 — atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas tuvu lauku apdzīvotajām vietām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus					
	7.8. — citi					
M07	7.2 — atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp investīcijas atjaunojamajos energoresursos un energotaupībā	O2 - Kopējais investīciju apjoms			514 440,39	
	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei					
	7.4. — atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem					

	<p>paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā</p> <p>7.5 — ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā</p> <p>7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem</p> <p>7.7 — atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas tuvu lauku apdzīvotajām vietām, pārvietošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus</p> <p>7.8. — citi</p>					
M07	7.2 — atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp investīcijas atjaunojamos energoresursos un energotaupībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6B	5,00
M07	7.2 — atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp investīcijas atjaunojamos energoresursos un energotaupībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				5,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Platjosla	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Platjosla			0,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Izņemot platjoslas	P6	6B	

	platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei					
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Izņemot platjoslas			0,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	E-pārvaldes pakalpojumi	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	E-pārvaldes pakalpojumi			0,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	IKT infrastruktūra: Īpaši ātrdarbīgs platjoslas tīkls (piekļuve/vietējā abonentlīnija; >= 100 Mbps)	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	IKT infrastruktūra: Īpaši ātrdarbīgs platjoslas tīkls (piekļuve/vietējā abonentlīnija; >= 100 Mbps)			0,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	IKT infrastruktūra: Ātrdarbīgs platjoslas tīkls (piekļuve/vietējā abonentlīnija; >= 30 Mbps)	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	IKT infrastruktūra: Ātrdarbīgs platjoslas tīkls (piekļuve/vietējā abonentlīnija; >= 30 Mbps)			0,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	IKT: cita veida IKT infrastruktūru (pasīva, IT centrs...)	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai,	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	IKT: cita veida IKT infrastruktūru (pasīva, IT centrs...)			0,00

	pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei					
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)	Platjosla	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)	Platjosla			0,00
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)	Izņemot platjoslas	P6	6B	
M07	7.3. — atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldei	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)	Izņemot platjoslas			0,00
M07	7.4. — atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6B	
M07	7.4. — atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00
M07	7.5 — ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6B	
M07	7.5 — ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00
M07	7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6B	

	vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem					
M07	7.6 — atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00
M07	7.7 — atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas tuvu lauku apdzīvotajām vietām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6B	
M07	7.7 — atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas tuvu lauku apdzīvotajām vietām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00
M07	7.8. — citi	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P6	6B	
M07	7.8. — citi	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00

M08 - Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā (21.-26. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai izveide	P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai izveide	P5	5E	173 646,39
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai izveide			173 646,39
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai izveide	P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai izveide	P5	5E	76,00
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai izveide			76,00
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai izveide	P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai izveide	P5	5E	233,78
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai izveide			233,78
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai izveide	P4		
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai izveide	P5	5E	
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai izveide			0,00
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai izveide	P4		
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai izveide	P5	5E	
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai izveide			0,00
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai izveide	P4		

	un uzturēšanai					
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai izveide	P5	5E	
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai izveide			0,00
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P4		0,00
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5E	
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P4		0,00
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		P5	5E	
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				0,00
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O5 - Kopējā platība (ha)		P4		0,00
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O5 - Kopējā platība (ha)		P5	5E	
M08	8.4. — atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O5 - Kopējā platība (ha)				0,00
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P4		
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5E	1 665 019,30
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				1 665 019,30

	izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai					
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O2 - Kopējais investīciju apjoms		P4		
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O2 - Kopējais investīciju apjoms		P5	5E	2 519 098,72
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O2 - Kopējais investīciju apjoms				2 519 098,72
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P4		
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5E	734,00
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				734,00
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O5 - Kopējā platība (ha)		P4		
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O5 - Kopējā platība (ha)		P5	5E	5 738,29
M08	8.5. — atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	O5 - Kopējā platība (ha)				5 738,29
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P4		
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		P5	5E	
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P4		
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5E	
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00

M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O2 - Kopējais investīciju apjoms		P4		
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O2 - Kopējais investīciju apjoms		P5	5E	
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O2 - Kopējais investīciju apjoms				0,00
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P4		
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits		P5	5E	
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits				0,00
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P4		
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)	P5	5E	
M08	8.6. — atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	no kura finanšu instrumenta (FI)			0,00

M16 - Sadarbība (35. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	2. dimensija	3. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M16		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	EIP			P2	2A	0,00
M16		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	EIP					0,00
M16		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	EIP	no kura finanšu instrumenta (FI)		P2	2A	0,00
M16		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	EIP	no kura finanšu instrumenta (FI)				0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Atbalstīto EIP sadarbības darbību skaits (piemēram, pilotprojekti, produktu izstrāde...)		P2	2A	0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Atbalstīto EIP sadarbības darbību skaits (piemēram, pilotprojekti, produktu izstrāde...)				0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Atbalstīto EIP grupu skaits				0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Partneru skaits EIP grupās	lauksaimnieki			0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Partneru skaits EIP grupās	NVO			0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Partneru skaits EIP grupās	MVU			0,00

M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Partneru skaits EIP grupās	Padomnieki			0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Partneru skaits EIP grupās	citi (citas publiskas iestādes...)			0,00
M16		O16 - Atbalstīto EIP grupu skaits, atbalstīto EIP darbību skaits un partneru skaits un tips EIP grupās	EIP	Partneru skaits EIP grupās	Pētniecības institūti			0,00
M16	16.10. — citi	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	
M16	16.10. — citi	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.2. — atbalsts pilotprojektiem un atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav EIP			P2	2A	0,00
	16.3 — (cita) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai/ mārketingam							
	16.4. — atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējo tirgu, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsām piegādes ķēdēm un vietējo tirgu attīstību							
	16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā							
	16.6 — atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas							

	<p>biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos</p> <p>16.7 — atbalsts vietējām attīstības stratēģijām, kas nav uz sabiedrību orientēta vietējā attīstība (CLLD)</p> <p>16.8 — atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai;</p> <p>16.9 — atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku</p>							
M16	<p>16.2. — atbalsts pilotprojektiem un atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei</p> <p>16.3 — (cita) sadarbība starp mazažiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai/ mārketingam</p> <p>16.4. — atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējo tirgu, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsām piegādes ķēdēm un vietējo tirgu attīstību</p> <p>16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos</p>	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav EIP					0,00

	<p>tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā</p> <p>16.6 — atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos</p> <p>16.7 — atbalsts vietējām attīstības stratēģijām, kas nav uz sabiedrību orientēta vietējā attīstība (CLLD)</p> <p>16.8 — atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai;</p> <p>16.9 — atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku</p>							
M16	<p>16.2. — atbalsts pilotprojektiem un atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei</p> <p>16.3 — (cita) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai/ mārketingam</p> <p>16.4. — atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējo tirgu, un atbalsts</p>	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav EIP	no kura finanšu instrumenta (FI)		P2	2A	0,00

	<p>veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsām piegādes ķēdēm un vietējo tirgu attīstību</p> <p>16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā</p> <p>16.6 — atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos</p> <p>16.7 — atbalsts vietējām attīstības stratēģijām, kas nav uz sabiedrību orientēta vietēja attīstība (CLLD)</p> <p>16.8 — atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai;</p> <p>16.9 — atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku</p>							
M16	<p>16.2. — atbalsts pilotprojektiem un atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei</p> <p>16.3 — (cita) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai/ mārketingam</p>	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav EIP	no kura finanšu instrumenta (FI)				0,00

	<p>16.4. — atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējo tirgu, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsām piegādes ķēdēm un vietējo tirgu attīstību</p> <p>16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā</p> <p>16.6 — atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos</p> <p>16.7 — atbalsts vietējām attīstības stratēģijām, kas nav uz sabiedrību orientēta vietējā attīstība (CLLD)</p> <p>16.8 — atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai;</p> <p>16.9 — atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku</p>							
M16	16.2. — atbalsts pilotprojektiem un atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	0,00

	izstrādei							
M16	16.2. — atbalsts pilotprojektiem un atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.3 — (cita) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai/ mārketingam	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	0,00
M16	16.3 — (cita) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai/ mārketingam	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.4. — atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējo tirgu, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsām piegādes ķēdēm un vietējo tirgu attīstību	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	
M16	16.4. — atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējo tirgu, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsām piegādes ķēdēm un vietējo tirgu attīstību	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav EIP			P2	2A	

	prakseī vides jomā							
M16	16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav EIP					0,00
M16	16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	
M16	16.5. — atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.6 — atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	
M16	16.6 — atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.7 — atbalsts vietējām attīstības stratēģijām, kas nav uz sabiedrību orientēta vietējā attīstība (CLLD)	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	
M16	16.7 — atbalsts vietējām attīstības stratēģijām, kas nav uz sabiedrību orientēta vietējā attīstība (CLLD)	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.8 — atbalsts meža	O17 - Atbalstīto sadarbības	nav EIP			P2	2A	

	apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai;	darbību skaits (izņemot EIP)						
M16	16.8 — atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai;	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00
M16	16.9 — atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP			P2	2A	
M16	16.9 — atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku	O17 - Atbalstīto sadarbības darbību skaits (izņemot EIP)	nav EIP					0,00

M 17 - Riska pārvaldība (36. pants)

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	B1: sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M17	17.1 — ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3B	1 946 232,62
M17	17.1 — ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			1 946 232,62
M17	17.1 — ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	O4 - Atbalsfīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	P3	3B	1 331,00
M17	17.1 — ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	O4 - Atbalsfīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			1 331,00
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3B	
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			0,00
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O3 - Atbalsfīto rīcību/darbību skaits	P3	3B	
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O3 - Atbalsfīto rīcību/darbību skaits			0,00
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	P3	3B	
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās			0,00
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O10 - Lauksaimnieku skaits, kas gūst labumu no izmaksām	P3	3B	
M17	17.2 — kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	O10 - Lauksaimnieku skaits, kas gūst labumu no izmaksām			0,00
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3B	
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			0,00
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O3 - Atbalsfīto rīcību/darbību skaits	P3	3B	
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O3 - Atbalsfīto rīcību/darbību skaits			0,00
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	P3	3B	
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās			0,00
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O10 - Lauksaimnieku skaits, kas gūst labumu no izmaksām	P3	3B	
M17	17.3 — ienākumu stabilizācijas instruments	O10 - Lauksaimnieku skaits, kas gūst labumu no izmaksām			0,00

B2.1. tabula. Sasniegtie LEADER iznākumi (GĪZ) — KOPĀ

Pasākums	Rādītājs	Apakšpasākums	1. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	Sasniegtie iznākumi (2014 - N gads kopā)
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.1. — sagatavošanās atbalsts	LEADER darbības uzsākšanas komplekts	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.1. — sagatavošanās atbalsts	atbalsts LDS sagatavošanai	P6	6B	321 935,38
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (1A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (1B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (1C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (2A) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (2B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (3A) to which the project contributes)	P6	6B	1 611,05
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (3B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (4A) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (4B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (4C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5A) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar	(based on Predominant FA (5C) to which the project	P6	6B	

		sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	contributes)			
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5D) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5E) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (6A) to which the project contributes)	P6	6B	62 169,73
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (6B) to which the project contributes)	P6	6B	146 780,33
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (6C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (Additional FA) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.3. — vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana	sagatavošanās tehniskais atbalsts sadarbībai	P6	6B	0,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.3. — vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana	atbalsts starpteritoriālai sadarbībai (projekti)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.3. — vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana	atbalsts transnacionālai sadarbībai (projekti)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.4. — Atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvināšanai	atbalsts LDS aktivizēšanai	P6	6B	0,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	19.4. — Atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvināšanai	atbalsts LDS darbības izmaksām	P6	6B	0,00
M19	O18 - VRG aptvertie iedzīvotāji			P6	6B	964 909,00
M19	O19 - Atlasīto VRG skaits			P6	6B	29,00
M19	O19 - Atlasīto VRG skaits		vairāki fondi	P6	6B	6,00
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (1A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (1B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (1C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (2A) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar	(based on Predominant FA (2B) to which the project	P6	6B	

		sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	contributes)			
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (3A) to which the project contributes)	P6	6B	1,00
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (3B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (4A) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (4B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (4C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5A) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5B) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5D) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (5E) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (6A) to which the project contributes)	P6	6B	6,00
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (6B) to which the project contributes)	P6	6B	19,00
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (6C) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O20 - Atbalstīto LEADER projektu skaits	19.2. — atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	(based on Predominant FA (Additional FA) to which the project contributes)	P6	6B	
M19	O21 - Atbalstīto sadarbības projektu skaits		starpteritoriālā sadarbība	P6	6B	0,00
M19	O21 - Atbalstīto sadarbības projektu skaits		transnacionālā sadarbība	P6	6B	0,00
M19	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids		Vietējās rīcības grupas (VRG)	P6	6B	0,00
M19	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids		NVO	P6	6B	3,00
M19	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids		citi	P6	6B	0,00

M19	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids		Valsts iestādes	P6	6B	7,00
M19	O22 - Projektu virzītāju skaits un veids		MVU	P6	6B	16,00
M19	O23 - Sadarbības projektā iesaistīto VRG vienreizējs skaits		starpteritoriālā sadarbība	P6	6B	0,00
M19	O23 - Sadarbības projektā iesaistīto VRG vienreizējs skaits		transnacionālā sadarbība	P6	6B	0,00

B2.2. tabula. LEADER datu posteņi, lai uzraudzītu ieguldījumus galvenā prioritārā jomā — KOPĀ

Pasākums	Prioritāte	Prioritārā joma	Rādītājs	1. dimensija	Vērtība (2014 — N GADS KOPĀ)
M19	P1	1A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		0,00
M19	P1	1B	T2 - T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)		
M19	P1	1C	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits		
M19	P2	2A	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		
M19	P2	2B	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		
M19	P3	3A	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		1,00
M19	P3	3B	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits		
M19	P4	4A	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauksaimniecība	
M19	P4	4A	O5 - Kopējā platība (ha)	Mežs	
M19	P4	4B	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauksaimniecība	
M19	P4	4B	O5 - Kopējā platība (ha)	Mežs	
M19	P4	4C	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauksaimniecība	
M19	P4	4C	O5 - Kopējā platība (ha)	Mežs	
M19	P5	5A	O5 - Kopējā platība (ha)		
M19	P5	5B	O2 - Kopējais investīciju apjoms		
M19	P5	5C	O2 - Kopējais investīciju apjoms		
M19	P5	5D	O5 - Kopējā platība (ha)		
M19	P5	5D	O8 - Atbalstīto nosacīto mājlopu vienību (LU) skaits		
M19	P5	5E	O5 - Kopējā platība (ha)		
M19	P6	6A	T20 - T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)		0,00
M19	P6	6B	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)	citi	44 110,00
M19	P6	6C	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūru (IT vai citi)	IT	

B2.3. tabula. Tehniskās palīdzības uzraudzība — KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	2. dimensija	B2.3. tabulas vērtība
M20	20.1 — atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valstu lauku tīklus jeb VLT)	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	administratīvās izmaksas (personāls, materiāli...)	Kopā	0,00
M20	20.1 — atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valstu lauku tīklus jeb VLT)	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	citas izmaksas (izpēte, apmācība...)	Kopā	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	kopējais atbalsts tehniskajai palīdzībai		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	kopējais atbalsts tehniskajai palīdzībai	no kuriem atbalsts VLT izveidei un darbībai	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Apspriešanās ar ieinteresētajām personām		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Apspriešanās ar ieinteresētajām personām	no kuriem koncentrējas uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apmaiņu un izplatīšanu	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Apspriešanās ar ieinteresētajām personām	no kuriem vēltīts konsultantiem un/vai inovācijas atbalsta pakalpojumiem	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Apspriešanās ar ieinteresētajām personām	no kuriem attiecas uz vietējo rīcības grupu, tostarp sadarbības atbalstam	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	citi (mācības, interneta vietnes forums...)		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	citi (mācības, interneta vietnes forums...)	no kuriem koncentrējas uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apmaiņu un izplatīšanu	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	citi (mācības, interneta vietnes forums...)	no kuriem vēltīts konsultantiem un/vai inovācijas atbalsta pakalpojumiem	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	citi (mācības, interneta vietnes forums...)	no kuriem attiecas uz vietējo rīcības grupu, tostarp sadarbības atbalstam	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Tematiskās darba grupas		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Tematiskās darba grupas	no kuriem koncentrējas uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apmaiņu un izplatīšanu	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Tematiskās darba grupas	no kuriem vēltīts konsultantiem un/vai inovācijas	0,00

	izveidei un darbībai	kas izveidotas ar NRN atbalstu		atbalsta pakalpojumiem	
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O24 - Tematisku un analītiskas apmaiņu skaits, kas izveidotas ar NRN atbalstu	Tematiskās darba grupas	no kuriem attiecas uz vietējo rīcības grupu, tostarp sadarbības atbalstam	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	VLT (valsts lauku tīkla) rīkoto pasākumu skaits		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	VLT (valsts lauku tīkla) rīkoto pasākumu skaits	no kuriem koncentrējas uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apmaiņu un izplatīšanu	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	VLT (valsts lauku tīkla) rīkoto pasākumu skaits	no kuriem vēltīts konsultantiem un/vai inovācijas atbalsta pakalpojumiem	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	VLT (valsts lauku tīkla) rīkoto pasākumu skaits	no kuriem attiecas uz vietējo rīcības grupu, tostarp sadarbības atbalstam	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Citu rīku skaits (vietne, sociālie plašsaziņas līdzekļi...)		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Citu rīku skaits (vietne, sociālie plašsaziņas līdzekļi...)	no kuriem koncentrējas uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apmaiņu un izplatīšanu	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Citu rīku skaits (vietne, sociālie plašsaziņas līdzekļi...)	no kuriem vēltīts konsultantiem un/vai inovācijas atbalsta pakalpojumiem	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Citu rīku skaits (vietne, sociālie plašsaziņas līdzekļi...)	no kuriem attiecas uz vietējo rīcības grupu, tostarp sadarbības atbalstam	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	VLT savākto uz izplatīto projektu paraugu skaits		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Publikāciju skaits: bukleti, periodiskie biļeteni, žurnāli, ... tostarp e-publikācijas		0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Publikāciju skaits: bukleti, periodiskie biļeteni, žurnāli, ... tostarp e-publikācijas	no kuriem koncentrējas uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apmaiņu un izplatīšanu	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Publikāciju skaits: bukleti, periodiskie biļeteni, žurnāli, ... tostarp e-publikācijas	no kuriem vēltīts konsultantiem un/vai inovācijas atbalsta pakalpojumiem	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O25 - NRN komunikācijas instrumentu skaits	Publikāciju skaits: bukleti, periodiskie biļeteni, žurnāli, ... tostarp e-publikācijas	no kuriem attiecas uz vietējo rīcības grupu, tostarp sadarbības atbalstam	0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O26 - ELAT darbību skaits, kurās piedalījies NRN			0,00
M20	20.2. — atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai	O26 - ELAT darbību skaits, kurās piedalījies NRN	no kuriem VLT bija aktīvs ieguldījums		0,00

B3. tabula. Gada uzraudzība attiecībā uz jomas, daudzgadu un mājlopu vienībām (GĪZ) — GADĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	2. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	Sasniegtie iznākumi (N gads GADĀ)
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai uzturēšana		P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai uzturēšana		P5	5E	20 660,40
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai uzturēšana				20 660,40
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai uzturēšana		P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai uzturēšana		P5	5E	39,00
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai uzturēšana				39,00
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai uzturēšana		P4		
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai uzturēšana		P5	5E	138,93
M08	8.1 — atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai uzturēšana				138,93
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai uzturēšana		P4		
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai uzturēšana		P5	5E	
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	tikai uzturēšana				0,00
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai uzturēšana		P4		
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai uzturēšana		P5	5E	

M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	tikai uzturēšana				0,00
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai uzturēšana		P4		
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai uzturēšana		P5	5E	
M08	8.2. — atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	O5 - Kopējā platība (ha)	tikai uzturēšana				0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4		0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P5	5E	
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi					0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			P4		0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			P5	5E	
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits					0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O5 - Kopējā platība (ha)			P4		0,00
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un	O5 - Kopējā platība (ha)			P5	5E	

	katastrofāli notikumi						
M08	8.3. — atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	O5 - Kopējā platība (ha)					0,00
M09		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P3	3A	31 038,78
M09		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi					31 038,78
M09		O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits			P3	3A	3,00
M09		O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits					3,00
M09		O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalsītajās shēmās			P3	3A	70,00
M09		O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalsītajās shēmās					70,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	citi		P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	citi				0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Ieguldījumu, tostarp integrētās ražošanas, pārvaldība (minerālmēslu samazināšana, pesticīdu samazināšana)		P4		753 563,55
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Ieguldījumu, tostarp integrētās ražošanas, pārvaldība (minerālmēslu samazināšana, pesticīdu samazināšana)				753 563,55
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Audzēšanas paņēmieni	Augsnes segums, aršanas metodes, seklā aršana, saglabājošā lauksaimniecība	P4		6 027 213,50
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Audzēšanas paņēmieni	Augsnes segums, aršanas metodes, seklā aršana, saglabājošā lauksaimniecība			6 027 213,50
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Apūdeņošana/nosusināšana	Apūdeņoto platību un/vai apūdeņošanas intensitātes samazināšana, apūdeņošanas metodes	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Apūdeņošana/nosusināšana	Apūdeņoto platību un/vai apūdeņošanas intensitātes samazināšana, apūdeņošanas metodes			0,00

M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Apūdeņošana/nosusināšana	Nosusināšanas samazināšana, mitrāju pārvaldība	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Apūdeņošana/nosusināšana	Nosusināšanas samazināšana, mitrāju pārvaldība			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Ekoloģisko objektu izveidošana un uzturēšana (piemēram, lauku malas, buferzonas, zaļā sega, dzīvžogi, koki)	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Ekoloģisko objektu izveidošana un uzturēšana (piemēram, lauku malas, buferzonas, zaļā sega, dzīvžogi, koki)			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Bioloģiski augstvērtīgas (HNV) aramzemes un pļavu sistēmu uzturēšana (piem., pļaušanas metodes, roku darbs, ziemas rugaiņu atstāšana aramzemes teritorijā), ekstensīvas ganību prakses ieviešana, aramzemes pārveidošana par pļavām.	P4		2 054 610,69
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Bioloģiski augstvērtīgas (HNV) aramzemes un pļavu sistēmu uzturēšana (piem., pļaušanas metodes, roku darbs, ziemas rugaiņu atstāšana aramzemes teritorijā), ekstensīvas ganību prakses ieviešana, aramzemes pārveidošana par pļavām.			2 054 610,69
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Kultūru dažādošana, augseka	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Kultūru dažādošana, augseka			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Dzīvnieku barības izēdināšana, kūtsmēslu apsaimniekošana	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Dzīvnieku barības izēdināšana, kūtsmēslu apsaimniekošana			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	citi		P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	citi				0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Ieguldījumu, tostarp integrētās ražošanas, pārvaldība (minerālmēsli		P4		4 771,06

			samazināšana, pesticīdu samazināšana)				
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Ieguldījumu, tostarp integrētās ražošanas, pārvaldība (minerālmēslu samazināšana, pesticīdu samazināšana)				4 771,06
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Audzēšanas paņēmieni	Augsnes segums, aršanas metodes, sekļā aršana, saglabājošā lauksaimniecība	P4		69 654,91
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Audzēšanas paņēmieni	Augsnes segums, aršanas metodes, sekļā aršana, saglabājošā lauksaimniecība			69 654,91
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Apūdeņošana/nosusināšana	Apūdeņoto platību un/vai apūdeņošanas intensitātes samazināšana, apūdeņošanas metodes	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Apūdeņošana/nosusināšana	Apūdeņoto platību un/vai apūdeņošanas intensitātes samazināšana, apūdeņošanas metodes			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Apūdeņošana/nosusināšana	Nosusināšanas samazināšana, mitrāju pārvaldība	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Apūdeņošana/nosusināšana	Nosusināšanas samazināšana, mitrāju pārvaldība			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Ekoloģisko objektu izveidošana un uzturēšana (piemēram, lauku malas, buferzonas, zaļā sega, dzīvžogi, koki)	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Ekoloģisko objektu izveidošana un uzturēšana (piemēram, lauku malas, buferzonas, zaļā sega, dzīvžogi, koki)			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Bioloģiski augstvērtīgas (HNV) aramzemes un pļavu sistēmu uzturēšana (piem., pļaušanas metodes, roku darbs, ziemas rugaiņu atstāšana aramzemes teritorijā), ekstensīvas ganību prakses ieviešana, aramzemes pārveidošana par pļavām.	P4		31 223,10
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Ainavu, dzīvotņu, pļavu, bioloģiski augstvērtīgas (HNV) lauksaimniecības pārvaldība	Bioloģiski augstvērtīgas (HNV) aramzemes un pļavu sistēmu uzturēšana (piem., pļaušanas metodes, roku darbs, ziemas rugaiņu atstāšana aramzemes teritorijā), ekstensīvas ganību prakses ieviešana,			31 223,10

				aramzemes pārveidošana par pļāvām.			
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Kultūru dažādošana, augseka	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Kultūru dažādošana, augseka			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Dzīvnieku barības izēdināšana, kūtsmēslu apsaimniekošana	P4		
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O5 - Kopējā platība (ha)	Lauku saimniecību pārvaldība, integrētas pieejas	Dzīvnieku barības izēdināšana, kūtsmēslu apsaimniekošana			0,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O6 - Atbalstītā faktiskā platība (ha)					
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O7 - Atbalstīto līgumu skaits			P4		5 423,00
M10	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām	O7 - Atbalstīto līgumu skaits					5 423,00
M10	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Augu ģenētiskie resursi		P4		
M10	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Augu ģenētiskie resursi				0,00
M10	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Dzīvnieku ģenētiskie resursi		P4		
M10	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Dzīvnieku ģenētiskie resursi				0,00
M10	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	O7 - Atbalstīto līgumu skaits			P4		
M10	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai	O7 - Atbalstīto līgumu skaits					0,00

	lauksaimniecībā					
M11		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4	24 131 865,42
M11		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				24 131 865,42
M11		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			P4	3 542,00
M11		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				3 542,00
M11	11.1 — maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm	O5 - Kopējā platība (ha)			P4	29 805,74
M11	11.1 — maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm	O5 - Kopējā platība (ha)				29 805,74
M11	11.1 — maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes	O5 - Kopējā platība (ha)			P4	183 291,22
M11	11.1 — maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes	O5 - Kopējā platība (ha)				183 291,22
M12		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			P4	2 353,00
M12		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				2 353,00
M12	12.1 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 lauksaimniecības teritorijām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4	
M12	12.1 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 lauksaimniecības teritorijām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M12	12.1 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 lauksaimniecības teritorijām	O5 - Kopējā platība (ha)			P4	
M12	12.1 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 lauksaimniecības teritorijām	O5 - Kopējā platība (ha)				0,00
M12	12.2 — kompensācijas maksājums par	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4	3 105 243,11

	Natura 2000 meža teritorijām					
M12	12.2 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				3 105 243,11
M12	12.2 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām	O5 - Kopējā platība (ha)			P4	35 298,70
M12	12.2 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām	O5 - Kopējā platība (ha)				35 298,70
M12	12.3 — kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4	
M12	12.3 — kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M12	12.3 — kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos	O5 - Kopējā platība (ha)			P4	
M12	12.3 — kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos	O5 - Kopējā platība (ha)				0,00
M13		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits			P4	41 787,00
M13		O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits				41 787,00
M13	13.1 — kompensācijas maksājums kalnu apgabalos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4	
M13	13.1 — kompensācijas maksājums kalnu apgabalos	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi				0,00
M13	13.1 — kompensācijas maksājums kalnu apgabalos	O5 - Kopējā platība (ha)			P4	
M13	13.1 — kompensācijas maksājums kalnu apgabalos	O5 - Kopējā platība (ha)				0,00
M13	13.2. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4	51 563 732,69

	dabas ierobežojumi						
M13	13.2. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi					51 563 732,69
M13	13.2. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	O5 - Kopējā platība (ha)			P4		1 258 855,37
M13	13.2. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	O5 - Kopējā platība (ha)					1 258 855,37
M13	13.3. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			P4		982 608,60
M13	13.3. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi					982 608,60
M13	13.3. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	O5 - Kopējā platība (ha)			P4		39 353,71
M13	13.3. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	O5 - Kopējā platība (ha)					39 353,71

B4. tabula. Kopējie publiskā sektora izdevumi par darbībām, kas veic papildu ieguldījumu citās prioritārajās jomās (GĪZ) — KOPĀ

Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	Total public - YEAR 2016 Cumulative (total programmed FA)
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P1		0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	49 953 191,04
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2B	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3A	4 208 794,80
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3B	2 815 903,07
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4		163 201 754,78
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5A	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5B	1 472 073,57
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5C	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5D	777 989,86
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5E	1 859 326,09
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6A	4 061,80
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6B	995 492,83
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6C	

Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	P4 sadalījums: kopējie publiskā sektora izdevumi — N gads kopā (visu to P4 darbību kopējie publiskie izdevumi, kas iegulda katrā atsevišķā P4 prioritārā jomā — dubulta uzskaitē)
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4A	81 838 060,51
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4B	30 912 642,47
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4C	30 912 642,47

Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	Kopējie publiskā sektora izdevumi — N gads kopā (visu to darbību kopējie publiskie izdevumi, kas iegulda citā prioritārā jomā — dubulta uzskaitē)
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P1		0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	62 253 060,15
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2B	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3A	83 407,25
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3B	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4A	83 503 079,81
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4B	32 967 253,16
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4C	32 577 661,77
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5A	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5B	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5C	0,00
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5D	5 613 482,35
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5E	3 105 243,11
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6A	59 579 971,70
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6B	4 181 817,82
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6C	0,00

C tabula. Sadalījums pa iznākuma rādītājiem un pasākumiem atkarībā no jomas, dzimuma un/vai vecuma — KOPĀ

C1.1. tabula. Pa jomas veidiem sadalīto iznākumu uzraudzība - KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	2. dimensija	Kopā 2014 - N gads
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	NVO	Citi	46 567 699,54
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā				
	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu				
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovīdes un klimata mērķu sasniegšanu				
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	NVO	Kalns	
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā				
	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu				
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovīdes un klimata mērķu sasniegšanu				
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	NVO	Īpaši	2 199 632,20
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā				
	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu				
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas				

	saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu				
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav apgabals, kurā ir dabas ierobežojumi		7 529 678,75
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā				
	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu				
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu				
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Kopā		56 297 010,49
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā				
	4.3. — atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu				
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu				
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	NVO	Citi	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos				
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai				
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai				
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam				

M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	NVO	Kalns	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos				
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai				
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai				
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam				
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	NVO	Īpaši	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos				
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai				
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai				
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam				
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	nav apgabals, kurā ir dabas ierobežojumi		4 061,80
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos				
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai				
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai				
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un				

	kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam				
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Kopā		4 061,80
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos				
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai				
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai				
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam				

C1.2. tabula — KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Kopā 2014 - N gads
M10		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		17 676 509,42
M10	10.1 — maksājumi agrovīdēs un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kuriem Natura 2000	3 470 967,58
M15		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		
M15	15.1 — maksājums par meža vides un klimata saistībām	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kuriem Natura 2000	

C1.3. tabula — KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Kopā 2014 - N gads
		O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi		164 753 453,88
	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	no kuriem bioloģiskās saimniecības	17 564 408,61
	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	10.1 — maksājumi agrovides un klimata saistībām			
	10.2 — atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā			
	12.1 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 lauksaimniecības teritorijām			
	12.2 — kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām			
	12.3 — kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos			
	13.1 — kompensācijas maksājums kalnu apgabalos			
	13.2. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi			
	13.3. — kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi			
	14.1. — maksājums par dzīvnieku labturību			

C2.1. tabula. Pa vecumiem un dzimumiem sadalīto iznākumu uzraudzība - KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	2. dimensija	Prioritāte	Prioritārā joma	Kopā 2014 - N gads
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P2	2A	58,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P2	2A	29,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P2	2A	30,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P2	2A	5,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P2	2A	1 023,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P2	2A	1 145,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P2	2B	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P2	2B	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P2	2B	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P2	2B	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P2	2B	
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P2	2B	0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P3		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P3		

M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P3		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P3		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P3		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P3		0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P4		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P4		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P4		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P4		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P4		
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P4		0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P5		1,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P5		0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P5		0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P5		0,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P5		43,00
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P5		44,00
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P2	2A	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku						

	apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P2	2A	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P2	2A	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						

M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P2	2A	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P2	2A	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P2	2A	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību						

	izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P2	2B	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P2	2B	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P2	2B	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku						

	apvidos						
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P2	2B	0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P2	2B	0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						

M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P2	2B	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P3		
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P3		
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar						

	lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P3	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P3	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P3	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku					

	apvidos						
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P3		0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P4		
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku						

	atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P4	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (\leq 40)	vīrieši	P4	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (\leq 40)	sievietes	P4	
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					

	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas	P4		
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā	P4		0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta	Vecums (> 40)	vīrieši	P5	

	jauniem lauksaimniekiem	saņēmēju projektu skaits				
	6.2. — darījumsdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumsdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P5	
	6.2. — darījumsdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumsdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P5	
	6.2. — darījumsdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumsdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					

	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P5		
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P5		
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P5		0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas						

	atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	vīrieši	P6	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (> 40)	sievietes	P6	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					

M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	vīrieši	P6	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Vecums (≤ 40)	sievietes	P6	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam					
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Citas trešās personas		P6	1,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos					
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai					
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai					

	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	Kopā		P6		1,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos						
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai						
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai						
	6.5 — maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas galīgi nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam						

C2.2. tabula. Pa lauksaimniecības nozarēm sadalīto iznākumu uzraudzība - KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Kopā 2014 - N gads
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Laukkopība	27 784 923,83
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Graudēdāji	733 637,66
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Dārzkopība	1 650 893,34
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Piens	9 239 723,96
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Jaukts (augkopība + lopkopība)	1 660 164,52
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Nelauksaimniecības nozare (pārtikas nozare...)	4 357 042,37
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar			

	agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Citi ganību dzīvnieki	4 821 563,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Citas ilggadīgās kultūras	435 579,46
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Vīns	0,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Kopā	50 683 528,14
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Laukkopība	633,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Graudēdāji	11,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Dārzkopība	28,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			

	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Piens	276,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Jaukts (augkopība + lopkopība)	86,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Nelauksaimniecības nozare (pārtikas nozare...)	50,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Citi ganību dzīvnieki	217,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Citas ilggadīgās kultūras	32,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Vīns	0,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Kopā	1 333,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu			

	pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovīdēs un klimata mērķu sasniegšanu			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Laukkopība	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Graudēdāji	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Dārzkopība	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Piens	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Jaukts (augkopība + lopkopība)	0,00

	lauksaimniekiem			
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Nelauksaimniecības nozare (pārtikas nozare...)	0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Citi ganību dzīvnieki	0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Citas ilggadīgās kultūras	0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Vīns	0,00
	6.2. — darījums darbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījums darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību			

	attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Kopā	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Laukkopība	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Graudēdāji	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Dārzkopība	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Piens	0,00

	lauksaimniekiem			
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Jaukts (augkopība + lopkopība)	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Nelauksaimniecības nozare (pārtikas nozare...)	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Citi ganību dzīvnieki	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Citas ilggadīgās kultūras	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību			

	attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Vīns	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Kopā	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts neluksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			

C2.3. tabula. Pa lielumiem sadalīto iznākumu uzraudzība - KOPĀ

Pasākums	Apakšpasākums	Rādītājs	1. dimensija	Kopā 2014 - N gads
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	< 5 Ha N2000/HNV(bioloģiski augstvērtīgas) teritorijas apsaimniekošanas plāni	4 245 724,83
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 10 Ha līdz < 20 Ha	347 129,56
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 20 Ha līdz < 50 Ha	1 975 037,64
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 5 Ha līdz < 10 Ha	250 346,72
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 50 Ha	40 107 188,13
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Kopā	46 925 426,88
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar			

	agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	< 5 Ha N2000/HNV(bioloģiski augstvērtīgas) teritorijas apsaimniekošanas plāni	36,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 10 Ha līdz < 20 Ha	35,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 20 Ha līdz < 50 Ha	126,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 5 Ha līdz < 10 Ha	11,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 50 Ha	1 089,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M04	4.1 — atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Kopā	1 297,00
	4.2 — atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā			
	4.4 — atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	< 5 Ha N2000/HNV(bioloģiski augstvērtīgas) teritorijas apsaimniekošanas plāni	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām			

	darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 10 Ha līdz < 20 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 20 Ha līdz < 50 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 5 Ha līdz < 10 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	>= 50 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu			

	darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	Kopā	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	< 5 Ha N2000/HNV(bioloģiski augstvērtīgas) teritorijas apsaimniekošanas plāni	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 10 Ha līdz < 20 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 20 Ha līdz < 50 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 5 Ha līdz < 10 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām			

	darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	>= 50 Ha	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			
M06	6.1 — uzņēmējdarbības sākšanas atbalsts jauniem lauksaimniekiem	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	Kopā	0,00
	6.2. — darījumdarbības sākšanas atbalsts nelauksaimnieciskām darbībām lauku apvidos			
	6.3. — darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai			
	6.4 — atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai			

C2.4 tabula: Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas iznākumu uzraudzība (veikti grozījumi Regulas 808/2014 14.pantā) - KUMULATĪVI

Rādītājs	Prioritāte	Prioritārā joma	Kopā 2014 - N gads
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2A	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P2	2B	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3A	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P3	3B	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4A	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4B	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P4	4C	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5A	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5B	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5C	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5D	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P5	5E	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6A	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6B	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	P6	6C	
O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi			
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P2	2A	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P2	2B	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P3	3A	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P3	3B	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P4	4A	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P4	4B	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P4	4C	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P5	5A	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P5	5B	
O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	P5	5C	

O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P5	5D	
O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P5	5E	
O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P6	6A	
O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P6	6B	
O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits	P6	6C	
O3 - Atbalsīto rīcību/darbību skaits			
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P2	2A	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P2	2B	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P3	3A	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P3	3B	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P4	4A	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P4	4B	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P4	4C	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P5	5A	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P5	5B	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P5	5C	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P5	5D	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P5	5E	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P6	6A	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P6	6B	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	P6	6C	
O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits			

D tabula. Mērķu sasniegšanas progress

Apstiprinātās darbības

Prioritāte	Prioritārā joma	Rādītājs	Pasākums	Apakšpasākums	Based on approved operations (2014-2016)
P2	2A	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	M04	M04.1	1 825,00
P2	2B	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	M04	M04.1	
P2	2B	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	M06	M06.1	265,00
P3	3A	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	M03		
P3	3A	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	M09		139,00
P3	3A	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	M16	M16.4	
P5	5B	O2 - Kopējais investīciju apjoms	M04		10 019 306,47
P5	5B	O2 - Kopējais investīciju apjoms	M07		
P5	5C	O2 - Kopējais investīciju apjoms	M04		
P5	5C	O2 - Kopējais investīciju apjoms	M06		
P5	5C	O2 - Kopējais investīciju apjoms	M07		
P5	5C	O2 - Kopējais investīciju apjoms	M08	M08.6	

Sasniegtie mērķi

Prioritāte	Prioritārā joma	Radītājs	1. dimensija	Pamatojoties uz pabeigtu sasniegtu mērķi *
P1	1A	T1 - T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)		0,00
P1	1B	T2 - T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)		0,00
P1	1C	T3 - T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)		0,00
P2	2A	T4N - Lauku saimniecību skaits, kurās LAP atbalsta ieguldījumus pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)		1 145,00
P2	2A	T4 - T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)		1,37
P2	2B	T5 - T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jauniejiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)		0,00
P3	3A	T6 - T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)		0,08
P3	3B	T7 - T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)		1,63
P4	4A	T8N - Meži/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (ha) (prioritārā joma 4A)		35 299,00
P4	4A	T8 - T8: procentuālais daudzums meža vai citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)		1,02
P4	4A	T9N - Lauksaimniecības zeme, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (ha) (prioritārā joma 4A)		244 320,00
P4	4A	T9 - T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)		13,60

P4	4B	T10N - Lauksaimniecības zeme, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (ha) (prioritārā joma 4B)	287 523,00
P4	4B	T10 - T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	16,01
P4	4B	T11N - Mežsaimniecības zeme, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus apsaimniekošanas līgumus (ha) (prioritārā joma 4B)	
P4	4B	T11 - T11: procentuālais daudzums mežsaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	0,00
P4	4C	T12N - Lauksaimniecības zeme, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	287 523,00
P4	4C	T12 - T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	16,01
P4	4C	T13N - Mežsaimniecības zeme, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (ha)(prioritārā joma 4C)	
P4	4C	T13 - T13: procentuālais daudzums mežsaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	0,00
P5	5A	T14 - T14: procentuālais daudzums apūdeņotās zemes, kurā notiek pāreja uz efektīvākām apūdeņošanas sistēmām (prioritārā joma 5A)	
P5	5B	T15 - T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (prioritārā joma 5B)	3 188 608,53
P5	5C	T16 - T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (prioritārā joma 5C)	0,00
P5	5D	T17 - T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)	0,06
P5	5D	T18N - Lauksaimniecības zeme, kurā piemēro uz SEG un/vai amonjaka emisiju samazināšanu orientētus apsaimniekošanas līgumus (ha) (prioritārā joma 5D)	
P5	5D	T18 - T18: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz SEG un/vai amonjaka emisiju samazināšanu orientētus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 5D)	0,00
P5	5E	T19N - Lauksaimniecības un meža zeme, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti/uzglabāšanu (ha) (prioritārā joma 5E)	5 972,07
P5	5E	T19 - T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā	0,11

		joma 5E)		
P6	6A	T20 - T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)	vīrieši	0,00
P6	6A	T20 - T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)	sievietes	0,00
P6	6B	T21 - T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)		94,31
P6	6B	T22N - Iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem		5 412,00
P6	6B	T22 - T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)		0,53
P6	6B	T23 - T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	vīrieši	0,00
P6	6B	T23 - T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	sievietes	0,00
P6	6C	T24N - Iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem		
P6	6C	T24 - T24: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no jauniem vai uzlabotiem pakalpojumiem/infrastruktūras (IKT) (prioritārā joma 6C)		0,00

E tabula. Pārejas pasākumu uzraudzība - GADĀ

Pasākums	Pasākums (kods) saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (PP = pārtrauktais pasākums)	Kopējie publiskā sektora izdevumi (EUR)
M01- Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi (14. pants)	331, 111	
M02 - Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi (16. pants)	114, 115	
M 03 - Lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmas (16. pants)	132, 133	
M 04 - Ieguldījumi fiziskajos aktīvos (17. pants)	216, 121, 125, 123	
M05 - Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana (18. pants)	126	
M 06 -Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība (19. pants)	112, 141, 311,312,313	84 000,00
M07 - Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos (20. pants)	321, 322, 323	
M08 - Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā (21.-26. pants)	221, 222, 223, 226, 227, 122, 123	
M09 - Ražotāju grupu un organizāciju izveide (27. pants)	142	26 353,78
M10 - Agrovide un klimats (28. pants)	214	4 875,73
M11 - Bioloģiskā lauksaimniecība (29. pants)	214	
M12 - Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi (30. pants)	213, 224	4 051,00
M13 – Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi (31. pants)	211, 212	10 793,20
M14 - Dzīvnieku labturība (33. pants)	215	
M15 - Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana (34. pants)	225	
M16 - Sadarbība (35. pants)	124	
M19 — atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA — sabiedrības virzīta vietējā attīstība) (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 35. pants)	411, 412, 413, 421, 431	
	DM 113	2 634 565,76
	DM 131	
	DM 341	

F tabula. Darbības rezultātu satvara rādītāju izpilde

F1. tabula. Darbības rezultātu satvara rādītāji

Applicable	Prioritāte	Rādītājs	Sasniegtie darbības rezultātu satvara rādītāji (Gads N) * (A)	Korekciju papildu maksājumi (B)	Aprēķināts sasnieguma līmenis (GADS N) * * (C) = (A-B)/E	Starpposma mērķis 2018. gadam (no LAP) (D)	Mērķis 2023. gadam (no LAP) (E)
X	P2	Publiskā sektora izdevumi kopā, P2 (EUR)	49 953 191,04		9.79%	30%	510 324 909,00
X	P2	Lauku saimniecību skaits, kurās LAP atbalsta ieguldījumus pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A) + saimniecības, kurās LAP atbalsta darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumus gados jaunajiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)	1 145,00		28.27%	30%	4 050,00

X	P3	Publiskā sektora izdevumi kopā, P3 (EUR)	7 024 697,87		7.52%	35%	93 431 601,00
	P3	Lauku saimniecību skaits, kuras tiek atbalstītas saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos/īsās piegādes ķēdēs un ražotāju grupās (prioritārā joma 3A)	70,00		60.87%		115,00
	P3	Lauku saimniecību skaits, kuras piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)	1 356,00		33.07%		4 100,00
X	P4	Publiskā sektora izdevumi kopā, P4 (EUR)	163 201 754,78		28.4%	50%	574 644 817,00
	P4	Lauksaimniecības zeme, kurā īsteno apsaimniekošanas līgumus, kas veicina bioloģisko	318 746,03		80.7%		395 000,00

		daudzveidību (prioritārā joma 4A) + uzlabo ūdens apsaimniekošanu (prioritārā joma 4B) + uzlabo augsnes apsaimniekošanu un novērš augsnes eroziju (prioritārā joma 4C)					
X	P5	Publiskā sektora izdevumi kopā, P5 (EUR)	4 109 389,52		5.47%	20%	75 078 545,00
X	P5	Ieguldījumu darbību skaits energotaupības un energoefektivitātes jomā (prioritārā joma 5B) + atjaunojamās enerģijas ražošanā (prioritārā joma 5C)	7,00		7%	20%	100,00
X	P5	Lauksaimniecības un meža zeme, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē	233,78		3.9%	40%	6 000,00

		oglekļa piesaisti/uzglabāšanu (prioritārā joma 5E) + lauksaimniecības zeme, kurā piemēro uz SEG un/vai amonjaka emisiju samazināšanu orientētus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 5D) + apūdeņota zeme, kurā notiek pāreja uz efektīvākām apūdeņošanas sistēmām (prioritārā joma 5A)					
	P6	Atbalstīto darbību skaits, kuras uzlabo pamatpakalpojumus un infrastruktūru lauku apvidos (prioritārās jomas 6B un 6C)	5,00		0%		0,00
X	P6	Publiskā sektora izdevumi kopā, P6	999 554,63		0.42%	20%	236 255 704,00

		(EUR)					
X	P6	VRG darbības aptverto iedzīvotāju skaits (prioritārā joma 6B)	964 909,00		146.2%	100%	660 000,00

F2. tabula. Alternatīvie darbības rezultātu satvara rādītāji

Applicable	Prioritāte	Rādītājs	Sasniegtie darbības rezultātu satvara rādītāji (Gads N) * (A)	Korekciju papildu maksājumi (B)	Aprēķināts sasnieguma līmenis (GADS N) * * (C) = (A-B)/E	Starpposma mērķis 2018. gadam (no LAP) (D)	Mērķis 2023. gadam (no LAP) (E)
X	P3	Number of operation supported for investment in agricultural holding, in processing and marketing of agriculture products	37,00		8.71%	30%	425,00
X	P4	Agricultural and forest land under management contracts contributing to biodiversity (ha) (focus area 4A) + improving water management (ha) (focus area 4B) + improving soil management	1 333 507,78		99.7%	80%	1 337 500,00

		and/preventing soil erosion (ha) (focus area 4C)					
X	P5	Number of operations supported investments improving resilience and value of forest ecosystems (5E)	734,00		8.29%	35%	8 850,00
X	P6	Uzlabotās infrastruktūras apjoms (ceļu garums) lauku teritorijās, km (mērķa virziens 6B)	12,89		1.53%	20%	840,00

G tabula. Specifiskie programmas rādītāji

G1. tabula. Īpašu mērķu tabula

NAV

G2. tabula. Īpašu iznākumu tabula

Kods	Output Indicator Name	Measure	Prioritārā joma	Mērvienība	Plānotais iznākums	Output Value 2016	Comments
	Uzlabotās infrastruktūras apjoms (ceļu garums) lauku teritorijās	M07	6B	km	840,00	13,00	